Prof. univ. Dr. Corvin Lupu

România în contextul relaţiilor internaţionale contemporane

Texte alese pentru masteranzi

2016/2017

Cuprins

I. Cuvânt înainte
II. Introducere
III. Decizii ale Marilor Puteri privind România postbelică. Tratatul de pace de la Paris (1947)
IV. Tratatul de Pace de la Paris (29 iulie 1946 – 10 feb. 1947)
V. Fenomene politice româneşti în perioada Războiului rece
VI. România în decembrie 1989. Schimbarea regimului politic
VII. 1989 – 1990: destinul unităţii statale a României pe ruta Bonn-Budapesta-Moscova
VIII. Aspecte privind politica securităţii naţionale a României în condiţiile globalizării
IX. Aspecte privind raporturile dintre România şi Ucraina. Problematica Insulei Şerpilor
X. România în Uniunea Europeană, noua Uniune Sovietică
XI. Bibliografie

Introducere
Moto:
„Istoria este regina ştiinţelor umaniste".
Acad. R. Teodorescu

Războiul rece a fost timp de jumătate de secol cel mai important fenomen politic al lumii, în jurul căruia s-au desfăşurat majoritatea evenimentelor politico-militare de pe globul pământesc. Confruntarea ideologică între S.U.A. şi U.R.S.S., a constituit baza esenţială a politicii

internaţionale. Pe parcursul celei de a doua jumătăţi a secolului al XX-lea, dorinţa de destindere exprimată bilateral, atât de necesară, nu s-a putut înfăptui.

Conflictul est-vest datează încă din secolul al XIX-lea. La începuturile sale, conflictul era apreciat ca o luptă între civilizaţia vest europeană şi cea asiatică. După anul 1917, S.U.A. s-au implicat în acest conflict, care a început să fie perceput ca un conflict între capitalism şi comunism, între sistemul pluralist şi cel totalitar, între sistemul economic privat şi cel de stat.

Al doilea război mondial, cu marile succese militare ale Germaniei şi Japoniei, a dus S.U.A. şi Marea Britanie în situaţia de a se alia cu Uniunea Sovietică, condiţie apreciată ca fiind obligatorie pentru victoria împotriva fascismului. Cu ocazia conferinţelor dintre reprezentanţii S.U.A. şi Marea Britanie, pe de o parte şi a U.R.S.S., pe de altă parte şi a semnării importantelor tratate între aceste ţări, pe termene foarte lungi, reprezentanţii occidentului au fost nevoiţi să facă puterii comuniste concesii foarte mari, privitoare la sfera ei de influenţă mondială. U.R.S.S. nu se va mulţumi cu ceea ce a obţinut prin negociere cu aliaţii din timpul războiului, urmărind realizarea unui imperiu al comunismului, întins peste întreaga lume. S.U.A. şi aliaţii ei nu se vor împăca uşor cu concesiile făcute sovieticilor şi vor acţiona, la rândul lor, pentru subminarea sferei de influenţă recunoscută prin tratate, dar devenită după război adversă. În aceste condiţii, Războiul rece s-a declanşat repede şi a cunoscut forme violente. În acelaşi timp, Războiul rece a oferit posibilitatea ambelor tabere să găsească pretexte şi justificări ale numeroaselor lor acţiuni politico-militare, ideologice şi sociale care au afectat grav interese ale multor ţări ale Lumii a III-a, care nu şi-au putut câştiga libertatea naţională, sau au fost transformate în poligoane militare, cu ocazia numeroaselor războaie civile şi lovituri de stat orchestrate de marile puteri, pe întregul glob pământesc. De asemenea, s-au desfăşurat războaie regionale declanşate de S.U.A. şi U.R.S.S., unele dintre cele mai cunoscute fiind cele din Coreea (1950 – 1953), Vietnam (1945 – 1953, cu Franţa; 1953 – 1975, cu S.U.A.) sau Afghanistan (1979 – 1988). În fiecare din cele două tabere ale Războiului rece, guvernanţii au putut invoca pericolul pe care îl reprezintă inamicul şi, în acest fel, şi-au

putut alinia aliaţii la strategia politico-militară şi economico-socială practicată.

Despre fenomenul în discuţie s-a scris foarte mult, cea mai mare parte a lucrărilor putând fi încadrate în două concepţii contradictorii: teza expansionismului sovietic drept cauză a conflictelor şi teza imperialismului S.U.A., ca factor catalizator al Războiului rece. Amândouă tezele cuprind adevăruri istorice.

Prima teză a fost formulată dinspre zona politicienilor profesionişti americani, în anii 1946 – 1947, de George F. Kennan.[21] Potrivit ei, vina Războiului rece o poartă ideologia marxistă şi modul în care a fost aplicată în practică, printr-un şir lung de măsuri şi experienţe efectuate în condiţiile ostilităţii celei mai mari părţi ale lumii înconjurătoare, manifestată încă de la începutul existenţei regimului comunist, mai ales prin intervenţia militară antisovietică din anii 1918 – 1921. Reacţia occidentală agresivă faţă de apariţia comunismului a contribuit la instaurarea unei dictaturi crâncene în Rusia Sovietică. În perioada Războiului rece, în ciuda libertăţii declarate de opinie din zona americană de dominaţie, nu s-a reuşit realizarea unor analize dezbrăcate de practica propagandei, pe care le numim „anticomunismul cu orice preţ", fenomen întâlnit şi după căderea cortinei, dar încet, încet, diminuat către sfârşitul ultimului deceniu al secolului şi mileniului.

Istoricul Walter La Feber scria în lucrarea sa *America, Rusia şi Războiul Rece,* că terminologia fenomenului este valabilă numai pentru raporturile dintre S.U.A. şi U.R.S.S. Afirmaţia era făcută avându-se în

---

[2] George Frost Kennan, născut în 1904, a fost diplomat şi istoric american. A îndeplinit misiuni diplomatice la Moscova (1934-1937), Praga (1938-1939), Berlin (1939), Londra (1940) şi Moscova (Berater, 1944-1949). În anii 1949-1950, a lucrat în Ministernul de Externe în calitate de coordonator al compartimentului de planificare a strategiilor şi a lansat politica de stopare a expansiunii blocului răsăritean. Începând cu anul 1950, în paralel cu activitatea la Universitatea din Princeton, a devenit Berater al administraţiei SUA pentru problemele blocului răsăritean. În anii 1961-1963 a fost ambasador al SUA în Iugoslavia. Principalele sale lucrări sunt *Relaţiile sovieto-americane 1917-1920*, *Diplomaţia americană 1900-1950*, *Rusia, atomul şi Vestul*, *Rusia şi Vestul sub Lenin şi Stalin*, *Negociind cu lumea comunistă.*

vedere faptul că între anii 1945 şi 1989, în cursul unor războaie regionale, insurecţii, mişcări de eliberare, acţiuni teroriste, lupte de partizani, au murit în jur de 25 de milioane de oameni, cifră care îndreptăţeşte mai mult terminologia de război fierbinte. În schimb, pentru marile puteri ale lumii, privit la scară mondială, paradoxal, Războiul rece a însemnat cea mai lungă perioadă de pace din istorie. Chiar dacă a fost încărcată de conflicte locale, a fost pace la scară planetară.

În perioada 1945 – 1965, S.U.A. s-au detaşat ca cea mai mare putere economică a lumii, deţinând impresionantul procentaj de peste 52% din producţia mondială, fapt care i-a asigurat dominaţia absolută asupra Europei Occidentale şi a majorităţii restului lumii care nu era arondat sferei sovietice de dominaţie.

Regimul comunist, care în Europa a fost înlocuit după *Acordul din Malta* (2 – 3 decembrie 1989), în urma unui plan sovieto-american, mai este prezent pe scena politică mondială prin performanţele social-economice din China, ţară care a găsit mijloacele de a rezista presiunii care s-a exercitat asupra ei din partea adversarilor comunismului, în primul rând a S.U.A. şi care a reuşit să realizeze o economie în care a îmbinat tot ce i s-a potrivit din „oferta" generoasă a sistemului economiei de piaţă şi a celei de tip comunist autoritar. Astfel, China a realizat practic o economie performantă, după un model „original".

După o perioadă de trei sute de ani de dominaţie absolută a lumii, între secolele al XVI-lea şi al XIX-lea, Războiul rece a dus la scăderea rolului Europei Occidentale în configuraţia politică, economică, tehnologică, militară şi culturală a lumii, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. De altfel, S.U.A. şi U.R.S.S. au colaborat foarte bine în acţiunea de distrugere a vechilor imperii coloniale ale statelor vest-europene, pe care apoi au ajuns să le domine. Controlul S.U.A. şi al Rusiei asupra Europei a fost şi este o realitate izvorâtă din istoria continentului, ale cărui conflicte escaladate au devenit războaie mondiale şi au dus la atacuri împotriva S.U.A. şi U.R.S.S., state ale căror energii şi resurse, catalizate de război, au ajuns să depăşească mult puterea Europei epuizate şi zdruncinate de aceste două războaie mondiale, ca şi de numeroasele conflicte coloniale. În ciuda faptului că

din punct de vedere decizional prioritate cvazi absolută au avut hotărârile americano-sovietice, rolul statelor vest europene este în continuă creştere, ele fiind angajate într-un efort de ieşire, pe cât posibil, de sub dominaţia politico-militară şi economică a S.U.A.

Războiul rece a avut un impact diferit de la continent la continent, de la ţară la ţară. Privitor la acest impact există păreri dintre cele mai diferite, dar unele urmări sunt unanim recunoscute. Războiul rece a dus la o împărţire a globului pământesc în două tabere adverse. În Europa au fost angajate majoritatea statelor, excepţii fiind Austria, Elveţia, Finlanda, Iugoslavia, Suedia. Aceste state nu au fost nici ele ocolite de dificultăţi politice externe datorate Războiului rece. Divizarea Germaniei în două state antagoniste a fost o rană adâncă a poporului german şi o problemă majoră a continentului. Pe planul confruntării de idei, Războiul rece a însemnat lupta dintre capitalism şi comunism, prelungită apoi sub forma luptei între democraţie şi totalitarism. Pe de altă parte, privit global, Războiul rece a însemnat lupta pentru cucerirea unor sfere de influenţă în Lumea a III-a. Concurenţa a fost totală, pe întregul glob pământesc, influenţând cultura, ştiinţele social-umaniste, economia, instituţiile statului, inclusiv scrierea istoriei, după cum am mai arătat. Cea mai mare concurenţă s-a manifestat în domeniul cursei înarmărilor, mai ales a celor nucleare, pe această linie performanţele fiind absolut impresionante, în ambele tabere.**32**

Războiul rece a făcut ca, într-un timp foarte scurt, foşti mari inamici să devină aliaţi, cel puţin de circumstanţă (Franţa şi Germania) şi foşti mari aliaţi să devină inamici (U.R.S.S. şi S.U.A. + Marea Britanie).

După cum vom mai arăta, Războiul rece s-a putut extinde prin activitatea invizibilă a serviciilor de informaţii, care au acţionat prin spionaj, diversiune, asasinate, lovituri de stat, ca şi prin negocieri şi realizarea de înţelegeri între state, realizând în acest timp cele mai teribile acţiuni de acest fel din istorie.

Decizii ale Marilor Puteri privind România postbelică.

---

[3] Vezi şi Florian Gârz, *NATO: globalizare sau dispariţie ? De la Războiul Rece la pacea pierdută*, Bucureşti, 1995, p. 22 sq.

Tratatul de pace de la Paris (1947)

Pe parcursul celui de al doilea război mondial, Aliaţii au fost preocupaţi să ia din timp măsuri pentru a redesena hărţile continentelor şi sferelor de influenţă, în funcţie de interesele lor, fapt relevat cel mai bine de conferinţele la nivel înalt şi tratatele dintre Aliaţi. România nu a lipsit dintre statele în jurul cărora s-au ţesut interese. Puterea preocupată cel mai mult de situaţia României a fost Uniunea Sovietică. Puterile occidentale au manifestat un interes redus, uneori chiar dezinteres faţă de această ţară.

Încă din data de 16 decembrie 1941, când linia frontului se afla la doar 100 km de Moscova şi Germania nu suferise înfrângeri, a avut loc la Moscova întâlnirea ministrului britanic de Externe, Anthony Eden, cu Stalin. Cu acest prilej, Stalin a propus două proiecte de tratate: unul de asistenţă mutuală şi altul de „soluţionarea problemelor postbelice". Pentru acest al doilea tratat, Stalin a propus un „protocol secret conţinând schema generală a reorganizării frontierelor în Europa după război". Stalin şi diplomaţia rusă au păstrat totdeauna un gust aparte pentru protocoalele secrete. În cadrul discuţiilor, Stalin a adoptat un ton inflexibil cu delegaţia engleză, ignorând cu desăvârşire situaţia militară critică a U.R.S.S. din acel moment al războiului. Printre altele el a arătat: „Uniunea Sovietică consideră necesară restabilirea graniţelor sale aşa cum au fost în 1941, în ajunul atacului Germaniei asupra U.R.S.S. Aceasta include graniţa sovieto-finlandeză, stabilită prin Tratatul de pace dintre U.R.S.S. şi Finlanda din 1940, republicile baltice, Basarabia şi Bucovina de Nord… Mai departe Uniunea Sovietică ar vrea ca România să aibă o alianţă cu U.R.S.S., cu dreptul acesteia de a avea pe teritoriul României bazele sale militare, aeriene şi navale. Suprafaţa României trebuie mărită întrucâtva la apus, pe seama Ungariei, în cadrul căreia trăiesc în prezent 1, 5 milioane de români. Aceasta ar fi, de asemenea, o sancţiune suplimentară pentru Ungaria, din cauza rolului ei în război". În continuare, Stalin a mai precizat: „În privinţa României se recunoaşte ca o necesitate:

a) în scopul asigurării securităţii U.R.S.S. să se transfere Uniunii Sovietice teritoriul ocupat de gurile Dunării cu cele trei braţe ale ei;

b) să se transfere României acele raioane ale Ungariei care sunt

locuite majoritar de români…" Rezultă deci cu claritate, indubitabil, că Stalin avea în vedere anexarea Deltei Dunării, la care a renunţat mai târziu. În proiectul protocolului adiţional trimis de sovietici lui Winston Churchill se arăta: „În legătură cu faptul că România a încălcat acordul privind graniţa dintre U.R.S.S. şi România, stabilit prin schimbul de note dintre guvernele sovietic şi român, din 27 – 28 iunie 1940, şi a luat parte împreună cu Germania la atacul perfid împotriva U.R.S.S., se recunoaşte necesar ca, alături de restabilirea graniţelor sovieto-române în conformitate cu acordul menţionat mai sus, Uniunea Sovietică şi România să încheie un *Tratat de asistenţă mutuală* cu garantarea independenţei României, în scopul asigurării securităţii ambelor ţări şi împiedicarea în perioada postbelică a încălcării păcii de către Germania în această parte a Europei". Privind reunirea Basarabiei şi Bucovinei de Nord cu U.R.S.S., după ce s-a comunicat Londrei conţinutul notelor ultimative din 26 iunie 1940, se arată: „Guvernul regal al României a comunicat prin nota din 28 iunie 1940 acordul cu propunerile guvernului sovietic". **34**

În anul 1943, când exista certitudinea victoriei finale sovietice, s-a pus deja problema creării noii puteri în România şi controlului asupra zăcămintelor de petrol şi a industriei petroliere, „drept pedeapsă pentru punerea ei la dispoziţia Germaniei hitleriste". Au fost formulate şi principiile ieşirii României din război: capitularea necondiţionată, compensarea pagubelor produse prin război, înapoierea teritoriilor „acaparate", pedepsirea celor vinovaţi. La 3 octombrie 1943, pregătind consfătuirea de la Moscova a miniştrilor aliaţi ai afacerilor externe, Vladimir G. Dekanozov**54**, scria: „Guvernul

---

[4] *U.R.S.S. şi problema germană. 1941-1949. Documente din Arhiva de politică externă a Federaţiei Ruse*, ediţie pregătită de Departamentul istorico-documentar al M.A.E. al Rusiei, cu participarea Centrului de studiere a istoriei contemporane din Potsdam, apărută la Moscova şi Potsdam, 1996, p. 95.

[5] Vladimir G. Dekanozov, era originar din Georgia, ca şi Iosif Stalin şi Lavrenti Beria. În 1938, după otrăvirea lui Spigelglas, a fost numit şef al I.N.U. (departamentul de informaţii externe al O.G.P.U.), apoi ambasador al U.R.S.S. la Berlin şi, ulterior, adjunct al ministrului de externe. A fost unul dintre stâlpii represiunilor antisemite în cadrul securităţii sovietice. Dekanozov a fost diplomatul trimis la Berlin, în 1939, să-i propună lui Hitler un tratat de neagresiune, cu promisiunea că U.R.S.S. va

sovietic consideră ca nefiind pe deplin întemeiat așa-numitul arbitraj care a avut loc sub dictatul Germaniei la Viena, la 30 august 1940, privind transferarea către Ungaria a Transilvaniei de Nord". După cum se observă, încă din 1943, deci înainte ca România să capituleze necondiționat și să lupte alături de sovietici împotriva Germaniei, U.R.S.S. erau decise să restituie României Transilvania.

Politicienii și militarii sovietici știau că nu vor întâmpina dificultăți din partea S.U.A. în a-și pune în aplicare planurile privind România. În același an 1943, ambasadorul sovietic la Londra, I.M. Maiski, a transmis la Kremlin importante informații despre România, aflate de la ministrul britanic de externe Anthony Eden: „În America, în general, există puțin interes față de această țară, iar în particular administrația manifestă slabă preocupare. România ca stat nu se bucură în S.U.A. de o reputație bună și de aceea americanilor le este destul de indiferent ce se va întâmpla cu ea după război. Eden a discutat tema României cu Cordell Hull și Sumner Welles și, referindu-se la negocierile noastre de anul trecut, a emis propunerea că U.R.S.S., după toate probabilitățile, va dori să aibă cu România un pact de asistență mutuală și să dispună de baze militare pe teritoriul ei. Nici Hull, nici Welles nu au obiectat față de astfel de perspective. Ministrul de externe britanic i-a consultat pe colegii săi americani în legătură cu viitorul Basarabiei și Bucovinei de Nord. Amândoi au manifestat un interes redus față de această problemă și Eden a reținut cu claritate că americanii nu vor obiecta împotriva preluării acestor provincii de către U.R.S.S. I.M. Maiski a relatat remarca lui Eden: «În general, administrația abordează multe probleme de politică externă din punctul de vedere al politicii sale interne. În S.U.A. există mari minorități naționale – poloneză și finlandeză – care au o pondere însemnată în alegeri. Această împrejurare influențează într-o măsură puternică atitudinea lui Roosevelt și a întregii sale administrații față de problemele țărilor menționate. În S.U.A. nu există însă o minoritate

---

aproviziona Germania cu petrol, grâu, bumbac și metale rare, necesare industriei militare germane. La 1 mai 1940, cu ocazia mitingului dedicat zilei internaționale a muncitorilor, în tribuna de pe mausoleul lui Lenin, primul în dreapta lui Iosif Stalin era așezat Vladimir Dekanozov.

română mare. De aici slabul interes al administraţiei faţă de destinele României»".

Începând cu 1944, problematica graniţelor din jurul frontierelor Uniunii Sovietice nu mai erau în centrul atenţiei Aliaţilor. Proiectele erau conturate. Preocuparea principală se îndrepta spre sumele care trebuiau impuse de Aliaţi agresorilor învinşi ca despăgubiri. Frământări în jurul acestei probleme au avut loc chiar în perioada dintre lovitura de stat de la 23 august 1944 şi încheierea armistiţiului României cu U.R.S.S., din 12 septembrie 1944. Astfel, în 6 septembrie 1944, când delegaţia română aştepta la Moscova să fie primită pentru semnarea armistiţiului, ambasadorul Marii Britanii, Archibald Clark-Kerr, s-a adresat lui Viaceslav Molotov cu un memorandum prin care se împotrivea dorinţei sovietice ca România să plătească 300.000.000 dolari în decurs de şase ani. Englezii erau de părere că această situaţie va atrage după sine crahul economic al României. Faptul îi îngrijora pe englezi în perspectiva, comunicată Moscovei, în care Marea Britanie nu şi-ar fi putut recupera sumele pe care România i le datora.

După lovitura de stat din România, de la 23 august 1944, Ungaria s-a grăbit să trimită la Moscova o delegaţie care să negocieze termenii armistiţiului. Delegaţia a înmânat guvernanţilor ruşi o scrisoare din partea regentului Ungariei, Mikloş Horthy, adresată lui I.V. Stalin, prin care solicita sprijin şi condiţii favorabile de pace pentru Ungaria. Horthy l-a rugat pe Stalin să cruţe Ungaria, al cărei popor are atât de multe asemănări cu poporul rus. El s-a referit direct la România, arătând printre altele că: „În numele dreptăţii vreau să vă comunic că noi n-am vrut niciodată să luăm de la cineva nici măcar un centimetru din ceea ce nu ne aparţine de drept. Dimpotrivă, românii au acaparat Basarabia de la aliatul lor rus, după primul război mondial, şi au vrut să acapareze cu ajutorul nemţilor o parte însemnată din Rusia Sovietică după cel de-al doilea război mondial. Mai departe, când noi am intenţionat, în 1940, să punem capăt atitudinii monstruoase faţă de populaţia maghiară din Transilvania, românii au cerut din nou ajutorul Germaniei, rugându-l pe Hitler să-i ajute să primească măcar o

parte din acest pământ prin Arbitrajul de la Viena".[65]

Poziţia şefului statului maghiar dovedeşte menţinerea Budapestei pe poziţiile cunoscute încă din Evul Mediu şi perioada dualismului austro-ungar, iar privit în perspectivă istorică, faptul că în Ungaria argumentele istorice nu sunt punct de plecare în analiză. Menţinerea aceleiaşi poziţii faţă de problema drepturilor asupra Transilvaniei peste secole, regimuri politice, războaie şi păci, contexte internaţionale diferite, conferă politicii maghiare o constanţă cu totul deosebită. Niciun argument şi nicio lecţie a istoriei nu au modificat politica Ungariei. La 9 noiembrie 1944, germanii l-au arestat pe Horthy. Noul guvern „democratic" de la Budapesta a manifestat o poziţie similară cu cea a lui Horthy. La 10 aprilie 1946, I.V. Stalin a primit o delegaţie maghiară condusă primul ministru Ferenc Naghi. Acesta a arătat că pacea din Europa de Sud-Est este dependentă de pacea dintre România şi Ungaria, „... renunţarea deplină la pretenţiile teritoriale faţă de România va constitui o povară insuportabilă pentru democraţia ungară...", a afirmat Ferenc Naghi. La întâlnire a participat şi Viaceslav Molotov, care a arătat că în Convenţia de armistiţiu între România şi Aliaţi s-a precizat că Transilvania sau cea mai mare parte a ei trebuie să aparţină României. Stalin a spus delegaţiei maghiare că rezerva din Convenţia de armistiţiu face ca să fie examinată în viitor partea din Transilvania care va fi acordată României.[6] Este de observat că Stalin nu a spus delegaţiei maghiare hotărârea sovietică, mai veche, ca Transilvania să fie în întregime recunoscută ca aparţinând României, lăsându-i pe unguri să spere.

Imediat după 23 august 1944, în luna septembrie, serviciile secrete din România, încă neaservite Partidului Comunist, care aveau câteva sute de agenţi informatori infiltraţi în rândurile comuniştilor, au raportat despre intenţia de transformare a României în Republică Sovietică. În anul 1948, rapoarte diplomatice austriece transmise la

---

[6] Vezi *Europa de Est în documente ale arhivelor ruseşti, 1944-1953, Vol. I, 1944-1948.* Documentul este pe scurt comentat de Vasile Şandru, *Cum au devenit socialiste ţările din Europa Centrală şi de Est,* în „Magazin istoric", Anul XXXIII, Serie nouă, nr. 4 (385) aprilie 1999, p. 7 sq.

[6] Ibidem, p. 11.

Viena se referă şi ele la posibilitatea alipirii României la URSS. Un raport, transmis pe 18 mai 1948, anunţa posibilitatea discutării problemei la Bucureşti, cu ocazia vizitei lui A.I. Vîşinski, din 8 – 9 iunie 1948, iar un altul se referă la o discuţie între reprezentanţii SUA, Turciei şi Elveţiei la Bucureşti, în care diplomatul american Schoenfeld aprecia ca improbabilă o alipire a României, în timp ce ceilalţi doi diplomaţi nu o excludeau. La 6 iulie 1948, reprezentanţa politică a Austriei la Bucureşti raporta despre o informaţie obţinută de la şeful reprezentanţei Turciei la Bucureşti, conform căreia guvernul român a redactat o cerere de încorporare a ţării la URSS şi a înaintat-o ambasadorului sovietic Kaftaradze. Documentul austriac susţine că ambasadorul URSS ar fi răspuns că „încă nu este momentul pentru o asemenea anexare". S-au făcut referiri şi la frământările din cadrul guvernului României pe această temă. Astfel exista informaţia că grupul miniştrilor Ana Pauker (externe), Vasile Luca (finanţe) şi Teohari Georgescu (interne) sprijineau demersul, în timp ce Gheorghe Gheorghiu-Dej şi cu Emil Bodnăraş (ministru de Război) se opuneau. Încă de atunci, diplomaţii austrieci apreciau că Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Emil Bodnăraş aveau o orientare naţionalistă.[87]

Dezinteresul occidental faţă de România şi mai ales poziţia lui Churchill, manifestată cu ocazia încheierii *Acordului de procentaj*, când a solicitat ca în România influenţa britanică să fie redusă de la 50% la 10%, a catalizat sovietizarea totală a societăţii româneşti.

Tratatul de Pace de la Paris (29 iulie 1946 – 10 feb. 1947)

În cadrul Conferinţei de la Potsdam, la propunerea preşedintelui SUA, Harry Truman, s-a constituit un organ permanent care să pregătească Conferinţa păcii: Consiliul Miniştrilor de Externe ai Uniunii Sovietice, Statelor Unite ale Americii, Marii Britanii, Franţei şi Chinei. Consiliul urma să analizeze şi să facă propuneri, cu privire la pregătirea încheierii tratatelor de pace şi reglementarea unor chestiuni teritoriale litigioase. În cadrul Consiliului s-au manifestat puternice contradicţii, dar, către sfârşitul anului 1945, s-a ajuns la

---

[8] Alexandru Popescu, *Republică sovietică, doar un zvon?*, în „Magazin istoric", Anul XXXI, nr. 12 (369) decembrie 1997, p. 5 sq.

puncte comune de vedere şi, la începutul anului 1946, adjuncţii miniştrilor de externe au elaborat *Proiectul Tratatului de Pace cu România*. La 5 februarie 1946 guvernele SUA şi Marii Britanii au recunoscut guvernul român, care a trecut la pregătirea documentaţiei necesare participării la Conferinţe de Pace.

La 7 mai 1946, Consiliul Miniştrilor de Externe al Puterilor Aliate a declarat nul şi neavenit Dictatul de la Viena, ceea ce a dus la stabilirea frontierei de vest a României pe amplasamentele prevăzute prin Tratatul de la Trianon. S-au inclus şi prevederi grele, injuste, din punctul românesc de vedere. S-a hotărât ca frontierele cu Uniunea Sovietică şi Bulgaria să fie cele din anul 1940. România a suferit o pierdere de 50.762 km^2 şi 3.915.000 locuitori, în marea lor majoritate români, în faţa Uniunii Sovietice şi de 6.921 km şi 370.000 locuitori, în faţa Bulgariei, comparativ cu suprafaţa şi populaţia de până în anul 1940.

Conferinţa de Pace s-a deschis pe 29 iulie 1946, în Palatul Luxemburg, sub preşedinţia lui Georges Bidault, primul ministru al Franţei.

Tratatul de Pace cu România a fost definitivat şi publicat în străinătate, în data de 31 iulie 1946 şi în România, în 3 august 1946. Delegaţia română care urma să negocieze cu Aliaţii era formată din Gheorghe Tătărescu, conducătorul delegaţiei, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Lucreţiu Pătrăşcanu, Ştefan Voitec, Lothar Rădăceanu, Ion Gheorghe Maurer, Florica Bagdazar, Elena Văcărescu, Şerban Voinea, Dumitru Dămăceanu şi ambasadorii români în SUA, Marea Britanie şi Franţa, Mihai Ralea, Richard Franasovici şi Simion Stoilov.

O problemă importantă abordată la conferinţa păcii a fost cobeligeranţa. În ciuda promisiunilor şi asigurărilor date României, în baza cărora s-a cerut poporului român un mare sacrificiu uman şi material în lupta împotriva Ungariei şi Germaniei, nu i s-a acordat statutul de cobeligeranţă. Românii au apreciat că a fost o nedreptate. Italiei i s-a acordat acest statut cu toate că a avut o contribuţie mult mai mică decât a României la victoria împotriva Germaniei.[98] Dintre

---

[9] România, cu o populaţie de 14.000.000 locuitori a luptat pe frontul antigerman cu efective care au variat între 15 şi 29 de divizii, în timp ce Italia, cu 47.000.000

statele care aveau reprezentanţi în Comisia politică şi teritorială care a decis calitatea sau lipsa calităţii de cobeligeranţă pentru România, au votat în favoarea României doar Ucraina, Bielorusia, Cehoslovacia şi Franţa. Împotriva României au votat S.U.A., Marea Britanie, Canada, Australia, India, Noua Zeelandă, Uniunea Sud-Africană şi U.R.S.S.

O altă situaţie nefavorabilă României a constituit-o faptul că Tratatul de pace cu Ungaria nu consemna starea de război între România şi Ungaria, apărută încă de la 30 august 1944. În acest fel, între România şi Ungaria nu s-a semnat pacea, revenirea Transilvaniei de Nord la România nefiind legalizată. De altfel, după cum vom arăta, în anul 1964, Hruşciov a avut în vedere aducerea în discuţie a problemelor teritoriale între România şi Ungaria, într-un moment istoric în care conducătorii de la Bucureşti începuseră să deranjeze Moscova prin acţiunile lor independente.

Tratatul a prevăzut şi clauze economice, militare, navale, aeriene, retragerea armatelor Aliate din România, reparaţiuni şi restituiri, problema prizonierilor, rectificări teritoriale şi clauza referitoare la Dunăre.

Despăgubirile de război impuse României, care trebuiau plătite Uniunii Sovietice, au fost stabilite la 300.000.000 dolari S.U.A., la valoarea dolarului din anul 1945. Cu toate acestea, din România au fost transportate în U.R.S.S. bunuri şi valori totalizând 2 miliarde de dolari, la aceeaşi valoare din anul 1945.**190** În afara despăgubirilor, României i s-au mai impus restituiri în valoare de 320.000.000 dolari + 150.000.000 dolari, 75.000.000 dolari pentru întreţinerea armatelor sovietice, 200.000.000 dolari pentru reintegrarea în drepturi, 200.000.000 dolari pentru renunţarea la datoriile Germaniei, şi 50.000.000 dolari pentru sarcini neexplicite. În acest fel s-a ajuns la o

---

locuitori, a luptat cu 6 divizii alături de Naţiunile Unite. Mai mult decât atâta, jumătate din teritoriul Italiei s-a găsit la dispoziţia Wehrmacht-ului, alături de care luptau şi unităţi militare italiene. Vezi şi Ioan Silviu Nistor, *Românii în al doilea război mondial*, Cluj-Napoca, 1996, p. 186.

[10] Vezi Wilfried Loth, *Împărţirea lumii. Istoria Războiului rece (1941-1955)*, Bucureşti, Editura SAECULUM I.O., 1997, p. 83. Întregul text al *Tratatului de Pace* în Gheorghe Gheorghe, *Tratatele internaţionale ale României (1939-1965)*, Bucureşti, 1983, p. 100 sqq.

sumă totală de 1.295.000.000 dolari, la valoarea monedei americane din anul 1945.[1101]

După Conferinţa de Pace, la 4 februarie 1848, la Moscova, s-a semnat un *Protocol*, de către adjuncţii miniştrilor de externe, privind anexarea de către U.R.S.S. a Insulei Şerpilor. Predarea insulei s-a făcut printr-un proces verbal, semnat tot de miniştrii adjuncţi de externe ai celor două ţări, la 28 mai 1948.

Tratatul de Pace a fost un instrument juridic internaţional împovărător pentru România, care conţinea, după cum am arătat, clauze grele. Poporul român l-a perceput ca pe o nedreptate, în timp ce majoritatea opiniei publice şi politice internaţionale, a considerat România ca fiind agresor, neexistând, decât în mică măsură, părerea că României i s-ar fi făcut nedreptăţi.

Fenomene politice româneşti în anii 1944 – 1953

Deşi în ultimele opt luni şi jumătate din al doilea război mondial a luptat alături de Aliaţii învingători, România a ieşit din război ca o ţară învinsă şi ocupată. În 1945 economia era aproape în întregime distrusă de război şi de jaful germano-sovietic. 600.000 de oameni au murit şi 1.500.000 au fost răniţi. Exploatate intensiv de către germani, timp de cinci ani, rezervele de petrol ale României au fost mult secătuite. Datoria de război a României s-a ridicat la enorma sumă, pentru acele timpuri, de 300.000.000 dolari aur, peste care sovieticii au mai jefuit aproximativ 2 miliarde de dolari. România şi-a plătit datoria externă faţă de URSS până în anul 1962. Au fost ani de dificultăţi economice foarte mari, care nu trebuie minimalizate niciun moment când se analizează cauzele rămânerii în urma altor state occidentale, din majoritatea punctelor de vedere. Aceste realităţi trebuie luate în seamă şi de către unii „democraţi" care afirmă că în România comuniştii au distrus economia ţării. În anii în care România îşi repara rănile războiului, îşi achita datoria externă şi suporta jaful sovietic în economie, ţările Europei Occidentale primeau o „injecţie" de 13 miliarde de dolari, prin *Planul Marshall*, iar Marea Britanie un

---

[11] Vezi Ion Alexandrescu, *Obligaţiile economice impuse României prin Tratatul de Pace*, în „Dosarele istoriei", Anul II, nr. 2 (7), 1997, p. 41.

ajutor nerambursabil de aproape patru miliarde de dolari.

În toate statele intrate în zona de dominaţie a U.R.S.S., Stalin a ordonat introducerea forţată a sistemului comunist. Încă de la Teheran, Stalin a cerut ca în ţările europene vecine ale Uniunii Sovieitice să fie instalate guverne favorabile Moscovei. Preşedintele S.U.A. şi primul ministru al Marii Britanii au fost de acord. Acest lucru s-a petrecut împotriva voinţei statelor şi a unei mari părţi a popoarelor. Procentul de populaţie potrivnică regimului comunist a fost diferit de la ţară la ţară şi este foarte greu de cuantificat. Instrumentele prin care Uniunea Sovietică şi-a menţinut dominaţia au fost tratatele de prietenie şi asistenţă mutuală redactate stereotip la indicaţia Moscovei, iar mai târziu, C.A.E.R. şi Tratatul de la Varşovia. Coeziunea între U.R.S.S., pe de o parte şi sateliţii ei, mai ales Polonia, R.D.G., România şi Ungaria, a fost influenţată mult, în sens negativ, de la începutul alianţei, de adversitatea din timpul războiului. În timp ce S.U.A. aveau de a face cu foşti aliaţi, cu excepţia Germaniei şi Italiei, în zona europeană de dominaţie, U.R.S.S. stăpânea state care-i fuseseră ostile şi luptaseră împotriva ei, existând deja cultivată ură împotriva duşmanului din timpul războiului, lucru care se resimţea la nivelul de bază al societăţii, unde resentimentele faţă de puterea de dominaţie erau mari. În deceniile 3 şi 4 şi în anii războiului mondial, în aceste ţări s-a făcut o intensă propagandă anticomunistă care a contribuit şi ea la adversitatea unei părţi importante a populaţiei faţă de noul regim.

În perioada 1945 – 1965, cel mai important rol în conducerea României l-a avut liderul Partidului Comunist (după 1948, Partidul Muncitoresc Român) Gheorghe Gheorghiu-Dej. S-a născut la 8 noiembrie 1901, la Bârlad, judeţul Tutova, într-o familie săracă. S-a apropiat de mişcarea comunistă, clandestină pe atunci, în 1928. În februarie 1933, a fost printre organizatorii grevei de la Atelierele CFR „Griviţa" din Bucureşti. A fost condamnat la 12 ani de închisoare. L-a avut ca avocat pe Ion Gheorghe Maurer. La data arestării era însurat şi avea două fiice, de 5 şi 2 ani. După arestare, soţia l-a părăsit şi s-a recăsătorit cu un jandarm. El nu s-a recăsătorit până la sfârşitul vieţii. A trecut prin închisorile Văcăreşti, Aiud, Ocnele Mari, Craiova, Galaţi, Iaşi, Doftana, Caransebeş, lagărul de la Târgu Jiu. În penitenciare şi în lagăr, a fost recunoscut ca lider de către ceilalţi deţinuţi politici.

Temniţa grea i-a distrus sănătatea. Înaintea eliberării suferea de ulcer duodenal, hemoroizi, gastrită cronică, tuberculoză, reumatism cronic şi astenie nervoasă. A dezertat cu zece zile înaintea loviturii de stat de la 23 august 1944 şi a intrat imediat în activitatea politică la vârful ei.

Pentru introducerea şi consolidarea regimului comunist în România, s-a conceput organizarea unei poliţii politice puternice, după modelul sovietic. În vara anului 1943, această sarcină a fost încredinţată unui agent INU de încredere, Pantelei Bodnarenko, cunoscut sub numele de Pantiuşa, aflat în penitenciarul Caransebeş, alături de un alt activist comunist, Teohari Georgescu (Baruh Tescovici). Pantiuşa şi-a schimbat numele în Gheorghe Pintilie[1112] şi imediat după „eliberarea României", a contribuit decisiv la numirea lui Teohari Georgescu în funcţia de ministru de interne şi şef al poliţiei politice a României, care, în 1949, va primi numele de Securitatea Poporului. Punctele cheie ale ţării au fost încredinţate unor minoritari, o parte de la începutul ocupaţiei sovietice, iar o altă parte, în anii următori: internele, externele, finanţele, armata, securitatea, direcţia penitenciarelor. După ocuparea României de către URSS şi declanşarea procesului de introducere în ţară a unei dictaturi de model sovietic şi de distrugere a elitelor naţionale româneşti, principalele funcţii în conducerea ţării au fost preluate de reprezentanţi ai minorităţilor naţionale, mai ales evrei, dar şi unguri, ruşi, ţigani şi alţii. Majoritatea dintre ei şi-au schimbat numele, deghizându-se în români. Fenomenul avea să se repete şi după 1989, când, sub masca luptei împotriva comunismului se va lovi din nou, fără cruţare în nucleul vital al poporului român (economia, valorile sale consacrate, instituţiile

---

[12] Pantiuşa bea multă vodcă, fuma ţigări *Plugar*, din care cumpărase un vagon întreg confiscat de organele de poliţie române. Era ca un clovn de circ, un criminal simpatic. Vorbea stricat românește și dădea ordine care lăsau loc la interpretări, pentru a-şi oferi posibilitatea să retracteze ceea ce a spus, dacă nu îi era favorabil. Mințea cu nerușinare. Îşi privea interlocutorii cu un rânjet care sugera greaţă. Într-o zi, când era supărat pe generalul Dullberger, l-a chemat pe acesta să facă o inspecţie la închisoarea Rahova. Când au ajuns în dreptul unei celule, Pantiuşa i-a cerut să o deschidă, după care l-a împins pe Dullberger înăuntru şi a închis zăvorul. L-a ţinut acolo doi ani, apoi l-a angajat la spaţii verzi. Vezi Neagu Cosma, *Securitatea. Poliţia politică. Dosare. Informatori*, Bucureşti, 1998, pp. 188 şi 191.

statului, mai ales cele militare etc.). Această deghizare cu aspect de fenomen larg, este discutabilă din punct de vedere moral. Ascunderea numelor reale urmărea acţionarea sub nume românesc împotriva românilor. Dintre români, cel mai uşor făceau carieră cei care aveau soţii evreice, rusoaice sau unguroaice. Abia mai târziu, când Gheorghe Gheorghiu-Dej va declanşa politica comunismului naţional şi mai ales în timpul lui Nicolae Ceauşescu, activiştii, securiştii şi militarii şcoliţi la Moscova şi cu soţii din rândul minoritarilor aveau să nu mai fie „la modă". Ei se vor simţi marginalizaţi şi „trădaţi" şi vor reprezenta o grupare care a fost ostilă politicii de independenţă faţă de Moscova.

În aprilie 1943, Stalin a ordonat înfiinţarea unei unităţi speciale a NKVD, care urma să identifice şi să pedepsească pe toţi cei care, în teritoriile temporar ocupate de germani şi aliaţii lor, au colaborat cu aceştia. Unitatea s-a numit *Smerneş,* ulterior schimbându-i-se numele în *Smerş*. În iunie 1944, şeful INU, generalul Pavel Fitin a primit ordin să înfiinţeze o asemenea unitate şi pentru ţările care urmau să intre în zona de dominaţie sovietică. Unitatea Smerş pentru România s-a constituit în octombrie 1944 şi la început a fost sprijinită de noul secretar de stat la Ministerul de Interne, Teohari Georgescu (Baruh Tescovici), el însuşi agent al INU. Ea a primit numele românesc de „Brigada Mobilă" şi avea cinci importante misiuni: 1. să convingă populaţia că întregul aparat de stat al regimurilor burgheze este vinovat de dezastrul ţării şi trebuia neutralizat, iar în anumite cazuri chiar lichidat; 2. partidele erau agenturi ale spionajului fascist şi imperialist şi trebuiau desfiinţate; 3. unitatea trebuia să lichideze elita intelectuală, economico-financiară şi politică a ţării, care urma să fie înlocuită cu noile cadre, parţial formate la Moscova; 4. să contribuie la crearea în România a unei societăţi de tip sovietic şi 5. să constituie nucleul din care se va organiza noul serviciu de informaţii al României şi poliţia politică internă. „Brigada Mobilă" a fost organizată de şeful I.N.U. pentru România, generalul Alexandr Saharovski, care a rămas mai multe luni de zile la Bucureşti. Pe plan intern, unitatea a fost coordonată de generalul Pantiuşa, dar, „la vedere", şeful ei era colonelul Boris Grünberg[1] [12] [3], care şi-a schimbat numele în

[13] Boris Grünberg, a participat la acţiuni de spionaj, sabotaj şi diversiune, în

Alexandru Nikolski şi va deveni general şi unul dintre cei mai temuţi şefi ai procesului de distrugere al elitei burgheze româneşti. Primii săi adjuncţi aveau să fie trei ofiţeri I.N.U., Piotr Gonciaruk, Mişa Protopopov şi Iaşa Alekseiev.**1134**

Un document american a raportat că a doua zi după instalarea guvernului Petru Groza, în 7 martie 1945, o echipă sovietică a remis reprezentanţilor comunişti Ana Pauker (Hannah Rabinsohn), Constantin Doncea şi Constantin Pârvulescu un plan de măsuri pe trei ani, reprezentând prima etapă a procesului de sovietizare a societăţii româneşti. Planul de măsuri prevedea, printre altele; „Crearea unei organizaţii de poliţie, întemeiată pe o miliţie populară de tipul N.K.V.D". **1145**

Încă de la începuturile ocupaţiei militare sovietice şi a ascensiunii Partidului Comunist, organele de justiţie au fost aservite puterii politice, astfel că seria proceselor politice a putut fi declanşată. Schimbarea regimului politic şi a sistemului internaţional de alianţe al României fiind radicală şi pedepsele date prin hotărâri judecătoreşti, în procesele politice, care s-au acordat au fost pe măsură. Prezumţia de nevinovăţie era doar mimată sau ignorată total, iar metodele de anchetă erau dintre cele mai dure. Astfel, a fost posibilă răfuiala

---

Basarabia şi Transnistria, în timpul celui de al doilea război mondial. A fost arestat şi condamnat la moarte, dar profesorul Gheorghe Alexianu, guvernatorul Transnistriei, i-a comutat pedeapsa în închisoare. Eliberat de Armata Roşie, va ajunge general şi unul dintre şefii poliţiei politice române. A murit în condiţii suspecte, după ce i s-a intentat acţiune penală de către Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici din România, la interval foarte scurt de timp, de moartea suspectă, la Budapesta, a fostului său şef, Alexandru Drăghici.

[14] Ion Mihai Pacepa, *Cartea neagră a securităţii*, Vol. I, Bucureşti, CICERO Media Holding S.A., 1999, p. 105 sqq.

[15] Florin Constantiniu, *De la C.E.K.A. la Securitatea Poporului*, în „Dosarele istoriei", Anul I, nr. 5, 1996, p. 3. Autorul s-a bazat pe un raport trimis de agentul american AD-201 (Teodor Negroponte), din reţeaua O.S.S. din România, care-şi avea sediul în casa prinţesei Caragea, condusă de maiorul Robert Bishop. Conţinutul documentului a fost contestat de unii istorici, neîncrezători datorită numărului mare de informaţii eronate ale numitei reţele americane. Desfăşurarea ulterioară a evenimentelor a confirmat conţinutul raportului, doar că pe linia organizării unei poliţii politice comuniste în România se acţiona deja de doi ani.

sovieticilor cu foştii lor inamici, sau cu susţinătorii lor şi a comuniştilor români cu cei care i-au aruncat şi i-au ţinut în temniţe. Unul dintre foştii deţinuţi politici, Gheorghe Gheorghiu-Dej, avea să ajungă în fruntea ţării. Au fost condamnaţi un mare număr de funcţionari, instituţiile statului fiind epurate de majoritatea angajaţilor. Prigoana comunistă s-a abătut şi asupra Siguranţei Generale a Statului. Serviciile de informaţii sovietice care doreau să penetreze total România au scăpat astfel de adversari. „Câinii şi pisicile de pază" ai ţării au fost desfiinţaţi. Mulţi dintre ei au fost împuşcaţi imediat, iar mulţi alţii au murit ulterior în închisoarea Făgăraş, destinată lor şi foştilor poliţişti. Cei care au acţionat împotriva comuniştilor au avut de suferit cumplit. Cei care i-au protejat pe comunişti, s-au purtat omenos cu ei sau familiile lor, au fost promovaţi. Lovitura decisivă a fost dată Siguranţei Generale a Statului în august 1948.**1156** Unii specialişti au mai fost menţinuţi în slujba puterii comuniste, pentru a-i iniţia pe noii recrutaţi şi pentru a reactiva reţele.

Un important rol în realizarea ocupaţiei efective a ţărilor din zona sovietică de dominaţie, inclusiv a României, l-au avut consilierii sovietici. Ei au fost şi cele mai bune canale pentru Uniunea Sovietică de obţinere a informaţiilor din toate statele aservite. Consilierii sovietici au venit în România la sfârşitul lunii august 1944, odată cu Armata Roşie şi cu agentura de spionaj pregătită din timp pentru a fi infiltrată în România. După semnarea *Convenţiei de armistiţiu* cu Naţiunile Unite, la 12 septembrie 1944, activitatea lor a devenit una semioficială. S-a creat un dispozitiv de consilieri în toate ministerele economice, în cel de Război, al informaţiilor, la radio etc. Într-o primă fază, consilierii sovietici au avut misiunea de a urmări modul în care se aplică prevederile *Convenţiei de armistiţiu*, ca obiectiv de termen scurt şi să aibă în vedere sovietizarea societăţii româneşti, ca obiectiv pe termen mediu. Consilierii sovietici au supravegheat şi dirijat crearea noului

---

[16] Vezi „Scânteia" din 4 august 1945. Acest fenomen s-a repetat şi după decembrie 1989, când sub lozinca „Jos Securitatea!", România a fost penetrată de serviciile de informaţii ale ţărilor care aveau să contribuie şi apoi să profite de prăbuşirea economică a României şi să-i preia pieţele de desfacere, pe măsura lichidării agriculturii şi industriei româneşti.

aparat de stat al României. Comportarea lor în România, ca şi în celelalte state ocupate de Armata Roşie a fost o prelungire a comportamentului lui Stalin, respectiv comportarea stăpânului faţă de supuşi. Şi Hruşciov, în memoriile sale a arătat că Stalin nu a tratat statele din zona sovietică de influenţă ca pe nişte aliaţi, ci ca pe nişte supuşi. Consilierii sovietici se simţeau mai bine în România decât în ţara lor. Lefurile, avantajele şi puterea erau foarte ridicate. Toate costurile prezenţei consilierilor sovietici au fost suportate de statul român. Pentru fiecare consilier se achita un salariu în lei celui în cauză, un salar în ruble statului sovietic, o despăgubire de 2000 până la 4.000 de ruble lunar de fiecare consilier pentru compensarea pierderilor întreprinderilor şi instituţiilor din URSS, ca urmare a absenţei lor de la locurile de muncă. Consilierilor sovietici li se asigurau locuinţe mobilate, încălzite şi iluminate pe cheltuiala statului român, ca şi magazine de circuit închis, în care românii nu aveau acces.

Pe măsura trecerii timpului, consilierii sovietici, care se comportau de parcă ar fi fost pe propriile lor feude, au început să deranjeze factorii români de putere. Punctul culminant al conflictelor se va atinge în anul 1963, la Ministerul de Interne, prin conflictul deschis între ministrul Alexandru Drăghici şi consilierul sovietic Jegalin. Drăghici l-a acuzat că fură munca subordonaţilor săi, că nu lucrează şi că anumite reţele ale Securităţii au căzut datorită lui. Ministrul Drăghici îşi permitea fiindcă influenţa lui la Moscova era mare, iar soţia lui, Martha Cziko, evreică din Ungaria, era colaborator de bază al Moscovei. Conflictul a fost comunicat ambasadorului URSS şi lui Gheorghe Gheorghiu-Dej şi a făcut obiectul unei analize în cadrul Biroului Politic al CC. Conducătorul partidului i-a ţinut partea lui Drăghici. Conflictul a avut importanţă foarte mare. Ca urmare a lui, s-a luat importanta hotărâre de a se renunţa la consilierii sovietici din toate ministerele, cu excepţia celui al Apărării. Plecarea consilierilor sovietici din România a catalizat acţiunile de independenţă politică şi economică a României şi avea să permită epurarea (parţială) Securităţii de agenţii Uniunii Sovietice, fapt care va accentua conflictele cu puterea de dominaţie şi va determina represaliile

sovietice de mai târziu, mai ales din decembrie 1989, împotriva acestei instituţii a României.[1167]

Crearea noilor structuri ale statului român s-a făcut prin epurări masive ale ministerelor şi altor instituţii ale statului şi reorganizarea muncii lor, după sistemul din URSS. Mulţi tineri au fost trimişi la studii în Uniunea Sovietică. Acolo şi-au însuşit ideologia şi practica politico-socială sovietică şi majoritatea dintre ei au fost recrutaţi ca agenţi ai serviciilor secrete sovietice.

La 30 august 1948, printr-un decret, a fost înfiinţată Direcţiunea Generală a Securităţii Poporului (D.G.S.P.), integrată Ministerului de Interne. În 30 martie 1951, D.G.S.P. va prelua şi atribuţiile de spionaj şi contraspionaj, devenind pe zi ce trecea o instituţie mai puternică, copie fidelă a N.K.V.D., această însuşire păstrându-se până către ultimii ani ai conducerii lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, când avea să se declanşeze, la început mai timid, apoi mai intens, programul de românizare a Securităţii, proces terminat de Nicolae Ceauşescu.

La sfârşitul războiului mondial, din ordinul lui Stalin, în ţările din estul Europei intrate în zona sovietică de dominaţie, a început **procesul deportării populaţiei de etnie germană** în U.R.S.S., în scopul reconstruirii ţării şi pedepsirii germanilor din aceste ţări pentru colaborarea lor cu Hitler. Cifrele vehiculate în legătură cu numărul germanilor deportaţi oscilează între 360.000 şi 870.000 persoane. În jur de 70 – 80.000 de germani din România au fost deportaţi în URSS.[1178] Cifrele sunt greu de stabilit cu precizie mare, mai ales legat de cei duşi în U.R.S.S., în condiţiile în care documentele secrete ale lagărelor sovietice nu ne sunt accesibile. Unii autori estimează că aproximativ jumătate dintre deportaţi au murit în U.R.S.S. Deportarea s-a făcut cu acordul marilor puteri occidentale, S.U.A. şi Marea Britanie. Despre obligaţia germanilor de a reconstrui Uniunea

---

[17] Vezi şi Ioan Scurtu, *Consilierii sovietici din România*, în „Magazin istoric“, Anul XXXII, Serie nouă, nr. 5 (374) mai 1998, pp. 12-15.

[18] Alături de ei, au fost deportaţi şi 30.000 de români. De asemenea, după anul 1948, au fost deportaţi 40.000 de cetăţeni, majoritatea de etnie sârbă, croată şi slovenă, din zonele de frontieră cu Iugoslavia, în Bărăgan. Vezi şi Gheorghe Raţiu, *Raze de lumină pe cărări întunecate*, Bucureşti, Editura PACO, 1996, p. 284.

Sovietică s-au făcut referiri atât în Comunicatul Conferinţei de la Yalta, cât şi în protocolul adiţional secret al acestei conferinţe. Privitor la germanii din România, deportarea lor în U.R.S.S. a fost stabilită şi prin *Convenţia de armistiţiu* cu Naţiunile Unite, semnată la Moscova, în 12 septembrie 1944. Primele arestări ale unor tineri germani şi punerea lor la dispoziţia sovieticilor s-au făcut de către guvernul regal al generalului Constantin Sănătescu, în toamna anului 1944. În anul 1949, deportarea lor a luat sfârşit, dar numai germanilor din România li s-a permis să revină în locurile de baştină, cei din celelalte state comuniste est-europene au fost obligaţi să plece din ţară, mai ales în R.D.G.**1189**

La 29.11.1945 Iugoslavia, la 11.01.1946 Albania, la 1.02.1946 Ungaria, 15 septembrie 1946 Bulgaria, 30 decembrie 1947 România. Sunt datele prăbuşirii monarhiilor în zona de influenţă sovietică. Două monarhii s-au prăbuşit şi în sfera de dominaţie a puterilor occidentale (Italia, în 1945, iar mai târziu, în 1967, Grecia). Nicăieri nu au mai revenit. Dintre ţările din zona de dominaţie sovietică, România a fost aşadar ţara în care monarhia a rezistat cel mai mult. Au fost mai multe cauze care au concurat la acest lucru. Pe de o parte, Moscova nu avea încredere în capacitatea organizatorică de a conduce ţara a comuniştilor români, pe de altă parte, dorea ca ţara să fie bine organizată şi condusă, iar economia să fie capabilă să achite în bune condiţii datoriile şi să pună la dispoziţia U.R.S.S. mai multe produse decât s-a prevăzut în *Tratatul* de la Paris. Comuniştii români din ţară fuseseră majoritatea în închisori, iar cei care veneau din exil erau rupţi de realităţile concrete ale ţării. Pe de altă parte, în România tradiţia monarhică era puternică, iar regele câştigase un mare prestigiu în faţa învingătorilor în război, prin coordonarea loviturii de stat dată la 23 august 1944, împreună cu Blocul Naţional-Democratic. Din cadrul Blocului Naţional-Democratic, regele a colaborat cel mai mult cu comuniştii, cărora le-a şi predat pe Ion Antonescu. Naţional-ţărăniştii, liberalii şi social-democraţii au avut mai mult rolul de fi o garanţie a suportului naţiunii faţă de lovitura de stat. Nu trebuie minimalizate

---

[19] Vezi şi Andrei Marga, *Deportarea saşilor transilvăneni*, în revista „22“, an VIII, nr. 18, din 6-12 mai 1997.

nici relaţiile foarte bune dintre rege şi sovietici, relaţii care nu sunt clarificate în totalitate, până în prezent şi dintre rege şi Petru Groza. La Moscova era cunoscut că regele Mihai nu a avut nicio contribuţie la atacul împotriva Uniuni Sovietice, despre care nu a avut nici măcar cunoştinţă, decât după declanşarea operaţiunilor. Sovieticii nu au dorit să răstoarne sistemul politic şi să abolească monarhia imediat după ocuparea statelor din estul şi centrul Europei, fiind interesaţi să dezvolte colaborarea cu aliaţii occidentali, până la înfrângerea Germaniei.

Din documente sovietice avem date despre felul în care era văzută monarhia din România, încă înainte de 23 august 1944.

La 17 noiembrie 1943, un referent principal din Comisariatul poporului pentru afaceri străine, de la Secţia ţări balcanice, Feodorov, sintetiza informaţii venite din sursele de la Bucureşti şi scria: „Regele Mihai nu dispune de putere reală. Activitatea lui se limitează la semnarea de declaraţii şi decrete privind decorările şi numirile… Regele i-a declarat lui Antonescu că nu mai vrea să fie un pion în mâinile lui, că vrea să se folosească de drepturile şi puterea ce îi sunt garantate de *Constituţie*, că doreşte să ia hotărârile singur, mai ales atunci când este vorba despre numirile la Curte. Conflictul a apărut după moartea fostului mareşal al Curţii, când Antonescu, în ciuda voinţei regelui, şi-a numit un om de-al lui. Neînţelegerea nu a fost încă aplanată definitiv. În ceea ce priveşte convingerile politice, Mihai se află sub influenţa puternică a reginei-mame Elena (prinţesă greacă, educată în Anglia). Regina Elena este femeie cu o educaţie aleasă. Se bucură de o mare simpatie printre intelectuali şi chiar printre ţărani. Îi urăşte pe nemţi şi armata germană, mai ales după ce-au făcut nemţii cu Grecia şi România”.

Referitor la conflictul între mareşal şi rege, este dificil de apreciat că acesta ar fi cauzat doar de numirea lui Ionel Mocsony Stârcea ca mareşal al Palatului. Iată ce scria generalul Constantin Sănătescu despre acest conflict: „… Toată încordarea dintre mareşal şi rege a pornit din fleacuri, de la o vânătoare pe care regele a făcut-o în Bucovina şi ai cărei invitaţi nu i-au plăcut mareşalului. O vină în această privinţă am găsit-o lui Ionel Stârcea care, deşi tânăr, ţine locul de mareşal al Curţii şi care s-a arătat lipsit de tact. Recunosc că Stârcea

este un om inteligent, cult, dar tinereţea sa îl face prea impulsiv şi nu este momentul. În plus, este un anglofil încarnat, ce-şi manifestă pe faţă simpatiile, chiar în mod zgomotos". La începutul anilor '40, Ionel Mocsony Stârcea, baron de Foehn, a fost un personaj care s-a aflat în cele mai înalte cercuri politice din România. Între 1942 şi 1944 a fost mareşal al Palatului. Tatăl său, Ion Stârcea (Styrcea) a fost şambelan al Curţii Imperiale din Viena şi a luptat pentru unirea Bucovinei cu România. A fost membru al Consiliului Naţional Român din Cernăuţi. A fost, între altele, maestru de ceremonii al Curţii Regale de la Bucureşti. În timpul lui Carol II a fost membru în Consiliul Superior al Frontului Renaşterii Naţionale. Fiul său, Ionel Stârcea, implicat în acest conflict între mareşal şi rege, s-a născut în 1909 la Cernăuţi şi a fost adoptat la vârsta de 16 ani de Anton Mocsony, baron de Foehn, unul dintre cei mai bogaţi oameni din România, care devenise în 1930 mare maestru de vânătoare al lui Carol II. Ionel Mocsony Stârcea a fost arestat la 6 septembrie 1947 şi condamnat la 15 ani de muncă silnică, fiind eliberat la 28 noiembrie 1962. După ieşirea din închisoare el a afirmat că la cererea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, în închisoare, şi-a scris memoriile, fapt pentru care i s-au asigurat condiţii deosebite, fiind scos din penitenciar şi ţinut la Ministerul de Interne, iar apoi la o vilă unde avea şi hrană mai bună şi un regim special. Memoriile scrise de el, aflate în fondurile Arhivelor Naţionale din Bucureşti, cuprind cinci volume totalizând 3.000 pagini dactilografiate foarte interesante. El afirmă că, după ieşirea din penitenciar a avut mai multe discuţii cu conducerea centrală a Securităţii, care i-a asigurat paşaport pentru plecarea din ţară şi o sumă de bani în valută, acordată prin intermediul Direcţiei de contraspionaj.

La 24 mai 1944, Stalin era informat: „La 22 mai a.c. a avut loc o discuţie cu generalii prizonieri de război români Mazarini, Lascăr, Dimitriu, Nedelea şi Brătescu despre atitudinea lor faţă de fostul rege român aflat în emigraţie şi despre atitudinea diferitelor cercuri politice şi militare din România faţă de el. Generalii români prizonieri participanţi la discuţie au în mare o părere pozitivă despre fostul rege Carol şi şi-au exprimat intenţia să colaboreze cu regele… Carol numai dacă el va sprijini guvernul Uniunii Sovietice şi că vor refuza să acţioneze alături de el, în cazul în care Carol va sprijini numai S.U.A. şi

Anglia. Majoritatea ofiţerilor vechi îl va sprijini pe Carol, dacă acesta din urmă se va manifesta contra nemţilor… Fiind monarhişti ca vederi, generalii consideră că monarhia constituţională este cea mai bună formă de guvernământ a României, în perioada postbelică…" **2190**

În arhivele ruseşti există documente referitoare la rege, în legătură cu lovitura de stat de la 23 august 1944 şi corespondenţa lui Carol II (din străinătate) cu Mihai (aflat în România) şi cu secretarul general al P.N.Ţ., Penescu. Corespondenţa regelui Carol II era interceptată şi citită de sovietici şi apoi lăsată să ajungă la destinaţie.**2201**

După arestarea lui Antonescu, regele Mihai i-a cerut lui Lucreţiu Pătrăşcanu să formeze guvernul. Acesta a refuzat, spunând că Partidul Comunist nu are capacitate organizatorică, nici în capitală şi nici în teritoriu, să preia conducerea ţării. Regele s-a consultat cu Lucreţiu Pătrăşcanu privitor la formarea noului guvern, cerându-i propuneri. Liderul comunist l-a indicat pe Iuliu Maniu ca fiind potrivit pentru formarea unui nou guvern, dar acesta, ezitant, nedecis, a refuzat. Aşa a fost chemat generalul Constantin Sănătescu în fruntea unui guvern cu mulţi tehnicieni.

Cu toate că Pătrăşcanu a refuzat formarea guvernului, comuniştii au dorit să acapareze mai mult din putere. Pentru aceasta a intervenit generalul sovietic Vinogradov, care a colaborat cu regele şi l-a convins, la 2 noiembrie 1944, să formeze un al doilea guvern Sănătescu, în care comuniştii erau mai bine reprezentaţi. Mihai I a înţeles direcţia bătăii vântului politic şi s-a adaptat destul de uşor. Nu vrem să minimalizăm frământările intime ale monarhului României. Acestea au existat, în mod sigur. Nu avem suficiente informaţii în legătură cu adâncimea cunoştinţelor regelui referitoare la împărţirea sferelor de influenţă între marile puteri dar, în stadiul actual al cercetărilor, bănuim că foarte multe date nu avea. Pe 6 decembrie 1945, regele a făcut un pas care n-a fost pe placul ruşilor şi al

---

[20] Ioan Scurtu, *De la „Trăiască Regele!" la „Jos Regele!"*, în „Magazin istoric", Serie Nouă, Anul XXXI, nr. 11 (368), noiembrie 1997, pp. 7-17.

[21] Vezi Tatiana A. Pokivailova, *Arhivele ruseşti despre monarhia din România*, în „Magazin istoric", Serie nouă, Anul XXXI, nr. 11 (368) noiembrie 1997.

comuniştilor români. L-a numit ca prim-ministru pe generalul Nicolae Rădescu. Acesta era omul de care avea regele nevoie pentru a încerca stoparea ascensiunii bolşevicilor. „Era un anticomunist notoriu!", afirma Mihai I. În acelaşi timp, fusese adversar al lui Ion Antonescu, care mai avea în armată numeroşi simpatizanţi, pe care noul regim dorea să-i neutralizeze. Numind un anticomunist în fruntea guvernului, regele a făcut o încercare disperată şi temerară de a ieşi din cercul de fier cu care începuse coaliţia celor *Trei Mari* să strângă România. Mutarea nu a fost o reuşită diplomatică, comuniştii şi social-democraţii subminându-l pe Rădescu şi propunându-şi să răstoarne guvernul, astfel că la 24 februarie 1945, în Piaţa Palatului Regal, au avut loc ciocniri între forţele de ordine şi demonstranţi. S-a ajuns la sânge. Ca urmare s-a înregistrat prima puternică contestare a monarhiei. În 26 februarie 1945, Gheorghe Gheorghiu-Dej a propus în conducerea partidului să i se declare regelui: „Ceea ce s-a întâmplat până acum sub emblema regală, provocările înfăşurate în mantia regală, poate să submineze însăşi poziţia M.S. Regelui. Poporul încă nu şi-a pus problema dacă vrea republică sau dacă vrea monarhie constituţională… Gândiţi-vă, Maiestate, în curând se vor ivi factori noi care vor ameninţa însăşi monarhia, dar poate că atunci va fi prea târziu". Pe 28 februarie 1945, A.I. Vîşinski, prim-locţiitor al Consiliului Comisarului Poporului pentru afacerile străine al URSS, a fost în audienţă la rege, l-a calificat pe primul ministru ca fiind fascist şi i-a cerut demiterea acestuia pe loc. Vîşinski a spus: „Vă declar în mod oficial în numele guvernului meu că nu putem tolera un asemenea guvern… Rog răspunsul Maiestăţii Voastre chiar acum. Este de acord?… Asta e tot. Aştept ştirea demisiei domnului general Rădescu". Pe 1 martie 1945, Vîşinski a avut o nouă audienţă la rege, indicând de data aceasta persoana noului prim-ministru. El a spus: „Omul care ne inspiră nouă încrederea este Petru Groza…" Pe lângă presiunile lui Vîşinski, regele a primit un mesaj de la Petru Groza, care-l informa că sovieticii erau dispuşi să retrocedeze Ardealul de Nord şi să fie mai toleranţi în aplicarea condiţiilor de armistiţiu.

În 5 martie 1945, Vasile Luca (Laszlo), preşedintele Consiliului Frontului Naţional Democratic şi om de încredere al Moscovei, afirma: „Trebuie să ne fie clar că noi nu dorim înlăturarea monarhiei. România

nu este încă coaptă pentru republică acum… Pentru voi să fie clar că nu ne atingem de rege…"

La 6 martie 1945 comuniştii au organizat o foarte mare adunare populară, cu gândul de a-l forţa pe rege să accepte guvernul Petru Groza. Problema fusese însă rezolvată de Vîşinski, care i-a forţat mâna regelui, aşa că marea adunare populară a luat ad-hoc altă turnură. Gheorghe Gheorghiu-Dej, iniţial pregătit pentru un discurs antiregal, a spus: „Să mulţumim Maiestăţii Sale Regelui că a înţeles în cele din urmă să asculte glasul poporului…" Imediat după numirea ca preşedinte al Consiliului de Miniştri, în urma unui schimb de telegrame dintre Petru Groza şi I.V. Stalin, din zilele de 8 şi 9 martie 1945, dictatorul sovietic a consimţit ca întreaga Transilvanie să treacă sub administraţia guvernului de la Bucureşti. La 13 martie 1945, la Cluj, în prezenţa regelui Mihai şi a lui Andrei Vîşinski, a avut loc solemnitatea reinstalării administraţiei româneşti asupra Ardealului de N-E. Cuvântarea lui Petru Groza, ţinută în limbile română şi maghiară, entuziasmantă pentru auditoriu, a fost primită cu însufleţire. Îndârjirea confruntării româno-sovietice din timpul războiului, ca şi comportarea brutală a militarilor ruşi în România, au făcut ca o mare parte a opiniei publice din ţară să nu aprecieze importanţa hotărârii Moscovei de atribuire a întregului Ardeal României. La ora respectivă, orice decizie a lui Stalin ar fi rămas literă de lege pentru viitor.

Pentru mulţi observatori din lume a fost o mirare faptul că în România, în mod singular, Stalin nu a dispus numirea unui prim-ministru comunist, ci l-a ales pe Petru Groza. Faptul s-a datorat slăbiciunii Partidului Comunist, mult inferior celor din state ca Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, sau Bulgaria.[22] Stalin, bine informat, ştia că în România comuniştii erau priviţi cu suspiciune, în primul rând pentru că, în cea mai mare parte, nu erau de naţionalitate română. El a considerat că poporul român, compus majoritar din ţărani, trebuie guvernat de liderul Frontului Plugarilor, partid ţărănesc de succes.

---

[22] Aceste ţări au făcut mult caz de spiritul anticomunist al popoarelor lor, după Tratatul din Malta. Cel mai anticomunist stat din zona sovietică de dominaţie, până în anul 1944, a fost România.

Petru Groza s-a născut la 7 decembrie 1884, în comuna Băcia, judeţul Hunedoara. Tatăl său era preot, dintr-o familie renumită între români şi înstărită. A fost elev şi student eminent. A studiat dreptul la Berlin şi Budapesta, unde şi-a luat şi doctoratul. A participat la Marea Adunare Naţională de la Alba-Iulia, de la 1 Decembrie 1918. A intrat în politică, în Partidul Naţional Român, apoi a trecut la Partidul Poporului. În 1921 a ajuns pentru prima oară ministru, fapt care se va repeta. Având aptitudini în afaceri, a devenit unul dintre cei mai bogaţi oameni din Ardeal. Orator înnăscut, a ajuns preşedintele Frontului Plugarilor, la 8 noiembrie 1933. Acuzat că ar fi „bolşevic", Petru Groza a răspuns: „Mi se spune că sunt bolşevic pentru că spun tuturor că în ţara noastră eu văd un buboi mare şi văd cum se coace". În timpul celui de al doilea război mondial, datorită atitudinii sale antinaziste şi a sponsorizării masive a organizaţiei procomuniste „Ajutorul Roşu", a fost arestat (decembrie 1943 – ianuarie 1944). Pe referatul său de eliberare din penitenciar, mareşalul Ion Antonescu a pus rezoluţia: „Groza e nebun, Groza e romantic, Groza este tot ce vreţi, dar trădător de Ţară nu este. Să fie eliberat". A revenit la Bucureşti în toamna anului 1944, chemat printr-o scrisoare de regele Mihai I, care l-a rugat să preia vicepreşedinţia Consiliului de Miniştri. Regele se consultase cu Lucreţiu Pătrăşcanu, principalul său colaborator politic, după 23 august 1944. Iuliu Maniu s-a opus numirii lui Groza. Ei avuseseră încordări încă din anii 1918 – 1919, când Petru Groza propuse unirea Transilvaniei cu România de îndată, fără constituirea Consiliului Dirigent. Conflictul determinase, în parte, părăsirea PNR-ului de către Groza.[2223] De altfel, atât la Moscova, cât şi în cadrul PCR, Petru Groza era văzut ca o contrapondere pentru popularitatea şi autoritatea lui Iuliu Maniu în rândul ţărănimii, majoritatea zdrobitoare a populaţiei României la acea dată. Maniu simţea şi se temea că partidul său ar putea pierde susţinători din lumea satelor, în favoarea Frontului Plugarilor şi a Partidului Comunist.

Petru Groza a fost un politician lucid, care a înţeles că situaţia politică a României era decisă, că regimul comunist nu poate fi nici

---

[23] Mircea Chiriţoiu, *Cine a fost dr. Petru Groza ?*, în „Dosarele istoriei", Anul III, nr. 2 (18), 1998, p. 4.

frânat, nici înlăturat şi sovietizarea României este urmarea războiului, a ocupaţiei militare sovietice şi era un proces de neoprit. El avea să slujească devotat stăpânirea sovietică din România. Există numeroase documente care atestă conflictele sale cu Partidul Comunist Român, dar faţă de Moscova a fost de o loialitate totală, care l-a asigurat până la sfârşitul vieţii, cu atât mai mult cu cât nu a mai trăit schimbarea de linie politică a Bucureştiului faţă de Moscova, intervenită după retragerea, în anul 1958, a Armatei Roşii din România. Petru Groza nu a fost un comunist în accepţiunea reală a cuvântului. Pe lângă numeroase documente care atestă acest fapt, Corneliu Coposu arăta: „De fiecare dată, în convorbirile nenumărate pe care le-am avut pe vremea când el era prim-ministru al unui guvern comunist, în discuţiile cu mine vorbea despre comunişti calificându-i *ăştia*… Când scăpăm de *ăştia*. Facem tot posibilul… Lasă că o să fie bine, îi ducem noi cu zăhărelul". **2234**

Dr. Petru Groza a fost una dintre personalităţile cele mai controversate din istoria contemporană a României. Detractorii săi, foarte numeroşi, l-au acuzat că a „vândut ţara ruşilor", ceea ce este de neacceptat, ocuparea României şi supunerea ei faţă de URSS fiind o chestiune independentă de voinţa sa, ori a întregului popor român. Toate generaţiile de români nu ar fi putut opri acel curs al istoriei. I s-au adus şi alte critici. În acelaşi timp, a fost apreciat ca un apărător al intelectualilor şi un factor care a temperat zelul bolşevicilor din Partidul Comunist. Majoritatea celor care s-au referit la Petru Groza nu l-au analizat pe baza numeroaselor documente existente, ci pe baza unor sentimente politice partizane.**2245**

După cel de al doilea război mondial şi încheierea Păcii de la Paris, România a fost nevoită să mai facă o cesiune teritorială în faţa Uniunii Sovietice: Insula Şerpilor, teritoriu care cuprinde doar 17 hectare, dar deţine o importantă poziţie strategică în Marea Neagră, în

---

[24] Mihai E. Ionescu, *Un alt Petru Groza ?*, în „Dosarele istoriei", Anul III, nr. 2 (18), 1998, p. 43.

[25] De aceeaşi părere este şi reputatul istoric Ioan Scurtu. Vezi Ioan Scurtu, *De la şefia guvernului la şefia statului (1945 – 1958)*, în „Dosarele istoriei", Anul III, nr. 2 (18), 1998, p. 15.

apropierea Ucrainei, Republicii Moldova, României şi Gurilor Dunării. Ulterior, s-a aflat că insula se află în zona unor importante resurse de petrol. Prin Tratatul de Pace de la Paris, semnat şi de reprezentantul Uniunii Sovietice, insula a fost recunoscută ca aparţinând României. Ratificarea hotărârii Conferinţei de Pace s-a făcut pe 29 august 1947. În 1948, printr-un protocol semnat de Petru Groza şi Viaceslav Molotov**,** Insula Şerpilor a fost cedată Uniunii Sovietice. Motivele acestei cesiuni târzii nu sunt elucidate complet, până în prezent. U.R.S.S. ar fi putut fără probleme deosebite să ocupe insula în timpul operaţiunilor militare ale războiului, sau imediat după aceea şi ar fi putut să ceară ca drepturile ei asupra insulei să fie prevăzute în Tratatul de Pace. După semnarea *Protocol*-ului, în 23 mai 1948, la ora 12,00, s-a încheiat un proces verbal de predare-primire între Eduard Mezincescu, din partea Ministerului Afacerilor Externe al României şi Nikolai P. Sutov, primul secretar al Ambasadei U.R.S.S. de la Bucureşti, chiar pe insulă. În august 1949, insula a fost preluată de marinarii ruşi şi a primit o importanţă strategică extraordinară. Din ordinul lui Stalin s-a trecut la construirea unor instalaţii militare extrem de complexe. Au fost mobilizaţi la muncă forţată un număr de mii de oameni. Într-un timp record s-a construit un port militar, un nou far şi un mare număr de buncăre subterane, unde au fost instalate echipamente radio, radar, energetice, un helioport şi mici blocuri de locuinţe. De asemenea, a fost construit un sistem ingenios de apărare. Insula este legată şi de Odesa, printr-un cablu subteran de comunicaţii. Mai târziu, toate instalaţiile au fost modernizate, iar portul a fost pregătit pentru a putea primi şi adăposti mici submarine atomice. Sistemul de radiolocaţie acoperă o zonă foarte întinsă, pe două trasee principale: 1. de-a lungul Dunării (Gurile Dunării, România, Bulgaria şi până în inima Europei şi 2. Marea Neagră, Turcia, Grecia, Israelul, ţărmul nordic al Africii şi toată Marea Mediterană.

După terminarea lucrărilor, toţi cei aduşi la muncă forţată au fost omorâţi pentru a nu deconspira secretele de pe insulă. O inscripţie de acolo spune: „Cine n-a văzut insula o va vedea, iar cine a văzut-o, n-o va uita!”

La începutul anilor ’60, pe insulă a început un program complex de antrenare a delfinilor în acţiuni de luptă submarină. Extrem de

inteligente, aceste animale au fost dresate să recunoască apartenenţa oricărui submarin sau vas de suprafaţă, după zgomotul făcut în timpul deplasării. Ataşându-li-se un ham special, cu mine magnetice, au fost dresaţi să se apropie de vasele şi submarinele, pe care le identificau că nu sunt sovietice şi să le ataşeze acestora minele. Experimentele şi dresajele au continuat neîncetat, până astăzi. După dezmembrarea U.R.S.S., Insula Şerpilor a intrat în componenţa Ucrainei, care nu vrea să audă de restituirea acesteia către România. Activităţile militare se desfăşoară în comun cu Federaţia Rusă. Pe la jumătatea ultimului deceniu al mileniului, din calculatoarele strategice ale Marinei Militare Franceze, de la Toulon, au fost furate toate amprentele sonore ale submarinelor şi vaselor de suprafaţă ce străbat oceanele şi mările lumii. Se pare că pe această insulă se desfăşoară activităţi care depăşesc puterea de înţelegere a majorităţii cetăţenilor.

Nu este exclus ca activităţile din Insula Şerpilor să fie mult legate şi de războiul radio-electronic împotriva României, desfăşurat în decembrie 1989, dar deocamdată nu există suficiente informaţii.[2256]

Analizând perioada societăţii româneşti de model şi dominaţie sovietică absolută (1945 – 1958), observăm că într-adevăr represiunea comunistă s-a realizat în foarte mare măsură de către reprezentanţi ai minorităţilor naţionale. Lista acestora este foarte lungă. Ea cuprinde sute de înalţi demnitari de partid, de stat, ofiţeri de securitate şi de miliţie. Iată doar câţiva dintre ei: Iosif (Ioska) Chişinevski a fost vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, Ana Pauker, ministru de externe, Vasile Luca (Laszlo), ministru de finanţe, Teohari Georgescu (Burah Tescovici), ministru de Interne, Mihai Roller, şef secţie Ştiinţă şi învăţământ la CC al PCR, Sorin Toma şi Silviu Brucan (Saul Brukner), redactori şefi la „Scânteia", Melita Apostol, vicepreşedinte la Radio, Ladislau Ady, şef al Secţiei externe a CC al PCR, apoi adjunct al ministrului de Interne şi şef al Direcţiei Penitenciarelor din România, Popescu-Doreanu, secretar general la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, Leonte Răutu (L. Olgenstein), a

---

[26] Teodor Filip, *Războiul parapsihologic împotriva României*, Craiova, Editura Obiectiv, 1998, pp. 68-70.

deţinut mai multe funcţii, inclusiv secretar al CC al PCR2267, Alexandr Voitinovici, procuror general al României, István Foris, Remus Koffler, Emil Calmanovici, Jacques Berman, Ileana Răceanu (Ilona Papp), Ghizella Voss, Herta Schwamen (Elena Pătrăşcanu), Florica Bagdasar, ministru al Sănătăţii, Valter Roman (Ernst Neulander), general şi propagandist comunist, Liuba Chişinevschi, Alexandra Sidorovici, soţia lui Saul Brukner, Lothar Rădăceanu, Alexandru Maghioros, ajuns şi secretar al CC al PCR, Leontin Sălăjan, ministru Apărării, Mihail Gavrilovici, şeful de cabinet al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, agent NKVD prin intermediul căruia era controlat liderul român2278, Ana Grossmann, activistă de vârf şi soţie a trei înalţi demnitari comunişti (Sorin Toma, Constantin Pârvulescu şi Pantiuşa Bodnarenko), Herbert (Belu) Zilber, director al Institutului de Conjunctură Economică, Iosif Schraer, secretar general al Ministerului Afacerilor Interne, care, după ce a intrat în dizgraţie, a fugit în Italia şi mulţi alţii.

Represiunea antiromânească s-a efectuat prin intermediul Securităţii Poporului. Temuta instituţie a fost înfiinţată în 30 august 1948. În aparatul ei de frunte s-au aflat, multă vreme, Gheorghe Pintilie (Pantelei Bodnarenko, zis Pantiuşa), şeful Securităţii din România2289, Alexandru Nicolski (Boris Grunberg), adjunct al şefului Securităţii din România, Butyko Francisc, director al Serviciului de anchete penale în cadrul Securităţii Statului, general Demeter Sandor, director al Serviciului de cadre al Securităţii Statului, maior Wilhelm Einhorn, director al secretariatului Direcţiei Generale a Securităţii Poporului, Postanschi, director general al Canalului Dunăre-Marea Neagră, generalul Bucicov director în Securitatea Statului, însărcinat

---

[27] Leonte Răutu (Oighenstein) a fost informator plătit al serviciilor sovietice de informaţii, încă înaintea instaurării regimului comunist în România. Vezi Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX*, Bucureşti, Editura PAIDEIA, 1999, p. 529.

[28] Marius Oprea, *Pagini din „copilăria" Securităţii române*, în „Dosarele istoriei", Anul I, nr. 5, 1996, p. 35.

[29] Funcţia exactă era Director al Direcţiei Generale a Securităţii Poporului. Privitor la modul de organizare al Securităţii în timpul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Vezi Dennis Deletant, *Securitatea şi statul poliţienesc în România (1948-1964)*, în „Dosarele istoriei", Anul I, nr. 5, 1996, p. 33.

cu paza demnitarilor, colonel Lixandru Vasile, director general al penitenciarelor, Stefan Koller, colonel şi comandant al penitenciarului Aiud[3290], Mişu Dulgheru (Mihai Dulbergher), fost contabil de bancă ajuns general şi şef al Direcţiei de Cercetări penale a Securităţii Statului şi şef al Brigăzii Mobile, emigrat în Israel, în anul 1987, Iulian Sorin, general şi şef al Serviciului Artă-Cultură, din fosta Direcţie I a Securităţii Statului, ajuns, după evenimentele din decembrie 1989, secretar general al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, omul de încredere („mâna dreaptă") al rabinului şef, care s-a ocupat de adunarea de documente din Arhivele României, cu ajutorul cărora Comunităţile Evreieşti din România să poată acuza statul român şi să poată pretinde despăgubiri materiale şi să revendice proprietăţi[3301], Antoniu Sami (Aritonovici Samuel), director adjunct la Direcţia Anchete Penale în cumpliţii ani 1948 – 1952, plecat în Israel, Andreescu Matusei (Mathuseevici Nathan), temut anchetator penal la Brigada Mobilă şi apoi la Direcţia de Anchete Penale (1946 – 1962), Gheorghe Vidraşcu (Vama Didenko), general, fost agent KGB în timpul războiului, rămas în România după 23 august 1944, Petre Petrescu (Petea Goncearuk), fost condamnat în România pentru acte de spionaj, ajuns şef al Secţiei de Contraspionaj şi apoi şef al Direcţiei a II-a, Răzvan Sergiu, locţiitor şef serviciu, plecat în Israel, Ceaslavski, şef de serviciu între anii 1947 – 1953, Fischer Simon, fost frizer al Anei Pauker ajuns locţiitor şef serviciu în Securitatea Statului, Neidman Gingol, consilier şi profesor la Şcoala de Securitate, emigrat în S.U.A., Simon Jaques, locţiitor şef serviciu între 1947 – 1962, plecat în Israel, Rusu Mircea, anchetator între 1947 – 1956, ulterior stabilit la Los Angeles, L. Mureşan (Davidovici Leon), anchetator între 1948 – 1958, emigrat în S.U.A., Franco Sandu, emigrat în Israel, Lenobel Barbu, anchetator, Micle Tedy, anchetator, Roşca, anchetator în Brigada Mobilă şi D.G.S.P., plecat în Israel, Mahler William, anchetator, plecat în

---

[30] Adjuncţii comandantului de la Aiud, unde a murit sau suferit o mare parte din elita naţiunii române, erau tot minoritari: Nagy şi Lorentz. Părintele Stăniloaie, Petre Ţuţea, Petre Pandrea, sau Nichifor Crainic sunt doar câteva eşantioane de valori intelectuale care au suferit în acel penitenciar.

[31] Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 19.

Israel, Sergiu Nicolau (Serghei Nikonov), fost condamnat, în România, la muncă silnică pe viaţă, pentru spionaj, ajuns Director general SSI, Ion Stroescu (Isidor Selinger), şeful Direcţiei Coordonării SSI, Flamboly Telemaques, Negru Nicu, plecat în Israel, Segal Luiza, Hosu Estera, Gersohn Clara, Haber Estera, Wincler Viorica, Mateescu Ella, colonel Alexandru Szacso şi mulţi alţii. Mai trebuie adăugat un fapt deloc lipsit de importanţă: soţia ministrului Securităţii, apoi ministru al Ministerului Afacerilor Interne, Alexandru Drăghici, pe nume Martha Cziko, evreică din Budapesta, a fost un adevărat consilier politic al M.A.I., colaboratoare a serviciilor sovietice de informaţii. O mulţime de generali de securitate erau minoritari. Printre aceştia, Vladimir Mazuru, Ioan Vânze, Piotr Gonciaruk, Bucikov, Alexandru Demeter, Mihail Boico, Ivan Pantelimon, Coloman Ambruş etc.[32]

Dintr-o analiză a muncii, desfăşurată în februarie 1949, rezultă că în cadrul Direcţiei Generale a Securităţii existau 127 de evrei, 7 unguri, 5 ruşi, 6 greci, 2 armeni şi câte un iugoslav, ceh, bulgar, polonez, neamţ şi italian. Dintre aceştia în funcţii de comandă erau 15 evrei, 3 maghiari, 2 ucraineni, un ceh şi un armean. Această analiză a muncii a consemnat etnia cadrelor de securitate după cum s-au declarat ele. În realitate, numărul minoritarilor şi alogenilor a fost mult mai mare, fapt pe care îl vom releva, documentat, într-o altă lucrare.

În teritoriu, numărul securiştilor minoritari era foarte mare. În februarie 1949, deci înaintea creşterii masive a numărului de cadre în Securitate, erau 214 evrei, 207 unguri, 16 ruşi, 12 iugoslavi, 5 cehi, 4 germani, 3 bulgari, 3 greci, 4 armeni şi un polonez. Printre ei Eugen Wistig, şeful Securităţii din Galaţi, colonel Patriciu (nume schimbat), la Cluj, colonel Breban Iosif (nume schimbat), Cluj, Gruia Manea (Grumberg Marcel; soţ şi soţie în Securitate), şef serviciu anchete la Cluj, ambii plecaţi în Israel, Orenstein, Cluj, Beiner Sigi, Cluj, plecat în Israel, Breiner Iosif, şeful compartimentului operativ, de arestări, la Cluj, plecat în Israel, Barany Elemer, anchetator la Cluj, şeful Arestului,

---

[32] Pentru activiştii de partid şi ofiţerii de securitate din perioada ocupaţiei militare sovietice de etnie evreiască, vezi o listă mai numeroasă în Corvin Lupu, *Impactul problematicii Holocaustului asupra României contemporane şi aspecte ale relaţiilor dintre români şi evrei*, în „Transilvania”, nr. 3/2005.

Cosma Meer, anchetator la Cluj, plecat în Israel, Hutia Erwin, Cluj, Toekes.[3323] După evenimentele din decembrie 1989, când la vârful societăţii româneşti au acces din nou un număr foarte mare de reprezentanţi ai minorităţilor naţionale, s-au făcut eforturi pentru minimalizarea rolului minorităţilor naţionale în instaurarea dictaturii de tip sovietic în România, în distrugerea elitelor naţiunii române şi în dezvoltarea gulag-ului românesc. Realitatea istorică este că progresul societăţii româneşti, atât cât a fost el posibil în condiţiile dictaturii şi arondării României la zona de dominaţie a U.R.S.S., s-a realizat după românizarea structurilor vitale ale statului român. Din acest punct de vedere, există o izbitoare asemănare între perioadele „negre" din primii zece ani de după 1945 şi din cei trecuţi după decembrie 1989.

Securitatea era controlată informativ de serviciile sovietice. Prin intermediul ei a fost supravegheat şi Partidul Comunist Român, mai ales prin filaj şi tehnică operativă. În anul 1950, Securitatea avea un număr de 5.000 de angajaţi. Cifra a crescut mereu, ajungându-se, în 1989, la 14.259 de angajaţi.[3334] Cifrele nu au în vedere cadrele din Comandamentul Trupelor de Securitate (devenite, în ultima perioadă a domniei lui Nicolae Ceauşescu, trupe de Securitate-Miliţie).

Cu tot efortul lăudabil depus, după 1989, nu s-au publicat documente care să ateste cifrele exacte ale victimelor din anii represiunii comuniste. S-au făcut aprecieri, dar lipseşte o evaluare globală, de mare exactitate.[3345]

Până la începutul anilor '60, a funcţionat sistemul „pedepselor administrative", pe baza căruia orice cetăţean presupus că se făcea vinovat de fapte contra ordinii sociale, putea fi trimis pentru un număr de luni sau ani în colonii de muncă. Hotărârile erau luate de Comisia Administrativă care funcţiona pe lângă Ministerul de Interne şi era condusă de Alexandru Drăghici. Cel acuzat nu avea dreptul la apărare.

---

[33] Pentru o parte dintre cei prezentaţi, vezi şi Neagu Cosma, *op.cit.*, pp. 19-21.

[34] Vezi şi Dennis Deletant, *Securitatea şi statul poliţienesc în România (1948-1964)*, în „Dosarele istoriei", Anul I, nr. 5, 1996, p. 24.

[35] Pentru anul 1947 s-a vehiculat cifra de 60.000 de morţi prin împuşcare sau în urma torturilor. Vezi şi Nicholas Georgescu-Roegen, *Bucureşti – Harvard, via Constanţa, Istambul, Neapole*, mai 1999, p. 19.

În penitenciarele comuniste au fost păstraţi şi deţinuţi moşteniţi de la regimurile anterioare. Astfel, în anul 1958, în Aiud, mai erau deţinuţi condamnaţi în anii 1937 şi 1941. Regimul în temniţele comuniste era foarte aspru. Deţinuţii erau izolaţi, majoritatea nu depuneau niciun fel de activitate, nu aveau cearşafuri pe paturi, saltelele erau aproape fără paie, celulele supraaglomerate şi erau pedepsiţi pentru cele mai mici abateri. Pe lângă aceste necazuri, se mai şi băteau între ei, de cele mai multe ori pentru apartenenţă la diferite grupări politice sau pentru suspiciuni de colaborare cu ofiţerii penitenciarului, lucru care oricum era cerut tuturor. În general, cei mai agresivi erau legionarii. La Aiud ei şi-au instituit şi un tribunal legionar, care a judecat faptele multora dintre ei. S-au dat sentinţe severe cum ar fi: izolarea, canoane, lipsa de alimentaţie, rugăciuni, post negru şi bătăi corporale.[3356] Dacă pentru primii ani de după război, când şi în libertate în România s-a murit de foame şi mizerie, pentru deceniul 1955 – 1964, acest regim foarte sever s-a datorat doar urii comuniştilor de „producţie moscovită", mai ales a celor care au suferit în temniţele româneşti interbelice (şi ele foarte severe), care nu au putut să se înalţe deasupra dorinţei de răzbunare. Intoleranţa comuniştilor, de până în 1964, faţă de adversarii lor ideologici a contribuit la acumularea de tensiuni, ură şi dorinţe revanşarde în societatea românească, care s-au manifestat şi după 1989, mai ales după 1996, când foşti locatari ai penitenciarelor comuniste au ajuns să conducă ţara.

Primele acţiuni concrete ale guvernanţilor de la Bucureşti în direcţia unor iniţiative independente faţă de Moscova s-au derulat în anul 1947, când, cu aprobarea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ion Gheorghe Maurer l-a trimis în S.U.A. pe fabricantul Malaxa, pentru a întinde punţi de legătură, mai ales economică. De altfel, dintr-un document sovietic din 10 iunie 1947, o informare scrisă de generalul sovietic Susaikov, reprezentantul U.R.S.S. în Comisia Aliată de Control, adresată lui Mihail Suslov, aflăm că sovieticii priveau cu îngrijorare orientările economice ale lui Gheorghe Gheorghiu-Dej către anglo-americani. În scrisoare se arată că: „... Mai multe fapte dovedesc

---

[36] Neagu Cosma, *op.cit.*, pp. 195-196.

că, pe măsura întăririi relaţiilor economice cu anglo-americanii, Gheorghiu-Dej s-a eschivat vădit de la contactul cu reprezentanţii sovietici în România, se întâlneşte rar cu ei, iar pe unii dintre ei, în general, îi ignoră. Ca ministru al economiei, Dej, personal, şi oamenii lui (Maurer, Gaston şi Zeiger) ...au început tratative cu reprezentanţii locali anglo-americani, devenite ulterior frecvente întâlniri în particular, primiri, mese festive etc... Dej s-a exprimat că „nu trebuie să ne manifestăm contra anglo-americanilor, avem nevoie de ei, nu trebuie să îi supărăm, nu e bine să ne arătăm colţii şi să scoatem cuţitul". Nu numai ruşii s-au plâns de Gheorghiu-Dej, ci şi cei mai importanţi lideri comunişti evrei din România (Ana Pauker (Hannah Rabinsohn), Teohari Georgescu (Burah Tescovici), Vasile Luca (Laszlo).**3367** Un eveniment care poate fi strâns legat de suspiciunile de „naţionalism" la adresa lui Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost faptul că, după cum am mai arătat, în 1946, asupra maşinii lui, care călătorea de la Ploieşti la Bucureşti, însoţit de fostul său şef de cabinet I. Vladu, s-au tras focuri de armă de către persoane îmbrăcate în uniforme militare sovietice. Incidentul, deosebit de grav, nu a fost încă suficient elucidat.**3378**

Aceste documente, ca şi altele, dovedesc faptul, mai puţin cunoscut în istoriografia românească şi străină, că Gheorghe Gheorghiu-Dej, 12 ani locatar al temniţelor capitaliste, nu a respins colaborarea cu lumea capitalistă, când putea şi se aştepta de la el să facă acest lucru ci, din contră, a propus stabilirea unor raporturi de colaborare şi apropiere faţă de S.U.A. şi Marea Britanie şi în acelaşi timp nu s-a grăbit să-i „curteze" pe sovietici mai mult decât strictul necesar în condiţiile ocupaţiei militare şi a dificultăţii partidului său de a se menţine la putere fără ajutor de la Moscova. Pe această temă,

---

[37] Cosmin Popa, *Gheorghe Gheorghiu-Dej şi „băieţii lui" se ceartă cu „oamenii Moscovei"*, în „Magazin istoric", Anul XXXII, Serie nouă, nr. 9 (378) septembrie 1998, pp. 23-26. Autorul se referă la documente din Arhivele Federaţiei Ruse. Această instituţie a şi publicat, în limba rusă, importanta lucrare *Europa de Răsărit în documentele arhivelor ruseşti, 1944-1953,* Vol. I, 1944-1948. Documente privitoare la problema abordată mai sus se găsesc la paginile 697-701.

[38] Paul Sfetcu, *Gheorghe Gheorghiu-Dej – Iosif Broz Tito: faţa ascunsă a unei relaţii*, în „Magazin istoric" , Anul XXXII, Serie nouă, nr. 1 (370) ianuarie 1998, p. 38.

privitor la Gh. Gheorghiu-Dej, dincolo de subordonarea totală a României faţă de puterea de ocupaţie sovietică, în istoriografia românească au existat numeroase clişee false, majoritatea create de propaganda politică anticomunistă şi de ingerinţele politicienilor şi jurnaliştilor în cercetarea ştiinţifică istorică. În memoriile sale, Nikita Sergheevici Hruşciov a vorbit despre acuzaţiile de mărginire naţională care au fost proferate la adresa conducătorilor României, în unele ţări socialiste. El era de părere că acuzaţiile de naţionalism au avut drept cauză faptul că România, care avea excedent de producţie agricolă, refuza să livreze surplusul agricol în schimbul altor mărfuri, preferând să-l vândă în Occident, contra valută.

Efortul economic al României în toată perioada comunistă seamănă leit cu modelul economiei de război organizate de Germania în cursul ambelor războaie mondiale, desigur cu viteze şi intensităţi diferite, momentele de vârf fiind de întâlnit în timpul dictaturii de dezvoltare a lui Ceauşescu Nicolae. La sfârşitul anului 1948 s-a încheiat reconstrucţia economică a României, când producţia şi venitul naţional au atins nivelul de dinaintea celui de la doilea război mondial. Performanţa nu este de neglijat în condiţiile distrugerilor şi eforturilor României în război. Industrializarea s-a făcut rapid în ritmuri calculate centralizat şi respectate. Ritmul nu a fost egal, perioadele de relativă relaxare alternând cu perioade de eforturi intense de dezvoltare, în funcţie şi de posibilităţile inegale de alocări de investiţii. O creştere rapidă s-a înregistrat în perioada 1948 – 1953. În perioada 1954 – 1957, rata medie de dezvoltare a fost mai mică, urmare a reducerii ritmului investiţiilor, apreciate de Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1953 ca fiind „excesiv de accelerat”. Între anii 1958 – 1965, ritmul de dezvoltare a crescut din nou.

La 23 ianuarie 1949 a luat fiinţă Direcţia Generală a Miliţiei, în locul fostei Poliţii, iar la 7 februarie 1949 s-au format Trupele de Securitate, în locul fostei Jandarmerii. Angajaţii ambelor instituţii au fost nevoiţi să facă eforturi mari pentru a se încadra noilor cerinţe ale regimului de ocupaţie sovietică a României. Mulţi dintre angajaţi au suferit persecuţii, arestări şi deportări, iar unii au fost omorâţi. La mijlocul deceniului al şaselea, Trupele de Securitate, angajate în activităţi specifice de pază a unor obiective ale societăţii româneşti şi

în acţiunea de izolare şi capturare a mişcării de partizani din România, numărau 165.000 de cadre, organizate în brigăzi şi echipate inclusiv cu tancuri şi artilerie.**3389** Securitatea, Miliţia, Trupele de Securitate şi Armata au fost instituţiile care au controlat societatea românească în folosul regimului politic impus României, prin Tratatul de la Yalta, de către învingătorii în al doilea război mondial.

România a fost, în toată perioada RR, un câmp al acţiunilor informative şi diversioniste desfăşurate de multe state. După anul 1949, când a luat fiinţă N.A.T.O., iar U.R.S.S. au început să fabrice în serie bombe atomice, s-a acutizat lupta între serviciile de informaţii din Est şi Vest. Uneori această luptă atingea forme violente. În această perioadă de pionierat a luptelor informative între cele două tabere ale RR, serviciile de informaţii căutau să asasineze agenţi adverşi, sau să-i captureze. În multe cazuri, cei prinşi mureau torturaţi în beciurile de anchete. Şi unii agenţi români au împărtăşit această soartă. Unul dintre primele cazuri ale RR care au creat vâlvă a fost asasinarea căpitanului Eugen Karp, ataşat naval al Ambasadei S.U.A. la Bucureşti, implicat într-o afacere de spionaj în folosul ţării sale. A încercat să dispară din România şi să fugă la Paris cu trenul Orient Express. Cadavrul lui a fost descoperit în dimineaţa zilei de 24 februarie 1950, pe marginea căii ferate de pe traseul Orient-Expressului. RR era în plină acţiune.

România între Stalin şi Ceauşescu

Regimul comunist a însemnat represiune, luptă de clasă, dictatura proletariatului, cultul personalităţii, care era de fapt o a doua dictatură, controlul întregii vieţi sociale şi, mai presus de acestea, controlul vieţii intime a cetăţeanului. Nimic nu trebuia să scape statului în domeniul vieţii cetăţeanului. Această perioadă mai necesită încă analize profunde, din partea istoricilor, dar mai ales din partea sociologiei politice şi a psihologiei politice. Lucrul este posibil datorită obţinerii bazelor de date necesare unor asemenea studii.

În perioada de după încetarea din viaţă a lui Stalin, Securitatea a continuat să joace un rol foarte mare în cadrul societăţii româneşti, asigurând atât controlul poporului român de către stat, cât şi pe cel al

---

[39] Dennis Deletant, *op.cit.*, p. 29.

partidului şi statului român de către „stăpânii" de la Moscova, agentura sovietică fiind şi în această perioadă foarte puternică şi angajată pe linia eforturilor de menţinere a României sub control informativ sovietic. Această activitate a reprezentat şi una dintre pasiunile liderului Gheorghiu-Dej, care şi-a investit mult timp pentru rapoarte secrete şi intrigi politice. El a ordonat filajul permanent al propriilor fiice. S-au dat la iveală dosare de securitate din care rezulta modul în care au fost supravegheate, încă din anul 1955, deplasările demnitarilor din conducerea partidului, ca şi ale persoanelor cu care aceştia veneau în contact. Din ordinul lui Alexandru Drăghici şi al lui Pantiuşa, ofiţerii din paza demnitarilor şi ai maşinilor întocmeau zilnic rapoarte. Din anul 1957 datează un document referitor la instalarea de tehnică de ascultare în locuinţele lui Alexandru Bârlădeanu, Nicolae Ceauşescu, Ştefan Voitec şi alţii. Dintr-un raport al unui colonel din Direcţia Tehnică a Securităţii, pe nume Andrei Arghiropol, rezultă că, în anul 1949, Pantiuşa Bodnarenko şi Alexandru Nicolski l-au pus sub supraveghere cu tehnică de ascultare şi pe Gheorghe Gheorghiu-Dej.[4390]

Perioada 1953 – 1964 a continuat să fie o perioadă a represiunii împotriva tuturor celor care nu se aliniau necondiţionat şi total regimului comunist de model sovietic.

Dintre toate procesele intentate şi epurările anilor '50, cazul care a trezit cel mai mare interes a fost cel al lui Lucreţiu Pătrăşcanu, un adevărat aristocrat al comunismului românesc, intelectual apreciat, aflat în relaţii de colaborare deschisă cu partidele istorice, apropiat al regelui Mihai, în perioada loviturii de stat de la 23 august 1944. Imediat după preluarea puterii de către comunişti, Lucreţiu Pătrăşcanu a fost perceput ca un reprezentant al naţionalismului românesc, mai ales în urma unei cuvântări ţinută la Cluj, în care a declarat că înainte de a fi comunist s-a născut român. Într-o perioadă în care puterea sovietică de ocupaţie şi uneltele ei din România militau pentru destrămarea spiritului naţional, o asemenea poziţie publică a deranjat factori importanţi de putere. Pătrăşcanu nu era bine văzut şi

---

[40] Marius Oprea, *Gheorghiu-Dej, poliţia secretă şi puterea,* în „Dosarele istoriei", Anul II, nr. 3 (8), 1997, p. 31.

datorită faptului că era mult influenţat de soţia lui, Herta Schwamen, „rebotezată" Elena Pătrăşcanu, o femeie rafinată, cu o conduită mic burgheză, evreică. Pătrăşcanu a luat-o cu el în majoritatea vizitelor în ţară şi străinătate. Nu o agreau nici Ana Pauker, care o numea „vipera palidă", nici Gheorghe Gheorghiu-Dej, care l-a avertizat deschis pe Pătrăşcanu că spiritul soţiei sale îl împinge la greşeli. Dej se temea de grupul activiştilor evrei sau cu soţii evreice. Lui însuşi generalul sovietic Susaikov, şeful Comisiei Aliate de Control în România, îi recomandase să nu facă greşeala altor activişti români care s-au însurat cu evreice.[4401] Susaikov avea, probabil, cunoştinţă de faptul că Stalin proiecta eliminarea evreilor din structurile de vârf ale partidului şi securităţii. La 20 februarie 1948, Pantiuşa Bodnarenko a trimis un raport la Moscova în care susţinea că deţine „dovezi covârşitoare" că Pătrăşcanu fusese informator al Siguranţei în timpul războiului.[4412] În 28 aprilie 1948 el a fost arestat din ordinul lui Dej şi nu a mai fost văzut în public. În aceeaşi zi, a fost arestată şi Elena Pătrăşcanu, sub învinuirea de complicitate cu soţul său la crime împotriva păcii. Ea a fost eliberată în anul 1956, când a fost graţiată de restul pedepsei. Înaintea ieşirii din penitenciar, i s-a adus la cunoştinţă decesul soţului său. S-a stabilit la Sibiu, unde s-a angajat la Teatrul de păpuşi şi a fost până la sfârşitul vieţii o disciplinată colaboratoare a Securităţii din Sibiu şi Bucureşti. Ca urmare, i s-a redat vila de la Snagov, renovată de gospodăria de partid şi acolo a organizat un cerc cultural şi artistic, la care participa elita bucureşteană, aflată astfel sub control informativ.[4423]

Destituirea lui Lucreţiu Pătrăşcanu, arestarea şi moartea lui lentă, pe parcursul a şase ani de detenţie (1948 – 1954), trebuie privită şi prin prisma faptului că există date care atestă că el se visa prim-ministru, pe de o parte şi prin prisma faptului că în anul 1954, când a fost omorât, Dej se temea de o eventuală dorinţă a noului

---

[41] Lavinia Betea, *Elena Pătrăşcanu şi Victoria Sârbu*, în „Dosarele istoriei", Anul III, nr. 9 (25), 1998, p. 32.
[42] Dennis Deletant, *op.cit.*, p. 27.
[43] Lavinia Betea, *Elena Pătrăşcanu şi Victoria Sârbu*, în „Dosarele istoriei", Anul III, nr. 9 (25), 1998, p. 33.

conducător de la Moscova, Hruşciov, de a schimba liderul de la Bucureşti. Pătrăşcanu ar fi fost un adversar potenţial. În anul 1991, Gheorghe Apostol a declarat că Gheorghe Gheorghiu-Dej i-ar fi destăinuit că el dorea să-i comute lui Pătrăşcanu condamnarea la moarte în închisoare, dar cel care a greşit a fost Pantiuşa Bodnarenko, care s-a grăbit să-l omoare în celulă.[44] În orice caz, din punctul de vedere al exercitării puterii, de moartea lui Pătrăşcanu a profitat Dej, care va mai domni 11 ani.

Un moment important al strângerii relaţiilor între România şi China l-a constituit vizita în această ţară a lui Petru Groza, în 1954. Cu această ocazie el a purtat convorbiri cu cei mai de seamă lideri comunişti, Mao Zedong, Zhou Enlai, dar şi cu Dalai-Lama.

Încă din anul 1954 şi mai ales după desfiinţarea SOVROM-urilor[45], în perioada anilor 1955 – 1957, Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Chivu Stoica au comunicat de mai multe ori la Washington, prin intermediul şefului legaţiei americane, Robert H. Thayer, dorinţa de colaborare economică româno-americană. Cu aceste ocazii, conducătorii români au exprimat dorinţa de a regândi în ansamblul lor relaţiile româno-americane. În anul 1954, Robert H. Thayer a raportat la Casa Albă că românii „doresc să iasă de sub hegemonia sovietică, dar au nevoie de sprijin din partea noastră în afaceri, comerţ etc., pentru că acum sunt complet dependenţi de sovietici".[46] Ca urmare, într-un răstimp de numai un an de zile, în perioada noiembrie 1955-noiembrie 1956, relaţiile bilaterale s-au îmbunătăţit mult. Reprezentanţi români ai agriculturii, industriei chimice şi comerţului exterior au finalizat în S.U.A. tranzacţii comerciale, contracte de producţie, licenţe de export, convenţii culturale, artistice şi sportive. În anii următori, cursul ascendent al

---

[44] Lavinia Betea, *Maurer şi lumea de ieri*, Arad, 1995, p. 54. Vezi şi Adrian Cioroianu, *Atuurile lui Gheorghiu-Dej*, în „Dosarele istoriei", Anul II, nr. 3 (8), 1997, p. 24.

[45] SOVROM-urile au fost societăţi economice mixte, sovieto-române, care vor fi folosite de ocupantul sovietic pentru spolierea economiei şi resurselor naturale ale României. Ele au fost înfiinţate la 8 mai 1945, printr-un acord semnat la Moscova de ministrul român al finanţelor, Mircea Duma şi au fost desfiinţate în septembrie 1954.

[46] Mihail E. Ionescu, *De la hegemonia sovietică la „umbrela" americană*, în „Dosarele istoriei", Anul II, nr. 3 (8), 1997, p. 41.

raporturilor româno-americane pe multiple planuri a fost frânat de faptul că ambele ţări îşi făceau unele iluzii, iar cursul evenimentelor le va trezi la realitate. România încerca să acţioneze în chipul unei ţări active şi complet libere, ceea ce nu era, iar S.U.A. sperau să folosească activitatea comercială pentru a exercita presiuni asupra României, care să fie în măsură să modifice linia politică, în scopul creării unei breşe în blocul socialist. Niciuna dintre cele două părţi nu şi-a atins ţinta integral. România a trebuit totdeauna să ţină cont de puterea de la Moscova în construcţia strategică, iar S.U.A. nu au putut destabiliza blocul comunist. Abia când S.U.A. şi U.R.S.S. se vor înţelege, la Malta, soarta blocului socialist se va pecetlui, iar România va trece de sub dominaţia comunistă sub dominaţia Occidentului, independenţa economică şi politică devenind un deziderat şi mai îndepărtat ca până în 1989, pe care îndrăzneşte foarte rar să îl pronunţe.[4467]

După retragerea armatei sovietice din România, criza rachetelor din Cuba, eşecurile cel puţin parţiale din agricultura Uniunii Sovietice şi alte lipsuri de tot felul din societatea marii puteri de la răsărit, Gheorghe Gheorghiu-Dej a început să-şi piardă încrederea în puterea protectoare şi în eventualitatea ca România, ţările satelit ale Moscovei, în general, să reprezinte într-adevăr o preocupare a Moscovei, în sensul dezvoltării lor. Încolţise bănuiala că după ce URSS îşi va fi primit datoriile de război din partea României şi interesele lor vor dispărea din punct de vedere material, nu se va mai putea conta pe sprijin la Moscova. Din anul 1958 datează şi primele acţiuni de contraspionaj, timide, îndreptate împotriva U.R.S.S. Începutul activităţii de protecţie informativă faţă de Uniunea Sovietică, nu a însemnat sfârşitul colaborării strânse cu această putere. Astfel, una dintre cele mai eficiente reţele de spionaj ale secolului, creată de Securitate la Paris şi condusă de ofiţerul Mihai Caraman, a oferit o parte a rezultatelor muncii Uniunii Sovietice. Până în anul 1964, ofiţerii români ai Direcţiei de Informaţii Externe a Securităţii studiau obligatoriu doi ani în U.R.S.S., într-o şcoală de spionaj de lângă

---

[47] Afirmaţiile preşedintelui României, cu ocazia Anului Nou 1999, potrivit cărora România era, la ora respectivă, mai independentă decât oricând în istorie, au fost ridicole.

Moscova. Începând cu anul 1964, Gheorghe Gheorghiu-Dej a întrerupt colaborarea D.I.E. cu K.G.B. pentru pregătirea cadrelor şi instruirea acestora s-a făcut într-o unitate specială a Securităţii, puternic conspirată, la Broşteni, în judeţul Suceava.**4478**

Anul 1956 a fost şi teatrul unor lupte pentru putere între gruparea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej şi cea reprezentată de Iosif Chişinevski, Miron Constantinescu, Constantin Pârvulescu, Dumitru Petrescu, Constantin Doncea şi alţii. După modelul iniţiat de Hruşciov în *Raportul* său *secret la Congresul P.C.U.S*. din februarie 1948, Chişinevski şi Miron Constantinescu l-au atacat pe Dej pentru cultul personalităţii şi abuzurile de tip stalinist pe care le-au săvârşit în România. Beneficiind de sprijinul lui Alexandru Drăghici, Gheorghiu-Dej a tranşat în favoarea sa disputa pentru putere şi a trecut la epurarea întregului grup opoziţionist.

România a fost prima ţară socialistă care a desfiinţat cotele obligatorii impuse ţăranilor, moştenire din timpul lui Lenin, care aprecia cotele ca pe cea mai bună formă de aprovizionare a oraşelor cu alimente. Hotărârea de a se desfiinţa cotele agricole obligatorii s-a luat în Plenara CC al PMR din decembrie 1956. Informat despre intenţia lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, Hruşciov l-a chemat la telefon şi l-a avertizat că oraşele vor rămâne fără pâine. Liderul român a răspuns: „Tovarăşe Hruşciov, la nevoie vom mânca mămăligă!" **4489** La 1 ianuarie 1957, din dorinţa de înlăturare a unor nemulţumiri ale populaţiei şi de evitare a unor situaţii ca acelea din Ungaria şi Polonia, din anul 1956, guvernul român a dispus desfiinţarea cotelor obligatorii de produse agricole. Doar ţăranilor care nu erau organizaţi în gospodării colective le-a rămas să achite cote obligatorii de carne şi lână. În acelaşi an, pe seama reducerii investiţiilor, s-a realizat o creştere a salariilor, implicit a nivelului de trai, la sate şi la oraşe. Sumele disponibilizate ca urmare

---

[48] În iunie 1995, Institutul Naţional de Studii de Apărare al S.U.A. a redactat un studiu, difuzat prin reţeaua de Internet, în care sunt cuprinse aceste informaţii din activitatea Securităţii. Despre ieşirea Direcţiei de Informaţii Externe a Securităţii de sub tutela Moscovei, în anul 1964, scrie şi Jeffrey T. Richelson, *Secolul spionilor. Spionaj în secolul XX*, Oxford, 1995, pp. 49-54.

[49] Lavinia Betea, *Alexandru Bârlădeanu despre Dej, Ceauşescu şi Iliescu*, Bucureşti, 1997, p. 95.

a retragerii Armatei Roşii, au fost orientate înspre importuri de utilaje, care au crescut de cinci ori, până în anul 1961.[5490]

Revoluţia din Ungaria (1956), l-a impresionat profund pe Gheorghe Gheorghiu-Dej. Încă din timpul derulării evenimentelor, el a ţinut să facă o vizită neoficială la Budapesta, pentru a realiza percepţii mai bune ale evenimentelor. A circulat cu maşina pe străzile Budapestei în zilele în care populaţia maghiară refuza să iasă din locuinţe şi să-şi reia cursul obişnuit al vieţii. A fost însoţit de Valter Roman (Ernst Neulander), căruia i-a spus că trebuie să se ia toate măsurile pentru ca în România aşa ceva să nu aibă loc niciodată.

Revoluţia din Ungaria a catalizat voinţa politică a comuniştilor români de a lichida mişcarea de partizani anticomunişti din România, care supravieţuia de la sfârşitul celui de al doilea război mondial, încurajată de îndemnurile americane şi speranţele deşarte în sprijin militar decisiv din partea Occidentului. În anul 1947, şeful C.I.A. din cadrul legaţiei S.U.A. la Bucureşti, Gordon Mason şi ofiţerul operativ şef pentru Ungaria, Ucraina şi Polonia, Harry Rositzke, au contactat grupurile de rezistenţă din Carpaţii Meridionali, de la Prut şi Dunăre, formaţiunile generalilor Aldea şi Dragalina, pentru a le încuraja. Despre dimensiunile mişcării de partizani au fost enunţate teze diferite. Rapoartele secrete americane au scris despre existenţa a 30.000 de membri ai rezistenţei anticomuniste, în timp ce rapoartele britanice au vorbit despre 20.000 luptători anticomunişti. Numărul partizanilor a scăzut an de an, sub loviturile Securităţii şi Miliţiei. Media occidentală a exagerat cifrele, ca şi o parte a presei româneşti de după ’89. În finalul existenţei mişcării de partizani, cele mai puternice grupuri erau cele ale lui Ion Gavrilă, în Munţii Făgăraş şi cel al lui Arsenescu-Arnăuţoiu, din Argeş-Muscel, fiecare format din aproximativ 10 persoane active, la care se adăugau sprijinitori din sate, care-i ajutau.[5501] Grupul lui Gavrilă s-a format din legionari care desfăşuraseră activităţi anticomuniste în zonele Cluj, Arad şi Făgăraş. Lui i s-au raliat Săptăcan, venit clandestin din străinătate şi Mare

---

[50] Ion Alexandrescu, *Obsesia protecţionismului,* în „Dosarele istoriei“, Anul II, nr. 3 (8), 1997, pp. 35-39.

[51] Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 68.

Sabin, recrutat ca spion în favoarea S.U.A. şi paraşutat dintr-un avion american fără însemne, în 1953. El avea să fie asasinat de coechipierul său Rada Ilie. Gruparea a asasinat cel puţin trei oameni. Alături de aceasta, gruparea Arsenescu-Arnăuţoiu a întreprins cele mai bine organizate şi mai numeroase acţiuni. Gruparea Arsenescu-Arnăuţoiu era un grup mixt de civili şi militari, care nu aveau altă şansă decât rezistenţa. Unii dintre ei erau urmăriţi pentru activitate legionară, alţii comiseseră infracţiuni de drept comun.**5512**

Mobilizând importante forţe militare şi informaţionale, pe parcursul anilor 1956 şi 1957, majoritatea partizanilor din munţii României au fost capturaţi, fapt care a devenit şi un argument important în **efortul diplomatic de retragere a Armatei Roşii din România,** care s-a **realizat în anul 1958**. Pentru atingerea acestui obiectiv, unic în istoria Tratatului de la Varşovia, Gheorghiu-Dej a mimat un devotament neţărmurit faţă de puterea dominantă şi a exprimat mereu hotărârea fermă de a nu se abate de la linia stabilită în comun cu liderii sovietici. Şansa României a fost catalizată de dorinţa lui Hruşciov de a face un pas care să contribuie la destinderea cu Occidentul, după invazia din Ungaria (1956). România nu avea frontiere cu nicio ţară capitalistă, fapt care reprezenta o garanţie pentru Moscova. Pe lângă aceasta, Uniunea Sovietică trecuse la un program intensiv de construcţii de rachete nucleare, care impunea redistribuirea unor cheltuieli făcute pentru armatele convenţionale de ocupaţie a estului Europei. După realizarea acestui obiectiv politic naţional, conducătorii României au putut acţiona mult mai liberi pentru dezvoltarea autonomiei, chiar a independenţei ţării. În august 1963, în Biroul Politic de la Bucureşti, s-au discutat măsurile concrete pentru reducerea activităţii agenturii sovietice în România.

Eliberarea de sub ocupaţia militară străină s-a răsfrânt şi în domeniul politicii economice. Conducerea României avea acum mult mai mult spaţiu de mişcare. În noiembrie 1958, a avut loc o Plenară a C.C. al P.C.R., în cadrul căreia s-a hotărât reorientarea comerţului exterior şi apropierea de Occident. Anterior, România oferise Washington-ului oferte de achiziţii ale unor produse americane în

---

[52] Neagu Cosma, *op.cit.*, pp. 74 şi 76-77.

valoare de 100.000.000 dolari.

Un moment important al deschiderii relaţiilor României cu Occidentul, l-a constituit **vizita la Washington a ministrului de externe Corneliu Mănescu şi discuţia confidenţială purtată cu secretarul de stat al S.U.A., Dean Rusk, în 4 octombrie 1963**. Cu acest prilej, demnitarul român a informat în secret guvernul Statelor Unite că este împuternicit să-l anunţe că în cazul unei crize şi a unei confruntări militare între S.U.A. şi U.R.S.S., sau între N.A.T.O. şi Tratatul de la Varşovia, România nu va acţiona împotriva Occidentului, ci îşi va păstra neutralitatea. Corneliu Mănescu a cerut ca, în aceste condiţii, planurile strategice ale N.A.T.O. să nu prevadă lovituri nucleare împotriva României.[53] Aceasta a reprezentat prima mare fisură a unităţii Tratatului de la Varşovia. Ca la comandă, presa americană a început să abunde de articole elogioase privitoare la politica economică şi de independenţă naţională a României faţă de U.R.S.S.

Pe măsură ce România a înaintat pe linia promovării unei politici de independenţă în cadrul blocului comunist, nemulţumirea Moscovei a crescut, iar politica Ungariei s-a adaptat în funcţie de aceasta. În 31 decembrie 1963, Nikita Hruşciov a adresat un mesaj şefilor de stat şi de guvern, în cadrul căruia propunea, printre altele, ca toate litigiile de frontiere între state să fie rezolvate pe cale paşnică, fără folosirea forţei, prin discuţii şi negocieri între părţile implicate. Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost foarte îngrijorat de această poziţie sovietică. La 20 ianuarie 1964, în şedinţa Biroului Politic, Dej spunea că nu înţelege ce doreşte Hruşciov. În toamna lui 1963, în librăriile din Ungaria apăruse lucrarea lui Kovacsics Joszef, *Demografia istorică a Ungariei*, care conţinea 440 de pagini, inclusiv un capitol detaliat privitor la Transilvania. Ulterior, au fost tipărite memoriile lui Horthy, cuprinzând ideea apartenenţei Transilvaniei la Ungaria, exprimată limpede. Gheorghe Gheorghiu-Dej a declarat convingerea sa că aceste lucrări nu au apărut întâmplător, ci ca urmare a celor câteva deplasări ale lui Hruşciov la Budapesta. Liderul comunist român se temea de un acord Moscova-Budapesta, care ar fi încurajat tradiţionala politică

---

[53] Vezi şi Mircea Suciu, *Corneliu Mănescu: România nu a fost un partener entuziast al Pactului de la Varşovia,* în „Dosarele istoriei“, Anul II, nr. 1 (6), 1997, pp. 25-31.

revizionistă a Ungariei. În şedinţa Biroului Politic, din 20 ianuarie 1964, Gheorghiu-Dej arăta: „Eu sunt de acord că poţi face orice pentru a câştiga bunăvoinţa poporului maghiar, mai ales după stările de lucruri din 1956, poţi face orice, dar nu pe seama celorlalţi”.[54]

Diferendele pe diverse planuri între România şi puterea suzerană sovietică s-au înmulţit şi acutizat, în ultimii ani ai domniei lui Gheorghiu-Dej. Un moment de vârf l-a constituit anul 1963, luna februarie, când, la Moscova, în cadrul întrunirii vicepremierilor din statele socialiste, s-a încercat de către Uniunea Sovietică reorganizarea C.A.E.R., în sensul transformării sale într-un organism supranaţional care să organizeze şi să supravegheze dezvoltarea economică a tuturor statelor membre. Se preconiza ca fiecare ţară să se dezvolte în conformitate cu cerinţele formulate de C.A.E.R. România, care ar fi urmat să devină din nou ţară „eminamente agrară”, s-a opus cu vehemenţă. Ea a fost încurajată şi de guvernul Chinei, atât prin poziţia liderilor comunişti, cât şi prin poziţiile din presa economică, unde unii autori sovietici erau criticaţi violent, mai ales E.B. Valev. Pericolul unei integrări economice neconforme cu interesele naţionale româneşti, ca şi posibilităţile diplomatice de valorificare a neînţelegerilor dintre cele mai puternice state comuniste, U.R.S.S. şi China, au condus, în luna aprilie 1964, la o plenară lărgită a C.C. al P.C.R., care a adoptat *Declaraţia cu privire la poziţia P.C.R. în problemele mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale*, cunoscută sub numele de *Declaraţia din aprilie*. A fost un moment important în efortul de dezvoltare a independenţei României în cadrul zonei sovietice de dominaţie. *Declaraţia* a condamnat încercările P.C.U.S. de a continua să domine mişcarea comunistă internaţională, sub pretextul internaţionalismului socialist, dominaţie care reprezenta o formă de promovare a intereselor politico-militare ale Rusiei. Declaraţia afirma principiile independenţei şi egalităţii în drepturi între partidele comuniste şi statele socialiste. Documentul a marcat trecerea României la lupta „pe faţă” pentru promovarea intereselor naţionale româneşti şi a independenţei României în cadrul lagărului socialist. În acelaşi timp,

---

[54] Mircea Chiriţoiu, *Hruşciov umblă la cutia Pandorei: graniţele*, în „Magazin istoric“, Anul XXXIII, Serie nouă, nr. 8 (389), august 1999, pp. 54-58.

declaraţia exprima dorinţa de colaborare cu statele capitaliste, pe baza avantajelor economice reciproce, care a reprezentat o nouă premieră în rândul ţărilor socialiste. Documentul a fost perceput atât în ţară, cât şi în străinătate drept o declaraţie de independenţă. *Declaraţia* a fost începutul deprecierii raporturilor României cu URSS şi aliaţii ei fideli. Declaraţia a fost precedată de o vizită la Pekin a primului ministru român Ion Gheorghe Maurer, în perioada 2 – 10 martie 1964, în scopul de a-şi asigura sprijinul Chinei legat de opoziţia României faţă de pretenţiile de hegemonie sovietică. Au avut loc discuţii cu liderii Chinei. Ambele părţi s-au declarat nemulţumite de hegemonia Moscovei.

Ecoul internaţional al *Declaraţiei din aprilie* a fost foarte mare. Ambasadorul Franţei la Varşovia, Pierre Charpenthier, a declarat: „Am savurat, pur şi simplu, *Declaraţia*. E formidabilă ca document şi, dacă nu i-ar lua puţin în răspăr pe capitalişti, ar merita să fie editată în Occident într-un tiraj mare. Consider că fiecare cuvânt din acest document are o greutate deosebită".[5545] Ţările anglofone au apreciat poziţia României în cadrul Tratatului de la Varşovia ca pe aceea a unui membru apolitic, sau a unui membru care nu urmează consemnele politicii partidului din care face parte. În cadrul N.A.T.O. O asemenea poziţie avea Franţa generalului de Gaulle. Acesta a încercat să încurajeze Polonia şi România să ducă o politică de independenţă, sperând ca acestea să iasă cât mai mult de sub tutela Moscovei. Cu Polonia nu a reuşit nimic, dar nici România nu a putut să iasă din lagărul socialist. Era greu şi pentru de Gaulle să facă mai mult. El însuşi se afla sub presiune, întrucât ducea o politică cu unele accente antiamericane. El se pronunţa pentru o Europă de la Atlantic la Ural, care ar fi reprezentat cea mai mare putere din lume, iar pentru acest deziderat dorea relaţii foarte bune cu Moscova.

După retragerea Armatei Roşii şi încheierea de către România a plăţii datoriei de război, relaţiile româno-sovietice s-au înrăutăţit tot mai mult. Hruşciov a recunoscut că existau informaţii despre faptul că, în România, la adunări închise de partid, Uniunea Sovietică era

---

[55] Florin Constantiniu, *România, aliatul rebel*, în „Dosarele istoriei", An IV, nr. 4 (32), 1999, p. 59.

criticată şi că, în sânul Partidului Comunist Român, mulţi se pronunţau împotriva U.R.S.S. Un semnal, în acest sens, l-a constituit şi schimbarea numelor ruseşti ale foarte multor străzi din Bucureşti şi din oraşele provinciale cu nume româneşti. Conducătorul comunist sovietic a scris despre o perseverenţă românească antisovietică, despre adăpostirea fugarilor anticomunişti ruşi, despre incidente de frontieră provocate de grănicerii români etc.

În perioada anilor 1961 – 1964, au fost eliberaţi din închisori toţi deţinuţii politici, urmare a importantelor schimbări în linia politică a României. La 18 aprilie 1962 au fost graţiaţi pentru bună purtare Păstorel Teodoreanu şi Nichifor Crainic (Ion Dobre). La 21 aprilie 1962, au fost graţiaţi 773 de ţărani condamnaţi pentru că s-au opus cooperativizării agriculturii, iar la 27 septembrie acelaşi an, au fost graţiaţi 1.462 de condamnaţi pentru crima de uneltire contra ordinii sociale. În 3 ianuarie 1963, au fost graţiaţi 2.543 de condamnaţi. În vara anului 1964 s-au golit închisorile politice: 9.592 de condamnaţi au fost graţiaţi.[5556] Hotărârea guvernanţilor români, menită să relaxeze societatea românească şi să dea comunismului o imagine mai acceptabilă, a fost o nouă abatere de la linia comunismului consecvent, practicat de Kremlin şi sateliţii săi fideli. Încă din anul 1956, Gheorghiu-Dej şi-a argumentat cu dibăcie măsurile în funcţie de politica de destalinizare promovată de N.S. Hruşciov.

La 1 iunie 1964 s-a încheiat *Acordul comercial între România şi SUA*.

Întreaga politică românească de independenţă faţă de Moscova, în ultimii ani ai vieţii lui Dej, s-a bazat pe două instrumente importante: China şi Occidentul. Ceauşescu va continua această linie, dându-i noi valenţe.

RR, România şi Ceauşescu

În anul 1964 şi în primele luni ale anului 1965, sănătatea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a deteriorat brusc. Numeroase informaţii

---

[56] Mircea Chiriţoiu, *Mărirea şi decăderea lui Alexandru Drăghici*, în „Dosarele istoriei", Anul I, nr. 5, 1996, p. 44. Marin Nedelea, *Istoria României în date (1940-1995)*, Bucureşti, 1997, p. 139, ne oferă doar cifra de 2.600 deţinuţi amnistiaţi.

ulterioare, provenind din cercurile înalte ale puterii de la Bucureşti, au vorbit despre faptul că liderul comunist român fusese iradiat de sovietici. Dosarul medical al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej nu ne-a fost încă accesibil, dar şi în rândul medicilor din sfera puterii române s-a acreditat ideea că el a fost iradiat, fapt constatat în urma consultaţiilor la care a fost supus. În a doua jumătate a lunii februarie 1965, cu ocazia unei radiografii, a fost localizată o tumoare la plămânul drept. Curând s-a semnalat mărirea ficatului, un icter şi apoi o tumoare hepatică. Când dosarul medical va deveni accesibil în conţinutul său real şi complet, vom putea clarifica pe deplin această problemă. Generalul Pacepa a declarat că Ceauşescu i-a destăinuit de două ori că Dej a fost iradiat de ruşi, fapt care a reieşit şi la autopsie. De asemenea, Dr. Abraham Schechter, medicul personal al lui Ceauşescu, în primii săi ani de domnie, a declarat de asemenea acordul său total cu diagnosticul de iradiere în cazul lui Dej.[5567]

Moartea conducătorului a declanşat lupta pentru putere la Bucureşti. Principalii protagonişti au fost Constantin Drăghici, Gheorghe Apostol şi Nicolae Ceauşescu. În cadrul Biroului Politic al C.C. al P.C.R., cel care a avut câştig de cauză a fost Nicolae Ceauşescu, personaj care urcase toate treptele ierarhiei politice şi militare. Născut în 26 ianuarie 1918, a ajuns în temniţă la vârsta de 18 ani. A făcut aproximativ şapte ani de detenţie la Braşov, Doftana, Jilava, Caransebeş şi Târgu-Jiu. După ieşirea din penitenciar s-a căsătorit cu Elena Petrescu, o muncitoare, membră a P.C.R. din 1937, care l-a vizitat de câteva ori în timpul detenţiei. După venirea comuniştilor la putere, a devenit secretar al C.C. al U.T.C. (1945), secretar al regiunilor de partid Dobrogea şi Oltenia (1946 – 1948), ministru adjunct la agricultură (1948 – 1950), locţiitor al ministrului forţelor armate şi şef al Direcţiei Politice Superioare a Armatei (1950 – 1954), în cadrul căreia a ajuns general la vârsta de 33 de ani. În anul 1952 a devenit membru al C.C. al P.C.R., iar în anul 1955, membru al Biroului Politic. Între anii 1954 – 1965 a fost secretar al C.C. al P.C.R. cu probleme organizatorice, funcţie care i-a permis să cunoască toate problemele

---

[57] Ion Mihai Pacepa, *Cartea neagră a Securităţii*, Vol. II, Bucureşti, CICERO Media Trading S.A., 1999, p. 112.

ţării, având atribuţii inclusiv asupra ministerelor de Interne şi Apărare. Până în anul 1965, Nicolae Ceauşescu nu s-a compromis în represiunea comunistă condusă de oamenii Moscovei şi nici în luptele interne din partid. Nu s-a implicat în epurări, cu toate că a răspuns de întregul serviciu de cadre al partidului. Neavând atribuţii pe linie externă, nu s-a implicat public nici în marile frământări legate de politica de independenţă faţă de Moscova, începută de conducerea României, după anul 1958. În momentul preluării puterii, gândurile politice şi intenţiile de viitor ale lui Ceauşescu nu erau cunoscute, el fiind un personaj enigmatic şi, în ciuda faptului că se exprima destul de greu, era carismatic. Nu era corupt şi nu a permis escaladarea acestui fenomen, chiar dacă unii „aparatnici" au reuşit să strângă pe ascuns averi frumuşele. Ceea ce nu se observa încă, era faptul că noul lider nu avea o educaţie temeinică, provenind dintr-o familie foarte săracă, cu mulţi copii şi un tată alcoolic. Cu toate că manifesta un foarte mare interes pentru a învăţa în cât mai multe domenii şi era inteligent, nu avea o cultură sistematică şi făcuse foarte puţină şcoală. Aceste handicapuri îl vor marca foarte mult, mai ales în ultimii ani ai domniei sale. Deşi nu le afişa, era cert că avea complexe de inferioritate intelectuală, pe care încerca să le ascundă şi să le compenseze, arogându-şi şi merite ştiinţifice, în domeniul ştiinţelor sociale, pe care nu le-a avut niciodată, chiar dacă în conducerea României şi al raporturilor internaţionale pe care le-a stabilit cu majoritatea ţărilor lumii, inclusiv cu marile puteri ale lumii, a înregistrat unele dintre cele mai importante realizări din istoria României. Cert este că acest ţăran, cu patru clase primare, a învârtit pe degete, timp de 25 de ani întreaga Românie şi o mare parte a străinătăţii. Inteligenţa sa nativă şi şmecheria însuşită la periferia Bucureştiului şi în temniţele prin care a trecut, l-au ajutat să cucerească puterea şi să şi-o consolideze timp de un sfert de secol, într-o perioadă de prefaceri sociale şi avânt economic.

Ajuns la putere, Nicolae Ceauşescu l-a îndepărtat pe Drăghici din funcţiile de vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri şi de ministru al Afacerilor Interne, prin *Decretul Consiliului de Stat* nr. 469, din 24 iulie 1965, promovându-l secretar al C.C. al P.C.R., dar luându-i puterea enormă a Securităţii. În anul 1966, Drăghici a fost numit

vice-prim-ministru al Guvernului şi trimis permanent în străinătate, fiind astfel ţinut departe de eforturile lui Ceauşescu de consolidare a puterii şi acaparare a controlului asupra Securităţii. La Plenara lărgită a C.C. la P.C.R., din aprilie 1968, desfăşurată la Sala Palatului, la care au participat câteva mii de activişti comunişti din toată ţara, Alexandru Drăghici a fost acuzat de abuzurile comise în funcţie, în anii cât a comandat Securitatea. A recunoscut cu greu doar o parte din vină, aruncând răspunderea pe Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Iosif Chişinevski. A fost exclus din partid şi i s-a ridicat gradul de general, fiind trecut în rezervă cu gradul de soldat. A fost lăsat în libertate şi numit director al unei ferme agricole de la Buftea, apoi pensionat. Activiştii vechi din partid, ilegaliştii, foştii deţinuţi politici din anii regimului capitalist, adepţii politicii româneşti de apropiere faţă de Uniunea Sovietică, precum şi multe cadre din Securitate, nu au privit cu ochi buni măsurile luate împotriva lui Drăghici. Pentru dezamorsarea unor tensiuni în rândul comuniştilor, printre alte măsuri, în anul 1978, el a fost reabilitat printr-un *Decret prezidenţial*. În octombrie 1991, a emigrat în Ungaria. A fost dat în judecată împreună cu adjunctul său, Alexandru Nicolski, de către Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici. I s-a cerut extrădarea, dar guvernul maghiar s-a opus. Procesul nu a mai avut loc, întrucât amândoi învinuiţii au încetat din viaţă, în condiţii care mai trebuie studiate, oricum suspecte.

În primii ani de conducere ai lui Nicolae Ceauşescu, primul ministru Ion Gheorghe Maurer a continuat să deţină o influenţă mare şi a contribuit la continuitate în linia politică de dezvoltare economică multilaterală şi de independenţă politico – economico-militară maxim posibilă, în condiţiile în care România făcea parte din Tratatul de la Varşovia şi C.A.E.R. În perioada guvernării lui I. Gh. Maurer, cel care a condus operativ guvernul a fost Ilie Verdeţ. Maurer nu a fost agreat de conducătorii sovietici, fiind considerat complice al lui Dej şi Ceauşescu la politica de nesupunere a României faţă de U.R.S.S. Au mai fost şi gesturi apreciate ca fiind ostile faţă de Uniunea Sovietică.**5578** De

---

[58] Aşa a fost de exemplu depunerea unei coroane de flori, cu ocazia unei vizite oficiale în Finlanda, la mormântul mareşalului Carl Gustaf Mannerheim (1867-1951), care fusese simbolul luptei naţionale finlandeze împotriva U.R.S.S.

altfel, în anul 1967, Leonid Ilici Brejnev, i-a spus *ex abrupto* lui Maurer că nu este dorit de politicienii sovietici.

În perioada anilor 1960 – 1970, România a achiziţionat tehnologie modernă din Germania Federală, Japonia, Franţa şi Marea Britanie, construind întreprinderi industriale valoroase, în domenii de vârf. Această realitate istorică a fost contestată, din motive politice şi propagandistice, după 1989, când s-a lansat lozinca „ghemului de fiare vechi", de către unii dintre noii factori de putere din România, ajunşi şi menţinuţi la conducere cu sprijinul celor care au aservit ţara, economic şi politic, având interesul de a promova politica lichidărilor în economia românească.

Ponderea comerţului exterior al României cu ţările capitaliste a crescut de la 0, 5 % în 1960, la 25 % în 1980. Începând din anul 1974, ca urmare a intereselor economice şi al poziţie politice a României pe plan mondial, Piaţa Comună a aplicat importante înlesniri vamale la importurile din România. În 1975, între guvernele de la Bucureşti şi Washington s-a încheiat un acord economic, în urma căruia S.U.A. au devenit al treilea partener economic al României, după U.R.S.S. şi R.F. Germania.

Ambiţiile economice ale regimului de la Bucureşti erau foarte mari. România a ajuns la o rată anuală de dezvoltare de 12 %, una dintre cele mai mari din lume, fapt care a impresionat şi a deranjat atât în interiorul C.A.E.R., dar şi în lumea occidentală, unde reprezenta un contraargument la propaganda oficială, conform căreia economia socialistă ducea la subdezvoltare. Referitor la dezvoltarea economică a României sub regimul ceauşist, Viorel Roman scria: „Dictatura de dezvoltare autonomă bazată pe doctrina *prin noi înşine* a dat rezultate spectaculoase, dacă le comparăm cu evoluţia celorlalte ţări în curs de dezvoltare sau cu realitatea economică postrevoluţionară, din aşa numita perioadă de tranziţie. Dictatura de dezvoltare a lui Ceauşescu Nicolae a dus la o modernizare de tip despotic, într-o Românie aparţinând în egală măsură Europei Centrale şi Europei Răsăritene". **5589** Nu puţini erau cei care la ora respectivă, în anul 1994, mai credeau că avea loc o tranziţie spre un sistem similar cu cel din

---

[59] Viorel Roman, *România în Europa,* Bucureşti, 1994, pp. 9 şi 73.

Occident.[60] Detractorii lui Ceauşescu s-au grăbit să proclame că dezvoltarea economică a României în deceniile 8 şi 9 s-a datorat megalomaniei dictatorului. Rămâne ca specialiştii în istoria economiei să clarifice în viitor dacă dezvoltarea economică a fost de vină pentru scăderea nivelului de trai din ultima parte a domniei lui Ceauşescu, sau faptul că în ultimul său deceniu, în paralel cu plata datoriei externe, dictatorul a menţinut şi chiar mărit alocaţiile pentru investiţii, neglijând consumul, mai ales aprovizionarea populaţiei cu bunuri de larg consum: alimente, carburant, produse industriale. Este cert că politica de independenţă faţă de Moscova a fost plătită prin necesitatea resimţită de dictator de a ţine societatea românească sub control sever, ştiut fiind pericolul ca Moscova să acţioneze pentru înlăturarea conducerii româneşti. În cele din urmă, cu sprijinul serviciilor secrete occidentale, Moscova îl va înlătura pe Ceauşescu şi, prin intermediul uneltelor lor şi ale Occidentului, din România, îl va ucide.

România a fost prima ţară socialistă care s-a integrat în sistemul economic mondial, devenind membru al Băncii Internaţionale de Cooperare Economică (1963), al Băncii Internaţionale de Investiţii (1971), al Fondului Monetar Internaţional (1973) şi al Băncii Internaţionale de Reconstrucţie şi Dezvoltare (1973). Acest lucru a fost posibil şi pentru că, la ora respectivă, colaborarea cu aceste organisme nu era condiţionată de amestecul în treburile interne, politice şi economice ale ţărilor partenere, aşa cum avea să se întâmple mai târziu, cu deosebire după 1989, când imperativele organismelor financiare internaţionale au vizat prioritar restrângerea activităţii economice româneşti, în vederea disponibilizării pieţelor de desfacere ale ţării în favoarea economiei occidentale. În aceeaşi perioadă, România a devenit co-acţionară la unele bănci cu activitate internaţională: Banca Franco-Română (1971, cu sediul la Paris), Banca Anglo-Română (1973, cu sediul la Londra), Banca Frankfurt-Bukarest A.G. (1976, cu sediul la Frankfurt pe Main). La Bucureşti au fost

---

[60] De altfel, nici la nivelul anului 2000 o parte însemnată a opiniei publice nu accepta ideea că evoluţiile din România sunt mult mai apropiate de regimul colonial, cu o clasă de vârf de câteva procente, cu o infimă clasă de mijloc şi o majoritate săracă, subordonarea faţă de Occident fiind aproape totală.

deschise filiale ale unor mari bănci: Manufactures Hannover Trust (SUA), Société Generale (Franţa), Frankfurt-Bukarest Bank (R.F. Germania). Au fost create o serie de firme comerciale mixte, dintre care menţionăm: „Terra-Power" (Canada), „Sotecom", „Universal France", „Decofra" (toate trei în Franţa), „Contechemil" (R.F. Germania), „Arcade" (Marea Britanie), „Romital" (Italia). De asemenea, au luat fiinţă şi societăţi mixte de producţie, ca de exemplu „Romcontroldata" (tehnică de calcul, cu SUA), „Oltcit" (autoturisme, cu Franţa), „Reşiţa-Rank" (cutii de viteză, cu R.F. Germania), „Rifil" (fire şi fibre acrilice, cu Italia).[6601] Schimburile economice ale României cu Occidentul, în perioada Ceauşescu, au depăşit cu mult cifrele celor din perioada primilor zece ani de capitalism.

Politica de independenţă a României faţă de blocul socialist s-a manifestat şi în domeniul politicii internaţionale. În cadrul O.N.U., U.R.S.S. nu mai putea conta anticipat pe votul României, care se detaşa adeseori de grupul ţărilor socialiste din Tratatul de la Varşovia. De mare importanţă şi răsunet au fost acţiunile politice ale României în anul 1967: **stabilirea de relaţii diplomatice cu R.F. Germania şi menţinerea relaţiilor diplomatice cu statul Israel, după războiul de şase zile**, din luna iunie, ambele hotărâri fiind contrare liniei politice a tuturor celorlalte ţări din Tratatul de la Varşovia.

După terminarea *Războiului de 6 zile*, în ziua de 9 iunie 1967, la Moscova, a avut loc întâlnirea conducătorilor de partide şi guverne ai statelor comuniste din Europa. Poziţiile exprimate de reprezentanţii români Ceauşescu şi Maurer, aşa cum rezultă din documentul întâlnirii, nu seamănă cu aceea a unui stat supus unui bloc politic.[6612] România nu a acceptat condamnarea Israelului, acţiuni împotriva lui şi a menţinut relaţii strânse cu această ţară, inclusiv prin vizite la nivel înalt. Cu ocazia unei asemenea importante vizite la Bucureşti, primul-ministru israelian Golda Meir a fost ţinta unui atac

---

[61] Într-o prezentare succintă, vezi articolul Ioan Scurtu, *Încercări de reformare a regimului socialist totalitar şi de ieşire de sub dominaţia sovietică*, în „Dosarele istoriei", Anul III, nr. 5 (21), 1998, pp. 39-41.

[62] Vezi Petre Otu, *Ceauşescu, rebelul din Tratatul de la Varşovia*, în „Dosarele istoriei", Anul II, nr. 10 (15), 1997, pp. 34-50. Documentul întâlnirii este publicat integral.

terorist.[6623]

În perioada 22 – 23 iunie 1967, George Macovescu, prim-adjunct al ministrului de Externe, a efectuat o vizită la Tel Aviv, acest contact fiind cel mai înalt de până atunci între Israel şi singura ţară comunistă din Europa care mai întreţinea relaţii diplomatice cu statul evreu, după războiul de şase zile.

Prin politica de independenţă faţă de Moscova, prin unele performanţe ale dictaturii de dezvoltare economică, prin promovarea unor relaţii internaţionale practic deschise către întreaga lume, România a devenit o ţară „interesantă". Poziţiile ei, de bun simţ, faţă de problemele internaţionale, au propulsat-o în atenţia mondială. În 19 septembrie 1967, **ministrul român de externe, Corneliu Mănescu a devenit preşedinte al celei de a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite**, primul preşedinte provenind dintr-o ţară socialistă. În acest fel, comunitatea internaţională încerca să sprijine politica preşedintelui Ceauşescu, în speranţa adâncirii fisurilor în cadrul zonei de dominaţie a URSS. Această speranţă a durat, fără să poată fi îndeplinită decât într-o anumită măsură, până în timpul erei Gorbaciov, când schimbarea regimurilor comuniste a devenit posibilă prin negocieri şi tranzacţii economico-financiare între S.U.A. şi U.R.S.S.

Această linie politică a fost urmată în condiţiile unor presiuni politice puternice exercitate din partea U.R.S.S., care invoca mereu necesitatea disciplinei politice a ţărilor socialiste. Încordarea politică dintre România şi U.R.S.S. a fost catalizată de o serie de evenimente: plecarea delegaţiei române de la o conferinţă socialistă de la Budapesta şi de poziţia ei în cadrul unei importante reuniuni multilaterale de la Sofia, când delegaţia română, condusă de

---

[63] În a doua zi a vizitei, la 5 mai 1972, în urma unei informaţii primite (de la Beirut) de D.I.E. a Securităţii, cei patru atentatori arabi, înarmaţi cu pistoale mitralieră şi grenade, au fost arestaţi, în apropierea Templului Coral din Bucureşti. Ei nu au apucat să folosească armamentul, fiind imobilizaţi. D.I.E. a identificat pe organizatorul atentatului în persoana lui Abu Daoud, celebrul comandant al atacului terorist asupra echipei olimpice a Israel-ului la Olimpiada de la München, din acelaşi an. El a acţionat din ordinul Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei. Autorităţile române au ţinut ascuns acest atentat. Vezi şi Teodor Filip, *Secretele U.S.L.A.*, Craiova, Editura OBIECTIV, 1999, p. 33 sq.

Ceauşescu, a cerut adoptarea tuturor hotărârilor privitoare la soarta ţărilor socialiste prin consens şi nu prin vot majoritar, ca până atunci. Aceasta a însemnat, practic, dreptul fiecărei ţări la *veto*, în cadrul mişcării comuniste din Tratatul de la Varşovia. În 22 – 25 aprilie 1968 a avut loc Plenara C.C. al P.C.R. care a dezbătut raportul comisiei însărcinată cu cercetarea abuzurilor Securităţii în perioada anterioară domniei lui Nicolae Ceauşescu, a represiunilor din partid şi din stat. Reabilitarea victimelor represiunii a fost urmată de destituirea puternicului ministru al Securităţii, Alexandru Drăghici. Aceasta însemna practic înlocuirea echipei de conducere formată din agenţi ai K.G.B. Acţiunea nu putea fi percepută la Moscova decât ca o mare lovitură dată controlului sovietic asupra României.

În perioada 14 – 18 mai 1968, preşedintele Franţei, **generalul Charles de Gaulle, a vizitat România.** Relaţiile dintre cele două ţări au fost mult catalizate, iar România a fost încurajată să continue linia politică independentă.

Unul dintre momentele în care România s-a implicat puternic în viaţa politică a Europei a fost invazia unor armate ale Tratatului de la Varşovia în Cehoslovacia, în august 1968. La începutul lunii, Direcţia de Informaţii Externe a Departamentului Securităţii Statului a obţinut informaţia legată de plănuirea invadării Cehoslovaciei. Ceauşescu a dorit să-l prevină pe Dubček şi i-a pregătit o notă în limba rusă, pe două pagini. Deşi a fost sfătuit de miniştrii de Interne şi Armată, generalii Stănescu şi Ioniţă să nu facă acest lucru, el s-a deplasat în Cehoslovacia. Preşedintele României şi-a exprimat solidaritatea cu politica lui Alexander Dubček, cu ocazia vizitei la Praga din 15 – 17 august 1968 şi a insistat asupra necesităţii dezvoltării de sine stătătoare a fiecărei ţări socialiste, fără niciun amestec din afară. Vizita şi poziţia lui Ceauşescu au fost interpretate de Moscova ca un afront. La întoarcerea în ţară Ceauşescu a spus că „Dubček nu a luat în serios informaţia… Ăsta nu ştie nimic, dar nici nu crede!” **6634** La câteva ore după invadarea Cehoslovaciei, în 21 august 1968, a avut loc un mare miting de protest la Bucureşti împotriva ocupării Cehoslovaciei de către armatele celor 5 state membre ale Tratatului de la Varşovia. La

---

[64] Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 129.

miting, Nicolae Ceauşescu a ţinut o cuvântare care a fost apreciată în mod deosebit, cu entuziasm, în România şi în întreaga lume. A fost unul dintre momentele culminante ale carierei sale agitate. În aceeaşi zi, a avut loc o şedinţă comună a CC al PCR, Consiliului de Stat şi Guvernului, în care a fost aprobată poziţia de condamnare a intervenţiei armate din Cehoslovacia şi măsurile de apărare contra unei eventuale intervenţii armate a URSS şi unor state vecine în România. În ziua următoare, Marea Adunare Naţională a adoptat *Declaraţia cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României*, transmisă apoi tuturor parlamentelor lumii şi ONU. În perioada care a urmat, s-a interzis prin lege participarea unor unităţi militare străine la manevre pe teritoriul României.[6645] De asemenea, s-a introdus în *Constituţia României* prevederea că nicio instituţie a statului nu poate accepta, în nicio împrejurare, înstrăinarea vreunei părţi a teritoriului naţional.[6656] Aceste prevederi legale au avut asentimentul majorităţii zdrobitoare a poporului român. În istoria contemporană a României, după momentul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, nu a mai fost niciun moment istoric românesc important care să atragă un asemenea consens. Poziţia poporului român în ansamblul său şi a preşedintelui Ceauşescu a fost apreciată pe plan internaţional ca un act de curaj şi demnitate. După 1989, pe linia multor acţiuni de propagandă diversionistă din România, adevărurile istorice legate de momentul august 1968 au încercat să fie mistificate, susţinându-se, fără temei ştiinţific, că poziţia corectă a României s-ar fi datorat unei informaţii de senzaţie obţinute de N. Ceauşescu, potrivit căreia ar fi fost o certitudine faptul că U.R.S.S. nu avea de gând să intervină militar în România, ceea ce ar fi născut curajul preşedintelui ţării. Nu există niciun fel de date referitoare la o asemenea informaţie senzaţională pe care ar fi obţinut-o Ceauşescu,

---

[65] În vădită contradicţie cu această lege a fost hotărârea Parlamentului României, din aprilie 1999, de a permite accesul N.A.T.O. în spaţiul aerian şi pe aeroporturile româneşti, hotărâre luată în condiţiile unei presiuni americane şi N.A.T.O. echivalentă cu un dictat.

[66] Constituţia României din 1991 nu a mai conţinut şi respectiva prevedere. Nu putem să nu vedem, din nou, prin comparaţie istorică, modul în care statul român a semnat şi ratificat Tratatul cu Republica Ucraina, în primăvara anului 1997.

iar deciziile puternicului conducător al URSS nu puteau fi anticipate nici măcar la Kremlin, Bucureştiului fiindu-i imposibil să o facă. Avem în schimb documente autentice care dovedesc contrariul.

În 24 august 1968, Nicolae Ceauşescu împreună cu Emil Bodnăraş l-au vizitat pe Iosif Broz Tito, la Vârşeţ. Stenograma acestei întâlniri se găseşte în Arhiva fostului C.C. al P.C.R. Ea cuprinde 22 de pagini la un rând şi jumătate. Cei doi conducători de stat s-au consultat în legătură cu situaţia ţărilor lor, ca urmare a intervenţiei militare a Tratatului de la Varşovia în Cehoslovacia. Tito l-a sfătuit pe Ceauşescu să încerce să nu ofere niciun motiv care să fie folosit drept pretext pentru o intervenţie militară sovietică în România. S-au discutat şi perspectivele unei posibile colaborări militare între România şi Iugoslavia, în cazul unei agresiuni. Tito fusese cu o zi înainte la Pekin şi i-a transmis lui Ceauşescu faptul că premierul Ciu Enlai a spus că poporul român poate conta pe ajutorul Chinei în efortul de apărare a independenţei sale. Liderii români au exprimat hotărârea ca poporul român să-şi apere ţara cu arma în mână şi au fost bucuroşi să constate că Tito este de acord şi are aceleaşi gânduri în caz că pericolul se extinde asupra ţării sale. Emil Bodnăraş a arătat că România se aşteaptă la atac dinspre trei frontiere şi că are un singur flanc deschis, cu Iugoslavia. El a vrut să primească garanţii din partea lui Tito că România nu va putea fi atacată de armate pătrunzând din Bulgaria prin Iugoslavia spre România. Tito a declarat că nu va permite aşa ceva. Ceauşescu a completat că Iugoslavia va fi, într-o asemenea situaţie singura cale de aprovizionare cu armament, mijloace de luptă şi ajutoare. Tito a declarat că nu poate fi de acord cu o retragere a armatei române cu armamentul asupra ei, sau să încerce să se apere pe teritoriul Iugoslaviei. Bodnăraş a declarat că românii nu vor să-şi părăsească teritoriul naţional, ci doresc să lupte, iar coridorul iugoslav le este necesar pentru aprovizionare şi legătura cu restul lumii. Emil Bodnăraş i-a numit pe agresorii Cehoslovaciei „tâlhari”. Ceauşescu a spus că dacă România va fi atacată, mai devreme sau mai târziu, va fi atacată şi Iugoslavia. Tito a propus o colaborare a serviciilor de contrainformaţii, în sensul unor schimburi de informaţii. Documentul demonstrează fără putinţă de tăgadă că România se aştepta la un atac din partea U.R.S.S., perspectivă pe care o împărtăşea ca posibilă şi I.B.

Tito. România, ca şi Iugoslavia, nu deţineau niciun fel de informaţie care să le ofere perspectiva că erau feriţi de pericolul unei invazii.[6667]

În calitate de preşedinte la O.N.U., aflat la New York, Corneliu Mănescu s-a adresat, în august 1968, unor înalte personalităţi americane, arătând pericolul ca, după Cehoslovacia, România să fie victima agresiunii armatelor Tratatului de la Varşovia. Preşedintele american Lindon Johnson a dat un avertisment Moscovei „să nu dea drumul câinilor războiului". Avertismentul nu putea avea valoare din punct de vedere militar, sau al unui posibil sprijin efectiv în caz de intervenţie militară împotriva României, dat fiind claritatea înţelegerilor sovieto-americane privitoare la zonele de influenţă ale celor două state. El a fost rostit cu scop de încurajare a politicii României, pe aceeaşi linie politică de creare a unei breşe în rândul blocului socialist totalitar.

Întâlnirile la vârf româno-cehoslovace, româno-iugoslave şi cehoslovaco-iugoslave, au convins lumea politică internaţională, mai ales cea occidentală, despre existenţa unei înţelegeri trilaterale, care, de fapt, însemna reînvierea Micii înţelegeri, care a funcţionat în perioada interbelică. Deşi această ipoteză mai are nevoie de scoaterea la lumină a unor documente de stat, ea este confirmată de unele fapte. La nivelul anului 1968, Europa Occidentală a privit cu ochi buni această alianţă, în speranţa adâncirii crizei în cadrul Tratatului de la Varşovia şi a C.A.E.R. În perspectivă istorică mai largă, Mica înţelegere nu a fost agreată de Germania şi forţele politice care ţintesc

---

[67] Ioan Scurtu, *Ceauşescu către Tito: „Suntem hotărâţi să apărăm independenţa ţării"*, în „Magazin istoric", Anul XXXII, Serie nouă, nr. 2 (371) februarie 1998, pp. 9-14. În aceeaşi perioadă, a avut loc şi actul de trădare al generalului Ioan Şerb, care, la cererea generalului sovietic Romanov, ultimul consilier militar sovietic în România, ulterior rămas în serviciul Ambasadei U.R.S.S. la Bucureşti, a predat harta cu planul special de acţiune al armatei României în cazul unei intervenţii străine, împreună cu toate detaliile acestei strategii. A fost prins în flagrant, prin mijloace electronice, de către Direcţia de contrainformaţii militare. A fost trimis în judecată pentru înaltă trădare şi condamnat la 5 ani închisoare, deşi minimul prevăzut de lege era de 7 ani. După mai puţin de un an de detenţie a fost eliberat printr-un *Decret* de graţiere semnat de preşedintele Ceauşescu, care nu dorea să-i irite pe ruşi şi să le ofere noi motive de nemulţumire faţă de România. Vezi Grigore Răduică, *Celălalt Ceauşescu*, în „Magazin istoric", Anul XXXII, Serie nouă, nr. 2 (371) februarie 1998, pp. 15-17.

globalizarea, respectiv supunerea celei mai mari părţi a globului. La sfârşitul RR, în Europa Centrală, buna înţelegere între cele trei ţări era o piedică posibilă în calea punerii în aplicare a planului de preluare de către Occident a fostelor ţări socialiste. Toate trei statele au fost ţinta politicii de dezmembrare. În Iugoslavia şi Cehoslovacia planul a fost pus în aplicare şi încununat de succes. În România el a fost încercat atât în decembrie 1989, cât şi în martie 1990, înaintea Cehoslovaciei şi Iugoslaviei dar, până în prezent, încă nu s-a reuşit finalizarea lui.

În anii următori ai momentului istoric 1968, până în decembrie 1989, doctrina militară de apărare a ţării prin angajamentul întregului popor şi a tuturor resurselor naţionale a fost consolidată. Anul 1968 a fost şi anul în care România a început eforturile de spargere a monopolului sovietic în domeniul înzestrării militare. Plenara C.C. al P.C.R. din 22 – 23 aprilie 1968 a hotărât dezvoltarea unei industrii proprii de armament a României. Primele colaborări, pe această linie, au fost realizate cu Iugoslavia, în domeniul aviaţiei. Pe baza noii linii politice în domeniul apărării se va elabora *Legea Apărării*, adoptată în decembrie 1972.

Primăvara de la Praga a conştientizat comuniştii liberali că socialismul „real" nu putea deveni democratic.

După invazia trupelor Tratatului de la Varşovia în Cehoslovacia, neparticiparea României şi poziţia ei puternic dezaprobatoare la adresa agresiunii, ca şi faptul că România a refuzat constant orice aplicaţii militare pe teritoriul ei, N.A.T.O. a apreciat această poziţie, fapt care a făcut posibilă achiziţionarea de către România a unor tehnologii şi licenţe de fabricaţie pentru elicoptere şi motoare de avioane, inclusiv militare, reconstruindu-se o industrie aviatică pe care U.R.S.S. O interzisese în România după război. Fabrica de avioane de la Braşov, cunoscuta I.A.R., fusese demontată şi transportată în U.R.S.S., în schimbul ei ruşii oferind fabrica de tractoare din Braşov. România a fost tratată ca o ţară neutră, iar câştigul de securitate a fost foarte mare, teritoriul naţional nefiind ţintit de planurile de bombardament cu rachete sau avioane strategice ale N.A.T.O., nici convenţional, nici nuclear, avantaj de care nu se bucura nicio altă ţară din Tratatul de la Varşovia. Totuşi, în anii 1970, în cadrul planului de operaţii „7 zile până la Oder", era prevăzută folosirea teritoriului României de către

trupe N.A.T.O., care urmau a fi desantate în N Poloniei, pentru învăluirea armatelor sovietice din Germania, Polonia, Ungaria şi Cehoslovacia.[6678]

Politica promovată de N. Ceauşescu şi echipa sa a nemulţumit o serie de activişti de partid, de stat şi ofiţeri de securitate loiali Moscovei. Chiar dacă opoziţia lor a fost aparent timidă, Nicolae Ceauşescu a ţinut cont de ea în măsurile politice pe care le-a luat. Un mare număr dintre activiştii de partid din armată şi securitate nu erau de acord cu îndepărtarea de Moscova. Unii de bună credinţă, din punctul comunist de vedere, considerând că protecţia Moscovei era singura cale de conservare a regimului comunist care nu s-ar fi putut apăra singur de Occident, fapt real. Alţii nu agreau politica de îndepărtare faţă de URSS pentru că erau în slujba serviciilor sovietice. Ceauşescu avea însă aspiraţii de independenţă, dorind să ducă o dictatură de dezvoltare neîngrădită de la Moscova şi având mare nevoie de colaborare economică, tehnologică şi financiară cu lumea occidentală. De asemenea, el era puternic legat de ideile Mişcării de nealiniere, în general de Lumea a III-a, care nu erau agreate de cele două supraputeri, care doreau fiecare să preia controlul asupra acestei importante părţi a lumii. Ceauşescu s-a temut mereu de pericolul unei opoziţii din partea structurilor de partid, de stat şi militare devotate Moscovei, motiv pentru care a concentrat mereu mai multă putere în mâna sa şi a familiei sale, constituind, împreună cu unii apropiaţi, un adevărat clan. Securitatea „românizată" a primit importante atribuţii pe linia supravegherii agenţilor Moscovei, deveniţi mai periculoşi pentru dictator decât agenţii unor puteri occidentale. Majoritatea dintre aceştia au fost îndepărtaţi din funcţiile importante şi mulţi dintre ei puşi sub supraveghere. Asprimea controlului Partidului Comunist asupra societăţii româneşti s-a datorat şi temerilor faţă de această categorie de comunişti, moştenită de Ceauşescu din perioada anterioară lui.

Securitatea a primit ordin să supravegheze toate mişcările agenturii sovietice în România, mai ales a celei infiltrate în armată şi interne. În general, s-a practicat avertizarea spionilor pentru

---

[68] Florian Gârz, *op.cit.*, p. 96 sq.

activitatea lor în folos străin, existând temeri pentru a lua măsuri foarte dure împotriva membrilor agenturii sovietice. Aşa s-a procedat cu generalul Nicolae Militaru, care a fost trimis să lucreze în domeniul construcţiilor. Generalului Ioan Şerb i s-a organizat un flagrant delict, când Ceauşescu era plecat din ţară. La întoarcere el a fost furios din cauza acţiunii şi a dat dispoziţii de schimbare a încadrării penale din „trădare prin transmitere de informaţii unei puteri străine", în „neglijenţă în manipularea documentelor secrete". După un an şi jumătate a fost eliberat din detenţie. Până în decembrie 1989 au mai fost câteva cazuri de trădare prin transmitere de informaţii secrete, dintre care cele mai celebre au fost cele ale ofiţerilor Direcţiei de Informaţii Externe Răceanu, Stana şi mai ales Pacepa. Toţi trei au lucrat pentru serviciile americane de spionaj.[6689]

Cu toate măsurile de protecţie luate, în timpul revoltei populare din 1989, când s-a organizat lovitura de stat anticeauşistă, unii dintre aceşti spioni ai Moscovei s-au găsit în linia I-a participând activ la complot şi diversiune, contribuind decisiv la răsturnarea şi omorârea familiei Ceauşescu.

În 13 iunie 1969, România a recunoscut Guvernul Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud şi a conferit statut diplomatic de reprezentanţă permanentă Frontului Naţional de Eliberare din Vietnamul de Sud, gest diplomatic unic în cadrul Tratatului de la Varşovia.

În 2 – 3 august 1969 a avut loc vizita la Bucureşti a preşedintelui S.U.A. Richard Nixon, prima vizită a unui şef american de stat într-o ţară comunistă. Preşedintele american l-a rugat pe cel român să medieze în raporturile americano-chineze, în general în raporturile SUA cu lumea comunistă şi în raporturile Israelului cu lumea arabă, mai ales cu Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei. Cu această ocazie, Richard Nixon a oferit României informaţii extrem de preţioase privind pungile de petrol din Marea Neagră, care vor determina conducerea statului să înceapă investiţiile în extracţiile maritime de petrol. De asemenea, preşedintele SUA a promis sprijin

---

[69] În decembrie 1989, un avion special american a sosit la Bucureşti şi i-a îmbarcat pe Răceanu şi Stana, pentru a-i scoate din ţară. Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 103.

pentru ca România să primească acces la tehnologii americane şi împrumuturi cu dobânzi mici. El a cerut şi informaţii despre armamentul sovietic. În luna decembrie 1973, când preşedintele Richard Nixon l-a primit pe Ceauşescu la Casa Albă, printre altele el a declarat: „Distinsul nostru oaspete a dat dovadă de înţelepciune şi înţelegere şi a contribuit enorm la deschiderea unor dialoguri care, altfel, ar fi rămas, poate, închise pentru totdeauna".[7690] La 16 decembrie 1978, în S.U.A. şi China s-a dat publicităţii concomitent *Comunicatul comun al Republicii Populare Chineze şi Statelor Unite ale Americii cu privire la stabilirea relaţiilor diplomatice*, în ciuda protestelor şi încercărilor de împotrivire ale Taiwanului. A fost deschisă o nouă pagină în istoria diplomaţiei româneşti şi internaţionale din perioada Războiului Rece. Documentele cuprinzând detaliile acţiunilor diplomatice româneşti pentru realizarea acestui foarte important moment al destinderii internaţionale nu au fost încă oferite istoricilor.

România s-a prezentat la Conferinţa pentru Securitate şi Cooperare în Europa de la Helsinki (1975) după o intensă activitate diplomatică. Anterior, participase la Consultările multilaterale pregătitoare cu documentul regulilor de procedură. În baza acestui document, la baza tuturor normelor de procedură şi de lucru trebuia să stea principiul egalităţii suverane a statelor. Astfel, ţările participante, fie ele mari, mici, sau mijlocii urmau să se bucure de aceleaşi drepturi, fără deosebire. O altă normă esenţială prevăzută de *Regulamentul de procedură* a fost regula consensului pentru adoptarea tuturor hotărârilor, de fond şi de procedură. Prin urmare, consensul a înlocuit votul şi reprezenta un fel de drept de *veto* al fiecărui participant, drept care până atunci aparţinuse doar celor cinci membrii permanenţi ai Consiliului de securitate al ONU. El a fost definit ca fiind „absenţa oricărei obiecţii exprimată de un reprezentant şi prezentate de acesta ca fiind un obstacol pentru adoptarea hotărârii respective". Blocarea consensului de către un reprezentant a fost urmată de

---

[70] Vezi şi Romulus Ioan Budura, *Prolog românesc la normalizarea relaţiilor sino-americane*, în „Magazin istoric", Anul XXXIII, Serie nouă, nr. 5 (386), mai 1999, p. 44.

negocieri menite să permită găsirea unor soluţii general acceptabile. Astfel, regula consensului a fost concepută de delegaţia română ca o formă de apărare a intereselor fiecărei delegaţii participante la C.S.C.E. Proiectul de regulament de procedură a fost prezentat de delegaţia română la Dipoli, micul centru universitar de la periferia capitalei Finlandei. Reprezentantul SUA, George Vest, a susţinut că pentru chestiunile de fond ar trebui practicat consensul, iar pentru cele de procedură, să fie folosit votul. După eforturi, delegaţia română l-a convins şi George Vest a acceptat regula consensului pentru adoptarea oricărei hotărâri. A fost specificat faptul că atât consultările cât şi conferinţa se vor desfăşura în afara alianţelor militare, fapt care a îngrijorat U.R.S.S., care se temea că unele ţări, cum ar fi şi România, vor ieşi din Tratatul de la Varşovia. În privinţa principiului rotaţiei zilnice a preşedinţiei C.S.C.E., delegaţia română a avut de susţinut cauza mai ales în faţa Finlandei, care dorea să deţină preşedinţia permanent. Ambasadorul Valentin Lipatti a reuşit să impună, în final, principiul rotaţiei zilnice a preşedinţiei. Propunerile novatoare, democratice, ale României au fost susţinute în mod special de Elveţia, Franţa, Iugoslavia, Italia, Portugalia, Grecia, Suedia şi Vatican. Sprijinul a fost necesar din cauza opoziţiei U.R.S.S. şi a ţărilor din Tratatul de la Varşovia care o susţineau orbeşte. Această opoziţie a trebuit să cedeze. Desigur şi delegaţia română a trebuit să cedeze în faţa unor solicitări venite din partea altor delegaţii. După 25 de ani de la începutul consultărilor în vederea C.S.C.E., ambasadorul Valentin Lipatti declara, asumându-şi riscul ca oportuniştii zilei să-l declare „nostalgic", că delegaţia României nu a primit din partea factorilor politici de la Bucureşti ordine care să încurce sau să frâneze demersurile, diplomaţii având libertatea de a adopta deciziile cele mai potrivite, în funcţie de poziţiile partenerilor, de condiţiile concrete în care se desfăşurau negocierile.[7701]

Raporturi încordate între România şi Uniunea Sovietică s-au manifestat pe multiple planuri. În 1977, la C.M. de gimnastică de la Praga, când arbitrajele au dezavantajat echipa României în defavoarea

---

[71] Valentin Lipatti, *Dipoli, 22 noiembrie 1972. Bătălia pentru consens*, în „Magazin istoric", Anul XXXI, Serie nouă, nr. 11 (368) noiembrie 1997, pp. 48-51.

celei a U.R.S.S., cu aprobarea preşedintelui N. Ceauşescu, lotul naţional al României a părăsit competiţia, faptul fiind perceput ca o nouă atitudine de independenţă a României, ofensatoare faţă de puterea suzerană. Ecoul intern şi internaţional al gestului a fost unul foarte mare, dat fiind mai ales faptul că evoluţiile Nadiei Comăneci, cea mai renumită gimnastă din istoria acestui sport, erau urmărite cu mare interes în întreaga lume.

Un eveniment memorabil din istoria mişcării muncitoreşti din România a fost **revolta spontană a minerilor de pe Valea Jiului, din anul 1977.** Cu acest prilej, a fost trimis pentru negocieri cu minerii primul ministru, Ilie Verdeţ, care s-a prezentat la Petroşani. În momentul în care el nu a satisfăcut anumite solicitări, a fost sechestrat de mineri, care au cerut prezenţa lui Ceauşescu în Vale. Venirea şefului statului a aplanat conflictul. Liderul minerilor, Dobre, a fost mutat împreună cu familia la Craiova.

În 28 iulie 1978, a dezertat generalul de securitate Mihai Ion Pacepa, director adjunct al Direcţiei de Informaţii Externe şi consilier al preşedintelui României. Impactul gestului său, strict necesar pentru evitarea pericolului deconspirării activităţilor sale în favoarea C.I.A., a fost foarte mare, în interiorul regimului, în rândul opiniei publice interne, în cadrul Tratatului de la Varşovia şi a unor servicii de informaţii, colaboratoare ale celor româneşti.[7712]

Cu ocazia celui de al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, în anul 1979, cultul personalităţii lui Nicolae Ceauşescu a fost criticat în plen, de către vechiul militant comunist Constantin Pârvulescu. Atitudinea lui a fost singulară, în interiorul partidului şi nu a avut un răsunet mare, Pârvulescu fiind cunoscut ca un partizan al Moscovei.

Începând din anul 1980, când a fost aleasă

---

[72] După dezertarea lui Pacepa, preşedintele O.E.P., Yaser Arafat, a venit la Bucureşti şi a cerut măsuri pentru lichidarea generalului, care cunoştea componente ale reţelei palestiniene de informaţii. El l-a trimis în România pe celebrul terorist Ilici Ramirez (Carlos), zis Şacalul. Acesta nu a putut penetra locul de maximă siguranţă în care era adăpostit Pacepa. La propunerea generalului Nicolae Pleşiţă, director al D.I.E., colaborarea cu Carlos a fost sistată. La prima lui aterizare pe Otopeni, Carlos a studiat paza aeroportului şi a declarat: „aici nu se poate atenta nimic".

prim-vice-prim-ministru al Guvernului, rolul Elenei Ceauşescu în viaţa partidului şi statului român a crescut continuu, până în 22 decembrie 1989, când a fost arestată împreună cu soţul ei. Elena Ceauşescu, s-a născut în 7 ianuarie 1916. Ulterior şi-a falsificat anul naşterii, întinerindu-se cu trei ani. Rolul ei în societatea românească a fost unul nefast. Chiar şi în interiorul familiei, a frânat tendinţele de înnoire pe care le propunea fiul ei Nicu Ceauşescu, fapt care a fost urmat de îndepărtarea lui din Bucureşti şi numirea ca prim-secretar la Sibiu, unde a fost permanent urmărit din ordinul mamei sale.

Nemulţumirile unei foarte mari părţi a societăţii româneşti faţă de privaţiunile impuse populaţiei, mai ales în ultimii ani ai dictaturii ceauşiste, au dus şi la **greva, demonstraţia şi atacul asupra clădirii administrative judeţene, a unor muncitori din Braşov, din 15 noiembrie 1987**.

Din cercetările făcute de mine până în prezent, am identificat următorul mod în care a fost declanşată această grevă. În preajma zilei de plată a retribuţiilor, 10 noiembrie, au fost declanşate o serie de negocieri cu sindicatele, în vederea măririi salariilor muncitorilor de la întreprinderii de Autocamioane „Steagul Roşu" din Braşov. Întreprinderea avea peste 20.000 de angajaţi, avea o mare rentabilitate şi importante rezerve financiare în bănci. Peste o şesime din producţie se exporta, iar întreprinderea deţinea controlul absolut al pieţei de autocamioane din interiorul ţării. Contabilul şef al întreprinderii, ofiţer acoperit de securitate, sub motivaţia că nu s-au încheiat negocierile şi calculele privitoare la mărirea salariilor, nu a achitat drepturile băneşti. După cinci zile de aşteptare, muncitorii s-au revoltat, iar unii muncitori, informatori ai Securităţii, au sărit gardul de la Uzinele „Tractorul" şi i-au chemat la revoltă şi pe muncitorii din această mare uzină a ţării. La platforma întreprinderii de Autocamioane Braşov, în acea duminică erau prezenţi la lucru între 4 şi 5.000 de muncitori. Muncitorii nervoşi au început să scandeze revendicări, au spart geamuri. Cineva a făcut propunerea să se meargă în oraş, la sediile municipal şi judeţean de partid. Majoritatea s-a temut şi nu a plecat, dar s-au găsit trei sute de temerari. Între ei existau şi persoane care consumaseră băuturi alcoolice. Pe drum li s-au alăturat oameni din oraş. S-au scandat revendicări. În dreptul Spitalului

judeţean s-a cântat „Deşteaptă-te române!" Mai târziu, mai ales după 1989, s-a făcut afirmaţia că s-ar fi strigat şi „Jos Ceauşescu!" şi „Jos comunismul!" Se pare că în această primă fază a acţiunii muncitorilor afirmaţia nu este reală. În orice caz, dacă s-au rostit şi aceste lozinci, acest lucru s-a făcut foarte încet. În faţa sediului partidului, primarul Calancea a avut neinspiraţia să sugereze ameninţări. Faptul i-a enervat pe muncitori. Primarul a reuşit să fugă cu o arcadă spartă, dar mulţimea s-a dezlănţuit şi a forţat uşile pătrunzând în sediul judeţean de partid şi al Consiliului judeţean, care a fost devastat. Aparatură tehnică (televizoare, telefoane, radiouri), bucăţi din mobilier, portrete ale şefului statului, materiale de propagandă etc. au fost defenestrate. Pe caldarâm li s-a dat foc. Autorităţile nu ştiau ce să facă. Fuseseră luate pe nepregătite, iar activiştii de partid şi de stat nu aveau experienţa unor asemenea situaţii şi nu ştiau cum să acţioneze. Cei care s-au dezmorţit primii au fost cei din trupele de securitate, care împreună cu miliţia şi pompierii au trecut la reprimare şi la arestări. S-au folosit gazele lacrimogene, jeturile de apă, bastoanele de cauciuc. Principalii organizatori ai revoltei au fost trimişi în judecată. În timpul cercetărilor şi anchetelor, Ceauşescu a insistat să se verifice eventualele implicări ale unor servicii străine de informaţii. La Braşov a fost trimis un grup de ofiţeri importanţi, conduşi de şeful Direcţiei economice a DSS, generalul Emil Macri. Acesta l-a informat pe Ceauşescu că revolta a fost spontană şi niciun serviciu străin nu este implicat.**7723** Procesul a avut loc în sala Clubului întreprinderii de Autocamioane. El a fost pregătit de organele statului. O serie de luări de cuvânt i-a condamnat pe răsculaţi şi s-a cerut excluderea vinovaţilor din uzină şi din oraş. De reţinut că niciunul dintre cei 61 de condamnaţi pentru ultraj, distrugerea sediului organelor de stat, tulburarea ordinii publice etc. nu a fost privat de libertate, toate condamnările fiind date cu suspendarea pedepsei sau la locul de muncă. După 1990, timp de zece ani, inculpaţii de la Braşov au fost declaraţi eroi şi asimilaţi cu eroii „revoluţiei" din 1989, primind şi toate drepturile materiale cuvenite acestora. Paradoxul istoriei a făcut ca, după câţiva ani, în martie 1999, după 10 ani de regim capitalist,

---

[73] Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 173.

aceeaşi muncitori din Braşov să manifesteze pe străzile oraşului, în cadrul unor acţiuni sindicale, autorizate legal, purtând portretele lui Nicolae Ceauşescu, iar în octombrie 1999, muncitorii braşoveni să atace cu şi mai mare violenţă sediul Consiliului Judeţean Braşov şi al Prefecturii, aflate în aceeaşi clădire asaltată în 1987. De data aceasta muncitorii au pus şi foc. Procuratura a trecut din nou la întocmirea de dosare penale. Când au fost eroi şi când au fost infractori muncitorii din Braşov? Probabil că au fost şi eroi şi infractori în ambele situaţii, depinde doar din ce punct de vedere se privesc cele două acţiuni aproape similare.

Deosebit de sugestiv este faptul că, generalul Emil Macri este cel care a fost trimis de şeful D.S.S., gl. Iulian Vlad, la Timişoara în decembrie 1989. După lovitura de stat, gl. Emil Macri a fost întemniţat şi şi-a pierdut viaţa în aprilie 1991. După constituirea Comisiei Senatoriale de Cercetare a Evenimentelor din Decembrie 1989, Emil Macri a fost întrebat şi de evenimentele de la Braşov, pe care le anchetase. Întrebat fiind la ce concluzii a ajuns Securitatea în urma anchetelor, Emil Macri a declarat că s-a ajuns la concluzia că dacă nu sunt morţi, revolta se stinge. Doi ani mai târziu, marii planificatori ai evenimentelor au avut grijă să fie şi morţi, iar revolta nu a fost stinsă, ci a fost lăsată să se amplifice.

După ce Uniunea Sovietică a schimbat direcţia politicii ei mondiale, în timpul preşedinţiei lui Mihail Gorbaciov, Nicolae Ceauşescu a fost incapabil de a imagina altă linie politică, înnoitoare şi s-a opus cu înverşunare noii politici mondiale. În spatele lui nu se mai găsea nicio forţă importantă care să-l susţină. În 3 decembrie 1989 s-a încheiat *Tratatul din Malta* şi soarta C.A.E.R., a Tratatului de la Varşovia, a României şi a lui Ceauşescu a fost hotărâtă. Nimic nu-l mai putea salva pe dictatorul de la Bucureşti. Sfidarea Moscovei şi a Statelor Unite urma să se plătească cu sânge. „Nu e bine de jucat cu Rusia”.[74]

În mai 1989, preşedintele Comisiei de cooperare româno-chineză, Ion Dincă, a efectuat o vizită în China şi a fost primit

---

[74] Citatul aparţine lui Anatol Plugaru, fost ministru al Securităţii Republicii Moldova, într-un interviu televizat, difuzat în 28 ianuarie 2000, de către TVR-2.

de liderul Deng Xiaoping. Vorbindu-i lui Ion Dincă, reformatorul politicii Chinei i-a adresat rugămintea: „Spune-i tovarăşului Ceauşescu să nu irite poporul român!" Deng s-a referit la cultul personalităţii, reducerea programului de televiziune, sacrificiile românilor datorate lipsurilor materiale etc.

La 16 iulie 1989 a fost dată publicităţii *Declaraţia de la Budapesta*. Documentul a fost foarte important. El a sintetizat noua strategie maghiară faţă de problema Transilvaniei. Documentul se referea la necesitatea reprezentării autonome a Transilvaniei şi Banatului, ca o alternativă la statul naţional unitar, cele două provincii fiind apreciate ca având interese distincte faţă de restul ţării. *Declaraţia de la Budapesta* a constituit prologul eforturilor, deocamdată nereuşite, de schimbare a statutului juridic al Transilvaniei, urmărite, după cum se va arăta, în cadrul evenimentelor din decembrie 1989 şi martie 1990.

Un fapt cu mare rezonanţă în rândul opiniei publice l-a constituit fuga din ţară a Nadiei Comăneci, una dintre cele mai valoroase sportive ale României, din toate timpurile. Ea se bucurase în România de toate onorurile. Ca antrenoare nu avea vocaţie, motiv pentru care i s-a înfiinţat un post special de antrenoare federală, în care, practic, nu avea nicio răspundere. Ea avusese o idilă cu Nicu Ceauşescu şi a sperat mult să se mărite cu el. În perioada de doi ani, cât Nicu Ceauşescu s-a aflat la Sibiu, ea l-a vizitat în repetate rânduri, dar nu a mai întâlnit decât un fost prieten, angajat în alte legături sentimentale, dintre care cea mai constantă a fost cu soprana Daniela Vlădescu. Nadia a fost mult afectată de faptul că a fost îndepărtată de Nicu Ceauşescu. Aceasta a contribuit mult la decizia ei. A fost o pedeapsă pe care Nadia a aplicat-o familiei Ceauşescu. Ea a dat interviuri în care a criticat familia domnitoare de la Bucureşti, continuând şi după moartea dictatorilor. Poziţia ei anticeauşistă i-a folosit, fiind ajutată şi cultivată de mediile politice occidentale. Fuga Nadiei a semnificat faptul că şi vârfurile mari ale vieţii sociale nu mai agreează regimul ceauşist. Nadia Comăneci a fost scoasă din România de o organizaţie radical-naţionalistă maghiară din S.U.A.[7745]

---

[75] Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 119.

În noiembrie 1989, după 24 de ani de guvernare, Nicolae Ceauşescu a abordat Congresul al XIV-lea cu imaginaţia politică epuizată. El a fost ales într-o unanimitate care ascundea lipsa de dialog din interiorul clasei politice româneşti, rezultat al fricii enorme de dictator. Dacă marile probleme internaţionale ale finalului RR nu s-au discutat pe faţă, ele au fost abordate în spatele cortinei, acolo unde, cu sprijinul Moscovei şi al Occidentului, se va naşte complotul anticeauşist. În afara lui Ceauşescu, la Congresul al XIV-lea au fost alese în conducerea partidului o mulţime dintre rudele sale, fiii Nicu şi Valentin, soţia Elena, cumnatul Vasile Bărbulescu, fratele Ilie şi alţii. Totul părea nemişcat. Conducătorul nu părea să schiţeze niciun gest de adaptare la noul mers european. Singurul lucru pe care îl cerea era „ordine şi disciplină", două deziderate permanente ale istoriei României. Rolul lui Ceauşescu se încheiase şi pe plan internaţional. Mulţi ani el fusese intermediar între Occident şi lumea comunistă, între Israel şi lumea arabă, între S.U.A. şi China, între U.R.S.S. şi China etc. După schimbarea modului de promovare a propriilor interese de către Uniunea Sovietică, în timpul lui Mihail Gorbaciov, toate marile puteri economice şi politice mondiale puteau negocia direct între ele. Preşedintele României devenise o persoană incomodă şi arogantă. I-a ofensat şi pe sovietici şi pe americani. Lui Gorbaciov îi spusese, la Bucureşti, că poporul român nu are nevoie de lecţii de morală comunistă, ci de teritoriile româneşti din componenţa U.R.S.S. şi de tezaurul naţional nerestituit. Statele Unite ale Americii au fost ofensate prin renunţarea la clauza naţiunii celei mai favorizate în schimburile economice, sub motivul amestecului în treburile interne ale României, în favoarea drepturilor omului, minorităţilor etnice, dizidenţilor etc. În aroganţa lui şi din dorinţa de a-şi demonstra puterea, Ceauşescu a declarat public că România are capacităţi ştiinţifice şi tehnologice pentru fabricarea armei atomice. Din aproape în aproape, Ceauşescu a făcut ce a făcut şi s-a certat cu toţi, inclusiv cu propriul popor. Între români, cei care mai erau de acord cu unele politici ale sale erau tot mai puţini şi nu se manifestau. Ei considerau că organele statului sunt suficiente pentru a menţine regimul. Patriotismul care a fost mereu în istorie un sprijin pentru români nu mai putea fi invocat de dictator. El îi compromisese esenţa, folosindu-l ca hrană pentru cultul

personalităţii. Acest lucru avea să fie în folosul celor care vor acţiona eficient pentru supunerea României, obţinând succese remarcabile, mai ales în domeniul lichidării economiei şi preluării importantelor pieţe de desfacere pe care România le-a deţinut pe diverse continente, până în 1990. Demonetizarea patriotismului a dus automat la o escaladare a cosmopolitismului, care a proliferat continuu în perioada post-comunistă.

În anul 1989, la Radio „Europa Liberă", vârful de lance al luptei pentru destabilizarea statelor socialiste, s-a dat citire unei scrisori semnate de un grup de 6 foşti militanţi comunişti, dintre care Brucan şi Răceanu, evrei, erau cunoscuţi ca având deschise dosare de agenţi ai unor servicii străine de informaţii, primul cu domiciliu supravegheat în cartierul bucureştean Dămăroaia (pe care nu l-a respectat, locuind la fiica sa), al doilea condamnat la moarte pentru spionaj, fără ca pedeapsa să fie executată. Ceilalţi patru semnatari făceau parte dintre cei înlăturaţi de la putere de regimul Ceauşescu. Scrisoarea „celor 6" nu a avut efecte reale în cadrul partidului, nereuşind să creeze breşe în sistem. De altfel, suntem convinşi că nici dacă ar fi semnat întregul popor român, nu s-ar fi întâmplat nimic. În România, comunismul a fost impus şi înlăturat de evenimentele care au fost declanşate de străini. Nici dizidenţa din afara partidului comunist nu a jucat vreun rol major în viaţa politică românească în timpul lui Nicolae Ceauşescu, chiar dacă, după această dată, un mare număr de carieriști s-au autointitulat „dizidenţi", membrii ai „rezistenţei anticomuniste", „eroi anticomunişti". Au existat şi deţinuţi de drept comun care s-au autodeclarat condamnaţi politic. După anul 1989, nu s-a putut proba în instanţă moartea provocată pentru dizidenţi, cu toate că s-a vorbit foarte mult pe această temă. Ei au rămas în viaţă, s-au raliat evenimentelor din 21 – 22 decembrie 1989, au contribuit la uciderea celui care i-a lăsat în viaţă (fostul conducător autoritar) şi au beneficiat apoi de toate onorurile şi drepturile materiale şi morale posibile în societatea românească. În viitor, după trecerea perioadei de interdicţie a studierii unor documente, prevăzută de lege, ar fi posibil să se constate că au fost morţi provocate printre cele aparent naturale. Rolul dizidenţilor în societatea comunistă românească a fost unul nesemnificativ, până la intervenţia operativă a serviciilor străine care

au declanşat revolta populară şi au sprijinit organizarea noii puteri a „emanaţilor”. În afara ţării însă, cei care s-au pronunţat realmente pentru schimbări în regimul de dictatură din România, au fost mult mediatizaţi şi poziţiile lor antidictatoriale sau anticomuniste au fost supraapreciate.

După 1989, au apărut tot felul de propagandişti anticomunişti care au exagerat lupta anticomunistă a poporului român, prezentată ca pe ceva sublim, de anvergură mare, purtată de oameni cu o moralitate exemplară, care şi-au sacrificat vieţile pentru idealuri înalte, posibil de realizat, la îndemâna României. De fapt, poporul s-a temut de dictatura comunistă şi de Armata Roşie de ocupaţie. S-au ridicat împotriva regimului o mică parte dintre bogaţii ţării, cei mai curajoşi. Bogaţii reprezentau câteva procente, puţine, din populaţia României. Cei mai mulţi dintre cei care au suferit, care au fost trimişi la Canal, în deportare, sau în temniţe, nici măcar nu au acţionat împotriva statului. Ei au fost închişi sau persecutaţi pentru că făcând parte din elita economică sau intelectuală a societăţii, n-aveau cum să agreeze comunismul. Prezumţia de nevinovăţie nu funcţiona. Dimpotrivă, un procent mare dintre români, săracii, ţăranii fără pământ, muncitorii, micii funcţionari, credeau în sloganurile care se rosteau, iar unii erau chiar entuziaşti şi îşi puneau mari speranţe în regimul comunist. Cât timp nivelul de trai, de culturalizare, de îmbunătăţire a îngrijirii sănătăţii, a modernizării societăţii, a crescut, aceştia au fost mulţumiţi, în ciuda dictaturii. În ultimii ani ai regimului Ceauşescu, când condiţiile de viaţă s-au plafonat ori, în multe cazuri, s-au înrăutăţit datorită ambiţiilor enorme ale dictatorului în direcţia realizării unor obiective de investiţii uriaşe, care cheltuiau multe miliarde de dolari pe an, poporul n-a mai fost mulţumit şi a dorit cu mai multă ardoare schimbarea regimului. Majoritatea zdrobitoare a poporului român era convins că dacă va fi înlăturat regimul comunist, va trăi mai bine. Nu era luată în calcul posibilitatea ca traiul să se înrăutăţească. În toamna anului 1999, un sondaj de opinie publică, comandat de Convenţia Democratică, arăta că aproape 70 % din populaţia României declara că trăia mai rău ca înainte de 1989, iar 11 % din populaţie declara că trăia la fel de rău ca înainte de 1989.

După preluarea puterii în România de către F.S.N., noii

conducători ai ţării au acreditat ideea falsă că ţara pe care le-au lăsat-o comuniştii a fost „o fântână fără apă" (Petre Roman), iar economia ei, mai ales industria, „o grămadă de fiare vechi" (Petre Roman şi alţii). Realitatea este că în 1989 România avea o economie care asigura mult mai mult decât consuma societatea. Avea o agricultură care exporta mult mai mult decât consumul intern necesar şi o industrie concepută în cea mai mare parte pentru producţie în Lumea a III-a şi spaţiul fostei Uniuni Sovietice. Surplusul de venituri al statului, important pentru mărimea ţării, era dirijat în uriaşe investiţii şi proiecte social-economice. Anumite componente ale industriei româneşti erau performante: industria oţelului, care se vindea cu mult succes, mai ales pe piaţa americană, industria de armament, deosebit de rentabilă, industria mobilei, alimentară, textilă etc. România avea cea mai puternică flotă fluvială dintre toate ţările dunărene, mai mare decât a Germaniei şi o flotă comercială maritimă importantă, care-i asigura toate transporturile necesare şi era parţial închiriată. România a fost una dintre cele mai importante ţări producătoare de vinuri, legume, miere de albine etc. Constructorii români lucrau în multe ţări din Europa, Asia şi Africa. Constructorii de rafinării şi instalaţii de foraj împânzeau şi ei diverse regiuni petrolifere ale Globului. Începând cu 1989, nemaiavând de achitat datorii şi dobânzi externe mari, era evident că se acumulau sume importante de bani, guvernul ceauşist plănuind înfiinţarea unei bănci internaţionale care să finanţeze proiecte în Lumea a III-a, mai ales în ţările arabe bogate în resurse energetice. Cu toate acestea, printr-o propagandă intensă s-a acreditat ideea că economia României nu era bună de nimic şi trebuia lichidată. Pentru acest lucru, analiştii (mulţi dintre ei cu bună credinţă îndoielnică) au comparat sistematic fiecare domeniu al economiei româneşti cu cele mai înalte performanţe din lume în acel domeniu, concluzionând că ceea ce avem noi nu este bun şi trebuie lichidat sau înstrăinat, eventual chiar gratuit. Dar România nu era în vârful piramidei tehnologice şi de cercetare mondiale. România era o ţară în curs de dezvoltare, care avea dorinţa să acceadă, într-un viitor apropiat evenimentelor din decembrie '89, în rândul statelor mediu dezvoltate. Pentru aceasta trebuia să continue să producă, să vândă şi cu o parte din bani să se retehnologizeze continuu. Noii guvernanţi

veniţi la putere, împreună cu noii lor stăpâni din Occident, au oprit perspectivele de dezvoltare a economiei româneşti, cel puţin pe termen mediu.

România în decembrie 1989. Schimbarea regimului politic

Moto:

„Nimeni nu a folosit încă puterea pe care a câştigat-o prin mijloace banditeşti, spre scopuri nobile".

Tacitus

După aproape 15 ani de la înlăturarea regimului Ceauşescu, evenimentele din decembrie 1989 continuă să suscite un interes deosebit. În primii câţiva ani după 1989, principalele probleme au fost elucidate de către cercetătorii interesaţi în analiza acestor evenimente. Cu aceasta complexa problematică nu s-a încheiat. Societatea românească nu a aflat adevărul din partea guvernanţilor ei post-comunişti, nici din partea liderilor noii zone de influenţă căreia i-a fost arondată, după *Tratatul din Malta* (2 – 3 decembrie 1989). Mai mult decât atâta, adevărul despre evenimente a fost prezentat de către liderii clasei politice distorsionat, în mod evident, prin ocolirea celor mai importante fenomene şi derulări de situaţii, ca şi prin denaturări ale unor evenimente şi fenomene. Ca urmare, societatea românească a rămas derutată şi a trecut la edificarea democraţiei în România, aşezând-o însă pe o temelie încărcată de minciună. Pe măsură ce timpul a trecut, a devenit mai evident că legitimitatea noilor conducători politici se clătina tot mai tare şi că este dificil să se edifice o democraţie de către politicieni compromişi grav, cu sânge şi minciună profundă, care a constituit o mare parte din „temelia" regimului politic post-comunist.

Înţelegerile sovieto-americane privitoare la schimbarea regimurilor politice în estul Europei şi preluarea pieţelor fostelor ţări socialiste de către U.E. şi S.U.A. nu au fost suficiente pentru schimbarea guvernării din România. Spre deosebire de alte ţări foste socialiste, regimul de la Bucureşti nu era controlat de la Moscova, în ţară nu se aflau armate de ocupaţie, iar economia României nu era dependentă decât parţial de cele două supraputeri. Dictatorul îşi escaladase angajamentul în aşa măsură încât îşi asculta foarte puţin consilierii şi

demnitarii importanţi ai statului. El atinsese un grad foarte ridicat de aroganţă şi îşi pierduse spiritul diplomatic. Cu trecerea timpului, în ultimii ani ai domniei sale, pe măsura acumulării unei mari uzuri, a agravării diabetului şi stresului, Nicolae Ceauşescu a condus România în fundătura unui imobilism politic care s-a dovedit catastrofal. Succesele în domeniul economico-financiar, încheierea plăţii datoriei externe şi ritmul rapid al investiţiilor, i-au consolidat convingerea că acţionează pe drumul cel bun, că acest lucru este indiscutabil şi vizibil. O influenţă negativă asupra lui aveau şi soţia sa, Elena şi mulţi demnitari de frunte ai partidului şi statului, care încurajau cultul personalităţii şi spiritul triumfalist în care se abordau problemele vitale ale ţării. Încrezător în prestigiul pe care considera că l-a acumulat şi în faptul că realizările sale sunt mari, vizibile şi imposibil de negat, Ceauşescu nu şi-a dat seama, până la sfârşitul său, că poporul nu-l mai agrea, că nu mai avea popularitatea din primii 5 – 10 ani de domnie. În exterior el s-a îndepărtat de toţi aliaţii. În Tratatul de la Varşovia, Ceauşescu se comportase ca un copil rebel. Faţă de Occident de care se apropiase atât de frumos, s-a îndepărtat tot mai mult în ultimii ani de domnie. Statele Unite, care-l sprijiniseră mult, le-a ofensat. Ceauşescu şi-a cultivat o ambiţie şi o rigiditate în promovarea iniţiativelor, pe care unii cercetători au numit-o paranoia. Ei au susţinut că boala, sau acest fel de a fi, îl ajutase să ajungă unic conducător al României, dar el a evoluat în mod negativ, specific celor care-şi escaladează angajamentul în asemenea măsură încât nu mai înţeleg realitatea.**75** România ajunsese izolată pe plan internaţional.

Cu toate acestea, „mămăliga nu exploda", iar România nu putea fi lăsată să-şi continue „marşul triumfal" în regim comunist. Ţara avea performanţe economice destul de bune şi perspective de continuarea dezvoltării care stânjeneau propaganda occidentală anticomunistă. Ţara nu mai avea datorii externe, plănuia să devină exportator de capital în Lumea a III-a, să-şi retehnologizeze economia, să continue investiţiile, să fabrice arme atomice etc., într-un cuvânt infirma tezele privind falimentul regimului comunist, atât de bine ilustrat de Ungaria,

---

75 De observat această părere şi în Gheorghe Raţiu, *Raze de lumină pe cărări întunecate*, Editura PACO, Bucureşti, 1996, p. 172.

Polonia, R.D.G., care acumulau multe zeci de miliarde de dolari datorii, fără de care nu se puteau întreţine. Din acest punct de vedere, România şi Iugoslavia erau exemplele care deranjau cel mai mult Occidentul. Pe sovietici, Ceauşescu îi supăra continuu de un sfert de secol. Proiectul sovieto-occidental prevedea schimbarea tuturor regimurilor din estul continentului. La începutul anului 1989, Uniunea Sovietică a anunţat cel puţin Franţa şi Italia despre decizia ei de a-l înlătura pe Ceauşescu. Era anticipată o destabilizare şi, pe acest fond, o preluare a tuturor pieţelor fostului C.A.E.R. de către Occident. Ceauşescu devenise o frână în calea extinderii Europei Occidentale către est. În aceste condiţii, U.R.S.S. şi Occidentul au acţionat concertat pentru răsturnarea regimului de la Bucureşti.

Pe planul războiului mediatic, pregătirea opiniei publice a fost făcută din timp. În vara anului 1989, ziariştii maghiari au trecut cu brio examenul capacităţii de dezinformare. Ei au relatat trimisului de la „Times" că Ceauşescu ridică un zid de sârmă ghimpată de-a lungul frontierei româno-maghiare. A fost prezentată şi o fotografie ştearsă, fără detalii vizibile. Informaţia a fost publicată în „Sunday Times". Timp de două săptămâni, mas-media occidentală a preluat informaţia, a supradimensionat-o şi a răspândit-o cu repeziciune. Un nou zid al Războiului rece părea că se naşte, de data aceasta între două state din cadrul aceluiaşi sistem de alianţe militare şi economice. Faptul părea ciudat. La faţa locului au sosit numeroşi ziarişti occidentali, dar nu s-a găsit nimic. Furnizorii de informaţii unguri au declarat că, sub presiune internaţională, Ceauşescu a înlăturat zidul de sârmă. Afirmaţia a fost acceptată, dar nu au avut loc dezminţiri în presă. În România nu s-a vorbit sau scris nimic legat de zidul de sârmă ghimpată. Lipsa de dialog a regimului ceauşist, avea să contribuie, în cursul evenimentelor din decembrie 1989, la răspândirea nestingherită a foarte multor dezinformări de tot felul. Este caracteristic faptul că presa occidentală, scrisă sau audio-vizuală, s-a lăsat intoxicată cu informaţii false, ba chiar le-a agreat. Dacă ele erau orientate împotriva comunismului, puteau să fie cât de false că slujeau interesele occidentale.**76** Dintre toate instituţiile mass-media, cel mai

---

76 Radu Portocală, *România – autopsia unei lovituri de stat. În ţara în care a triumfat*

important rol în subminarea regimului de dictatură comunistă l-a jucat, timp de patru decenii, postul de Radio „Europa Liberă".

Ceauşescu a deţinut date exacte despre evoluţia situaţiei internaţionale şi a poziţiei externe faţă de România, dar lăsa impresia că nu mai avea capacitatea de a le înţelege. Astfel, în Nota nr. 0225 din 1 decembrie 1989, deci cu o zi înaintea începerii Conferinţei din Malta, Departamentul Securităţii Statului şi Direcţia de Informaţii Externe arătau: „Raportăm următoarele informaţii obţinute pe mai multe linii cu privire la întâlnirea dintre Bush şi Gorbaciov: în cadrul noilor convorbiri la nivel înalt dintre S.U.A. şi U.R.S.S., organizate la iniţiativa sovieticilor, cele două părţi vor aborda cu prioritate problemele privind redefinirea sferelor de influenţă şi elaborarea unor noi strategii comune, care să le asigure în continuare un rol determinant în toate problemele internaţionale… Sunt semne că U.R.S.S. va face concesii americanilor în schimbul obţinerii de ajutoare economice şi financiare… Din datele de care dispunem rezultă că la întâlnirea dintre Bush şi Gorbaciov ar urma să se discute şi problema exercitării de noi presiuni coordonate asupra acelor ţări socialiste care nu au trecut la aplicarea de „reforme reale", fiind avute în vedere R.P. Chineză, Cuba şi România. Cu privire la ţara noastră, Bush va releva că statele membre ale N.A.T.O. vor continua aplicarea de restricţii în relaţiile lor cu România şi va solicita U.R.S.S. să procedeze în mod similar, mai ales prin reducerea livrărilor sovietice de ţiţei, gaz metan şi minereu de fier". În Nota nr. 227, din 2 decembrie 1989, a D.S.S. şi D.I.E., este prezentat interviul acordat de preşedintele Bush unor ziarişti americani, în care a arătat limpede că doreşte să vadă lucrurile „mişcându-se" şi în România, fapt pentru care Casa Albă era dispusă „să execute toate presiunile necesare". Preşedintele Bush a spus: „Aş dori să văd unele acţiuni şi în această ţară… Nu ştiu când se va întâmpla acest lucru. Am trimis în România un nou ambasador, Alan Green, care îmi este prieten. L-am trimis în România tocmai pentru că este un om ferm şi intransigent, ce cunoaşte bine părerile mele despre democraţie şi libertate. Cred că Alan Green a plecat la 29.11.1989 spre

---

minciuna, Agora timişoreană în colaborare cu Editura Continent, Sibiu, 1991, p. 24-25.

România şi el va prezenta punctul nostru de vedere, al meu personal, preşedintelui Nicolae Ceauşescu. În orice caz, vom încerca, dar va fi greu."[77] Securitatea a primit informaţii, încă de la sfârşitul lunii septembrie 1989, potrivit cărora ministrul german de externe Hans Dietrich Genscher afirmase că „în trei luni de zile în România se vor produce evenimente deosebit de importante".[78]

Evenimentele din decembrie 1989, mai ales cele clandestine, desfăşurate în paralel cu revolta populară, au fost şi sunt ţinute în cel mai strict secret. Din această cauză, luminarea tuturor conurilor de umbră ale evenimentelor este dificilă şi reconstituirea rămâne incompletă în stadiul actual al cercetărilor. Cu toate acestea, în ciuda eforturilor de păstrare a secretelor, a numeroşilor martori incomozi care au fost asasinaţi, sau au murit foarte suspect, s-au aflat multe acte ale piesei care a dus la căderea dictaturii ceauşiste şi la instituirea controlului economic şi politic străin în România. Motivaţia conspirării acţiunilor din decembrie 1989 este complexă. În evenimente au fost implicate cele două superputeri, alte state occidentale, vecini ai României, ofiţeri superiori români, care l-au trădat pe Ceauşescu. În urma loviturii de stat şi amestecului unor puteri străine în evenimentele din România, a fost adusă la conducere o echipă formată din colaboratori ai unor state străine, atât din cadrul agenturii sovietice, cât şi din a celor occidentale. Lovitura de stat a fost orchestrată în spatele revoltei populare, izbucnită şi ea ca urmare a unor manevre subtile, orchestrate de serviciile străine. Ceea ce s-a propagat, cu ocazia evenimentelor şi în următorii zece ani, în România şi în întreaga lume, a fost în mare parte minciună şi acest lucru nu se doreşte a fi aflat. Sângele care a curs, în cele mai multe situaţii nu s-a datorat cauzelor afirmate. Din câte se cunoaşte deja, în condiţiile în care s-au distrus şi ascuns multe documente, altele nu se scot încă, iar unele nu se vor face publice niciodată, mulţi dintre liderii Frontului Salvării Naţionale au fost persoane cu dosare de urmărire informativă voluminoase, de agenţi ai unor puteri străine. Unii dintre ei se găseau

---

[77] Teodor Filip, *Războiul parapsihologic împotriva României*, Craiova, 1998, p. 39-40.
[78] Iulian M. Rotariu, *Recurs*, Sibiu, Editura SIBGUARD, 1997, p. 19.

sub supraveghere permanentă (Ion Iliescu[79], Dumitru Mazilu, Nicolae Militaru, Vasile Ionel etc.), iar alţii aveau domiciliu impus şi supravegheat (Virgil Măgureanu, Andrei Pleşu, Silviu Brucan etc.). În jurul lui Ion Iliescu s-a constituit, cu mult timp în urmă, un nucleu care viza răsturnarea lui Nicolae Ceauşescu. Cel care a făcut legătura între opoziţia ascunsă din România şi marile puteri a fost Silviu Brucan (Saul Brukner). Cu un an înaintea evenimentelor, el a zburat pe ruta Bucureşti – Washington – Londra – Paris – Viena – Moscova – Bucureşti, făcând legătura între factorii interni şi externi implicaţi în evenimente. Prin aceste locuri s-a întâlnit şi cu personalităţi remarcabile ale francmasoneriei, din care el însuşi face parte.[80] Este interesant faptul că nu a fost împiedicat de autorităţile române să facă aceste călătorii, cu toate că era deja în dizgraţie şi se cunoşteau o parte din activităţile sale, care aduceau atingere statului român. În timpul călătoriei sale, el a purtat discuţii şi cu oficialităţi importante din statele vizitate. Faptul că a fost primit la nivele înalte, cu toate că se ştia de dizgraţia sa, dovedeşte interesul străin pentru catalizarea acţiunilor oponenţilor regimului ceauşist, dorinţa străină de implicare în problemele României. Silviu Brucan a fost redactor şef la „Scânteia", în primii ani ai sovietizării României, apoi director adjunct al

---

[79] Privitor la evenimentele din decembrie 1989, din biografia lui Ion Iliescu sunt de reţinut câteva aspecte semnificative. Tatăl său a fost unul dintre membrii fondatori ai P.C.R. El a trăit în climatul politic în cadrul căruia ideea că Uniunea Sovietică este singura speranţă de salvare a mişcării comuniste internaţionale era *tabu.* A fost activist de tânăr. S-a căsătorit cu o rusoaică, după moda timpului dominaţiei sovietice în România. A ajuns să deţină funcţii foarte importante: prim secretar al C.C. al U.T.C. şi prim secretar P.C.R. al judeţului Iaşi. După 1971, a început coborâşul: secretar cu propaganda la Timişoara, ministrul apelor, director la Editura Tehnică. O vreme, a fost foarte agreat de Nicolae Ceauşescu, care, în tinereţe, se ascunsese de mai multe ori în casa tatălui lui Ion Iliescu. După ce Securitatea a primit atribuţii de protecţie împotriva reţelei sovietice din România, au apărut primele informaţii despre colaborarea sa strânsă cu agentura sovietică. În faţa probelor, s-a dispus trecerea lui în munci de importanţă mai mică, fapt care l-a nemulţumit profund şi l-a determinat să acţioneze împotriva lui Ceauşescu. Generalul Nicolae Pleşiţă a vorbit şi despre alte motive de nemulţumiri ale lui Ceauşescu faţă de Ion Iliescu. În 1989 era prieten apropiat al ambasadorului sovietic la Bucureşti, E.M. Tiajelnikov.

[80] Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 169 şi Radu Portocală, *op.cit.*, p. 21-22.

Radioteleviziunii Române, ambasador al României la Washington şi la O.N.U. El a reuşit să trimită un text critic la adresa lui Ceauşescu, la „Europa Liberă", prin intermediul Agenţiei U.P.I. Reacţia Securităţii a fost atât de puţin severă, încât Brucan a reuşit să trimită un al doilea text, de data aceasta conţinând un interviu, în care îl critica violent pe Ceauşescu. Nici cu acest prilej nu s-a întâmplat nimic, cu excepţia faptului că se stabilise să locuiască cu domiciliu supravegheat în cartierul bucureştean Dămăroaia, fapt care nu s-a petrecut, el locuind la fiica sa, în cartierul Primăverii. În data de 5 ianuarie 1990, Petre Roman a dat un interviu ziarului „Le Monde" în care a afirmat: „Cu mai multe luni înainte (de evenimentele din decembrie 1989 n.a.), Militaru şi Iliescu discutaseră despre situaţia din ţară. Se gândeau că trebuie strânse laolaltă personalităţile pentru salvarea naţiunii… După câteva zile, Iliescu şi Militaru au fost chemaţi şi li s-a prezentat înregistrarea convorbirii lor…" După care, cei doi au plecat acasă…**81** Profesorul universitar Ioan Totu', ministru de externe al României până în toamna anului 1989, a declarat că: „(…) În S.U.A. şi unele ţări din Europa (în primul rând, Anglia) s-au înfiinţat, încă cu mulţi ani în urmă, cercuri speciale de spionaj şi destabilizare a României sub conducerea C.I.A., persoana împuternicită să acţioneze conform intereselor americane fiind Silviu Brucan".**82** După evenimente, Ioan Totu' a murit, în condiţii care nu sunt clarificate în totalitate, existând numeroase suspiciuni că a fost asasinat.

Încă din anul 1987, o grupare ostilă României, care activa la Budapesta, a creat în Banat şi Transilvania o „pânză de păianjen" care se numea „Reţeaua celor 10".**83**

Cu aproximativ 10 zile înaintea loviturii de stat, Radio „Europa Liberă" şi alte posturi occidentale în limba română au transmis şi repetat, de mai multe ori pe zi, ştirea potrivit căreia în România

---

81 Vezi şi Radu Portocală, *op.cit.*, p. 122-123. Există istorici care îşi pun întrebarea: dacă oameni care, cu sprijinul străinătăţii, au acţionat făţiş împotriva lui Ceauşescu şi a regimului său, ca Silviu Brucan, Ion Iliescu şi Nicolae Militaru şi nu au fost nici unul omorât, care sunt victimele regimului ceauşist ?

82 Teodor Filip, *op.cit.*, p. 41.

83 Gheorghe Raţiu, *op. cit.*, p. 191-192.

funcţionează un Front al Salvării Naţionale şi că acesta se află foarte aproape de a prelua puterea. În acelaşi timp, referindu-se la articole din ziarul „Le Point", numitul post de radio a cenzurat referirile la legăturile complotului cu Uniunea Sovietică, despre care se relata în „Le Point".**84** Securitatea a avut date că Frontul Salvării Naţionale a fost conceput şi materializat în anul 1987, la Moscova şi era produsul unei colaborări între serviciile de informaţii ale U.R.S.S. şi Franţei.**85** Într-un interviu dat în Marea Britanie cunoscutului ziar „Times", curând după lovitura de stat, Cazimir Ionescu, vicepreşedinte al F.S.N., a declarat că Frontul exista de 2 ani şi era format din oamenii care au preluat puterea în 22 decembrie 1989.**86**

Pe parcursul domniei sale, Ceauşescu s-a temut de Securitate. Acest lucru nu a fost perceput în opinia publică, dar s-a făcut simţit în interiorul puterii. El a fost mereu preocupat să ţină această importantă instituţie sub controlul partidului şi a unor generali proveniţi din M.Ap.N., ca de exemplu Nuţă, Moţ, Vasile, Sârbu, Zagonescu, Stoica, Răduică şi alţii. Între Ceauşescu şi o parte din Securitate a existat o neîncredere, o teamă reciprocă, care va influenţa mult lovitura de stat din decembrie '89, când rolul Securităţii şi al generalului Iulian Vlad în răsturnarea dictatorului va fi foarte mare, chiar decisiv. După „cutremurul" Drăghici, din 1968, au avut loc noi destituiri la vârful instituţiei, în martie 1973. A fost destituit ministrul de interne Ion Stănescu, generalul Nicolae Pleşiţă şi alţii.**87** La conducerea

---

84 Radu Portocală, *op. cit.*, p. 26.

85 Nu ar fi fost prima colaborare între cele două servicii. Ele au realizat împreună şi lovitura de stat din Iran, în urma căreia a fost răsturnat de la putere Şahul Mohammed Reza Pahlavi Aryamer şi în locuit cu ayatolahul Komeiny. Vezi şi Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 217.

86 "Times" din 3 ianuarie 1990.

87 Scandalul a pornit de la doctorul personal al Elenei Ceauşescu, Schechter, care fusese găsit aruncat de la etaj, în curtea Spitalului de Urgenţă, unde lucra. El fusese unul dintre cei care au confirmat că Gheorghe Gheorghiu Dej a fost iradiat. Ancheta a condus-o generalul Dincă, care a promovat concluzia că el s-a sinucis din cauza presiunii psihologice a Securităţii. Dincă nu a putut prezenta probe. Dincă era şi supărat pe Securitate, datorită rolului pe care ea l-a jucat în înlăturarea lui Ceauşescu. Vezi şi Neagu Cosma, *Securitatea. Poliţia politică. Dosare. Informatori*, Bucureşti, 1998, p. 121-122.

Ministerului de Interne a fost adus Emil Bobu, un „politruc" fără personalitate, sobru şi necorupt, dar obedient şi care a îndepărtat din aparat lucrători cu autoritate profesională şi morală. Lista acestora este lungă. Din ordinul lui Ceauşescu, trupele de securitate care asigurau paza C.C. al P.C.R. au fost înlocuite cu trupe aparţinând M.Ap.N. El fusese general de armată şi avea încredere în militarii acestei instituţii. Începând cu anul 1988, au fost sistate avansările în grad ale ofiţerilor, sporind neîncrederea şi nemulţumirile acestora. În iulie 1989, generalul Vlad a fost convocat la Biroul Executiv al C.C. al P.C.R., în faţa celor doi Ceauşeşti, a lui Constantin Dăscălescu şi a lui Emil Bobu. Ceauşescu i-a spus: „Te-am chemat să ne spui în slujba cărui serviciu de spionaj se află Securitatea", apoi i-a reproşat că: „Puneţi în gura agenturii fel de fel de prostii, de calomnii… Terminaţi odată cu prostiile astea!… Vom clarifica toate astea când mă voi întoarce de la mare…" În vara anului 1989, colonelul inginer Tiberiu Gruia, şeful Serviciului de contraspionaj din Timişoara, împreună cu un alt ofiţer şi cu trei civili, a organizat un grup clandestin, încercând să pregătească răsturnarea regimului Ceauşescu. Un alt ofiţer de securitate important, care a acţionat clandestin împotriva regimului ceauşist, a fost colonelul Păsărin, fost director adjunct la Direcţia a V-a însărcinată, printre altele, cu paza familiei Ceauşescu. Încă din anul 1977, acesta a fost printre iniţiatorii „Frontului Democratic din România", organizaţie care îşi propunea răsturnarea regimului ceauşist.**88** Acţiunile lor au fost însă timide. Pericolul de a fi deconspiraţi şi frica erau foarte mari. În vara anului 1989, generalul Iulian Vlad a primit de la cabinetul lui Ceauşescu un pachet de „Buletine" ale Securităţii în plicuri nedesfăcute. Aceasta arăta fie că Ceauşescu nu era foarte interesat de situaţie din ţară, fie că nu mai avea încredere în informaţiile din acele buletine, fie că dacă le-a citit şi a dispus să fie închise la loc, a dorit să sugereze că nu agreează informaţiile crude, dure, care exprimau adevărul social în toată brutalitatea lui. De altfel, Ceauşescu organizase un serviciu paralel de informaţii în cadrul aparatului de partid, respectiv birourile de informare-documentare. Rapoartele acestora erau întocmite cu grijă,

---

88 Vezi Ibidem, p. 130 şi 134.

pentru a se evita prezentarea realităţii social-politice în toată cruzimea ei, ci cu preocuparea ca dictatorii să citească ceea ce le plăcea să audă.

Revolta populară a fost proiectată să izbucnească în municipiul Iaşi, oraş mare, cu mulţi muncitori, unde se acumulaseră, ca şi în restul ţării, numeroase nemulţumiri. Oraşul se afla în imediata apropiere a frontierei cu Uniunea Sovietică. La est de Prut fuseseră concentrate importante forţe militare. Pentru ziua de 14 decembrie 1989 s-a organizat o demonstraţie muncitorească, de către voluntari care au făcut mobilizări. Este probabil ca sovieticii să fi fost cei care, iniţial, au ales oraşul Iaşi ca „fitil" al operaţiunilor de destabilizare a României. Acţiunea a fost zădărnicită de organele locale. Încă de dimineaţă, pe străzi au apărut patrule compuse din miliţieni, securişti şi militari de la trupele de securitate-miliţie, care nu permiteau constituirea unor grupuri de trecători. Miliţia, Securitatea şi Pompierii, cu tunuri de apă, au ieşit pe străzi înainte de a se aduna demonstranţi, existând informaţii certe despre organizarea unei revolte. În aceste condiţii, proiectul declanşării revoltei populare la Iaşi a fost anihilat. După numai două zile, Timişoara, a devenit locul unde avea să fie declanşată revolta populară. Oraşul era aproape de frontiera maghiară, dincolo de care se găseau puternice forţe militare sovietice, maghiare şi taberele de pregătire a unor forţe paramilitare. Frontiera iugoslavă era şi ea aproape, permiţând legături rapide şi nestânjenite cu Occidentul.

Punctul de sprijin al organizatorilor loviturii de stat în România îl reprezenta minoritatea maghiară, ostilă statului şi regimului politic de la Bucureşti. Revolta populară a izbucnit la Timişoara, primele tulburări apărând la casa lui László Tökes, „detonatorul revoluţiei", agent dovedit, inclusiv cu documente, al spionajului maghiar[89], dar şi

---

[89] Laszlo Tokes provine dintr-o familie de intelectuali din Cluj. Tatăl său, Istvan Tokes, a fost preot reformat, profesor şi rector al Institutului Teologic Reformat din Cluj, iar după pensionare vicar al Episcopiei Reformate din Cluj. Aflat în relaţii bune cu statul român, ale căror dedesubturi nu au fost până acuma date publicităţii, Istvan Tokes a fost mulţi ani membru al Marii Adunări Naţionale. Cu toate acestea, el era cunoscut pentru poziţiile iredentiste şi faptul că îşi educa fiii în acest fel. Laszlo Tokes are opt fraţi, toţi licenţiaţi (profesori, ingineri, medici). Dintre fraţi, doi au devenit cunoscuţi pentru activităţi antiromâneşti: Istvan Tokes, inginer, emigrat în Canada, propagandist antiromân şi pastorul Laszlo Tokes. Acesta din urmă este dotat

al Securităţii din România. În jurul persoanei lui a apărut posibilitatea izbucnirii revoltei populare, sub pretextul nemulţumirii enoriaşilor din parohia sa pentru hotărârea diriguitorilor cultului reformat de a-l muta pe preot din Timişoara. Cu ocazia unui control de frontieră făcut unui emisar din Ungaria, care venea la pastor, în parasolarul maşinii s-a găsit chitanţa de 20.000 lei pe care Tökes îi primise cu ocazia acelei întâlniri.**90** Există şi date despre colaborarea lui Tökes cu Securitatea română, lucru pe care îl făcea un mare număr de preoţi de toate confesiunile.**91**

Din analiza activităţii lui Tökes, în zilele revoltei populare din ’89 şi în deceniul care a urmat, mulţi analişti au ajuns la concluzia că activitatea lui s-a încadrat mai mult pe linia antiromânească decât pe cea anticomunistă, prin modul în care a acţionat el a încercat să submineze autoritatea statului naţional unitar român. Din această cauză, se impune ca importantă delimitarea revoltei populare, de insurecţia extremismului naţionalist şi iredentist maghiar, insinuată în cadrul revoltei populare şi sprijinită activ de cercuri interesate din străinătate. La pregătirea şi declanşarea revoltei populare au contribuit şi români şi maghiari emigraţi ilegal în Ungaria, reveniţi în

---

cu inteligenţă şi curaj. A participat şi la alte provocări ale Serviciului de Informaţii al Ungariei la adresa României. După terminarea Institutului teologic, a fost numit capelan la o parohie din Dej, unde şi-a început propaganda iredentistă în faţa tinerilor maghiari şi a avut mai multe reclamaţii pentru comportament imoral. Ca urmare a acestor reclamaţii, episcopul Gyula Nagy, de la Cluj, l-a exclus din rândul clerului, fapt care a declanşat o puternică reacţie a împricinatului şi susţinătorilor săi, împotriva statului român, acuzat că îl persecută pe preot din motive naţionale. Activitatea lui Tokes a fost coordonată şi cu ajutorul preotului pensionar Ujvari Francisc, din Cluj-Napoca, cunoscut de Securitate că vizita cu regularitate Ambasada Ungariei din Bucureşti. Vezi Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, pp. 146-148 şi *Nota raport* a U.M. 0610 din Departamentul Securităţii Statului (fără număr, din noiembrie 1989) în Ion Pitulescu şi colaboratori, *Şase zile care au zguduit România. Ministerul de Interne în decembrie 1989*, Bucureşti, 1995, p. 63.

90 Radu Tinu, *Timişoara…no comment*, Bucureşti, 1998, p. 21, Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 149-150, Ion Pitulescu şi colaboratori, *op.cit.*, p. 63.

91 Privitor la implicarea Securităţii din România în „cazul Tokes” şi în declanşarea revoltei populare la Timişoara, vezi Corvin Lupu, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015, pp. 109-115.

România, înaintea evenimentelor din decembrie ’89. În acel an, din evidenţele Securităţii, în Ungaria se aflau aproximativ 6.000 fugari români. Propaganda din Ungaria a vorbit despre existenţa a 30.000 şi apoi 61.000 de români în lagăre, fiind interesată să obţină sume cât mai importante din Occident, sume alocate în funcţie de numărul de refugiaţi din lagăre. Aceste grupuri de fugari pregătiţi pentru a acţiona în România s-au constituit iniţial în jurul unui anume Marin Roşca. La început au fost doar 50 – 60. Ei erau sprijiniţi material de diverse organizaţii iredentiste maghiare, între care cea de la Biserica Sfântul Ştefan. Începând cu anul 1988, organizarea viitorilor „revoluţionari” s-a făcut pe scară mai largă. Pentru întreţinerea fugarilor din România, Ungaria primea subvenţii de la Comitetul ONU pentru refugiaţi. Au fost organizate două feluri de tabere: unele făceau selecţia viitorilor luptători de gherilă urbană, care apoi erau transferaţi la Bicske, localitate aflată la 40 km de Budapesta, spre Tata bania, într-o fostă cazarmă, unde se afla un centru de pregătire paramilitară pentru membrii organizaţiei „România Liberă”. Primul ei conducător, Marin Roşca a fost mutat într-un lagăr american din Nürnberg şi apoi a emigrat în SUA. Şeful organizaţiei a devenit Manea Gheorghe, fost tehnician la o rafinărie din Ploieşti. În tabără era văzut foarte des Sandu Pobereznic, membru şi apoi viitor şef al Uniunii Mondiale a Românilor Liberi. În demisolul cazărmii s-a instalat o tiparniţă care scotea manifestele destinate României. Erau tipărite pe hârtie românească, pentru a se crede că erau scrise în ţară. Membrii organizaţiei lipeau afişe pe trenurile care urmau să intre în România, organizau demonstraţii în Budapesta, mai ales în faţa Ambasadei Române şi trimiteau emisari în România, cu scopul de a crea filiale judeţene ale organizaţiei. Începând cu luna septembrie 1989, Securitatea a sesizat că în fiecare noapte numărul celor prinşi că vor să intre ilegal în ţară este de 4 – 5 ori mai mare decât numărul celor care voiau să fugă din ţară. Unii reuşeau să intre, lăsând doar urme pe pământul afânat al fâşiei de frontieră, alţii fugeau după somaţiile grănicerilor fără să fie împuşcaţi, iar cei mai mulţi erau reţinuţi în tentativă. În acelaşi timp, grănicerii unguri aduceau grupuri de câte 20 – 40 de persoane, care erau fugite clandestin din România de mai demult şi susţineau că sunt transfugi prinşi în Ungaria, ajutându-i

astfel să revină în ţară, din lagărele maghiare.[92]

Pentru declanşarea revoltei populare, la Timişoara, au fost aduşi în jur de 400 de persoane instruite în lagărele din Ungaria.[93] Alte comandouri au fost trimise în unele zone din Banat, Transilvania şi Bucureşti. În 16 decembrie 1989, în gara Timişoara Nord, a sosit un tren cu oameni care, după coborârea pe peron, s-au încolonat foarte disciplinaţi şi s-au îndreptat direct către unităţile militare din Calea Lipovei. Această informaţie a fost făcută public, la postul de televiziune Realitatea TV, de către generalul (r) Rotariu, fostul comandant al unităţii militare de antiaeriană de pe Calea Lipovei.

Rolul comandourilor trimise din Ungaria a fost foarte mare. Ele au reuşit performanţa de a atrage atenţia populaţiei oraşului, fapt care avea să ducă la demonstraţia maselor de muncitori. Aceştia nu mai erau provocatori sau agenţi ai nimănui. Din acest moment al revoltei, dirijorii ei din umbră aveau nevoie de cât mai mult sânge care să incite, să facă vâlvă în oraş şi în restul ţării, să ofere prilej de a demonstra cât de criminal era Ceauşescu şi regimul său. Aşa s-a întâmplat că, în afara focului executat de militari români, din motivaţii diferite, au fost executate focuri de către trăgători izolaţi, de pe amplasamente din apropierea unor puncte fierbinţi. Aceşti trăgători au făcut victime care au creat certitudinea că are loc o reprimare a manifestanţilor de către forţele de represiune ale statului. „Revoluţionarii" trimişi din Ungaria au acţionat şi în alte oraşe ale ţării, lipind afişe pentru marea răscoală, făcând inscripţii pe ziduri sau asfalt şi pe garduri. La Cluj, Caransebeş, Sibiu şi Satu Mare, Securitatea a stabilit cu precizie că autorii provocărilor erau dintre cei pregătiţi în taberele din Ungaria.[94] Într-o telegramă a Ministerului Apărării Naţionale, din 9 decembrie 1989, se arăta că: „... simultan cu provocarea unor demonstraţii ale populaţiei de origine maghiară din Transilvania, Ungaria are intenţia să provoace

---

92 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, pp. 125-127 şi 151. Despre activitatea lagărelor de pregătire a comando-urilor ungureşti pentru acţiuni în România, vezi şi notele raport ale D.S.S. şi Marelui Stat major al M.Ap.N., în Ion Pitulescu şi colaboratori, *op.cit.*, pp. 59-66.

93 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 142.

94 Ibidem, p. 161.

incidente la graniţa cu ţara noastră care să degenereze în conflict militar între cele două ţări, după care să ceară intervenţia unor ţări ale Tratatului de la Varşovia, îndeosebi din partea U.R.S.S., cu scopul pentru aşa-zisa împăcare a părţilor… acest scenariu, Ungaria are în vedere să-l realizeze cu ştirea U.R.S.S. şi cu sprijinul Austriei, precum şi al altor ţări". De altfel, aşa cum rezultă şi din Nota nr. 00420/782, din 4 noiembrie 1989, a Departamentului Securităţii Statului, în Cehoslovacia, în fruntea demonstraţiilor antistatale şi antisocialiste s-au aflat intelectuali şi studenţi de origine maghiară. Din Nota raport a U.M. 0610 din cadrul Departamentului Securităţii Statului (fără număr), din noiembrie 1989, aflăm că: „În ţara vecină (Ungaria n.a.) se află în faza de reconstituire lojile francmasonice, acţiune în care este puternic angrenat istoricul literar Pomogats Bella, cunoscut pentru preocupările sale naţionalist-iredentiste cu privire la Transilvania. Se apreciază că s-ar urmări o reorientare a activităţii acestei organizaţii şi axarea ei pe probleme revizioniste…" În aceste orientări ale activităţilor revizioniste din Ungaria era implicat şi Vass Adalbert, preşedintele Uniunii Mondiale Ardelene, cu sediul în Florida. Dintr-o altă Notă a DSS, aflăm că: „Emigraţia maghiară din Occident şi cercurile guvernamentale de la Budapesta vehiculează cu deosebită insistenţă, făcând o largă popularitate prin mass-media, ideea reanalizării în forurile internaţionale a statutului actual al Transilvaniei, urmărindu-se antrenarea etnicilor unguri din România la acţiuni pentru crearea unui stat independent sau autonom. Acţiuni diverse, deschise, de instigare la acte în sensul menţionat, desfăşoară mai multe organizaţii naţionalist-iredentiste, dar mai ales Uniunea Ardeleană din Ungaria, înfiinţată în decembrie 1988 din iniţiativa unor intelectuali din ţara vecină… Sub influenţa unor organizaţii naţionalist-iredentiste ca Fundaţia Ungară pentru drepturile omului cu sediul la New York şi Institutul ungar al Universităţii din Toronto, în Occident şi Ungaria se desfăşoară acţiuni pentru crearea condiţiilor de proclamare a Transilvaniei independente. Semnificativ este şi faptul că în vara anului 1989 în Ungaria s-a realizat o înţelegere între Uniunea Mondială Transilvăneană, filiala din R.F.G. a acesteia şi Uniunea Ardeleană din Ungaria, cu scopul de a acţiona pentru urgentarea proclamării autonomiei Transilvaniei şi înglobarea acesteia într-o

aşa-zisă federaţie de tip elveţian. Pe poziţie similară se situează Alianţa mondială a bisericilor reformate, biserica reformată şi romano-catolică din Ungaria… Tot mai des cetăţeni români de naţionalitate maghiară, mai ales intelectuali, aderă la ideea independenţei Transilvaniei şi atribuirea acestui teritoriu Ungariei".

Serviciul secret francez a fost şi el prezent în acţiune. Dintr-o *Notă raport* a unei unităţi a Departamentului Securităţii Statului, aflăm despre activitatea agentului Eggs Michael, de 37 de ani, care a îndeplinit misiuni informative şi de incitare. Asemenea activităţi au fost probate şi altor agenţi, ca de exemplu cetăţenilor americani Carther Woren David şi Brown Sally-Jo, precum şi canadianului Denbory Allison, veniţi în România în repetate rânduri, ca turişti. Începând din jurul zilei de 9 decembrie 1989, numărul „turiştilor" sovietici din România, majoritatea în tranzit, a crescut foarte mult, de la aproximativ 80 de maşini pe zi, la 1.000 maşini pe zi. Autoturismele erau de regulă ocupate de 2 – 3 bărbaţi între 25 – 40 de ani, se deplasau mai ales în coloană, unele dintre ele aveau numere consecutive şi starea tehnică asemănătoare, cele mai multe fiind noi. Pe timpul cât staţionau în România, se acopereau sub activitatea de speculă. Unii dintre „speculanţi", la intervenţia organelor de miliţie economică, au devenit refractari şi chiar au susţinut că sunt miliţieni din Moscova. În zilele loviturii de stat, în România au acţionat în jur de 12.000 de agenţi sovietici. O armată în toată regula. Foarte activ a fost şi consulul Iugoslaviei la Timişoara, Mirko Atanascovici, de origine croată, agent al Serviciului de Informaţii al Iugoslaviei. În timpul evenimentelor, el trecea frontiera de 2 – 3 ori pe zi.[95]

C.I.A. a acţionat prin intermediul unui apendice, „Trust Organisation", avându-şi sediul central în California şi filiale în Germania şi Austria, activităţile fiind finanţate în comun de C.I.A. şi statele membre ale N.A.T.O. Organizaţia îşi propunea să acţioneze pentru destabilizarea statelor socialiste, cu ajutorul disidenţei, minorităţilor naţionale şi a emigraţiei.[96]

---

[95] Ion Pitulescu şi colaboratori, *op.cit.*, p. 59-63 şi 52.

[96] *Nota* 00444/14 noiembrie 1989 a Departamentului Securităţii Statului şi Serviciului de Informaţii Externe, în Ion Pitulescu şi colaboratori, *op. cit.,* p. 59.

La Timişoara, izbucnirea revoltei, în zilele de 16 – 17 decembrie, la casa în care locuia Tökes, a fost scânteia care a determinat ieşirea în stradă a muncitorilor din fabrici. Din acest moment, situaţia a devenit deosebit de gravă. Puternicele demonstraţii ale muncitorilor aveau un ţel precis: înlăturarea dictaturii. Nu mai semănau cu revoltele muncitorilor din Valea Jiului (1977) şi Braşov (1987), care aveau revendicări uşor rezolvabile de către regimul de atunci.**97** Ele nu puteau fi oprite de diverşii activişti de partid trimişi la Timişoara de la centru, pentru a negocia cu demonstranţii. În timpul evenimentelor, comando-urile care au declanşat evenimentele, deja experimentate în primele două zile de acţiuni în stradă, au continuat să acţioneze, constituind „nucleul dur" al revoltei populare. Securitatea s-a implicat mai puţin decât Armata în evenimente. Ordinul generalului Vlad a fost foarte precis. Lucrătorii trebuiau să acţioneze doar informativ. Reprimarea era problema Armatei, Trupelor de Securitate-Miliţie şi Miliţiei. În acelaşi timp, Trupele de Securitate-Miliţie, au fost scoase la reprimare fără muniţie de război şi ordinul de foc, dat de comandantul militar suprem, respectiv preşedintele ţării. Aceasta a fost cheia succesului revoltei populare. Reprimarea, practic, nu a avut loc, în acest fel deschizându-se calea răsturnării regimului politic în România.**98** În faţa Comitetului Politic Executiv, când i s-au adus acuze grave, generalul Iulian Vlad a afirmat că nu a ordonat distribuirea de armament, considerând că va putea înăbuşi revolta fără gloanţe. Această afirmaţie nu putea fi adevărată. Generalul este prea capabil pentru a nu-şi fi dat seama că o eventuală reprimare, dacă ar fi dorit-o, trebuia făcută energic, cu brutalitate. Generalul nu a dorit reprimarea.

Lovitura de stat nu se putea realiza doar printr-o răscoală ce se desfăşura într-un oraş de la marginea ţării. Revolta populară trebuia

---

97 Privitor la revendicările de la Timişoara, vezi Ibidem, p. 127-129.

98 Un episod important pentru implicarea trupelor M.Ap.N. în conflictele de stradă s-a consumat la unitatea militară de apărare antianteriană din Calea Lipovei. În 16 decembrie 1989, în gara Timişoara Nord a sosit un tren cu oameni care s-au încolonat disciplinat şi au pornit direct către această unitate militară, unde s-au derulat confruntări. Despre aceste evenimente a vorbit şi comandantul de atunci al unităţii, generalul (r) Rotariu, la postul Realitatea TV, în 18 februarie 2003.

declanşată şi la Bucureşti. Ea avea baza obiectivă constituită de politica greşită în domeniul aprovizionării materiale a populaţiei[99], a promovării ideologiei până la absurd şi a cultului personalităţii dictatorilor, promovat într-un mod aberant, ca şi a altor măsuri. Această cauzalitate obiectivă a revoltei populare justifică din plin căderea regimului, dar nu şi modul în care a fost, ulterior, distrusă economia, condiţia morală şi independenţa României.

În ziua de 20 decembrie 1989, Securitatea avea informaţii potrivit cărora Bucureştiul era plin cu agenţi străini, care acţionau împreună cu legăturile lor din ţară.[100] În acele zile, numeroase cercuri străine doreau să folosească răscoala populară pentru a instala la conducerea României o grupare în care fiecare ţară care contribuise la răsturnarea regimului dorea să fie reprezentată cât mai bine de puncte de sprijin sau chiar de membri ai agenturii ei. Şeful de atunci al Direcţiei de Informaţii Interne a României a prezentat serviciile de spionaj care au acţionat la Bucureşti în următoarea ordine: S.U.A., Franţa, Marea Britanie, Germania, Uniunea Sovietică, Ungaria.[101] Ministrul Securităţii din Republica Moldova, Anatol Plugaru, a spus că „toate" serviciile interesate au fost prezente în România în decembrie 1989, transformând-o într-o „cloacă". El a numit serviciile U.R.S.S., Ungaria, Franţa, Germania, S.U.A. Plugaru a mai declarat că, planurile operative ale serviciilor străine prevedeau că „România trebuia dezbinată". El afirma că Rusia controla eterul României şi avusese nenumărate ocazii de a recruta cetăţeni români ca agenţi ai ei.[102]

Nicolae Ceauşescu s-a înapoiat din Iran în seara zilei de 20 decembrie. S-a vorbit foarte mult despre scopul acestei vizite. S-au făcut multe speculaţii. Din datele pe care le deţinem, Ceauşescu a avut un singur scop în Iran: încheierea unor deosebit de importante contracte economice pe termen lung. Din datele pe care le deţinea

---

99 Privitor la modul în care a fost indusă criza alimentară, energetică şi a bunurilor de larg consum, vezi Corvin Lupu, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015, pp. 95-98.

100 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 179.

101 Ibidem, p. 213.

102 Postul de televiziune „Antena I", în 13 decembrie 1999 şi în 28 ianuarie 2000. De altfel, şi Ion Iliescu a declarat că maghiarii au dorit secesiunea Transilvaniei, în 1990.

Securitatea, rezulta că totalul valorii contractelor urma să se ridice la cifra de 7 miliarde de dolari.[103] După întoarcerea în ţară, Ceauşescu a fost informat asupra evenimentelor de la Timişoara, de acţiunile comandourilor din Ungaria, din 16 – 17 decembrie 1989 şi de izbucnirea revoltei populare din 18 decembrie. Ceauşescu nu a perceput importanţa separării celor două acţiuni. El a dat dispoziţii doar referitor la aspectul intervenţionist extern, neglijând în analiză faptul că izbucnise o revoltă populară românească de proporţii, cu largă participare. El confunda coloanele de muncitori români cu comando-urile din Ungaria. De asemenea, Ceauşescu nu realizase sensurile adânci ale faptului că Armata şi Trupele de Securitate – Miliţie din Timişoara (comandate de Ion Bunoaica) nu au înăbuşit revolta populară, mulţumindu-se cu a mima reprimarea şi a se apăra, fapt care mai mult i-a încurajat pe răsculaţi decât i-a intimidat. O reprimare a revoltei populare, dacă s-ar fi dorit, s-ar fi desfăşurat cu totul altfel. Dictatorul a ajuns totuşi să aibă unele bănuieli că, în spatele lipsei de energie şi de executare a ordinelor de reprimare, s-ar putea să se ascundă trădarea. Acest gând a fost, probabil, la baza propunerii sale, din 17 decembrie 1989, ca unii generali să fie trimişi în faţa instanţei militare. Nu anticipa atunci cât de puţin va trece până când el şi soţia sa vor avea această soartă.

După întoarcerea dictatorului din Iran şi apariţia sa la Televiziune[104], în 20 decembrie, la ora 19,00, s-a organizat un mare miting, în Bucureşti, pentru a doua zi. Este foarte probabil că Ceauşescu l-a iniţiat.[105] A fost o iniţiativă fatală, pornită din

---

103 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 158.

104 În cursul apariţiei la Televiziunea Română, Ceauşescu a pus totul doar pe latura externă a evenimentelor de la Timişoara, neavând tăria de a aborda foarte importanta problemă a nemulţumirilor populaţiei, fără de care comandourile din Ungaria n-ar fi putut realiza decât acţiuni de anvergură mică, uşor de anticipat, prevenit, sau lichidat de către organele statului, dacă acestea ar fi dorit acest lucru. El a abordat problema evenimentelor şi în cadrul unei importante teleconferinţe cu primii secretari ai judeţelor, dar nici în acest cadru de partid, închis, nu a vorbit despre nemulţumirile populaţiei, baza obiectivă a răscoalei.

105 De această părere este şi şeful cancelariei României, Silviu Curticeanu în lucrarea sa *Mărturia unei istorii trăite*. Există şi martori care afirmă că primul secretar al

ignorarea realităţii şi a conţinutului informaţiilor pe care le primea. Ceauşescu credea că va avea loc un miting, ca foarte multe altele, în care muncitorii capitalei îl vor aclama şi ovaţiona cu căldură.

Bucureştiul era invadat de o adevărată armată internaţională acoperită. Avuseseră loc evenimente care se încadrau în gama agresiunilor terorist-diversioniste: un ofiţer al M.Ap.N. a fost înjunghiat pe Splaiul Independenţei, un cap de cadavru fusese aruncat în curtea unei şcoli, la Uzina Semănătoarea o serie de persoane au cerut, cu succes, în numele unor personalităţi politice accesul la magazia de armament a Gărzilor Patriotice. Aceeaşi metodă s-a încercat, fără succes, la IEMI.[106] La miting au venit şi agenţi diversionişti, în grupuri mici. Unul dintre grupuri, de 40 – 50 de tineri, care afirma la control că este compus din muncitori care au întârziat las miting nu a fost lăsat să intre încercându-se percheziţionarea lui. „Muncitorii" au forţat cordonul de miliţieni şi au pătruns în piaţă. Ei au acţionat (posibil intenţionat) în zona de responsabilitate a Miliţiei.[107] Ele vor agita mulţimea cu mult profesionalism.[108] Participanţii la miting, populaţia capitalei şi a ţării, care aflaseră toţi despre evenimente, unii din cadrul emisiunii televizate în care au apărut Ceauşescu şi cu Milea, auziseră lucruri îngrozitoare de la „Europa Liberă" şi alte posturi străine: masacre, 60.000 de morţi, iminenţa bombardării Timişoarei etc. Lumea era într-o stare de spirit extrem de favorabilă izbucnirii revoltei populare şi la Bucureşti, în sensul lipsei de entuziasm, lehamite, amărăciune întipărită pe chipuri şi

---

capitalei, Barbu Petrescu, l-ar fi îndemnat pe Ceauşescu să facă miting, iar alţi martori, cum ar fi generalul Neagoe, au afirmat că Elena Ceauşescu ar fi fost de părere să se organizeze adunarea populară. Vezi şi Daniela Dumitrescu, *Mitingul din 21 a fost comandat de Elena*, în „Jurnalul naţional", Anul XII, Numărul 3325, din 21 aprilie 2004, p. 8.

106 Vezi şi Dan Constantin, *21 decembrie '89: mitingul nimănui*, în „Jurnalul Naţional", Anul XII, Numărul 3320, din 15 aprilie 2004, p. 6.

107 Vezi şi Eugen Ciufu, *Cei care au provocat panică erau profesionişti*, în « Jurnalul Naţional », Anul XII, Numărul 3324, din 20 aprilie 2004, p. 7.

108 Vezi şi Valentin Zaschievici, *Securitatea a ratat „spectacolul"* şi *Securitatea şi-a încălcat îndatoririle faţă de Ceauşescu*, în „Jurnalul Naţional", Anul XII, Numărul 3320, din 15 aprilie 2004, p. 7 şi 8. Autorul exprimă părerea că „Securitatea a dat dovadă cel puţin de neglijenţă, dacă nu chiar de trădare faţă de Comandantul Suprem."

predispoziţie pentru dezordine generală la primele semne de panică create de abilii regizori care au acţionat pentru ca Ceauşescu să piardă controlul asupra mulţimii. Grupuri de „revoluţionari profesionişti", care acţionaseră în Timişoara, s-au deplasat la Bucureşti pentru a pune în aplicare lozinca „Astăzi Timişoara, mâine toată ţara!" Dezordinile au început în momentul în care cuvântarea conducătorului a fost întreruptă de explozia a doua grenade-pocnitoare, care au creat panică şi au permis provocatorilor să spargă mitingul şi să înceapă să strige lozinci anti-Ceauşescu şi să huiduie. Diversioniştii au început să strige, chiar să urle, „Fugiţi că ne omoară!", „Vin tancurile!", huiduiau etc.**109** Grupul organizat anti-miting, compus iniţial din 40 – 50 de tineri bine antrenaţi s-a mărit până la aproximativ 200, prin voluntari din piaţă care li s-au alăturat. Ulterior, acest grup avea să spargă vitrine pe traseul Uranus – Bulevardul 6 Martie – Gambrinus. Cele două petarde au fost aruncate dintr-una din maşinile care asigurau sonorizarea în piaţă şi zgomotul lor a fost amplificat de staţiile din respectiva maşină.**110** Este probabil că huiduielile au venit, în mare parte şi cu eficienţă maximă şi din numeroasele difuzoare din piaţă, lucru de care nu-şi puteau da seama, nici participanţii la miting şi nici Ceauşescu. Foarte târziu, în aprilie 2004, generalul Neagoe, fostul şef al Direcţiei a V-a a DSS, a declarat că vuietul asurzitor care a generat teamă a fost făcut prin difuzoare de o maşină a M.Ap.N. parcată lângă Biblioteca Universitară şi care s-a retras de îndată ce şi-a îndeplinit misiunea.**111** Trebuie însă menţionat că numere de M.Ap.N. aveau şi unele maşini aparţinând Direcţiei a IV-a de Contrainformaţii Militare a DSS şi Centrul de Informaţii Externe al aceleiaşi structuri. S-a creat o stare de

---

109 Vezi şi Valentin Zaschievici, *Misterele nedezlegate ale nopţii de 21 decembrie*, în „Jurnalul Naţional", Anul XII, Numărul 3327, din 23 aprilie 2004, p. 8-9.

110 Eugen Ciufu, *Cei care au provocat panică erau profesionişti*, în « Jurnalul Naţional », Anul XII, Numărul 3324, din 20 aprilie 2004, p. 7. Sursa autorului, colonel de securitate, afirmă că grupul diversionist care a destabilizat mitingul era compus din români.

111 Vezi M. Tucă, *Vuietul a fost făcut de o maşină a Armatei*, în « Jurnalul Naţional », Anul XII, Numărul 3323, din 19 aprilie 2004, p. 4 şi Răzvan Belciuganu, *Vuietul produs de maşini cu număr de Armată*, în « Jurnalul Naţional », Anul XII, Numărul 3324, din 20 aprilie 2004, p. 8.

panică, care a fost determinată şi de o sursă de amplificare, şi de o posibilă armă psihologică, despre care a vorbit şeful S.R.I., Virgil Măgureanu, în anul 1994. Din declaraţiile mai multor persoane, unii participanţi la miting au declarat că au avut o neobişnuită senzaţie fizică de spaimă, sub forma unei mari nelinişti, care îi făcea să se ţină greu pe picioare, în urechi le răsuna un uruit îngrozitor, insuportabil şi aproape toţi au avut senzaţii de înţepături şi furnicături. O serie de specialişti au arătat că asemenea stări au fost provocate de emiterea la mare intensitate a unor unde de joasă frecvenţă, sub pragul audibilului. Sursa de emitere s-a aflat în Hotelul „Intercontinental" din Bucureşti.**112** În anul 1989, S.U.A. şi Uniunea Sovietică deţineau posibilităţi de emitere a unor asemenea unde de foarte joasă frecvenţă. România nu avea asemenea posibilităţi tehnice. Nicio organizaţie de revoluţionari nu a revendicat vreun rol, cât de mic, în provocarea dezordinilor care au dus la destrămarea mitingului şi transformarea lui în demonstraţie anticeauşistă.

Revolta populară a avut un rol important în schimbarea regimului politic în România. Soarta schimbării regimului nu s-a decis în stradă şi de către stradă. Strada a fost doar un paravan foarte necesar pentru organizarea şi derularea loviturii de stat. Faptul că revolta populară a fost declanşată voit de forţe diversioniste**113**, nu-i scade importanţa în contextul general al reuşitei aplicării planului de

---

112 Teodor Filip, *op.cit.*, pp. 41-42 şi 62. În ianuarie 1990, Vlail Kazhatcheev, membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., a declarat într-un interviu apărut în "Paris Match", despre pericolul unei noi arme, cea psihică, constând din undele emise pe creier.

113 După o perioadă de îngheţ a declaraţiilor venite din partea structurilor statului român, privitor la rolul diversiunii în cadrul evenimentelor din decembrie 1989, au apărut informaţii şi dinspre zona înalţilor demnitari foarte bine informaţi. La începutul lunii decembrie 1999, la Cluj-Napoca, profesorul Virgil Măgureanu, fost şapte ani şef al S.R.I., a declarat că „În decembrie 1989 nu a fost revoluţie". Măgureanu a afirmat că evenimentele din decembrie 1989 pot fi catalogate drept o „revoltă populară, sub impulsul unor forţe din afară". Afirmaţiile sale au fost preluate de presa centrală şi locală din ţară. Aceste forţe „din afară" au acţionat împreună cu forţe interne, cea mai importantă fiind Securitatea. Consiliul Politic Superior al Armatei avea o structură acoperită, numită „Propaganda Specială", specializată în război psihologic. Această structură avea în dotare şi un T.A.B., cel de pe care, ulterior a vorbit mulţimii şi Ion Caramitru.

schimbare a regimului politic în România şi de transfer a economiei României sub control occidental. În acelaşi timp, suntem de părere că mitingul nu a influenţat decisiv mersul evenimentelor, respectiv lovitura de stat şi-ar fi urmat cursul şi fără el.

Lovitura de stat a constat în nerespectarea legislaţiei privitoare la restabilirea şi la menţinerea ordinii publice, la contracararea şi asasinarea comandanţilor M.Ap.N. şi M.I. care respectau legile în vigoare şi acţionau pentru apărarea ţării şi a regimului aflat la putere, în sabotarea ordinelor comandantului suprem al ţării, Nicolae Ceauşescu, în paralizarea acţiunilor acestuia şi, în final, în evacuarea sa forţată din sediul puterii, de către puciştii din Securitate şi din M.Ap.N., sediu care a fost pus, împreună cu Televiziunea Română la dispoziţia conspiratorilor, agenţi ai forţelor străine care acţionau împotriva României.[114]

Nu se poate afirma că revolta populară a fost „revoluţie". Arestarea fostului conducător al statului a fost urmată de o aducere la putere a unei conduceri compusă din comunişti minoritari etnici. Noul conducător, Ion Ilici Iliescu (50% ţigan, 25% evreu, 25% român) a spus explicit la televiziune că Ceauşescu a „întinat idealurile socialismului" şi politica lui nu avea nimic în comun cu „socialismul ştiinţific", sugerându-ne că noua conducere le va respecta. Structurile administraţiei de stat au fost preluate de noii guvernanţi. În decembrie 1989 nu a avut loc nicio revoluţie.

În România, revoluţia s-a produs în timp, începând de după destrămarea Uniunii Sovietice şi a Tratatului de la Varşovia[115] şi putem afirma că s-a încheiat după aderarea României la NATO şi la UE.

Reprimarea manifestanţilor în Bucureşti a început după lăsarea întunericului, la ordinele lui Nicolae Ceauşescu, a ministrului Apărării, Vasile Milea, a ministrului de Interne, Tudor Postelnicu, a adjunctului şefului Inspectoratului General al Miliţiei, col. Petre Moraru, a şefului Miliţiei Municipiului Bucureşti, Marin Bărbulescu etc., intensificându-se după ora 20, 30. La orele 0, 30 demonstranţii au fost

---

114 Vezi detaliat aceste probleme în Corvin Lupu, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015.

115 România a fost ultima ţară care a părăsit Tratatul de la Varşovia.

împrăştiaţi de forţele de ordine şi generalii s-au întors în sediul C.C. al P.C.R. Cei care au fost reţinuţi de forţele de ordine au fost aduşi în puncte de „colectare" (în faţa Hotelului „Negoiul", a Ministerului Comerţului Exterior, în staţia de troleibuze din Piaţa Universităţii), de unde erau ambarcaţi în dube şi duşi la Jilava. Represiunea nu s-a făcut complet. În zona „Intercontinental" a rămas activ nucleul de forţă al demonstranţilor. Securitatea a lăsat evenimentele să evolueze, fără a le împiedica, sau frâna măcar. Comanda operativă practic a lipsit. Generalul Iulian Vlad se afla în C.C. al P.C.R., iar înlocuitorul la comandă, generalul Gianu Bucurescu a refuzat să răspundă la telefon, iar colonelul Gheorghe Goran, şeful Securităţii Municipiului Bucureşti, a părăsit unitatea în cursul nopţii de 21 – 22 decembrie, fără să dea niciun fel de ordine şi fără să comunice cine trebuia să-l înlocuiască la comandă. Goran a reapărut la serviciu abia în ziua de 25 decembrie 1989, când situaţia era stabilizată. Aceste realităţi au fost consemnate şi în *Raportul secret al S.R.I.*, privitor la evenimente.**116**

La ora 1,00 a avut loc o nouă întrunire între Nicolae Ceauşescu şi Vasile Milea. Preşedintele i-a cerut lui Milea să ia noi măsuri de ordine publică prin implicarea şi a altor unităţi militare. După această discuţie, Vasile Milea a vorbit câteva zeci de minute cu generalul Iulian Vlad, care a declarat că Milea era nemulţumit de implicarea atât de mare a armatei în acţiunile de restabilire a ordinii publice. După o discuţie la etajul VI cu colonelul Pârcălăbescu, Vasile Milea s-a culcat în biroul generalului Ion Coman.**117** La ora 7,00 generalul Milea a fost

---

116 Valentin Zaschievici, *Misterele nedezlegate ale nopţii de 21 decembrie*, în „Jurnalul Naţional", Anul XII, Numărul 3327, din 23 aprilie 2004, p. 9.

117 La peste 14 ani după evenimente, o serie de participanţi la evenimente, „ofiţeri de armată şi securitate foarte bine informaţi..." susţin, într-un articol de presă, că după discuţia cu Pârcălăbescu, generalul Milea a vorbit la telefonul roşu cu ministrul ungar al Apărării, Ferenc Karpatyi, originar din Transilvania, unde îi trăia şi mama şi l-a întrebat dacă Ungaria pregătea o invazie în România. Ministrul ungar a răspuns negativ. Discuţia s-ar fi produs pe linia telefonică având centrala de la Kiev, supravegheată de unităţile sovietice de transmisiuni şi de securitatea română. Regulamentul prevedea obligativitatea aprobării acestor convorbiri de către şeful statului. Se afirmă că Milea nu ar fi cerut aprobarea pentru această discuţie, motiv pentru care Ceauşescu s-ar fi supărat tare şi că din această cauză l-a numit trădător. În articol se reaminteşte faptul că, în anul 1986, Vasile Milea a fost primul ministru al

din nou chemat la Ceauşescu. Toate speranţele celor care doreau menţinerea regimului Ceauşescu erau în ministrul Apărării, generalul Vasile Milea. El era singurul care avea autoritate în faţa comandanţilor de armate, care îi erau loiali. Doar unii şefi de arme trecuseră de partea conspiraţiei. Ministrul Milea a fost abordat de Ceauşeşti, care i-au cerut, în termeni categorici, să reprime revolta populară, prin folosirea

---

Apărării dintr-un stat membru al Tratatului de la Varşovia care a vizitat Pentagonul. Vezi „Jurnalul Naţional" din 24 martie 2004. Această mărturie este şchioapă cel puţin dintr-un punct de vedere. Pentru o discuţie atât de „nevinovată" cu ministrul Apărării Ungariei, nu era nici un temei ca Milea să încalce grav consemnul şi să nu raporteze convorbirea telefonică. Eventualele documente ale unităţilor guvernamentale româneşti şi sovietice de supraveghere a convorbirilor vor putea în viitor să clarifice acest caz. Majoritatea martorilor care s-au aflat în C.C. la ora asasinării lui Milea au făcut declaraţii contradictorii, au manifestat amnezii, sau au refuzat să vorbească. Acest lucru nu s-ar fi întâmplat dacă generalul ar fi fost asasinat din ordinul lui Ceauşescu, cum au încercat unii să sugereze, după ce varianta sinuciderii s-a clătinat tot mai tare. În acest caz, crima ar fi fost incriminată şi popularizată. Unele mărturii târzii, au încercat să-l incrimineze şi pe Silviu Curticeanu, ca persoana care a temporizat intenţionat plecarea salvării Dacia la Spitalul Elias şi ar fi dispus să i se acopere faţa generalului, cu toate că nu murise. Colonelul Pârcălăbescu, unul dintre puciştii cunoscuţi, afirmă că Ceauşescu l-ar fi întrebat dacă Milea a lăsat ceva scris. Dacă el ar fi dispus asasinatul n-ar fi pus această întrebare. Vezi şi *Dosarul morţii generalului Milea*, în „Jurnalul Naţional" din 25 martie 2004. În articol se arată că de la dosar s-au furat probe, că au dispărut şi carneţelele cu însemnări ale generalului din acele zile istorice. Autopsia a fost superficială. Prin camera 621 s-au perindat tot felul de persoane. Martorii declară foarte diferit ora împuşcării generalului. Nu se ştie cine şi cum l-a informat pe Ceauşescu şi cine a redactat comunicatul către ţară, care-l incrimina pe Milea ca trădător, ceea ce conducea la suspiciu8nea că a fost omorât din ordinul lui Ceauşescu, ceea ce amplifica nemulţumirile armatei faţă de comandantul suprem şi uşura trecerea armatei de partea „poporului".

Soţia generalului Milea a declarat explicit că a fost apelată de soţul ei şi a auzit prin telefon împuşcătura, după care o voce străină a liniştit-o spunând că zgomotele sunt de pe stradă, după care a închis. Văduva generalului a avut cuvinte de reproş faţă de colonelul Pârcălăbescu, despre care spunea că minte, a declarat că a aflat ceea ce s-a întâmplat de la un participant la evenimente şi mai avea cuvinte grele faţă de un general al cărui nume nu a vrut să-l rostească. Din tot ceea ce a relatat, văduva Milea a degajat ideea că asasinii soţului ei au fost în slujba celor care dădeau lovitura de stat, lucru pe care autorul acestui studiu îl împărtăşeşte pe deplin. Vezi *„Am auzit moartea soţului meu la telefon"*, în „Jurnalul Naţional" din 26 martie 2004.

tancurilor, după modelul din China, din 6 iunie 1989.

Generalul Milea nu avea prea mari remuşcări pentru ceea ce se întâmplase la Timişoara şi nici în 21 spre 22 decembrie în Bucureşti. Armata acţionase cu temei legal, pe de o parte, iar pe de altă parte, cum am mai arătat, prerogativele sale erau limitate, deci el nu putea fi acuzat că nu a acţionat mai mult decât prevederile legale în vigoare. Nu avea motive să se teamă de zilele trecute, iar dacă era îngrijorat, era îngrijorat de modul în care va gestiona în viitor uriaşa criză. El era nervos, nu deprimat. Era un om dur şi cu mare voinţă. În adâncul nopţii, a avut loc o altă discuţie între generalii Iulian Vlad şi Vasile Milea. Vlad i-a propus lui Milea arestarea lui Ceauşescu. Milea s-a opus.

Dimineaţa, înainte de a coborî în piaţă, la trupe, unde avea şi blindatul în care se găseau legăturile de transmisiuni cu toate unităţile din ţară, a intrat în biroul şefului Gărzilor Patriotice, camera 621, să vorbească la telefon cu soţia şi fiicele sale, care se aflau într-o vilă a armatei din Predeal, unde se afla şi soţia generalului Ştefan Guşă. Era ora 8 şi 32 minute.**118** A fost împuşcat în spate, prin spătarul scaunului pe care era aşezat, cu spatele la uşă. Există persoane care au învinuit un ofiţer de la Gărzile Patriotice, de împuşcarea lui Milea.**119** Milea nu a murit imediat. El s-a mai zbătut între viaţă şi moarte un timp destul de lung, în care nu i s-a acordat ajutorul medical necesar

---

118 Este ora declarată de văduva ministrului Milea în primii ani după război. În anul 2004, la Bruxelles, ea a declarat că îşi aduce aminte că era înainte de ora 9. Vezi *„Am auzit moartea soţului meu la telefon”*, în „Jurnalul Naţional” din 26 martie 2004.

119 Abia după 10 ani de la evenimente, a început să se vorbească mai mult despre acest moment extrem de important al loviturii de stat. Generalul Marin Pancea, care după evenimentele din decembrie a devenit şeful Direcţiei de Informaţii a Armatei, iar apoi şeful Serviciului de Informaţii Externe al României, a recunoscut public, în 24 decembrie 1999, la Televiziunea TELE 7 ABC, faptul că Vasile Milea a fost asasinat. De asemenea, generalul procuror Dan Voinea, şeful Parchetelor Militare din România, a declarat că există indiciile asasinării sale şi că se va mai face o exhumare, în vederea unei reautopsieri a cadavrului. În aceeaşi emisiune televizată, generalul Marin Pancea a dezvăluit că Vasile Milea a avut informaţii despre existenţa grupului de civili şi militari condus de Iliescu, care doreau să răstoarne regimul ceauşist. Generalul Pancea afirma că el a declanşat cercetări legat de asasinarea generalului Milea, dar a trebuit să stopeze investigaţia, întrucât din această cauză generalul Stănculescu l-a destituit din funcţia de şef al contrainformaţiilor militare.

supravieţuirii.**120** Generalul Marin Pancea a declarat că Milea a fost omorât de unii capi ai Securităţii.

Lui Ceauşescu i s-a spus că Milea s-a sinucis, abia în jurul orei 9.40 – 9.45, deşi el nu era mort. În intervalul de timp dintre rănirea prin împuşcare a lui Milea şi informarea mincinoasă a lui Ceauşescu, puciştii au transmis ordine unităţilor militare în numele ministrului Milea, trimiţându-le înapoi în unităţi şi stopând reprimarea manifestanţilor.

După prima reacţie a lui Ceauşescu, s-a putut constata că el a fost convins că Milea a trădat prin laşitatea de a se sinucide, nu că a trădat prin asociere cu forţe externe care acţionau împotriva României şi primul comunicat a fost redactat în acest sens. Complotiştii au schimbat sensul textului dictat de Ceauşescu. Între timp, s-a produs o schimbare de imagine asupra situaţiei şi a fost dat un al doilea comunicat în care Milea nu mai era prezentat ca trădător. Moartea lui Milea, anunţată drept sinucidere atât de către Ceauşescu, care era total dezinformat de cadrele de securitate şi de demnitarii din Administraţia Prezidenţială, cât şi de către cei care au luat puterea în România, cu excepţia lui Ion Iliescu, care a declarat public faptul că generalul ministru a fost omorât, a paralizat acest plan şi a făcut posibilă trecerea întregii Armate de partea conspiraţiei şi preluarea controlului ei de către Victor Stănculescu, cel mai important dintre generalii puciști. Stănculescu, a cărui rea credinţă în modul de dezvăluire a evenimentelor din decembrie 1989 a fost uşor de

---

120 Într-o emisiune televizată la postul B1 TV, în 23 martie 2004, generalul Victor Atanasie Stănculescu a recunoscut că, prin neacordarea ajutorului medical imediat strict necesar, Vasile Milea „a fost ajutat să moară". La întrebarea reporterului „de ce nu s-a împuşcat Milea cu propriul pistol?", generalul Stănculescu a dat un răspuns greu acceptabil: „Milea nu avea pistol". Vezi şi *Cazul „Vasile Milea", îngropat de la început"*, în „Jurnalul Naţional" din 26 martie 2004, din care se vede superficialitatea, incompetenţa, sau reaua credinţă cu care şi-a făcut datoria procurorul militar Vasile Pantea, care a întocmit Dosarul de urmărire penală în cazul morţii generalului Milea. Publicaţia amintită, a solicitat parchetului General redeschiderea dosarului. Vezi M. Tucă, *Cine este asasinul generalului Milea ?*, în „Jurnalul Naţional", din 26 martie 2004. Doctorul care i-a făcut autopsia a declarat că inima fusese puţin atinsă de glonţ şi el ar fi putut să fie salvat. Vezi *„Am auzit moartea soţului meu la telefon"*, în „Jurnalul Naţional" din 26 martie 2004.

constatat pe parcursul anilor, a declarat, în decembrie 1999, că el ar fi venit în C.C. doar la ora 10. Făcând această declaraţie, generalul se excludea din rândul complicilor asasinării lui Milea. **121** Din momentul lichidării lui Milea, Stănculescu a fost unul dintre liderii cei mai importanţi ai loviturii de stat, desigur, alături de generalul Iulian Vlad, cel care avea control total asupra sediului C.C. al P.C.R. şi asupra tuturor demnitarilor din conducerea ţării. Moartea lui Milea avea să facă posibilă şi aplicarea *Planului operativ pentru situaţii speciale*, al cărui important rol îl vom arăta mai jos. Din acest moment, evenimentele se vor derula cu repeziciune.

În condiţiile în care represiunea a fost întreruptă, manifestanţii au trăit sentimentul că ei sunt puternici, nu pot fi reprimaţi şi au prins curaj. Morţii şi răniţii din noaptea de 21 spre 22 decembrie 1989 au crescut furia celor din stradă şi hotărârea lor de a continua lupta împotriva dictatorului. În dimineaţa lui 22 decembrie, imediat după ora 8, demonstranţii erau deja în faţa sediului C.C. La ora 11, 15, şeful Direcţiei I a Securităţii a discutat cu ofiţerii şefi de obiectiv de la Radio şi Televiziune şi cu generalul Ghiţă, comandantul Trupelor de Securitate şi s-a luat măsura permiterii accesului demonstranţilor în interiorul clădirii, sub motivul că aceştia doreau să transmită mesaje. S-a luat şi măsura de asigurare a dispozitivelor speciale de scoatere din funcţiune a instalaţiilor de emisie radio şi TV.**122** În acest fel, Televiziunea a ajuns în mâinile celor care doreau schimbarea regimului şi a lui Ceauşescu. Cu aprobarea lui Ion Iliescu, de la Televiziune au fost retrase Trupele de Securitate – Miliţie, care o

---

121 Asasinarea unor martori cheie ai evenimentelor, cum ar fi generalii Nuţă, Mihalea Velicu, Ştefan Guşe, pilotul Maluţan, Trosca şi Cotună de la U.S.L.A. etc. (o listă parţială figurând şi în această lucrare), întemniţarea unor personalităţi ca generalul Iulian Vlad, au făcut ca martorii să constate cu claritate că în România „se moare de lamă" şi au făcut ca ei să se teamă de adevăr. Minciuna s-a mărit şi a crescut cât un munte în fruntea căruia au tronat „emanaţii".

122 Aceste instalaţii au fost construite după invazia Cehoslovaciei de către trupele Tratatului de la Varşovia (1968). Dacă ar fi fost acţionate, printr-o simplă apăsare pe buton, aparatura ar fi fost distrusă şi reparaţia ar fi durat cel puţin 30 zile. Cel care a fost de acord să nu acţioneze butonul a fost preşedintele Radio-Televiziunii Române, Petre Constantin, care a murit curând după evenimente.

păzeau şi care permiseseră intrarea demonstranţilor în clădire, cu trupe de paraşutişti şi alte unităţi speciale ale M.Ap.N., care nu erau pregătite pentru asemenea misiuni de pază, fapt care va favoriza diversiunile care s-au desfăşurat în acest important punct al evenimentelor. În acest fel, când s-a declanşat „atacul" (diversiunea) împotriva Televiziunii, Armata şi-a putut dovedi „eroismul" şi nu Trupele de Securitate – Miliţie, care urmau să fie stigmatizate. Dacă acestea s-ar fi dovedit loiale, nu mai era posibilă învinuirea de terorişti pentru această categorie de militari şi se dezorganiza propaganda antisecuristă.

Scoaterea Televiziunii de sub controlul Trupelor de Securitate era necesară pentru aplicarea planului de declanşare a campaniei mediatice împotriva Securităţii. „Revoluţiile" îşi devorează copiii. Securitatea a fost parte a complotului anticeauşist, transformat într-o acţiune de acaparare a României, iar după arestarea lui Ceauşescu şi trimiterea lui în mâna viitorilor asasini, planul a prevăzut eliminarea Securităţii din cercul puterii. Motivul era lipsa de încredere în Securitate, mai ales în conducătorii ei. În ciuda privilegiilor, ei îl trădaseră pe Ceauşescu, aspirau la şi mai multă putere şi noii lideri s-au temut de securişti. Au preferat să-i reprime. Ulterior, în urma unor acţiuni de stradă anti-FSN[123], orchestrate de oameni ai Securităţii, cu deosebire cele din Piaţa Universităţii, s-au negociat compromisuri şi o mare parte din cadrele fostei Securităţi au fost încadrate în noile servicii de informaţii, în administraţie etc.

La Sibiu, în dimineaţa de 22 decembrie, în jurul orei 10.00, fiul dictatorului, Nicu Ceauşescu, a vorbit cu ministrul Comerţului Interior, Ana Mureşan, care i-a transmis să vină la Bucureşti, la sediul C.C., pentru a prelua puterea, pentru că părinţii săi nu mai exercită conducerea.[124] Apoi, Nicu Ceauşescu a vorbit cu mama sa pe care a întrebat-o ce se întâmplă. Ea a răspuns: „Trădare! Trădare! De sus şi până jos!" Nicu l-a cerut la telefon pe ministrul de interne, Tudor

---

123 Frontul Salvării Naţionale era organismul care grupa conspiratorii anticeauţşisti, majoritatea minoritari etnici, mai ales evrei, ţigani şi unguri.

124 Vezi Corvin Lupu, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015, p. 210.

Postelnicu care i-a spus că este vorba despre o lovitură de stat. Nicu a întrebat „Cine?" şi a aflat despre Ion Iliescu.[125] După discuţiile telefonice, Nicu Ceauşescu a declarat unor colaboratori ai săi că urmează „să se plece din C.C". Şi că el intenţionează să plece la Bucureşti pentru a vorbi cu Ion Iliescu, noul lider. Aceasta se întâmpla înainte ca Ceauşescu să fie scos din clădirea C.C.[126]

În jurul orei 12, la sediul fostului C.C., generalul Iulian Vlad, care acţiona în direcţia răsturnării regimului, a ordonat ca demonstranţii să fie lăsaţi să intre în clădire, fără a se opune rezistenţă. Generalul Neagoe, şeful Direcţiei a 5-a, răspunzător de paza demnitarilor şi clădirilor importante ale statului, a catalizat fraternizarea efectivelor sale cu demonstranţii. Nu s-a tras niciun foc de armă. Nimeni nu a fost rănit.[127] Era un moment semnificativ al abandonării regimului şi legislaţiei în vigoare de către aceste importante structuri ale statului.[128] Legat de momentul intrării demonstranţilor în sediul C.C., există mărturii care vorbesc despre faptul că încă înaintea plecării elicopterului care-l avea la bord pe Ceauşescu, comandantul U.S.L.A., colonelul Gheorghe Ardeleanu[129], a introdus în clădire un număr de

---

125 Radu Portocală, *op. cit.,* p. 69.

126 Mihaela Moraru, fiica fratelui dictatorului, Marin Ceauşescu (mort prin spânzurare la Viena), susţine că tatăl ei a venit de la Viena pentru a participa la Congresul al XIV-lea al P.C.R. Cu această ocazie, l-a sfătuit pe Nicolae Ceauşescu să renunţe la conducere şi să-i predea puterea lui Ion Iliescu. De asemenea, afirmă că Nicu Ceauşescu a plecat spre Bucureşti, în 22 decembrie 1989, ora 11, pentru a-l întreba pe Ion Iliescu ce poziţie îi rezervă în noua putere. Mihaela Ceauşescu afirmă că în familie se punea permanent problema că în cazul morţii lui Nicolae Ceauşescu, Ion Iliescu va prelua puterea. Vezi *Jurnalul Naţional* din 29 ianuarie 2004, pp. 8-10.

127 Neagu Cosma, *op. cit.*, p. 24.

128 Radu Tinu, adjunct al şefului Securităţii din Timişoara a susţinut că Securitatea l-a părăsit pe Ceauşescu în 22 decembrie la orele 12 (Postul de televiziune „Antena I", în 13 decembrie 1999), dar, după cercetările noastre, acest lucru s-a întâmplat ceva mai înainte.

129 Colonelul Gheorghe Ardeleanu (1938-1993) s-a născut în satul Petrani, com. Pocola, judeţul Bihor, sub numele Moise Bula. A lucrat în Direcţia de Contraspionaj, în care a ajuns locţiitor al comandantului. A fost mutat în Serviciul de spionaj extern, la U.M. 0544, iar apoi la unitatea ultra-secretă denumită „U", care se ocupa cu infiltrarea de spioni în străinătate, sub diferite legende. În această muncă s-a afirmat prin profesionalism, tenacitate, multe cunoştinţe şi răbdare. A lucrat pe spaţiul

demonstranţi, care au fost folosiţi ca factor de presiune asupra lui Nicolae Ceauşescu, pentru a-l determina să accepte să părăsească sediul C.C., declarându-i-se că demonstranţii au pătruns în sediu ca urmare a imposibilităţii unităţilor de pază de a face faţă situaţiei.

La amiaza zilei de 22 decembrie, Ceauşescu a mai făcut două încercări de schimbare a situaţiei fără ieşire în care se găsea. A încercat să se adreseze mulţimii printr-o portavoce, de la balconul biroului său. Când a început să vorbească, jos, în stradă, dintr-o maşină staţionată în faţa clădirii, cineva a început să strige: „Nu-l ascultaţi! Are mijloace mai puternice decât ai noştri! Nu trebuie să vorbească!”[130] Nu se ştie ce a vrut să spună. A fost acoperit de un cor de huiduieli. În vacarmul general n-a fost posibil să spună nimic, iar de discursurile lui nu mai era nimeni din piaţă interesat, chiar dacă, posibil, avea lucruri importante de spus. Poporul revoltat nu-l mai voia, în acel moment, sub niciun motiv. Afirm că „în acel moment” pentru că, după 10 ani de la acele evenimente, mase mari de demonstranţi nemulţumiţi de regimul capitalist, i-au purtat portretul pe străzile unor importante oraşe ale României, inclusiv Bucureşti, Timişoara şi Braşov, unde, înainte de 1989, populaţia se arătase cel mai nemulţumită de regimul ceauşist. A vrut să le spună oamenilor adevărul, cum sunt manipulaţi?

---

german. În anul 1986, o parte din reţeaua română din Germania a fost deconspirată şi Ardeleanu a fost transferat la U.S.L.A. şi numit comandant. Tot în anul 1986 a răspuns direct şi a participat la un important transfer de lingouri de aur în Elveţia, efectuat cu 5 avioane AN-24, ceea ce ne indică faptul că ar fi putut avea importante informaţii despre conturi secrete româneşti din străinătate. De asemenea, cunoştea foarte mulţi spioni români din străinătate. Multora dintre ei le-a spălat dosarele. În anul 1990 a existat o tentativă de asasinare a lui Gheorghe Ardeleanu la locuinţa sa de lângă Ambasada Pakistanului. În 1991 s-a pensionat şi a decis să părăsească Bucureştiul. S-a stabilit în satul natal. În 15 iunie 1993 a decedat. Varianta oficială a stabilit cauza morţii ca fiind un infarct miocardic. În 4 iunie 1993 el făcuse un control medical la Spitalul din Beiuş, unde i s-a făcut şi o electrocardiogramă. Nu s-a înregistrat nici o tulburare a ritmului cardiac. În dimineaţa de 15 iunie i s-a făcut o nouă electrocardiogramă care nu a indicat nici ea modificări cardiace. Moartea lui a rămas o enigmă. Unii au spus că a fost intoxicat cu substanţa numită „Karate“. A fost îngropat discret. Luptătorii din umbră nu au dreptul la recunoştinţa naţiunii. Vezi Teodor Filip, *op.cit.*, pp. 136-142.

[130] Radu Portocală, *op.cit.*, p. 73.

A vrut să le spună că nu mai este liber, că este un deţinut neputincios? Nimeni nu va mai şti vreodată. Un elicopter a lansat manifeste către demonstranţi. Ceauşescu a încercat să pătrundă în buncărul prezidenţial de sub clădirea fostului C.C. Buncărul oferea condiţii excepţionale de refugiu, posibilităţi de comunicaţii, rezerve de hrană, medicamente, oxigen, armament etc. Acolo, ar fi putut rezista multă vreme, în aşteptarea unui eventual ajutor. Ofiţerii de securitate care păzeau buncărul s-au închis pe dinăuntru şi nu i-au permis accesul.[131]

Scoaterea lui Ceauşescu din C.C. s-a făcut cu multă subtilitate, probabil pentru ca el să nu-şi dea seama că, de fapt, nu mai era liber, că pleca din biroul său pentru a lăsa locul organizatorilor loviturii de stat. Cei care i-au propus/cerut/obligat lui/pe Ceauşescu să plece din C.C. au fost generalii Stănculescu, Vlad şi Neagoe, cei mai importanţi pucişti. Ei au invocat motive legate de imposibilitatea apărării clădirii, de pătrundere a unor demonstranţi în clădire, de imposibilitatea comunicării cu restul ţării etc. Practic, Ceauşescu nu mai era liber. El se găsea în mâinile celor care erau decişi să schimbe regimul. „Fuga" dictatorului a fost mai mult un clişeu propagandistic, menit să încurajeze ultimii paşi ai căderii regimului şi compromiterea lui Ceauşescu, decât dorinţa conducătorului de a fugi efectiv. El era preocupat să găsească soluţii, chiar dacă inspiraţia îl părăsise, iar soluţiile erau epuizate, dar Ceauşescu nu era omul dispus să cedeze şi să fugă. Trebuie menţionat că generalul Iulian Vlad i-a dat ordin colonelului Ardeleanu să ia măsuri ca soţii Ceauşescu să nu scape şi să întocmească un plan concret în acest sens, ameninţându-l cu trimiterea în faţa instanţei dacă Ceauşescu scapă.[132]

Cu toate că Ceauşescu a fost tot timpul în mâna unor persoane din structurile statului, era practic lipsit de libertatea de acţiune, chiar dacă nu îşi dădea seama. La Televiziunea Română, curând după

---

131 Despre buncăr şi evenimentele din 22 decembrie 1989 legate de el a relatat arhitectul Camil Roguschi, cel care l-a construit, între altele în data de 12 august 2002, la postul Realitatea TV.

132 Teodor Filip, *op.cit.*, p. 138. Vezi şi Corvin Lupu, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015, p. 210.

deschiderea emisiunii „libere", s-a spus că dictatorul vrea să fugă din ţară. Afirmaţia a făcut-o şi Ion Iliescu. Între orele 14.30 şi 19.00, Televiziunea Română „Liberă" a anunţat de două ori că Ceauşescu a fost arestat şi de alte două ori că a scăpat din mâinile celor care-l arestaseră! Nu se poate accepta invocarea lipsei de informare, în condiţiile în care Televiziunea devenise „capitala revoluţiei" române, iar Ion Iliescu conducea deja ţara. S-a făcut apel la conducerile aeroporturilor să ia măsuri care să nu permită vreunui avion al lui Ceauşescu să-şi ia zborul şi s-a vorbit despre pericolul decolării lui de pe o pistă subterană. Războiul mediatic era în plină desfăşurare. În faţa camerelor de luat vederi şeful dezinformării României şi a întregii lumi era Teodor Brateş, alături de colegul său de aceeaşi etnie, Alexandru Stark, cel care tria ştirile şi comunicatele şi le introducea pe post doar pe cele care conveneau celor care slujeau, conştient şi inconştient, diversiunea şi românul Petre Popescu, cel care, printre multe altele, a lansat zvonul că Trupele de Securitate au atacat studenţimea din Grozăveşti, spre disperarea opiniei publice.

Faptul că unii reprezentanţi marcanţi ai puterii au preluat şi proliferat unele dintre zvonuri, le-a dat credibilitate. Cei mai activi dintre liderii ajunşi la putere, pe această linie a dezinformării opiniei publice interne şi internaţionale, au fost Silviu Brucan, Ion Iliescu, Nicolae Militaru, Petre Roman, Victor Stănculescu.

Diversiunea s-a făcut şi cu ajutorul unor dispozitive electronice, montate în diferite clădiri cu poziţie strategică. Ele au fost telecomandate de la distanţă, amplificând diversiunea şi creând impresia că obiective importante sunt atacate de terorişti, de forţe obscure, comandouri arabe porceauşiste etc. Aceste instalaţii se aflau în dotarea unităţilor speciale ale M.Ap.N., ceea ce nu înseamnă că nu le-ar fi folosit şi unii securişti care au acţionat alături de pucişti. Este posibil ca şi în această direcţie, diversioniştii să fi primit ajutor din partea sovieticilor. De altfel, nici susţinătorii diversiunii nu au acuzat Securitatea de folosirea acestor aparate, dar opinia publică le-a perceput ca fiind opera acestei instituţii, după zvonuri.[133] Teroriştii străini care au intrat în ţară, nu slujeau regimul care se încheia.

---

[133] Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 239-240.

Teroriştii străini au acţionat împotriva lui Ceauşescu, iar după ce s-a asigurat accesul la putere al grupului sovieto-occidental condus de Ion Iliescu, teroriştilor străini li s-au deschis frontierele ca să poată pleca acasă nestingheriţi.

În după amiaza zilei de 22 decembrie 1989, un fost ofiţer de marină a vorbit la Televiziune spunând: „Îl rog pe tovarăşul Iliescu, fostul meu coleg, să vină la Televiziune". La ora 14.30, Ion Iliescu a intrat în Studioul 4 al Televiziunii. Avea aerul de lider deja instalat, deşi nu era decât directorul unei edituri. A fost primit altfel decât toţi ceilalţi, de către Teodor Brateş: „Dragi telespectatori, avem marea bucurie să primim aici, în Studio, pe Ion Iliescu. Este fiul unui revoluţionar, al unui patriot, fiind el însuşi patriot". Propaganda pregătită de către Brateş a fost foarte importantă. Încă înainte de a se termina aplauzele, Ion Iliescu a luat cuvântul şi, deşi nu avea încă nicio responsabilitate, a spus: „I-am telefonat acum 20 de minute generalului Stănculescu. Se găseşte la Ministerul Apărării. A dat dispoziţii, a chemat trupele dispersate în oraş şi care aveau ordin să tragă, a trimis înapoi o coloană de blindate care venea de la Piteşti la Bucureşti. La Sibiu situaţia era tensionată; unităţi ale Securităţii au atacat militarii. La Ministerul de Interne, generalul Stănculescu nu a putut stabili nicio legătură efectivă, probabil că au fugit cu toţii, împreună cu direcţia politică. Facem apel la unităţile Securităţii şi la securişti. Să se trezească în acest ultim ceas şi să părăsească acea clică de vulgari trădători ai patriei. Ei sunt trădătorii patriei şi nu Milea, care a fost ucis. Deci, tovarăşi, în acest moment există garanţii că armata este alături de popor". Ulterior, vor vorbi Silviu Brucan şi Cazimir Ionescu. Ei vor linişti populaţia ţării, aflată cu mic cu mare în faţa micilor ecrane: vor avea mai multă lumină, căldură, hrană. Era exact ceea ce aştepta poporul de rând. Lângă ei, pe platou, se mai găsea şi evreul Mihai Sion, viitorul şef de cabinet al lui Ion Iliescu. Erau promisiuni deşarte, mult întâlnite în istorie. Cu ele a fost adeseori chemat poporul „la lanţ". Tot acum a fost văzut în grupul conducător Gelu Voican Voiculescu. Stătea în spatele lui Iliescu şi Roman, îmbrăcat într-un fel de uniformă kaki, nici de armată, nici de gărzi patriotice. Majoritatea celor prezenţi, ca şi a telespectatorilor, au fost convinşi că este o „gorilă" de pază a noilor emanaţi. Abia a doua zi s-a aflat că era

vice-prim-ministru al Guvernului, iar după omorârea lui Ceauşescu, s-au convins ce rol juca. Avea cazier de drept comun. Lucrase şi pentru Editura Tehnică. Acolo l-a cunoscut pe Ion Iliescu. Unii se fereau de el, considerându-l agent al Securităţii, ceea ce şi era.[134]

În acest timp, la sediul C.C. al P.C.R., „demonstranţii", „revoluţionarii", distrugeau bunuri şi jefuiau tot ceea ce se găsea. Unul dintre cei care sustrăgeau valori din clădire avea să fie prezentat la postul de televiziune TELE 7ABC, zece ani mai târziu, filmat în timp ce dosea în haină o pungă plină. Nu era altul decât unul dintre viitorii procurori generali ai României şi preşedinte al Curţii Supreme de Justiţie, Sorin Moisescu. Noul regim se aşeza pe un fundament moral extrem de fragil, fapt care va influenţa mult decăderea României din deceniul care a urmat.

În faţa C.C. staţiona o maşină cu amplificatoare. Era cea care îl împiedicase pe dictator să se adreseze mulţimii din balconul biroului său. Ea anunţa lumea că s-a format o nouă structură politică şi dădea numele unor membrii ai acesteia.[135]

În cursul primei apariţii la Televiziune, Ion Iliescu a lansat invitaţia pentru toţi cei „capabili" să contribuie la scoaterea ţării din impas de a veni la sediul C.C., la ora 17. Invitaţia nu s-a făcut nominal. La C.C. au fost primiţi numai cei „aleşi", persoanele „capabile". La uşă au stat de pază Cazimir Ionescu şi Mihai Lupoi. Filmul oferit spre vizionarea a prezentat un grup de „revoluţionari în şedinţă de lucru": Ion Iliescu, Dumitru Mazilu, Silviu Brucan, Petre Roman, Nicolae Militaru, Ştefan Guşe, Alexandru Bârlădeanu, I. Nicoleioiu, Gheorghe Pârcălăbescu, Apostoiu, Gheorghe Ardeleanu, Gheorghe Raţiu şi alţii. Totul indica faptul că în acel moment se organiza totul, că nu exista deci nicio structură prestabilită etc. Filmându-se şi prezentându-se imagini din acel film, s-a văzut că a existat dorinţa de a crea un anumit clişeu despre activitatea grupului care a preluat conducerea României. Cu toate acestea, generalul Nicolae Militaru a afirmat că „Frontul Salvării Naţionale funcţionează de şase luni", lucru pe care Ion Iliescu nu a vrut niciodată să-l recunoască. El a recunoscut doar că a purtat

---

134 Radu Portocală, *op.cit.*, p. 104-105.
135 Ibidem, p. 96.

unele discuţii cu generalul Nicolae Militaru, care nu s-ar fi materializat în niciun fel. Iliescu întreţinea însă legături şi cu Petre Roman şi Gelu Voican Voiculescu, iar, în august 1989, l-a vizitat pe Andrei Pleşu, care avea domiciliu supravegheat în satul Tescani.[136] Şedinţa de la ora 17 a fost filmată de Adrian Sârbu.[137] Şedinţa a fost prezidată de Ion Iliescu. Ea s-a desfăşurat foarte ordonat. Nimeni nu l-a contestat pe lider. Totul s-a desfăşurat ca şi când echipa era sudată de multă vreme. Printre altele, Ion Iliescu a declarat, la un moment dat: „Am contactat Ambasada Uniunii Sovietice şi am informat-o în legătură cu situaţia în care ne găsim, pentru a o comunica, la rându-i, Moscovei. Acolo trebuie să se ştie cine suntem şi ce vrem". Deci, omul care nu avea deocamdată nicio funcţie oficială, a trecut la acte de politică internaţională şi a fost luat în serios. Nici Petre Roman nu a stat cu mâinile în sân. El a anunţat că: „Am vorbit astăzi la amiază cu ministrul maghiar al Apărării". Mai târziu, cu totală lipsă de modestie, Dumitru Mazilu va susţine că: „Eram acolo cei aleşi de popor, cei mai buni dintre cei mai buni". Foarte interesant şi ciudat lucru părea faptul că nimeni nu vorbea atunci despre luptele de afară, din stradă. Nimeni nu era îngrijorat de ele şi nu se vorbea despre necesitatea unor măsuri cu caracter militar pentru oprirea lor.[138] Gloanţele îi ocolesc în mod miraculos pe noii emanaţi ai puterii, chiar şi când se expun în balconul de la C.C., pentru a se adresa mulţimii, în ceas de seară. Când a vorbit Ion Ilici Iliescu şi s-a adresat cu formula „Stimaţi tovarăşi!", a fost fluierat şi din muşiţime s-a strigat „Fără comunişti!" În acel moment s-au declanşat focuri de armă, care apoi s-au extins în toată capitala şi în multe alte oraşe ale ţării. Populaţia care ieşise în stradă era acum alungată în casă, la televizor, unde era prinsă într-o altă capcană: manipularea în

---

136 Ibidem, p. 25. Andrei Pleşu era protejat de Securitate, prin persoana col. Vasile Mălureanu, al cărui colaborator a fost.

137 Adrian Sârbu, cetăţean de origine evreiască din Braşov, a fost regizor la Studioul de Filme „Alexandru Sahia", supravegheat de Securitate sub bănuiala de a fi informator al C.I.A. A fost numit membru al Consiliului Provizoriu de Uniune Naţională. Ulterior, a fost şeful campaniei electorale a Frontului Salvării Naţionale, consilier al lui Petre Roman, iar apoi a înfiinţat postul de televiziune PROTV şi concernul MEDIAPRO.

138 Ibidem, pp. 101-102, 104 şi 107.

favoarea spionilor şi trădătorilor care fuseseră aduşi la conducerea ţării.

Trebuie remarcat un fapt: principalii lideri ai noii puteri erau minoritari etnici: Ion Ilici Iliescu, era nepotul bolşevicului evreu Vasili Ivanovici, care-i fusese mentor. Fiul său, Alexandru Iliescu s-a căsătorit cu o ţigancă din neamul căldărarilor. Aceştia erau părinţii lui „Ionel" Ilici Iliescu. Prim-ministru era evreul Petre Roman (Piotr Neulander), ministrul Apărării a fost numit gl. Nicolae Militaru, ţigan, pe numele adevărat Nicolae Lepădat. Ideologul şi strategul conducerii F.S.N. a fost evreul Silviu Brucan (Saul Bruckner). Şeful S.R.I. a fost numit evreul ungur Imre Asztalosz (Virgil Măgureanu), vicepreşedinte al F.S.N. a fost numit ungurul Carol Kiraly, cunoscut pentru atitudinile sale antiromâneşti. Ministru de Externe a fost numit evreul Sergiu Cellak. Preşedinte al Senatului României a fost desemnat evreul Alexandru Bârlădeanu (Sasha Goldemberg), preşedinte al camerei Deputaţilor a fost desemnat evreul Dan Marţian etc. Practic, în 22 decembrie 1989, conducerea românească a ţării a fost înlocuită cu o conducere compusă în cea mai mare parte din alogeni şi minoritari etnici…

În acest timp, afară, pe străzi şi în marea piaţă din faţa C.C. mulţimea bucuroasă s-a revărsat. „Tiranul" nu mai era. Fusese înlocuit cu o nouă conducere pe care oamenii credeau că au ales-o. Au primit şi primele promisiuni de libertate, pâine, căldură etc. Credeau în mai bine, dar acest mai bine urma să vină la început pentru mai mulţi, apoi, pe an ce trecea, pentru tot mai puţini, pentru a se restrânge la o minoritate. Paradoxal este faptul că majoritatea celor din stradă ieşise la „luptă" fără să bănuiască măcar că vor fi sacrificaţii, că alţii, puţini, vor fi beneficiarii viitorului regim politic. După câţiva ani, când şi-au dat seama, au revenit în stradă, inclusiv cu portretele lui Ceauşescu, de a cărui cădere şi moarte se bucuraseră în decembrie 1989.

În după amiaza zilei de 22 decembrie 1989, au avut loc incendieri devastatoare, la Biblioteca Naţională, Muzeul de Artă, încăperi din fostul Consiliu de Stat, fosta Sală Mică a Palatului, spaţii interioare la restaurantul „Cina" şi blocul „Romarta". Angajaţi ai Muzeului de Artă au declarat că la ora 17 au intrat în muzeu străini înarmaţi cu arme de care nu mai văzuseră. De asemenea, au fost persoane care au obligat militari, inclusiv cu pistolul pus la tâmpla

soldaţilor, să deschidă foc cu tunuri şi mitraliere grele asupra Bibliotecii Universitare.[139]

În 22 decembrie 1989, după plecarea Ceauşeştilor şi a puciştilor, în sediul C.C. al P.C.R., se aflau revoluţionarii care luptaseră noaptea la „Intercontinental" cu forţele de ordine. Ei erau conduşi de demonstrantul Nicolae Dide. Cu acordul şi în jurul generalilor Ştefan Guşă şi Iulian Vlad, ei au constituit Comandamentul Revoluţiei. În seara zilei de 22 decembrie 1989, Ion Iliescu, împreună cu un grup de persoane din anturajul său, s-a deplasat de la M.Ap.N. la sediul C.C. al P.C.R. Grupul s-a prezentat la revoluţionarii care păzeau şi controlau clădirea şi au prezentat o listă de 39 de persoane a unui pretins Consiliu al Frontului Salvării Naţionale, pe ultima poziţie figurând Ion Iliescu. La prezentare, ei au declarat „Noi suntem noul guvern". Revoluţionarii nu au acceptat lista adusă de grupul Iliescu, au protestat şi au constituit o altă listă, compusă din 111 persoane, pe care au trimis-o la televiziunea Română „Liberă", solicitând citirea ei în faţa naţiunii. Pe această listă, Ion Iliescu nu figura, dar cineva l-a cocoţat la poziţia 0. În mod surprinzător, la televiziune nu s-a dat citire listei de 111, ci celei de 39 de persoane. Revoluţionarii nu au fost de acord. Este momentul în care ei au apreciat că C.F.S.N.-ul s-a suit la putere printr-o diversiune, fără acordul revoluţionarilor autentici. Este momentul apreciat ulterior ca fiind „confiscarea revoluţiei". Ca urmare, legitimitatea lui Ion Iliescu ca lider al „revoluţiei" române a fost contestată, din mai multe direcţii de analiză. Această contestare se referă cel puţin până la data de 26 decembrie 1989, când cele 39 de persoane de pe lista prezentată la TVR „L" l-au ales ca preşedinte al C.F.S.N. Or, între 22 şi 26 decembrie 1989, s-au întâmplat o mulţime de evenimente foarte importante şi au fost omorâţi şi asasinaţi un mare număr de oameni.[140]

În 22 decembrie, a început o lungă serie de asasinate. Prima victimă a fost generalul Vasile Milea. După amiaza a fost omorât căpitanul Ştefan Mitruş, un ofiţer care avusese misiunea de a fi curier

---

139 Teodor Filip, *op.cit.*, p. 43-44.

140 Cătălin Tache, *Justiţia la ea acasă – carte document*, Editura Press Mihaela S.R.L., Bucureşti, 1997, p. 339-340.

între generalii Ştefan Guşă şi Iulian Vlad, care acţionau în sediul C.C. al P.C.R. şi grupul Iliescu, care îşi desfăşura activitatea în sediul M.Ap.N. Generalii coordonau acţiunile tuturor unităţilor militare din ţară, atât ale M.Ap.N., cât şi ale M.I., în timp ce grupul Iliescu îşi consolida puterea în faţa ţării şi a reprezentanţilor diplomatici străini acreditaţi la Bucureşti. Moartea lui Ştefan Mitruş i-a izolat pe Vlad şi Guşă de grupul Iliescu. Generalul Stănculescu a sabotat şi contramandat ordinele date de generalii Guşă şi Vlad. El a ordonat, în două rânduri, întreruperea curentului electric în clădirea C.C. al fostului P.C.R., pentru a împiedica legăturile cu exteriorul ale celor doi generali. Cel care l-a ajutat pe Stănculescu în sabotarea lui Guşă şi Vlad a fost generalul Pintilie, recompensat ulterior cu poziţii importante, de către noua putere, devenind ministru al Telecomunicaţiilor şi apoi, ambasador. Ulterior, conform unor relatări de presă, a murit în condiţii suspecte. Pentru paralizarea activităţii celor doi importanţi generali, au fost organizate două comando-uri care să-i lichideze. Unul dintre ele acţiona din fostul Hotel „Stănescu", al doilea din clădirea „Romarta". Aceste comando-uri au reuşit să pătrundă în sediul C.C., au omorât câţiva militari, dar nu şi pe Guşă şi Vlad, care şi-au luat măsuri de protecţie.**141**

Alte două persoane importante omorâte au fost generalii Constantin Nuţă**142** şi Velicu Mihalea, şefii Inspectoratului General al Miliţiei. Cei doi generali au rămas loiali legislaţiei în vigoare şi ordinelor comandantului suprem, pe tot parcursul evenimentelor. Puciştii au pedepsit loialitatea faţă de ţară şi faţă de comandant cu moartea! Şi acesta este un semn al trădării din decembrie 1989. Pe lângă aceasta, generalul Nuţă era una dintre persoanele cele mai incomode pentru tot grupul de generali ai agenturii sovietice în

---

141 Ibidem, p. 148.

142 Constantin Nuţă (1929-1989) s-a născut în comuna Brăneşti (Ilfov). A fost croitor. A intrat în armată şi a urmat Şcoala Militară de Artilerie din Sibiu, devenind locotenent. A fost selecţionat pentru Academia Militară, unde, după absolvire, a devenit lector. În 1963 a fost transferat în Departamentul Securităţii Statului, în Direcţia IV-a de contrainformaţii militare, al cărei şef a ajuns în anul 1977. Ulterior a fost numit şef al Inspectoratului General al Miliţiei, funcţie pe care a deţinut-o până la sfârşitul său dramatic.

România, reactivaţi în după amiaza zilei de 22 decembrie, în frunte cu Nicolae Militaru[143], Vasile Ionel, Marin Pancea[144], Dumitru Pletos, Ştefan Kostyal[145], căpitanul de rangul I Emil Dumitrescu[146] ş.a. El fusese şeful Direcţiei a IV-a de Contrainformaţii Militare. Subalternii lui Nuţă au muncit la documentarea activităţii ca spioni ai Uniunii Sovietice a celor numiţi mai sus. El avizase toate dosarele şi propusese măsuri de scoatere a lor din muncă. Au fost şi propuneri de aplicare a legii penale dar, în toate cazurile, Ceauşescu a evitat acest lucru, pentru a nu irita şi mai mult marea putere de la răsărit.

---

143 Nicolae Militaru a fost absolvent al Academiei Militare „Voroşilov" din U.R.S.S., unde a fost recrutat ca spion. Activitatea sa în slujba U.R.S.S. a fost minuţios verificată de contrainformaţiile militare româneşti, care au stabilit că lucra pentru G.R.U., având ca ofiţer de legătură pe un oarecare Jelev. În timpul loviturii de stat din decembrie '89, a fost permanent îndrumat de Ambasada URSS din Bucureşti. În 22 decembrie 1989, a apărut la Televiziunea Română îmbrăcat în uniformă de general, deşi nu mai avea voie să o facă şi a început să dea ordine unor comandanţi de unităţi. Din ordinul lui s-au distribuit arme civililor în Bucureşti, în Piaţa Palatului. După preluarea controlului asupra Securităţii, a distrus documente privitoare la acţiunile de spionaj în favoarea Uniunii Sovietice. A destabilizat Armata, încercând să o aservească noii puteri, reactivând generali şi ofiţeri superiori din rezervă, unii dintre ei cunoscuţi ca agenţi sovietici şi avansând nemeritat în grad o mulţime de cadre. A destabilizat Securitatea infiltrând-o cu tot felul de ofiţeri M.Ap.N., numiţi şi în funcţii de comandă, care erau nepregătiţi pentru această muncă, iar alţii nu au slujit-o cu devotament. Vezi şi Constantin Vasile, *Noi am fost teroriştii ?!*, Sibiu, Editura SIBGUARD, 1995, p. 263.

144 La activitatea lui Marin Pancea de agent sovietic, s-a referit şi senatorul Şerban Săndulescu, din Comisia de Apărare a Senatului României şi alţi numeroşi lucrători în domeniul informaţiilor. Vezi şi Radu Tinu, la televiziunea „Antena I", în 13 decembrie 1999.

145 Generalul Ştefan Kostyal a fost spion sovietic, dovedit şi arestat. Imediat au intervenit pentru el consulul Uniunii Sovietice la Bucureşti şi fosta sa soţie, de care divorţase demult, de naţionalitate rusă, femeie cu multe relaţii în cercurile sovietice din România şi din U.R.S.S.

146 Poreclit „Cico", Emil Dumitrescu a absolvit cursurile Academiei Militare în U.R.S.S. Prin ordinele pe care le-a dat a provocat pierderi de vieţi omeneşti şi pagube materiale. Împreună cu alţi agenţi sovietici a încercat să evacueze Armata română din Moldova, pentru a lăsa cale liberă trupelor sovietice, în eventualitatera că ar fi fost nevoie de o asemenea intervenţie militară. Vezi şi Constantin Vasile, *op.cit.*, p. 265.

Lista asasinaţilor şi a morţilor foarte suspecte, din perioada următoare evenimentelor, este lungă. Ea cuprinde zeci de nume.

După decembrie 1989, au fost constituite mai multe comisii formate din specialişti militari care să studieze faptul că România a fost ţinta utilizării undelor electromagnetice de foarte joasă frecvenţă (E.L.F.). Au fost purtate discuţii cu sute de martori oculari, s-au studiat rămăşiţe ale unor ţinte aeriene doborâte de artileria antiaeriană românească, au fost cercetate categoriile aplicare. De asemenea s-a analizat armamentul capturat, având inscripţii şi caracteristici balistice care au dovedit că provin din U.R.S.S., Ungaria şi Israel. Ele au dat un răspuns definitiv şi irevocabil: în decembrie 1989 în România au acţionat comando-uri străine. Asupra cerului României s-a abătut un adevărat război electronic şi informatic. Gelu Voican Voiculescu, ajuns vice-prim-ministru, a declarat: „Centrele de coordonare informatică şi-au văzut compromisă întreaga operaţiune Valahia ’89, pentru care se cheltuiseră vreo 60 milioane de dolari”. Acţiunile acestui adevărat război psihologic, cum de fapt a şi fost numit de diverşi specialişti militari, s-au desfăşurat terestru şi aerian. Ele s-au generalizat în 22 decembrie, ora 17, 30 şi au durat până în 28 decembrie. Scopul lor poate fi identificat cu uşurinţă: timorarea instituţiilor militare ale statului, a populaţiei, pentru facilitarea accederii la conducere a noii puteri agreată de forţele externe care atacau România, care avea nevoie mare de sprijin acoperit. De asemenea, misiunile acestor comando-uri au reprezentat antrenamente de maximă eficienţă în condiţiile desfăşurării de acţiuni de luptă departe de trupele proprii, testarea modernului sistem care să paralizeze (blocheze) apărarea antiaeriană a ţării. Acest sistem nu a mai fost folosit până atunci. El avea să fie întâlnit din nou în războiul din Golf. Comandamentul acestor operaţiuni a fost, după părerea specialiştilor în mod sigur în afara României. Aeronavele care au acţionat pe cerul României au pătruns dinspre Marea Neagră. Asta înseamnă că puteau veni de la bazele americane din Turcia sau din U.R.S.S., pentru că doar cele două supraputeri mondiale puteau efectua războiul radio-electronic. Eterul României era controlat de Uniunea Sovietică, fapt confirmat de specialiştii români, dar şi de Anatol Plugaru, ministrul Securităţii Statului din Republica Moldova. Aviatorii

militari au executat misiuni de interceptare de ţinte aeriene, trageri reale, misiuni de cercetare aeriană şi terestră, dar inamicul nu a putut fi identificat. În eter erau transmise impulsuri care apăreau clar pe ecranele radarelor ca fiind ţinte aeriene. Unele se puteau vedea cu ochiul liber, dar nu făceau zgomotul caracteristic motoarelor de avioane şi elicoptere. S-a folosit o tehnică de ultimă oră. Aducerea deasupra aeroporturilor militare a unor ţinte false a făcut greu de identificat aparatele reale. Au fost folosite şi baloane-sondă cu reflectoare poliedrice (zmee reflectorizante), asupra cărora artileria antiaeriană a tras şi le-a doborât, în număr mare, de zeci de aparate. Ele erau prevăzute cu circuite integrate. Sunt foarte scumpe.

Convorbirile radio ale unor echipaje care acţionau pe teritoriul României au fost interceptate de Aviaţia militară română. Ele s-au purtat în limbile engleză, turcă, sârbo-croată, italiană şi română. Unele dintre convorbiri erau foarte semnificative: „În clipa aceasta ieşim spre Bulgaria", „Reflancarea spre Istanbul", „350 şi 505 au fost pe Colentina" etc. De la bordurile avioanelor inamice care au survolat România, s-au emis bruiaje foarte active care nu au permis aparaturii de pe avioanele româneşti să doboare acele aparate. Pe lângă ţintele inamice false, Aviaţia României a combătut 200 de ţinte reale.[147] România s-a găsit realmente într-un război de tip modern. Agresorii erau supraputerile militare ale lumii.

Referitor la problema teroriştilor, cei însărcinaţi cu dezlegarea enigmelor evenimentelor din decembrie 1989, au refuzat în toţi anii care au trecut şi mai ales în perioada imediat următoare, să îi caute pe teroriştii în afara Securităţii, mai ales printre numeroşii străini care au invadat brusc România în acea perioadă de extra-sezon, în preajma sărbătorilor de Crăciun, când, cu excepţia străinilor originari din România, cifra turiştilor scade. Sunt exemple concludente. În ziua de 24 decembrie 1989, la şeful Gării Bucureşti-Nord s-au prezentat trei diplomaţi sovietici care au adus daruri de Crăciun şi mulţumiri pentru colaborarea din anul în care se încheia. Ei au cerut, într-un mod neobişnuit, ca garnitura de tren cu destinaţia Moscova să nu fie garată pe peron, ci în Triaj. Ei au spus că, din cauza evenimentelor din

---

147 Teodor Filip, *op.cit.*, p. 47 sqq.

România, vor trimite în URSS familiile corpului diplomatic acreditat la Bucureşti. Şeful gării a aprobat cererea, dar a urmărit îmbarcarea. În vagoane s-au urcat, pe lângă familiile diplomaţilor, un număr de 150 – 200 tineri între 20 şi 30 de ani, tunşi şi echipaţi STAS, semănând cu militarii de la trupele OMON, care sunt văzuţi în diverse transmisii televizate din diverse părţi ale Rusiei. Bagajele erau multe şi voluminoase. Această retragere strategică urma ordinului de deschidere a graniţelor, dat de Dumitru Mazilu, în după amiaza zilei de 22 decembrie. Când a primit acest ordin, generalul Aron Bordea, şeful Direcţiei de Paşapoarte şi Trecere a Frontierei, a protestat şi a insistat să nu se aplice o asemenea măsură. Noii conducători ai României au menţinut dispoziţia. Este exclus ca ei să nu fi cunoscut consecinţele unui asemenea act, mai ales de către Dumitru Mazilu, fost colonel de securitate.**148** Fostul şef al Direcţiei I a D.S.S., a declarat că, la pensionarea sa, a lăsat în seifurile Securităţii toate probele activităţii informative a Serviciului de Informaţii al Ungariei la Timişoara, care coordona implicarea maghiară în evenimentele din România. Din oră în oră, instalaţi în casa unui intelectual maghiar localnic, viitor membru al Parlamentului României, raportau desfăşurarea evenimentelor unui diplomat maghiar din Bucureşti, care dispunea de circuite speciale prin care anunţa Budapesta. Printre documentele lăsate de colonelul Raţiu la Securitate se găseau şi declaraţiile a 20 de transfugi români, „repatriaţi" din Ungaria, pe căi diferite, care au divulgat misiunile primite de la organele informative maghiare, parolele, numerele de telefon ale autohtonilor care urmau să coordoneze mişcările de stradă etc.**149** Nu este lipsit de interes faptul că, în 15 martie 1998, cu ocazia aniversării a 150 de ani de la Revoluţia de la 1848 din Ungaria, în cimitirul militar din Budapesta, preoţii catolici maghiari s-au rugat pentru „sufletele ofiţerilor unguri morţi în

---

148 Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 24 sq. Autorul arată că noii lideri ai României nu pot să nu fie bănuiţi de complicitate. Generalul face legătura, logică după părerea noastră, cu măsura desfiinţării *Legii protecţiei patrimoniului cultural*, fără a fi înlocuită cu alta şi se întreabă dacă acest lucru a fost un mod de a-i recompensa pe cei care ne-au eliberat de comunism, permiţându-li-se să scoată din ţară ceea ce doreau.

149 Gheorghe Raţiu, *op. cit.,* p. 144. Intelectualul maghiar cu pricina a devenit, după 1990, deputat în Parlamentul României. Vezi şi Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 26.

România, în decembrie 1989".[150] Ulterior, acestora li s-a ridicat şi un monument, în interiorul unei cazărmi militare.

Există numeroase mărturii legate de activităţi militare cu caracter diversionist executate de militari aparţinând Batalionului 404 cercetare-diversiune de la Buzău şi ai Direcţiei de Informaţii a Armatei, condusă de amiralul Ştefan Dinu, colaborator apropiat al unora dintre cei care au preluat puterea la amiaza zilei de 22 decembrie 1989.[151] Un avion militar ROMBAC a transportat la Sibiu şi Timişoara un număr de aproximativ 80 de militari D.I.A. cu pregătire specială în domeniul gherilei urbane şi diversiunii.[152] Ei au acţionat sub numele de cod „Tâmplarii". Pe unde au trecut ei (Bucureşti, Sibiu, Timişoara) s-a tras puternic cu tot felul de arme şi au căzut victime. În aceste oraşe s-au tras focuri de pe unele poziţii care au dus la moartea unor persoane în zone apropiate de sediile Ministerului de Interne, care au creat unei părţi a opiniei publice convingerea că angajaţii M.I. execută foc asupra populaţiei. În Bucureşti, datorită îndeplinirii defectuoase a misiunilor de către unii „Tâmplari", populaţia şi demonstranţii au capturat un număr dintre ei şi, naivi, i-au predat la Televiziune, comandamentului militar de acolo, condus de generalul Nicolae Tudor, care îşi luase

---

150 Viceamiralul (r) Ştefan Dinu a prezentat în 2003 următoarele date privitoare la intrările de turişti („turişti") străini în România. În perioada 1-21 decembrie 1988 au intrat în ţară 143.551 de străini. În aceeaşi perioadă a anului 1989, au intrat în ţară 305.507 străini şi au ieşit doar 168.845 persoane. Deci, au rămas pe toată perioada evenimentelor un număr de 136.662 persoane, cu toate că evenimentele făceau siguranţa persoanelor vulnerabilă. Ei au părăsit România după 31 decembrie 1989, când a şi încetat focul în ţară. Vezi Ştefan Dinu, *Din culisele militare ale Revoluţiei române din decembrie '89*, în „Dosarele istoriei", An. VII, nr. 12 (88), 2003, p. 20.

151 În 12 mai 2003, la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga" din Bucureşti, viceamiralul (r) Ştefan Dinu, fost şef al D.I.A., a ţinut o conferinţă în care a prezentat varianta domniei privitoare la evenimentele din decembrie 1989. Recunoaşte diversiunea armată, diversiunea radio-electronică, psihologică, prezenţa numeroasă a străinilor în timpul evenimentelor, dar nu spune nimic despre propriile acţiuni, respectiv despre modul în care a participat D.I.A. la diversiune şi acţiuni împotriva fostului Minister de Interne. Poziţia domniei sale se înscrie, în mare parte, pe linia declaraţiilor făcute şi de alţi ofiţeri pucişti, sau politicieni „emanaţi". Vezi Ştefan Dinu, *Din culisele militare ale Revoluţiei române din decembrie '89*, în „Dosarele istoriei", An. VII, nr. 12 (88), 2003, pp. 12-21.

152 Vezi şi Iulian M. Rotariu, *op.cit.*, p. 75-76.

singur misiunea de a-i păzi şi cerceta pe cei capturaţi. Toţi aveau pumnale identice asupra lor. Generalul Tudor i-a eliberat. El făcea parte din grupul de generali în rezervă care s-au reactivat la amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Reactivarea generalilor s-a făcut de către Ion Iliescu, la propunerea generalului Nicolae Militaru. Au fost reactivaţi generali care fuseseră toţi trecuţi în rezervă pentru că erau cunoscuţi de Securitate ca aparţinând spionajului sovietic (Vasile Ionel, Militaru, Kostyal, Pletosu, Tudor, Voinea şi alţii). În 22 decembrie, „Tâmplarii" din Timişoara au fost trimişi la Bucureşti. În Timişoara tirul s-a redus foarte mult, în schimb a început să se intensifice la Bucureşti, soldându-se cu câteva sute de morţi. Desigur, în Bucureşti, nu au tras numai „Tâmplarii". Au fost şi alţii.[153] Generalul Marin Pancea, fost şef al Direcţiei de Informaţii a Armatei şi fost şef al Serviciului de Informaţii Externe, a declarat public despre existenţa teroriştilor în decembrie 1989.[154] Acelaşi lucru l-a declarat şi profesorul Virgil Măgureanu, director al S.R.I., unul dintre cei mai bine informaţi demnitari ai statului.[155] Şeful Direcţiei de Informaţii Interne a Securităţii Statului a declarat că generalii pucişti au pus în aplicare *Planul operativ pentru situaţii speciale*, ca şansă pentru accederea la conducerea ţării a grupului Iliescu. Aceşti generali pucişti sunt răspunzători de o mare parte din distrugerile materiale şi pierderile de vieţi omeneşti.[156]

S-au făcut numeroase analize legate de întrebarea „ce rol ar fi

---

153 Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 28 sq.

154 Generalul Marin Pancea a vorbit despre existenţa teroriştilor în emisiunea postului de televiziune Tele 7 ABC, din 24 decembrie 1999. El a spus, printre altele, că unii terorişti români au fost trimişi de şeful Comandamentului de Infanterie şi Tancuri la Miliţia Capitalei, de unde, după ce s-a văzut că aparţin de unităţi ale M.Ap.N., li s-a dat drumul. Această situaţie s-a întâlnit şi la Sibiu, unde demonstranţii au găsit suspecţi care aveau asupra lor legitimaţii ale unor unităţi M.Ap.N. din alte părţi ale ţării. Ei au fost eliberaţi de U.M. 01512. Desigur, se pune întrebarea ce căutau în Sibiu, când regimul de stare de necesitate îi obliga să se găsească la posturile din unităţile de care aparţineau.

155 Virgil Măgureanu a făcut de mai multe ori declaraţii despre existenţa teroriştilor. Una dintre aceste date a fost emisiunea postului de televiziune „Antena 1", din 13 decembrie 1999.

156 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 223.

putut juca aceşti teroriştі?" Patru misiuni diferite au fost identificate de noi ca fiind cele mai importante:

1) până la arestarea lui Ceauşescu şi căderea regimului, teroriştii au executat misiunea de a cataliza revolta populară prin împuşcarea unui număr de demonstranţi, a căror moarte a intrigat şi înfuriat mulţimea şi a compromis pe dictator, care era acuzat de mass-media occidentală ca fiind autorul acestor crime, escaladate până la nivelul de genocid; în acest fel s-a creat convingerea necesităţii înlăturării lui Ceauşescu, născându-se lozinca „Jos tiranul";
2) în acelaşi timp, coordonatorii loviturii de stat din România erau conştienţi că pentru succesul schimbării regimului Ceauşescu şi preluarea controlului asupra României de către alte forţe, era necesară distrugerea Securităţii, instituţia câinilor de pază; teroriştii au reuşit să convingă o parte a opiniei publice că securiştii sunt cei care omoară lumea şi încearcă să-l readucă la putere pe dictator; aşa s-a născut lozinca „Jos Securitatea!"
3) a existat o dorinţă identificată a unor cercuri politice occidentale ca prin acţiunile militare din România să fie compromis comunismul cu sânge; revoluţiile de catifea din toate celelalte state foste socialiste au dat la iveală clase politice comuniste care, după primele demonstraţii populare, şi-au luat servietele şi au părăsit puterea; niciodată în istorie, în mai multe ţări, în acelaşi timp, conducătorii n-au părăsit puterea la primele nemulţumiri ale popoarelor lor, pe loc; în acest fel, comuniştii urmau să intre în conştiinţa generaţiilor viitoare ca cei mai cumsecade lideri de state; era necesar un exemplu care să ateste criminalitatea regimului comunist, predispoziţia sa nu numai la crime, ci chiar la genocid; România era locul potrivit pentru îndeplinirea acestui obiectiv, iar teroriştii, dezordinea, „apele tulburi" puteau duce la îndeplinirea unei asemenea misiuni; modul în care mass-media

occidentală, mai ales „Europa Liberă", au prezentat, cu multă încărcătură de falsitate, desfăşurarea evenimentelor, este o dovadă a existenţei acestui interes occidental major;

4) după căderea regimului ceauşist, acţiunile diversioniste ale teroriştilor au fost o frână în calea revoltaţilor care nu erau organizaţi în structuri şi nu aveau colaborări cu forţe ale Armatei, Securităţii, ambasadelor şi serviciilor de informaţii străine; teroarea din capitală, apărută în urma punerii în aplicare a *Planului operativ pentru situaţii speciale*, îi împiedica să acceadă la putere şi făcea posibilă ascensiunea grupului care beneficia de ajutor sovietic, Ion Iliescu, Nicolae Militaru, Virgil Măgureanu, Vasile Ionel etc., sau occidental: Dumitru Mazilu, Petre Roman, Silviu Brucan, Victor Stănculescu etc.

La Bucureşti, populaţia a fost chemată să apere Televiziunea şi Ministerul Apărării Naţionale. Mulţi revoltaţi împotriva regimului dictatorial s-au dus cu entuziasm revoluţionar şi au fost împuşcaţi.

Foarte bine informat asupra climatului internaţional şi a strategiilor existente privitor la România, intuind pericolul care planează asupra instituţiei pe care o comanda, generalul Iulian Vlad a dat ordin în zilele de 16 decembrie (prima oară la Timişoara), 18 decembrie (prin intermediul şefului Direcţiei de Informaţii Interne), 20 decembrie şi dimineaţa de 22 decembrie 1989, întregii Securităţi, ca armele să fie ţinute la rastel şi nu asupra cadrelor. Ordinele au fost executate. În momentul în care, în 22 decembrie 1989, propaganda internă şi internaţională făcută prin mass-media începuse să lanseze atacuri grave şi neadevărate la adresa Securităţii, generalul Vlad a propus noii conduceri ca instituţia să fie preluată în totalitate în subordinea Armatei. Cu toate acestea, atacurile dezinformative la adresa ei nu au încetat.[157] La această „operă" au contribuit conducătorii politici ai F.S.N. şi unii generali din M.Ap.N., mai ales

---

[157] Neagu Cosma, *op.cit.*, p. 30 şi Teodor Filip, *op.cit.*, p. 77.

Nicolae Militaru şi Victor Atanasie Stănculescu.[158] Acesta din urmă a ordonat, încă din 22 decembrie 1989, aproximativ orele 14, arestarea tuturor ofiţerilor de contrainformaţii militare din ţară. Silviu Brucan a afirmat că securiştii au depus un jurământ de tip legionar faţă de Ceauşescu şi împuşcă militarii din M.Ap.N. drept în frunte, că au omorât 60.000 de oameni şi pentru aceasta au avut un plan prestabilit.[159] Într-un raport al Serviciului Român de Informaţii se arată că: „Date obţinute din mediul militar afirmă că în ziua de 22 decembrie 1989, după orele 18,00, în sediul Marelui Stat Major în care se afla concentrat un mare număr de ofiţeri, mr… şi Jilavu, ambii din serviciul de protocol, intrau din oră în oră în cabinetul gen. V.A. Stănculescu, unde se afla şi contraamiralul Ştefan Dinu, şeful Direcţiei de Informaţii a Armatei (D.I.A.), iar la ieşire se adresau celor aflaţi în anticameră oferindu-le informaţii de genul: „Sibiul este înecat în sânge de către Securitate", stârnind panică în rândul cadrelor ce îi auzeau. La colportarea acestor zvonuri a contribuit şi colonelul Traian Ionaşcu, tot din serviciul de protocol". [160] Compromiterea şi izolarea Securităţii a făcut parte din planul occidental de distrugere a sistemului de state C.A.E.R.[161], care urmau să fie preluate de la U.R.S.S., de către U.E. şi S.U.A.

După 2 – 3 zile de la omorârea lui Ceauşescu, când nu mai exista pericolul ca poporul să respingă pe noii conducători ai României, s-a declanşat o altă diversiune. În 28 decembrie 1989, în staţiile de metrou din Bucureşti şi alte locuri aglomerate au fost difuzate manifeste dactilografiate şi multiplicate la copiator cu textul: „Crăciunul a fost al

---

158 În anul 1988, generalul Victor Atanasie Stăculescu a întreprins, ca şi Silviu Brucan, o călătorie în S.U.A. şi unele ţări vest-europene, unde a contactat persoane foarte importante.

159 Constantin Vasile, *op.cit.*, p. 264. Generalul Stănculescu avea fiica şi ginerele ofiţeri de securitate. În ziua de 1 decembrie 1989, el s-a prezentat (împreună cu un alt pucist, generalul de aviaţie Opruţa) la generalul Iulian Vlad, rugându-l să aprobe trecerea în rezervă a fiicei şi ginerelui său. Ulterior, acţiunile împotriva Ministerului de Interne l-au ferit de suspiciuni din partea partenerilor din F.S.N. şi a opiniei publice.

160 Iulian M. Rotariu, *op.cit.*, p. 73-74.

161 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 220.

vostru, Anul Nou va fi al nostru". Deci se sugera ideea că exista o forţă care pregătea, după asasinarea lui Ceauşescu, o acţiune contrarevoluţionară, ce urma să se declanşeze în noaptea de Anul Nou. Nu a durat mult până la găsirea mobilului lansării acestei diversiuni. În 31 decembrie 1989, la ora 14.00, generalii Iulian Vlad, Aristotel Stamatoiu, Gianu Bucurescu şi Gheorghe Vasile au fost convocaţi la cabinetul ministrului Apărării, generalul Nicolae Militaru şi arestaţi. La ora 19, 30, au fost convocaţi şefii unităţilor de Securitate. Cu toate că se ştia despre arestarea celor patru generali, niciunul nu a fugit. La întâlnire a sosit un grup de civili şi ofiţeri condus de Gelu Voican Voiculescu. El l-a instalat pe Virgil Măgureanu la conducerea instituţiei, care rămânea în cadrul M.Ap.N. Cu acest prilej s-a făcut şi o primă informare asupra abuzurilor mari comise de extremiştii maghiari, puternic sprijiniţi din Ungaria, în zonele cu populaţie maghiară numeroasă. Escaladarea acestora, pe fondul intervenţionist extern şi a reacţiilor unor naţionalişti români antimaghiari, va duce la evenimentele din 19 martie 1990, de la Târgu Mureş.**162**

Fostul cotidian „Scânteia", al Partidului Comunist, rebotezat şi democratizat peste noapte, sub numele „Adevărul", prezenta acţiunile Securităţii astfel: „Capitalei ţării noastre îi este dat să trăiască momente dramatice, momente care cer mobilizarea tuturor energiilor pentru a putea învinge bestia dezlănţuită care e nivelul ultim al turbării, dincolo de care nu există nimic. Securiştii fanatici, lachei orbi ai fostului dictator îşi dau acum întreaga măsură a caracterului lor de trădători, de asasini infami, omoară oameni acolo unde apucă, incendiază clădirile, pun exploziv, se dedau la crime incalificabile". Rareori în istorie o presă atât de mincinoasă ca cea românească din decembrie 1989 s-a bucurat de un interes şi de un prestigiu mai puţin meritate.**163** În seara de 23 decembrie 1989, la Televiziune, Ion Iliescu a spus printre altele: „Existenţa grupurilor teroriste, formate din indivizi fanatizaţi, care acţionează fără precedent, deschizând focul

---

162 Ibidem, p. 246-247.

163 Ce să mai vorbim despre corupţia acestei prese, sau chiar a cotidianului la care ne referim. În ianuarie 2003, când a murit, directorul Dumitru Tinu, lăsa în urmă o avere „la vedere" de peste 7 milioane de dolari.

asupra locuitorilor, asupra cetăţenilor, provocând victime printre militari, reprezintă încă o expresie elocventă a caracterului antipopular al dictaturii lui Ceauşescu, cel care a făcut atâta rău poporului şi care a cheltuit sume imense, acţionând premeditat, coordonat, pentru construirea unor astfel de unităţi de represiune (...) Acţiunile diversioniste, teroriste, criminale, ale grupurilor de terorişti, care vor să obstrucţioneze funcţionarea noii puteri şi să destabilizeze societatea, reprezintă ultima zvâcnire a instituţiei, creaţie monstruoasă a dictaturii antipopulare. Trebuie să vă spun că numărul elementelor teroriste nu este mare, dar aceştia sunt special antrenaţi şi echipaţi pentru astfel de acţiuni". În revista „Lumea", Silviu Brucan declara despre terorişti-securişti: „Nu vă puteţi imagina ce fel de indivizi erau; autentici profesionişti bine antrenaţi, bine echipaţi cu material american modern şi nu cu puşti vechi „Kaleshnikov", ca soldaţii noştri. Aveau puşti cu lunetă cu infraroşii. Am văzut cu ochii mei 12 soldaţi ucişi în faţa sediului Comitetului Central, noaptea, cu câte un glonţ tras în frunte... 50.000 până la 60.000 de oameni, răspândiţi în toată România şi de valoare net superioară trupelor noastre." **164** Deci „noi" (poporul, emanaţii şi Armata) şi „ei" (securiştii-terorişti). Brucan a fost crezut de foarte mulţi oameni. Probabil de aceea s-a referit la români cu expresia „stupid people". Ca urmare a celor afirmate de mas-media şi de noii lideri ai ţării, zvonurile nebuneşti, cu iz de-a dreptul de boală, proliferează în toată ţara. Teroriştii-securişti erau peste tot, acţionând cu exactitate, cruzime de fiare sălbatice, fanatism. Omorau răniţii din spitale, copiii din şcoli, soldaţii etc. Aveau puteri oculte, deveneau invizibili, aveau seruri contra foamei şi setei, aveau canale subterane prin marile oraşe ale ţării, numai de ei ştiute, pe unde se deplasau în voie, aveau minisubmarine adaptate pentru râurile mici care străbat capitala şi unele oraşe ale ţării etc. etc. Reanalizând perioada zvonurilor teroriste, te întrebi dacă nu cumva, totuşi, Brucan a avut dreptate. Iată prezentarea unui asemenea terorist-securist în acţiune, făcută de cotidianul „Expres", proprietatea fostului transfug Mihail Cârciog, revenit din SUA cu „un sac de bani", pentru a ne informa corect: „Şi-a

---

164 Ibidem, p. 109-110.

smuls perfuziile şi s-a îmbrăcat în trei minute, a coborât scările, a sugrumat un bolnav de pe o brancardă, a lovit trei medici. Toţi soldaţii laolaltă au reuşit să-l captureze, i s-a dat un sedativ de cinci ori mai puternic, ne era frică în timp ce aşteptam procurorul, era în moarte clinică dar se ţinea pe picioare când a ajuns aici, îi curgea creierul prin ochi, avea o dublă perforaţie abdominală, braţul fracturat, cinci gloanţe în corp şi a fugit din salonul de reanimare… Un altul nu mai avea vesta antiglonţ şi glonţul a ricoşat în corpul său; nu înţeleg, sunt hrăniţi, drogaţi, antrenaţi, dar să ricoşeze gloanţele pe carne ca pe o armură… Priviţi-l, are un aspect de om îngrijit, mâinile îi sunt curate, dar când deschide ochii nu se vede nimic, nici suferinţă, nici măcar ură! Înainte de a muri unul dintre ei ne-a spus: N-aţi căpătat destul! O să vă omorâm pe toţi! Faţa i s-a colorat în verde. Au un miros specific, dulceag".**165** Această presă este o mare putere în stat. Cât timp şi-o va exercita în acest mod, nu putem aştepta progresul, nici democraţia. Necazul societăţii româneşti este că are prea mulţi cetăţeni care au crezut…

Presa străină a publicat şi ea, aşadar, cea mai mare parte a numeroaselor aberaţii apărute în mass-media din România, pentru alte „stupid people". Interlocutori imaginari relatau ziariştilor străini că în timpul regimului Ceauşescu femeile erau obligate să aibă cinci copii, dintre care ultimii doi erau fără excepţie luaţi de Securitate, care îi transforma în agenţi foarte cruzi. Un fel de ieniceri. Ei au otrăvit rezervele de apă ale ţării şi stăteau ascunşi în zecile de kilometri de subterane, ameninţând să arunce oraşele în aer. Aceşti monştri, creaţia exclusivă a lui Nicolae Ceauşescu, erau prezentaţi ca ultima rămăşiţă a dictaturii comuniste.

Prin concentrarea urii populaţiei împotriva „securiştilor", noua putere a reuşit să-l pună pe Ceauşescu într-o lumină nefavorabilă, inacceptabilă şi, prin contrast, să evidenţieze uriaşa superioritate a noului regim „emanat". Străinătatea a reuşit să arate cât de criminali au fost comuniştii şi ce maşinării de ucis poporul au creat. Toate ţările din lume, inclusiv miliardele de locuitori mizeri ai planetei, s-au putut bucura că nu sunt conduse de regimuri comuniste, faţă de care mizeria

---

165 Ibidem, p. 109-110.

lor este Rai. După cumsecădenia comuniştilor din celelalte foste ţări socialiste est-europene, care şi-au luat servietele şi au plecat de la conducere, la primele demonstraţii populare, a apărut, în sfârşit, ocazia de a prezenta, la scară mondială, criminalitatea regimului comunist.

O analiză imparţială nu se poate face fără a privi lucrurile şi din alt unghi de vedere. Reprimarea parţială şi locală a revoltei populare programată şi dirijată, din decembrie 1989, nu poate şi nu trebuie să fie aruncată în cârca militarilor. Este cert că unii dintre ei au respectat legile, ordinele şi regulamentele militare în vigoare. Cum să-i judeci pentru asta? Nu există temei legal şi moral. Libertăţile cetăţeneşti obţinute după decembrie 1989 în România, nu îndreptăţesc pe nimeni să trimită în temniţe pe militarii care şi-au făcut datoria, în 1989, în condiţiile legilor de atunci. Şi astăzi, în plin regim capitalist, îndrumat şi controlat sever de marile democraţii occidentale, folosirea armamentului împotriva populaţiei revoltate este permisă prin lege în România. Acest lucru trebuie avut în vedere de către toţi marii „democraţi" care condamnă militarii de orice armă pentru că au respectat legea, într-un moment sau altul al istoriei. Intentarea de numeroase procese militarilor, pentru că au acţionat în decembrie '89, are un efect devastator pentru disciplina militară. Acest lucru s-a văzut şi în ianuarie 1999, cu ocazia revoltei minerilor din Valea Jiului, când multe cadre ale M.I. s-au temut să acţioneze. Ne putem întreba retoric dacă reprimarea brutală, cu sânge, a minerilor, la Stoieneştii de Olt, în 1999, va fi judecată în viitor. Este foarte posibil. În acest caz, democraţii noştri post-comunişti ar trebui să înfunde puşcăriile. Precedentele au fost create. Oare toţi militarii trebuie să fie specialişti în prognoză politică, viitorologi, care să privească în perspectivă istorică şi să comenteze ordinele şi să le execute în funcţie de concluziile la care ajung? Această chestiune a slăbit foarte mult statul român în ultimii peste 26 de ani.

Faptul că Armata a tras în decembrie 1989, mai ales la Timişoara, se justifică întru totul, atât din punct de vedere legal, cât şi moral. Era stare de necesitate (= stare de război). Întreaga Armată se afla sub jurământ şi puterea legilor penale pentru timpuri de război. Aceste lucruri nu trebuie minimalizate. Ordinul de a trage venea de la

Comandantul Suprem al Armatei. Informaţiile pe care le deţinea Armata, de la propriul ei serviciu specializat indicau prezenţa pe teritoriul României a unor forţe străine, care pregăteau o invazie. La graniţele României, din est şi vest, se masaseră importante forţe militare străine. Toate mişcările lor, urmărite de spionajul militar român, erau atipice. În oraşul Timişoara avuseseră loc acte de vandalism organizat (jaf, distrugeri de magazine şi bunuri, incendieri). Era cunoscută prezenţa în ţară a unor comando-uri străine. Au fost agresaţi soldaţi. De altfel, primii morţi din Timişoara au fost militari ai M.Ap.N. S-au atacat tehnică de luptă şi cazărmi, elemente specifice fazelor pregătitoare ale invaziilor.

Pe de altă parte, numeroasele erori comise de cadrele militare, soldate cu pagube materiale mari şi cu pierderi de vieţi omeneşti, impun, chiar şi la mulţi ani după evenimente, o analiză internă, în cadrul instituţiei, foarte serioasă, privitoare la cauzele acelei slabe pregătiri a multor cadre, a felului cum, în multe locuri, s-au scăpat situaţiile de sub control, a faptului că în situaţie de război, prima după 44 de ani de pace, Armata s-a comportat lamentabil, nefiind capabilă să justifice investiţiile făcute în ea de societate. Faptul că a fost folosită la lucrări, în construcţii şi agricultură, nu poate justifica modul în care s-a acţionat. Este imperios necesar ca în şcolile de ofiţeri şi subofiţeri erorile din decembrie 1989 să fie transformate în lecţii pentru viitoarele generaţii de ofiţeri ai ţării. Până în prezent, nu există indicii că istoria va putea consemna această necesară corecţie. Majorităţii criticilor aduse unor unităţi sau militari ai M.Ap.N. li s-a răspuns cu supărare, sau chiar cu ameninţări grave, cum a fost la Cluj, unde unii militari au ameninţat că ies cu tehnica de luptă în stradă, dacă se vor judeca ofiţerii pe care o parte a opiniei publice îi consideră vinovaţi de moartea unor civili.

Analiza modului în care s-a vărsat sângele în decembrie 1989 are patru componente principale:

1) prima este cea legată de încercările parţiale şi locale de reprimare a revoltei populare, la care ne-am referit;
2) a doua motivaţie a folosirii armamentului în stradă a fost cea a forţelor care acţionau pentru declanşarea revoltei populare şi care doreau să incite populaţia, să o

incite, să o determine să se ridice împotriva conducerii ţării. Aceste focuri de armă s-au tras disparat, răzleţ, ucigând sau rănind pe câte un pieton pe o stradă, pe altul în altă parte etc. Aceste focuri răzleţe de armă nu aveau menirea să reprime revolta. Reprimarea revoltelor populare se face conform unor regulamente foarte clare şi cunoscute de cei responsabili cu aceste misiuni.

3) a treia componentă este cea legată de activitatea diversionistă, întâlnită în aceeaşi formă, simultan, în mai multe părţi ale ţării (Sibiu, Otopeni, Ministerul Apărării Naţionale şi altele), prin care s-a urmărit atragerea în capcane şi atacarea unor unităţi ale Ministerului de Interne, de către unităţi ale Armatei. În acest caz, urmărirea penală are temei legal. Procuratura Militară, prin glasul comandantului ei, generalul Dan Voinea, a recunoscut de mai multe ori, public, inclusiv în mass-media, că a existat diversiune în mai multe locuri. Gelu Voican Voiculescu a declarat că diversiunea a venit din interiorul structurilor militare.**166** Alexandru Stoenescu, ofiţer superior, fost şef al Direcţiei de Relaţii Publice a M.Ap.N. şi purtător de cuvânt al Armatei, a declarat că diversiunea de la Timişoara s-a organizat şi de pe teritoriul Iugoslaviei.**167**

4) o a patra componentă este cea legată de activitatea unor agenţii străine de spionaj în România, în complicitate cu colaboratorii lor interni. Aceasta este cel mai greu de probat din afara structurilor statului, în condiţiile în care conducerea ţării nu doreşte, până în prezent, să

---

166 Gelu Voican Voiculescu, implicat în evenimente şi devenit vice-prim-ministru al Guvernului României, având în subordine structurile informative ale statului, a făcut această afirmaţie şi în emisiunea Televiziunii Române, programul 2, din 8 septembrie 1999.

167 Declaraţia a făcut-o la televiziune, în 30 martie 1999. El a declarat şi că s-au trimis ajutoare demonstranţilor din Iugoslavia.

dea la iveală numeroasele informaţii pe care serviciile secrete româneşti le deţin, în acest sens, din raţiuni de stat. Şi în acest caz, urmărirea penală, conform legilor în vigoare, ar fi justificată, atât din punct de vedere legal, cât şi moral. În primii şaisprezece ani de post-comunism, nu s-a întrezărit niciun moment o voinţă politică în acest sens. Din contră. S-a elaborat legea de deconspirare a informatorilor fostei Securităţi, în schimb a fost încurajată colaborarea românilor cu servicii străine de spionaj, prin graţierea unor trădători ai ţării, dovediţi, ca de exemplu Pacepa sau Răceanu. În condiţiile istorice ale anilor din urmă şi a orientării actualei clase politice româneşti, acţiuni în justiţie, pe această a patra linie, nu se întrevăd.

Chemarea urgentă a agenturii sovietice la conducerea Armatei române şi marginalizarea celui care, prin lege şi regulament, trebuia să preia funcţia de ministru al Apărării, şeful Marelui Stat Major, generalul Ştefan Guşă, dovedeşte o dată în plus implicarea străinătăţii în evenimentele din România. Ştefan Guşă, care nu respectase ordinele lui Milea şi ale lui Ceauşescu la Timişoara, nu lucrase însă pentru serviciile de informaţii militare sovietice sau occidentale. De aceea nu a fost numit ministru, ci, din contră, el a fost înlăturat în ziua de 25 decembrie 1989. S-a spus că „se compromisese" la Timişoara. Dar cel care a devenit ministru al Economiei şi apoi al Apărării, Victor Atanasie Stănculescu, era la fel de „compromis", din punctul de vedere al celor care împărţeau „dreptatea" şi funcţiile. Ulterior, pentru că deţinea importante secrete privitoare la lovitura de stat şi modul în care s-a desfăşurat ea, pentru că frânase unele acţiuni militare şi diversioniste în România, pentru că deţinea date exacte referitoare la războiul radio-electronic împotriva României, din acele zile, pentru că se pare că ajunsese dispus să şi vorbească despre acestea, Ştefan Guşă a devenit o persoană incomodă. Dintr-un om sănătos, tânăr, a devenit repede o epavă şi a murit. Apropiaţii săi, ca şi alte cercuri bine informate din structuri militarizate ale României, au declarat că a fost iradiat. El, Ştefan Guşă, a spus mereu că nu s-a mai simţit bine dintr-o noapte, când i s-a dat de băut o cafea.

După ce Ceauşescu a ajuns în mâinile Inspectoratului Judeţean Dâmboviţa al Ministerului de Interne, dus de către subofiţerul de miliţie Constantin Paisie, el s-a aflat sub urmărirea şi paza colonelului de securitate Gheorghe Dinu.[168] În timpul cât Ceauşescu s-a aflat în acel loc, el a cerut să fie chemat prim-secretarul judeţului, dar col. Dinu a ieşit şi, în loc să-l abordeze pe primul secretar, a luat legătura cu Comandamentul unic al generalilor Iulian Vlad şi Ştefan Guşă. Aceştia au ordonat ca Ceauşeştii să fie reţinuţi, să fie anunţată Unitatea Militară de motorizate, care să trimită o escortă pentru a-i duce în acel loc. Întrucât escorta a întârziat, colonelul Dinu a luat o maşină Aro şi i-a dus personal pe Ceauşeşti, împreună cu subofiţerul Constantin Paisie, în unitatea militară, ultima haltă din viaţa agitată a dictatorului.[169] Acest moment este o probă de necontestat a faptului că avea loc o lovitură de stat, în care capii Securităţii şi Armatei îl arestau pe conducătorul statului. Imediat după evenimente, colonelul Dinu a murit în condiţii suspecte, probabil omorât, iar subofiţerul Constantin Paisie a fost trimis în misiune „la marginea lumii", în Argentina, sub comanda şi controlul ataşatului militar român din acea ţară.

În 22 decembrie, imediat după ora amiezii, la Radio Bucureşti, s-a comunicat că dictatorul a abandonat puterea. Acest fapt a fost versiunea acceptată cu uşurinţă şi superficialitate de majoritatea opiniei publice. Ceauşescu nu era omul care să abandoneze puterea. Sub nici nu motiv şi cu niciun preţ el n-ar fi abandonat puterea. După ce a ajuns în mâna călăilor săi, aceştia au considerat că trebuie transformat într-un personaj demn de dispreţ şi s-a inventat gogoriţa cu fuga.

În 22 decembrie 1989, soţii Ceauşescu au fost reţinuţi, iar în 24 decembrie, arestaţi. În perioada celor trei zile de până la proces, Nicolae Ceauşescu a fost bruscat de maiorul M.Ap.N. Boboc, care susţine că l-a tras de la fereastra la care fostul conducător al statului se

---

168 Colonelul Dinu a fost şeful Serviciului de Informaţii Interne, apoi locţiitor al şefului Securităţii Judeţului Dâmboviţa. Foarte probabil, a fost asasinat, curând după evenimente.

169 Gheorghe Raţiu, *op.cit.*, p. 179.

agăţase de gratii şi striga cât putea de tare în exterior că doreşte să se adreseze poporului.[170] Constantin Paisie, care l-a însoţit pe Ceauşescu în unitatea de la Târgovişte, rămânând alături de el tot timpul, susţine altceva. El afirmă că Ceauşescu a fost bătut până la sânge, în timp ce el plecase de lângă fostul dictator să facă rost de mâncare de la popotă.[171] În 24 decembrie 1989, Ion Iliescu a ordonat constituirea Tribunalului Militar, în condiţiile în care, după cum s-a arătat, din punct de vedere legal, el nu avea calitate să semneze un asemenea act. El nu fusese ales ca şef al statului nici măcar de persoanele de pe contestata listă de 39 de membri ai C.F.S.N., alegere care a avut loc după cum s-a arătat în 26 decembrie 1989. Constituirea completului de judecată s-a făcut în biroul generalului Stănculescu. De faţă erau şi Gelu Voican Voiculescu, viitorul general Mugurel Florescu, Virgil Măgureanu şi Baiu. Rechizitoriul îl făcuse Dan Voinea. De menţionat că procurorul general al României, Nicolae Popovici, care se afla în funcţie şi nu era, la ora aceea, contestat de nimeni, a interzis procurorilor Dan Voinea, Aurel Comşa, Dan Ioan şi Mircea Levanovici să se deplaseze la sediul C.C. al P.C.R. Procurorii nu au dat curs ordinului, s-au prezentat la sediul C.C. al P.C.R. şi s-au pus la dispoziţia unor persoane pe care nu le cunoşteau şi care se intitulau revoluţionari. Constatăm deci că nici procurorul Dan Voinea, fost ofiţer de securitate la Direcţia a VI-a a D.S.S., nu fusese numit procuror în cauză de şeful său, nefiind astfel abilitat să redacteze vreun rechizitoriu. Cei prezenţi în biroul generalului Stănculescu i-au numit pe judecătorii Gică Popa şi Ioan Nistor, pe grefierul Tănase, iar ca avocaţi pe Nicki Teodorescu şi Constantin Lucescu. Procurorul securist Dan Voinea recunoaşte că a discutat imaginarele acuzaţii doar cu cei doi judecători, ele nefiind rezultatul vreunei anchete. De altfel, acest document, ca şi celelalte file ale dosarului „procesului" Ceauşescu au fost sustrase, lucru recunoscut de reprezentanţii justiţiei. Cine să fi avut interesul să fure dosarul? Cui prodest? La dosar, pe lângă mandate şi ordonanţe de arestare probatoriul mai prezenta doar

---

170 Cătălin Tache, *Justiţia la ea acasă – carte document*, Editura Press Mihaela S.R.L., Bucureşti, 1997, p. 347.

171 Vezi „Jurnalul Naţional", joi 18 martie 2004.

declaraţiile lui Tudor Postelnicu şi Ion Dincă, luate în 23 decembrie 1989 şi nişte copii ale stenogramelor C.P. Ex., din care rezulta că Ceauşescu dăduse ordin să se tragă.[172] Stenogramele fuseseră luate şi transcrise de Maria Ionescu. Ulterior s-a constatat că ele fuseseră falsificate şi anumite pasaje înlocuite, iar altele, cum ar fi cel privitor la demisia lui Ceauşescu, fuseseră scoase din text, la cererea „emanaţilor".[173]

Deplasarea „completului de judecată" la Târgovişte s-a făcut cu două elicoptere, care au decolat de la Stadionul Steaua.

La farsa care s-a numit Procesul soţilor Ceauşescu, au participat şi trei persoane importante în contextul evenimentelor şi în istoria imediat următoare a ţării: Victor Atanasie Stănculescu, Virgil Măgureanu şi Gelu Voican Voiculescu. Acesta din urmă a declarat că el nu l-a cunoscut până la proces pe generalul Stănculescu şi că acolo, la Târgovişte, ei ar fi hotărât, într-o cameră de baie în care vorbeau pentru a nu fi ascultaţi cu mijloace electronice, omorârea soţilor Ceauşescu. Prin această afirmaţie, făcută la televiziunea „Antena 1", Gelu Voican încerca să acrediteze ideea că nu a fost nimic preconceput pentru asasinarea soţilor Ceauşescu, fapt pe care nicio analiză nu-l poate reţine ca fiind credibil. Hotărârea de omorâre a lor fusese luată atât în afara ţării, cât şi în interiorul ei şi în condiţiile extraordinarei propagande anticeauşiste şi a unei enorme dezinformări legate de genocid, omorârea de către Ceauşescu a 60.000 de civili etc., o mare parte a celor revoltaţi doreau moartea dictatorului, pe care o şi scandau în lozinci, pe străzi. Procurorul Dan Voinea, care a întocmit rechizitoriul cu acuzaţiile imaginare aduse soţilor Ceauşescu, îl contrazice pe Gelu Voican Voiculescu şi arată că, încă din Bucureşti, în biroul generalului Stăculescu, unde s-a regizat tot ceea ce s-a petrecut la Târgovişte „nici nu se punea problema altei condamnări decât cea la moarte".[174] Legat de nelegitimitatea omorârii Ceauşeştilor, Gelu Voican Voiculescu a dat o declaraţie prin care arăta că doar 11 din cei 39 de persoane de pe lista de 39 a C.F.S.N. a decis trimiterea în

---

172 Cătălin Tache, *op. cit.*, p. 316.
173 Vezi şi Ion Pitulescu şi colaboratori, *op. cit.*, p. 200.
174 Cătălin Tache, *op. cit.*, p. 316.

judecată a dictatorilor.[175]

Comandantul unităţii era lt. col. Kemeny. Primul său locţiitor, şeful de stat major, era tot de naţionalitate maghiară, pe nume Varga. Amândoi au fost avansaţi în grad. Kemeny a fost făcut repede general, recompensându-i-se complicitatea la omorârea dictatorului şi secretul diversiunii şi numeroaselor momente care nu trebuiau cunoscute de opinia publică.

Pentru omorârea lui Ceauşescu, generalul Stănculescu a selecţionat şapte voluntari de la Boteni, care au fost deplasaţi la Târgovişte. Dintre aceştia, Ionel Boeru, Dorin Cârlan şi Octavian Gheorghiu l-au împuşcat pe Ceauşescu, întrucât nu s-a putut constitui un pluton de execuţie complet. Stănculescu i-a testat înainte de asasinare dacă sunt dispuşi să-i omoare pe soţii Ceauşescu. Ei au răspuns „da!". Octavian Gheorghiu era într-o situaţie delicată pentru că, la jumătatea lunii decembrie 1989 părăsise fără aprobare garnizoana şi plecase la Sinaia, fapt ilegal, pentru care era pasibil de trecere în rezervă. În declaraţia pe care o dă Octavian Gheorghiu, el arată că soţii Ceauşescu au fost aduşi în sala de judecată dintr-un T.A.B.[176] În decembrie 2003, Sergiu Nicolaescu, el însuşi senator „emanat al revoluţiei" şi unul dintre artizanii dezinformărilor privitoare la evenimentele din decembrie 1989, a declarat că Ceauşescu nu a fost împuşcat de plutonul de execuţie fiindcă s-a comportat ca un laş, dar nu ni s-a mai putut arăta această secvenţă întrucât operatorului i s-a terminat filmul chiar când urma drumul spre zidul insalubru şi mizer, murdar şi infect, al cazărmii, ca şi sufletele celor care urmau a fi împuşcaţi, ca şi sufletele celor care îi împuşcau. Puterea asupra poporului român trecea de la unii la alţii, tot în defavoarea lui. Terminarea filmului înaintea momentului asasinării Ceauşeştilor este una din numeroasele minciuni despre acest moment.

---

175 Cătălin Tache, *op. cit.*, p. 340.

176 Vezi declaraţia din „Jurnalul Naţional" din 22 martie 2004, în care el arată că generalul Stănculescu le-a ordonat în felul următor: „În T.A.B.-ul acesta se află soţii Ceauşescu. Îi judecăm şi după ce îi judecăm îi împuşcăm la acest zid." Ei fuseseră ţinuţi şi plimbaţi în TAB toată noaptea, probabil pentru a fi cât mai obosiţi şi a nu fi capabili să reacţioneze corespunzător în timpul „procesului".

Regizorii asasinatului au şters ceea ce nu le-a convenit de pe bandă. Militarii care l-au împuşcat sau şi certat între ei pe motiv că unii ar fi refuzat să tragă. Din declaraţiile participanţilor rezultă că pe drumul spre curte, Elena Ceauşescu se certa cu soldaţii care îi duceau legaţi cu sfoară la mâini, iar Nicolae Ceauşescu s-a comportat demn, înaintând cu capul ridicat şi intonând frânturi din cântecul revoluţionar Internaţionala. Acest lucru l-a recunoscut şi procurorul Dan Voinea, autorul rechizitoriului, care nu avea niciun interes să salveze imaginea dictatorului, ci, din contră.**177**

Generalul de justiţie militară Lucescu, fost „avocat" al lui Nicolae Ceauşescu la Târgovişte, a declarat că nu a existat un proces al dictatorului şi că el i-a sfătuit pe militari să nu accepte să facă parte din plutonul de execuţie.**178** Generalul Lucescu a susţinut public că judecătorul decedat prin împuşcare Gică Popa, cel care a pronunţat sentinţa de condamnare la moarte a lui Ceauşescu, nu ar fi deţinut niciun secret, nu ar fi avut nicio legătură cu puciştii, lucru de asemenea inacceptabil. El s-a aflat tot timpul în biroul generalului Stănculescu când s-a pus la cale omorârea Ceauşeştilor. El ar fi putut declara cine i-a dat dosarul, cine a întocmit celebrul rechizitoriu care formula acuzaţii fanteziste, inclusiv genocid şi darea unor ordine de aruncare în aer a industriei româneşti, cu ajutorul unor detonatori, de distrugere a poporului român, de subminare a puterii statului român, inclusiv prin acţiuni armate, de subminare a economiei României. Astăzi aceste lucruri inspiră jenă. Din dosarul „procesului" Ceauşeştilor s-au sustras aproape toate filele…

Dacă fostul conducător a fost condamnat la moarte pentru subminarea economiei ţării, pentru gestionarii acesteia de după 1989, care au lichidat-o în cea mai mare parte, ce pedepse ar trebui să se acorde? Ceauşescu n-a avut dreptul la ultimul cuvânt. Generalul Gică Popa avea opt fraţi în viaţă când a murit. Sora sa Paula, a declarat că el a judecat procesul sub presiunea şi ameninţarea cu pistolul a lui Gelu Voican Voiculescu. „Procesul" ieşind „bine", i s-a dat gradul de general

---

177 Ibidem, p. 317.

178 Afirmaţia a făcut-o la Televiziunea Română, programul 2, în aceeaşi emisiune din 8 septembrie 1999, la care ne-am referit mai sus.

şi i s-a oferit funcţia de ministru al justiţiei, pe care a refuzat-o. După aceasta au început îndepărtarea şi ameninţările cu moartea. Gică Popa a regretat foarte mult cele întâmplate la Târgovişte, declara sora lui. Ea spunea că Gică Popa îi destăinuise că totul a fost opera K.G.B.-ului. Judecătorul ameninţat intenţiona să ceară protecţie Ambasadei S.U.A. la Bucureşti, dar procurorul Dan Voinea i-a spus că întinează revoluţia. Până la înmormântarea lui Gică Popa, familia nu a avut voie să-l vadă. La cimitirul Ghencea, familia a fost impresionată de vânătăile pe care cadavrul le avea la încheieturile mâinilor. Familia a făcut memorii la C.F.S.N., la procuratura Militară şi a cerut deshumarea. Aceasta s-a făcut mai târziu şi în secret, fără participarea membrilor familiei, după care corpul a fost reînhumat în altă parte, la picioarele osemintelor lui Valter Roman. Ancheta cerută de familie a fost refuzată.[179]

Maiorul Mateescu din Unitatea Militară de la Târgovişte a declarat că unitatea nu a fost atacată, cum s-a afirmat în repetate rânduri de către unii militari, inclusiv de generalul Kemeny. Zidul lângă care au fost aşezaţi cei doi după ce au fost împuşcaţi se afla în vecinătatea unor blocuri de locuinţe, dinspre care a început să se tragă spre unitate. Cadavrele Ceauşeştilor au fost suite într-un elicopter în care au mai urcat Stănculescu, Voican-Voiculescu şi Măgureanu. Ei au plecat la Bucureşti şi, înaintea înmormântării, au arătat cadavrele unor comandanţi militari, pentru a avea martori că Ceauşeştii sunt morţi. Într-un mod neaşteptat, celui de-al doilea elicopter i s-a defectat un motor. Membrii echipajului, disperaţi, au cerut judecătorilor şi procurorilor care urmau să fie transportaţi să accepte să plece cu elicopterul defect, întrucât ştiau precis, desigur de la colegi ai lor, că elicopterul urma să fie atacat de patru alte elicoptere aparţinând unităţii de la Boteni. S-a zburat la firul ierbii până la Stadionul Steaua. De acolo, elicopterul s-a îndreptat către Boteni şi a fost atacat. Piloţii, ajunşi şi ei martori incomozi, şi-au salvat totuşi viaţa, rezistând o noapte întreagă ascunşi în câmp şi adăpostindu-se ulterior. După omorârea Ceauşeştilor, s-a încercat asasinarea şi altor martori ai evenimentului. În acest sens, reproducem dialogul lui Cătălin Tache cu procurorul Dan Voinea:

---

179 Cătălin Tache, *op. cit.*, p. 350-351.

C.T.: „Unul dintre membrii completului de judecată, mai precis preşedintele acestuia, Gică Popa, a fost lichidat la puţin timp de la proces… Apreciaţi că se încearcă lichidarea participanţilor la proces?”

D.V.: „Am avut surpriza ca, după ce am ieşit de pe stadion (Stadionul Steaua, pe care a aterizat elicopterul care a venit de la Târgovişte n. a), un TAB să se apropie în viteză de noi şi să înceapă să tragă. Atunci mi-am dat seama că eram în pericol de a fi suprimaţi, probabil pentru a nu se şti ce s-a întâmplat la proces”. Încercarea de asasinare a procurorului Dan Voinea a continuat şi în seara de 25 decembrie 1989, când s-a pus problema transportării procurorului la domiciliul său. Generalul Stăculescu a insistat să fie transportat cu un TAB. Procurorul Voinea s-a temut şi i-a spus generalului Stăculescu că locuieşte într-un bloc cu 10 etaje, unde nu prea este cunoscut şi nu doreşte să coboare din TAB în faţa casei. Avocatul Nicki Teodorescu a accepta să fie transportat cu respectivul TAB, a fost atacat, împuşcat în picior, dar a scăpat cu viaţă. Procurorul Dan Voinea şi-a luat familia şi s-a ascuns. Noaptea a fost căutat de patru indivizi înarmaţi, atât la el acasă, cât şi la domiciliul mamei sale. Vecinii mamei sale au reclamat acest lucru, în acea noapte, la garnizoana M.Ap.N. şi s-a întocmit un document.**180** Este evident că interesul de a lichida martorii incomozi ai loviturii de stat îl aveau doar „emanaţii” şi puciştii. În rândul lor, al subordonaţilor lor şi al numeroşilor terorişti străini trebuie căutaţi criminalii.

„Procesul” este contestabil şi din punct de vedere al procedurii de judecată, domeniu în care legea a fost încălcată în cvazi-totalitate. Judecătorul Gică Popa se răstea la inculpaţi, le reteza cuvântul, îşi aroga prerogative de procuror, în timp ce cei doi avocaţi nu protestau în niciun fel. Procurorul s-a răstit şi el la inculpaţi. Soţii Ceauşescu nu au declarat explicit şi fără dubiu că nu au de gând să facă recurs, cum cere legea (atunci şi acum). Totuşi, apărarea, care mima că îi apără pe inculpaţi, a acceptat, încălcându-şi menirea, că inculpaţii refuză recursul. Inculpaţii au un termen legal de 10 zile în care să înainteze recursul. În interiorul acestui termen, ei se pot răzgândi în fiecare zi, de mai multe ori. Hotărârea putea rămâne definitivă, conform legii,

---

180 Cătălin Tache, *op. cit.*, p. 317-318.

doar după 10 zile. După aceste zece zile, condamnaţii aveau dreptul să ceară graţierea. Sentinţa nu putea fi executată după mai puţin de 5 zile de la respingerea cererii de graţiere. Completul de judecată era format din trei ofiţeri care nu erau asesori populari, ceea ce reprezenta o altă încălcare a procedurii. La Târgovişte, Nicolae Ceauşescu a spus: „(...) Lovitura de stat nu poate fi recunoscută (...) În faţa loviturii de stat nu răspund celor care au chemat armatele străine în ţară, nu răspund. (...) Nu se poate constitui un organ legal decât de puterea de stat, prin Marea Adunare Naţională. Cei care prin lovitură de stat, prin trădare, au uzurpat puterea, cum s-a întâmplat sute de ani în istoria României au sfârşit prin a răspunde în faţa poporului (...) Puteam fi împuşcaţi fără mascarada asta. Cine a dat lovitura de stat poate să împuşte pe oricine."**181** Gura păcătosului adevăr grăia. Puciştii şi „emanaţii" au mai împuşcat şi pe destui alţii, în tot acest timp vorbind despre democraţie, umanism, grija faţă de oameni şi inumanitatea vechiului regim. Ca semn al modului în care s-a falsificat istoria loviturii de stat din decembrie 1989, este semnificativă dispariţia totală a Dosarului nr. 1/1989 al soţilor Ceauşescu, depus de magistratul militar Dan Voinea într-un fişet metalic în anticamera biroului ministrului Apărării Naţionale, alături de alte obiecte care au aparţinut defuncţilor, după cum a declarat el însuşi în faţa instanţei Tribunalului Militar Bucureşti, cu ocazia audierii în vederea reconstituirii Dosarului nr. 1/1989 al soţilor Ceauşescu. Fişetul fusese închis şi sigilat cu sigiliile tuturor participanţilor la omorârea soţilor Ceauşescu, pentru ca să nu se poată umbla la el decât cu acordul şi în prezenţa tuturor. Este şi acesta un semn al calităţii celor care au dat lovitura de stat şi au aservit România unor interese străine.

Prin felul în care s-au derulat evenimentele de la Târgovişte, s-a încercat legalizarea unor crime şi prin crimele împotriva Ceauşeştilor, legalizarea şi a altor crime, topite în ceea ce s-a numit „revoluţia română", cea care „nu se anchetează" (l-am citat pe cel dintâi dintre „emanaţi"). Istoria a reuşit deja să consemneze o parte din crimele săvârşite în decembrie 1989 şi pe unii dintre autori, fie ei pucişti, fie

---

181 Vezi şi Luca Iliescu, *Cei care au dat lovitura de stat vor răspunde în faţa poporului*, în „Ziua" din 13 ianuarie 1996.

„emanaţi”. Aceste evenimente atârnă ca un balast de noul regim politic, compromis în esenţa sa, care s-a identificat cu crima şi minciuna. Atâta timp cât nu se va spune adevărul de la vârful ierarhiei politice, nu numai de către istorici, analişti şi jurnalişti, regimul politic, aflat şi în criză la scară planetară, nu se va putea valida în România, indiferent de uriaşa investiţie în propagandă şi în coruri care să acopere cu mare plus de decibeli vocile celor care spun adevărul.

După instaurarea noului regim de aparentă democraţie, în 22 decembrie 1989, ani şi ani la rând, conducerile statului român şi reprezentanţii instituţiilor sale, toţi cei de la care societatea românească aştepta să afle ce s-a întâmplat în 1989, pe plan internaţional şi intern, au fost extrem de puţin respectuoşi faţă de adevărul istoric. Minciuna a fost promovată, legat de evenimentele din 1989, la fel de mult şi cu urmări negative pentru nevoia asanării morale a societăţii româneşti, ca în perioada ocupaţiei militare sovietice, cea mai nefastă dintre cele ale regimului comunist. Cei care au făcut cercetări despre evenimentele din decembrie 1989, s-au găsit sub tirul necruţător al atât de multor persoane şi instituţii care au fost implicate în evenimente şi nu au dorit ca ele să fie prezentate în forma lor reală. Chiar autorul acestor rânduri s-a găsit sub presiunea exercitată de reprezentanţi de la vârful aripii trădătoare din Securitate, deranjată de dezvăluirile făcute în cartea *Trădarea Securităţii în decembrie 1989* şi cu ocazia unor manifestări publice. Puţini au reuşit să lumineze grota unde s-a derulat lovitura de stat şi noua aservire politico-economică a României. Frica se resimte în continuare în societatea românească.

Procesele intentate unor militari, începând cu cei mai importanţi din România, cum ar fi generalii Iulian Vlad, Victor Stănculescu, Mihai Chiţac, Ion Coman şi alţii, până la ultimii subofiţeri sau soldaţi, au avut la bază rechizitorii fără temei legal. S-au întocmit 4.000 de dosare penale, dintre care 3.800 referitoare la morţi şi răniţi prin împuşcare.**182** Ele au constituit o pagină neagră din istoria justiţiei româneşti, mai ales a celei militare. Instanţele de judecată, dornice să-şi dovedească democratismul, au făcut întorsături de multe

---

182 Postul de televiziune „Antena I“, în 13 decembrie 1999.

grade, uneori adevărate piruete, jucându-se cu sentinţele de la genocid sau complicitate la genocid, la omor deosebit de grav, complicitate la omor deosebit de grav, omor calificat, omor prin imprudenţă, până la achitare, în aceleaşi dosare, pe aceleaşi probatorii. Momentul proceselor „revoluţiei" române a reprezentat o prăbuşire a justiţiei româneşti, care are nevoie de multe eforturi şi de timp, pentru a se reabilita. Istoria dreptului românesc a înregistrat o pagină care o acoperă de ruşine.

Majorităţii membrilor Comitetului Politic Executiv li s-a intentat proces şi au fost condamnaţi. Nicolae Giosan şi Ioan Totu' au decedat repede, prin morţi năprasnice. Despre moartea lor încă nu se vorbeşte. Protejaţi au fost cei care colaboraseră cu servicii străine. Gogu Rădulescu a fost preluat de comunitatea evreiască şi a dispărut, existând indicii că a murit. Ioan Ursu a fost arestat, în după amiaza zilei de 22 decembrie '89 şi a fost făcut „scăpat", ajungând la Moscova.

În mod obişnuit, se spune că revoluţiile îşi devorează copiii. Copilul devorat al României, în decembrie 1989, a fost Securitatea, cea care l-a trădat nu numai pe Ceauşescu, ci şi România, care în acel moment istoric era afresată printr-o intervenţie asimetrică, de mari proporţii, în scopul de a fi acaparată, lucru care s-a şi întâmplat. Ea nu a fost compromisă prin faptul că a săvârşit actele reprobabile de trădare naţională, prin încălcarea gravă a atribuţiilor care îi reveneau, ci a fost compromisă prin calomnii şi minciuni legate de un genocid, care nu a existat şi acuzată că a încercat să-l salveze pe Ceauşescu, când, de fapt, ea l-a înlăturat (împreună cu trădătorii din M.Ap.N.), decimată de arestări, ucideri şi pensionări forţate.

Principalii artizani ai devorării Securităţii au fost generalul trădător Nicolae Militaru, agentul diversionist Silviu Brucan şi Petre Roman, fiul unui agent străin infiltrat în România, suspectat el însuşi de a fi agent al Franţei şi alţii. Cu toţii slujeau forţe care doreau distrugerea acestei instituţii rivale, piedică importantă în calea aservirii României faţă de Occident, fenomen care a avut loc în anii următori. De regulă, spionajul nu acţionează împotriva unor regimuri sau persoane, ci împotriva statelor. După căderea regimului ceauşist, pe fondul derutei informative totale din România, a imposibilităţii majorităţii poporului de a înţelege fenomenele internaţionale şi

interne care s-au petrecut, au fost promovate inversările de situaţii. Trădătorii au ajuns să fie apreciaţi drept „prieteni ai poporului român" şi „patrioţi". Spionii care slujiseră străinătatea au ajuns „eroi" şi mari conducători, iar cei care slujiseră statul român în perioada comunistă, au devenit „trădători", „securişti", „turnători" etc. Acestora din urmă, li s-a creat o imagine atât de urâtă, încât după răspândirea lozincii „Activişti, securişti, mina vă aşteaptă!", reprezentanţi ai minerilor din Valea Jiului au luat poziţie şi au spus că ei nu îi vor primi în mină, pentru că minele nu sunt „batalion disciplinar" pentru compromişii politic. Aceste confuzii grave, care au persistat multă vreme, au dus la slăbirea statului, prin afectarea potenţialului uman şi material de care dispunea societatea, acţiune la care au participat, în primul rând oamenii de legătură ai străinătăţii ajunşi în poziţii înalte în stat. Slăbirea statului a făcut apoi posibilă aservirea totală a României, lichidarea economiei şi preluarea pieţelor economice şi a bazei materiale a societăţii de către noii stăpâni, toate acestea urmate de pauperizarea majorităţii populaţiei, a cărei putere de cumpărare a scăzut (până în 2003) de cinci ori şi îmbogăţirea unei minorităţi de câteva procente din populaţie, care rămâne punctul de sprijin necesar stăpânirii în continuare a ţării.

Cu toate atacurile violente împotriva Securităţii, aceasta a fost organismul care a asigurat continuitatea activităţilor statului, în condiţiile în care structurile de partid s-au dezorganizat total în dimineaţa lui 22 decembrie. Ea a plănuit căderea lui Ceauşescu, alături de generalii pucişti din Armată şi a contribuit la propulsarea lui Ion Iliescu la conducerea ţării. Oricât de ciudat ar părea celor puţin avizaţi, Securitatea a fost artizanul schimbării, iar atacurile Frontului Salvării Naţionale împotriva instituţiei au fost o sumă de minciuni. Acesta este unul dintre marile paradoxuri ale istoriei contemporane a României, în condiţiile în care instituţia Securităţii a fost şi mai este una dintre cele mai urâte de către o mare parte a opiniei publice din România şi din străinătate. Lucrul ne apare normal. Activitatea ei în slujba statului neputând fi cunoscută de opinia publică, decât de către puţini oameni, imaginea instituţiei a fost proiectată de mass-media externă, aflată în mâinile celor care au doborât-o şi şi-au aservit România.

Cei care au inspirat şi (sau) susţinut lozinca „Jos Securitatea!" nu

au avut în vedere trecutul acestei instituţii, ci viitorul acţiunilor de destabilizare economică, politică, informativă şi militară a României. Existenţa relei intenţii faţă de statul naţional unitar român nu mai poate fi negată. Pe această linie au fost atraşi şi mulţi români care, sub acoperirea fragilă, din punct de vedere istoric, a ideii luptei împotriva comunismului, au sprijinit acţiunile care au erodat România în mod constant, contribuind la aducerea ei în situaţia foarte grea în care se găseşte astăzi. Printre cei care au subminat statul român s-au aflat şi comunişti, unii filoruşi, alţii adversari ai regimului autoritar şi ai cultului personalităţii Ceauşeştilor. Minorităţile naţionale din România s-au situat, în marea majoritate, de partea noului internaţionalism erodator al statului naţional unitar.

Bulversată de atacurile mediatice, de adversitatea populară, de neutralizarea unor lideri ai Securităţii prin arestări, Securitatea a iniţiat unele acţiuni de stradă anti-F.S.N., cum ar fi cele din 12 ianuarie şi, mai ales, a fenomenului Piaţa Universităţii. În această perioadă, au avut loc o serie de negocieri între conducătorii ţări şi unii lideri ai Securităţii, în urma cărora foşti şefi din Securitate au fost aduşi la conducerea noilor servicii de informaţii, iar reprezentanţi ai Securităţii au primit acces la „borcanul cu miere”, preluând importante active ale ţării, primind fonduri mari de la Bancorex, fără dobândă etc. După retragerea forţelor acoperite sovietice din România (octombrie 1990), regimul gruparea fesenistă a lui Ion Ilici Iliescu a coabitat cu fosta securitate şi, împreună, au continuat să manipuleze poporul român, conducându-l pe un drum al coborârii continue.

Regimul politic introdus în România după lovitura de stat din decembrie 1989 s-a aşezat pe un postament de minciună şi dezinformare, la cote nemaiîntâlnite în istoria României. Balastul de neadevăr pe care şi l-au asumat „emanaţii” i-a împiedicat să devină credibili, chiar dacă lumea i-a votat şi îi votează pe unii dintre ei în număr mare, iar unii dintre beneficiarii prăbuşirii economice a României i-au sprijinit. Acest handicap îi va marca şi în perspectivă istorică.

Adevărul despre evenimentele din decembrie 1989 a ieşit greu la lumină şi mai sunt încă unghere ale sale neluminate. Când teama multor martori faţă de primejdia de a fi asasinaţi va dispărea, se va

completa baza de date privitoare la acest important moment din istoria României. Mărturiile rămân foarte importante pentru că în 22 decembrie 1989 şi imediat după aceea, s-au distrus numeroase dosare operative de informaţii, atât de către noii aduşi la putere, cât şi de către unii şefi de securităţi, care s-au temut de două principale pericole: posibila şi plănuita invazie sovietică, care ar fi fost urmată de confiscarea dosarelor foarte importante şi încercarea unor comandanţi de a-şi proteja munca de noii lideri ai ţării, care aveau (majoritatea) dosare de urmărire operativă ca agenţi ai unor state străine. S-au distrus mai ales dosare operativ-informative aflate în lucru. Ne lipsesc documente şi mărturii importante. Este nevoie ca martorii să nu mai dispară în ritmul în care au murit în anii care au trecut, întrucât, la un moment dat, eram pe cale să avem mai mulţi martori în viaţă ai loviturii de stat de la 23 august 1944, decât ale celei din 22 decembrie 1989.

1989 – 1990: destinul unităţii statale a României pe ruta Bonn-Budapesta-Moscova

Politica germano-sovietică de dominaţie şi fărâmiţare a centrului şi estului Europei, din sfârşitul perioadei interbelice, concretizată în primul rând prin încheierea Tratatului Ribbentrop-Molotov, a avut printre urmări desfiinţarea Micii Antante şi dezmembrarea tuturor celor trei ţări componente: Cehoslovacia (1938 – 1939), România (1940) şi Iugoslavia (1941).

După ce în Uniunea Sovietică tabăra politică reformistă, reprezentată la vârf de Mihail Gorbaciov a preluat controlul asupra ţării şi a schimbat modul de promovare a intereselor Rusiei, politica înţelegerilor privitoare la schimbarea configuraţiei central şi est-europene, recunoscută prin tratate internaţionale, dezmembrările şi încălcarea suveranităţii statelor şi altor principii internaţionale în vigoare au proliferat. Istoria s-a repetat în câteva cazuri, apropiind mult concepţiile hitleristo-staliniste de cele promovate în finalul mileniului de către Germania şi Rusia, acum promovând regimul politic cel mai agreat de mai marii de astăzi ai planetei, care este denumit de aceştia „democratic”.

În primăvara anului 1991, preşedintele Mihail Gorbaciov a dat

Televiziunii de la Bucureşti singurul său interviu pentru România. În deschiderea interviului, înainte de a primi întrebările, a dorit să transmită felicitări poporului român şi conducerii sale pentru performanţa de a fi evitat două mari pericole: războiul civil şi dezmembrarea României. Până atunci şi o vreme după aceea, o parte a opiniei publice a fost neîncrezătoare în existenţa proiectelor de dezmembrare a unor state din centrul şi estul Europei, inclusiv a României. Susţinătorii acestor proiecte adormeau suspiciunile care mai apăreau etichetând ideea existenţei acestor proiecte ca fiind securisto-comunistă. După dezmembrarea unor state (Cehoslovacia şi Iugoslavia) recunoscute de întreaga comunitate mondială, inclusiv de legile internaţionale (Tratatul de la Paris-1947 şi Actul Final al Conferinţei O.S.C.E. de la Helsinki-1975) şi după unele dezvăluiri despre lovitura de stat din România din decembrie 1989 şi evenimentele din martie 1990 de la Târgu-Mureş, dubiile privitoare la existenţa acestor proiecte s-au mai risipit.

În vara anului 1989, Republica Federală Germania finalizase în mare înţelegerile cu Uniunea Sovietică şi S.U.A., privitoare la unificarea ţării. Unii lideri din Republica Democrată Germană nu s-au împăcat uşor cu ideea dispariţiei Germaniei comuniste, mai ales şefii Partidului Comunis, Erich Honeker (deloc!) şi STASI, gen. Markus Wolff (greu). Era necesară o acţiune populară de anvergură care să convingă pe comuniştii radicali să accepte mersul evenimentelor spre reunificarea paşnică a ţării. Guvernul vest-german a conceput un plan de trecere în masă a unor cetăţeni din Germania de Est în cea de Vest. Pentru aceasta, cancelarul Helmuth Kohl s-a deplasat la Budapesta, în perioada 23 – 25 august 1989 şi a încheiat Acordul Bonn-Budapesta. Anterior, se purtaseră discuţii intense, încheiate în jurul lui 19 august 1989. Prin acordul încheiat, Ungaria se angaja să deschidă graniţa cu Austria, permiţând est-germanilor, care intrau cu zecile de mii ca turişti în Ungaria, să treacă în vest. În schimb, Germania s-a angajat să sprijine Ungaria în eforturile ei de a recupera Transilvania. Încurajarea germană şi siguranţa guvernului maghiar în interesul Uniunii Sovietice pentru destabilizarea României a determinat Budapesta să se implice

din plin în acţiunile din România, din decembrie 1989, alături de alte servicii secrete.**183** De altfel, Uniunea Sovietică demarase cu decenii în urmă, după 1968, pregătirile în vederea schimbării regimului de la Bucureşti, aşteptând doar condiţii prielnice şi motivaţii solide. Printr-un document al serviciului vest-german de informaţii, BND, emis în anul 1973, guvernul de la Bonn era informat că ministrul sovietic al Apărării, mareşalul Andrei Greciko a afirmat într-o convorbire cu Erich Honeker că „într-o perspectivă mai lungă, lucrurile nu mai pot continua astfel cu România". Serviciile sovietice de securitate şi informaţii creaseră o unitate specială care sprijinea din umbră organizaţiile revizioniste maghiare din emigraţie, care revendicau Transilvania cu glas tare. De asemenea, sovieticii au catalizat revendicările bulgarilor faţă de sudul Dobrogei. În iunie 1971, cu ocazia vizitei în China, Nicolae Ceauşescu a fost informat de preşedintele Mao şi premierul Ciu En L-ai că Moscova acţionează mai ales prin agentura compusă din personalităţile politice, informative şi militare care făcuseră studiile în U.R.S.S. şi slujeau în continuare internaţionalismul comunist, în general şi Uniunea Sovietică, în special.**184**

În cursul revoltei populare şi loviturii de stat din România (decembrie 1989), Ungaria a fost implicată direct în destabilizarea României, iar acţiunile diversioniste s-au desfăşurat în formele cele mai violente în Transilvania, mai ales de-a lungul unui aliniament de frontieră a provinciei istorice (Timişoara, Arad, Cugir, Sibiu, Braşov, Târgu Secuiesc, Miercurea Ciuc şi altele).

Marile conflicte interetnice, însoţite de confruntări violente, de la Târgu Mureş, din martie 1990, au avut în spate scenarii ale unor servicii străine de informaţii, lucru confirmat de înalţi funcţionari ai statului român, inclusiv de şeful S.R.I., Virgil Măgureanu, care a declarat la televiziunea ProTV că trebuie să fie naiv cel care crede că serviciile străine nu au acţionat la Târgu Mureş. În 29 martie 1999,

---

183 Vezi şi Corvin Lupu, *14 ani de la evenimentele din decembrie 1989*, în „Transilvania", serie nouă, anul XXXIII (CVIX), nr. 1/2004.

184 Cristian Troncotă, *Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informaţii şi Securitate ale regimului comunist din România*, Bucureşti, Editura Elion, 2003, pp. 147, 149 şi 151.

fostul vice-prim ministru Gelu Voican Voiculescu a declarat că, în martie 1990, s-a încercat, din exterior, dezmembrarea României. El a făcut această afirmaţie în contextul în care vorbea despre contribuţia mare a Germaniei la dezmembrarea Iugoslaviei. Chiar şi generalul Victor Atanasie Stănculescu, unul dintre cei mai discreţi pucişti din 1989, a recunoscut public, la postul B-1 TV, în martie 2004, că s-a încercat dezmembrarea României.

Nu putem să nu atragem atenţia asupra unor aspecte de mare importanţă pentru relaţiile internaţionale din finalul erei Gorbaciov. În această analiză, este de reamintit că politica germano-sovietică de dominaţie şi fărâmiţare a centrului şi estului Europei, de la sfârşitul perioadei interbelice, concretizată în primul rând prin încheierea *Tratatului Ribbentrop-Molotov*, a avut printre urmări desfiinţarea Micii Antante şi dezmembrarea tuturor celor trei ţări componente: Cehoslovacia (1938 – 1939), România (1940) şi Iugoslavia (1941).

După ce în Uniunea Sovietică tabăra politică „reformistă", reprezentată la vârf de Mihail Gorbaciov a preluat controlul asupra ţării şi a schimbat modul de promovare a intereselor Rusiei, politica înţelegerilor privitoare la schimbarea configuraţiei central şi est-europene, recunoscută prin tratatele internaţionale în vigoare la acea dată, dezmembrările şi încălcarea suveranităţii statelor şi altor principii internaţionale în vigoare au proliferat. Istoria s-a repetat în câteva cazuri, apropiind mult concepţiile hitleristo-staliniste de cele promovate în finalul mileniului de către Germania şi Rusia, ambele devenite între timp adepte ale regimului politic denumit democratic („democratic"?).

În primăvara anului 1991, preşedintele Mihail Gorbaciov a dat Televiziunii de la Bucureşti singurul său interviu pentru România. În deschiderea interviului, înainte de a primi întrebările, a dorit să transmită felicitări poporului român şi conducerii sale pentru performanţa de a fi evitat două mari pericole: războiul civil şi dezmembrarea României. Până atunci şi o vreme după aceea, o parte a opiniei publice a fost neîncrezătoare în existenţa proiectelor de dezmembrare a unor state din centrul şi estul Europei, inclusiv a României. Susţinătorii acestor proiecte adormeau suspiciunile care mai apăreau etichetând ideea existenţei acestor proiecte ca fiind

securisto-comunistă. După dezmembrarea unor state (Cehoslovacia şi Iugoslavia) recunoscute de întreaga comunitate mondială, inclusiv de legile internaţionale (*Tratatul de la Paris*-1947 şi *Actul Final al Conferinţei O.S.C.E. de la Helsinki*-1975) şi după unele dezvăluiri despre lovitura de stat din România din decembrie 1989 şi evenimentele din martie 1990 de la Târgu-Mureş, dubiile privitoare la existenţa acestor proiecte s-au mai risipit.

În vara anului 1989, Republica Federală Germania finalizase în mare înţelegerile cu Uniunea Sovietică şi S.U.A., privitoare la unificarea ţării. Unii lideri din Republica Democrată Germană nu s-au împăcat uşor cu ideea dispariţiei Germaniei comuniste, mai ales şefii Partidului Comunis, Erich Honeker (deloc!) şi STASI, generalii Erich Mielke şi Markus Wolff (greu). Era necesară o acţiune populară de anvergură care să convingă pe comuniştii radicali să accepte mersul evenimentelor spre reunificarea paşnică a ţării. Guvernul vest-german a conceput un plan de trecere în masă a unor cetăţeni din Germania de Est în cea de Vest. Pentru aceasta, după înţelegeri anterioare între serviciile secrete, s-a încheiat un cunoscut sub numele de *Acordul Bonn-Budapesta*. Legat de acesta, cancelarul Helmuth Kohl s-a deplasat la Budapesta, în perioada 23 – 25 august 1989.

Prin acordul încheiat, Ungaria se angaja să deschidă graniţa cu Austria, permiţând est-germanilor, care intrau cu zecile de mii ca turişti în Ungaria, să treacă în vest. În schimb, Germania s-a angajat să sprijine Ungaria în eforturile ei de a recupera Transilvania. Încurajarea germană şi siguranţa guvernului maghiar în interesul Uniunii Sovietice pentru destabilizarea României a determinat Budapesta să se implice din plin în acţiunile din România, din decembrie 1989, alături de alte servicii secrete.**185** De altfel, Uniunea Sovietică demarase cu decenii în urmă, după 1968, pregătirile în vederea schimbării regimului de la Bucureşti, aşteptând doar condiţii prielnice şi motivaţii solide. În acest sens, a fost elaborat *Planul Dniestr* (Nistru). Printr-un document al serviciului vest-german de informaţii, BND, emis în anul 1973, guvernul de la Bonn era informat că ministrul sovietic al Apărării,

---

185 Vezi Corvin Lupu, *14 ani de la evenimentele din decembrie 1989*, în „Transilvania", serie nouă, anul XXXIII (CVIX), nr. 1/2004.

mareşalul Andrei Greciko a afirmat într-o convorbire cu Erich Honeker că „într-o perspectivă mai lungă, lucrurile nu mai pot continua astfel cu România". Serviciile sovietice de securitate şi informaţii creaseră o unitate specială care sprijinea din umbră organizaţiile revizioniste maghiare din emigraţie, care revendicau Transilvania cu glas tare. De asemenea, sovieticii au catalizat revendicările bulgarilor faţă de sudul Dobrogei. În iunie 1971, cu ocazia vizitei în China, Nicolae Ceauşescu a fost informat de preşedintele Mao şi premierul Ciu En L-ai că Moscova acţionează mai ales prin agentura compusă din personalităţile politice, informative şi militare care făcuseră studiile în U.R.S.S. şi slujeau în continuare internaţionalismul comunist, în general şi Uniunea Sovietică, în special.**186**

În cursul revoltei populare şi loviturii de stat din România (decembrie 1989), Ungaria a fost implicată direct în destabilizarea României, aşa cum am arătat în capitolul dedicat loviturii de stat din decembrie 1989.

În ianuarie 1994, în revista britanică Intelligence Digest, care se distribuie pe bază de abonamente pentru persoane selecţionate din anturajele serviciilor secrete şi care cuprinde numeroase informaţii confidenţiale, a fost publicat un articol, de către redactorul şef, Joseph de Courey, referitor la un acord ruso-german, încheiat cu prilejul unor discuţii secrete, la Geneva, în septembrie 1990. Cele două părţi au abordat probleme sferelor de influenţă în estul Europei. Redactorul şef al revistei spunea că, ulterior, veridicitatea informaţiilor i-a fost confirmată şi dintr-o sursă neaşteptată, care a dat gir informaţiilor iniţiale.

Astfel, în septembrie 1990, la Geneva, germanii şi sovieticii au căzut de acord:

1. Uniunea Sovietică nu se va opune dezmembrării Cehoslovaciei.
2. Republica Cehă va deveni parte a sferei de influenţă economică a Germaniei, cu scopul posibil de încorporare politică a regiunii în următorii 12 – 15 ani în Germania.

---

186 Cristian Troncotă, *Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informaţii şi Securitate ale regimului comunist din România*, Bucureşti, Editura Elion, 2003, pp. 147, 149 şi 151.

3. Germania va compensa Rusia pentru daunele economice suferite prin pierderea influenţei în Europa de Est.
4. Ungariei i se va permite urmărirea scopului ei de a-şi recâştiga teritoriile pierdute după primul război mondial prin Tratatul de la Trianon, în faţa României, Ucrainei, Cehoslovaciei şi Iugoslaviei.
5. Germania va spori ajutorul economic acordat Ungariei, pentru a o face mai atractivă decât vecinii ei.
6. Uniunea Sovietică se angaja să nu ridice obiecţii la divizarea Iugoslaviei şi să accepte intrarea Croaţiei şi Sloveniei în sfera economică germană de interese.
7. Uniunea Sovietică era rugată să accepte unirea Ucrainei Transcarpatice cu Ungaria, dacă naţionaliştii ucraineni ar desfăşura activităţi „distructive".
8. În afară de compensaţia economică pentru pierderile suferite, Germania se angaja să „nu fie activă" în chestiuni privind Ucraina şi statele baltice şi să nu le considere parte a sferei de influenţă economică a Germaniei.[187]

Despre aceste înţelegeri germano-sovietice a scris şi directorul general al Serviciului Român de Informaţii, generalul Alexandru Radu Timofte, care confirmă întru totul cele afirmate de noi mai sus.[188]

Astăzi este evident că în perioada 1989 – 1991, destinul integrităţii teritoriale a României a circulat pe ruta Moscova – Bonn – Budapesta şi că în cabinetele germane şi sovietice se pregătea un nou *Pact Hitler – Stalin*, cu nimic mai curat. Dar, înţelegerile verbale de la Malta (2 – 3 decembrie 1989) şi prăbuşirea Uniunii Sovietice, ca urmare a schimbării modului de promovare a propriilor interese de către Federaţia Rusă, a grăbit procesul de extindere a Uniunii Europene şi a modificat/ (amânat?) proiectele germane şi ruse

---

187 Emilian M. Dobrescu, *50 de ani care au zguduit lumea. 1944-1994*, Bucureşti, Societatea Ştiinţă & Tehnică S.A., 1995, Cuvânt înainte de Gheorghe Buzatu, p. 155-156. Vezi şi „Plai românesc", Gazeta Societăţii pentru cultura românească „Mihai Eminescu", din regiunea Cernăuţi, nr. 1-2 (61-62), 1994, p. 11.

188 Alexandru-Radu Timofte, *Lungul drum al serviciilor secrete către democraţie*, Bucureşti, Editura A.N.I., 2004, p. 108-109.

privitoare la estul Europei. Noile proiecte apărute au fost elaborate pornindu-se de la premisele unificării europene şi extinderii cât mai către estul bogat în resursele de energie şi materii prime care să alimenteze uriaşa economie europeană, în general şi germană, în special. Datele proiectelor s-au schimbat pe măsură ce a devenit evident că Europa, în efortul ei de recâştigare a întâietăţii mondiale deţinută cu secole în urmă, are ca principal rival S.U.A. Cu un asemenea rival, consolidarea se poate face doar prin unitate şi extindere. Celelalte proiecte au fost lăsate în conservare.

Aspecte privind politica securităţii naţionale a României

„Audiatur et altera pars".

Promovarea politicii de globalizare ridică o serie de probleme legate de securitatea naţională a statelor. În condiţiile contemporane, în ciuda marilor şi rapidelor mutaţii din viaţa internaţională, statul naţional a rămas în continuare cadrul în care naţiunile îşi conservă şi îşi dezvoltă valorile de toate felurile. Securitatea naţională este domeniul care trebuie să rămână garanţia acestui obiectiv.

În acest moment istoric, pentru România, ca şi pentru alte state europene, promovarea globalizării înseamnă promovarea politicii de integrare euro-atlantică, preluarea controlului străin asupra economiei, a resurselor naturale şi a principalelor decizii ale ţării, într-o măsură tot mai mare, transferul în Occident a numeroase elite intelectuale şi a unora dintre cei mai buni specialişti şi muncitori români, afilierea la instituţii şi organisme decizionale internaţionale. De asemenea, încă din anul 1990, s-a promovat o infuzie culturală străină care nu este de cea mai bună calitate. În general s-a promovat mult cultura militantă care combate spiritul naţional şi civilizaţia tradiţională, în favoarea cosmopolitismului şi a creării „omului nou", supus „lumii civilizate" occidentale. Atât susţinătorii, cât şi detractorii globalizării, îşi pun o întrebare importantă: *Nu cumva globalizarea a fost deturnată în favoarea promovării unei politici de occidentalizare, respectiv de promovare a intereselor marilor puteri occidentale şi a unor mari corporaţii internaţionale, sub masca globalizării?* Unii analişti, ca şi reprezentanţi ai societăţii civile, răspund categoric: „da!" De altfel, multe acţiuni etichetate de mass-media ca fiind „antiglobalizare", sunt,

de fapt, acţiuni împotriva modului în care se promovează această politică şi mai puţin împotriva conceptului în sine. În Uniunea Europeană, pe măsura creşterii foarte mari a rolului economic şi politic al Germaniei, are loc o promovare prioritară a intereselor economice ale acestei puteri regionale.

Personal, consider că întregul discurs politic legat de problematica securităţii naţionale, a efortului de integrare euro-atlantică, este unul pe alocuri incomplet, ceea ce poate nu numai dăuna, dar şi produce efecte negative, uneori greu de anticipat. Multe dintre problemele care trebuie aduse la masa discuţiei sunt evitate de către cei care abordează teme legate de situaţia economică şi politică actuală a României, întrucât ele atrag după sine etichetări care ştirbesc imaginea publică: „nostalgic", „protocomunist", „comunist naţional", „retardat", „dinozaur", „antiamerican", „antidemocrat", „antiromân", „antiprogres", „securist" etc. Doar cei care aplaudă necondiţionat, cu aceeaşi tărie şi succesele şi eşecurile regimului sunt acceptaţi, agreaţi şi încurajaţi. Dar orice analiză serioasă trebuie să fie o judecată, un proces, în care sunt reprezentate cel puţin două părţi şi, implicit, păreri, de cele mai multe ori diferite. Analiza trebuie să semene cu un act de justiţie. Ca urmare, principiul *audiatur et altera pars* trebuie să fie aplicat în mod obligatoriu. Tot ceea ce se face în lipsa lui rămâne pură propagandă şi nu se validează în istorie, rămânând doar un balast obositor şi dăunător. Ne place sau nu ne place, ne dezamăgeşte sau nu, în istoria României, politica de integrare euro-atlantică are şi contra-argumente, atât de fond, respectiv de promovare a ei, cât şi privitor la modul cum a fost promovată, sau cum s-a acceptat a fi, sau cum am fost obligaţi să o facem. În oricare din aceste situaţii, discuţia îşi păstrează aceeaşi valabilitate. Consider că asemenea discuţii sunt necesare societăţii româneşti, atât de puţin pregătită şi ajutată să înţeleagă în profunzime fenomenele politice contemporane. Nu sunt singurul convins de acest lucru. Ca argument, vă ofer un citat dintr-un articol al reputatului academician Florin Constantiniu, care, privitor la critica adusă modului în care s-a promovat politica românească de integrare euro-atlantică, spunea: „... În loc de argumente ţi se aruncă insulte, afirmaţii fără dovezi şi, tot mai mult în timpul din urmă, considerentul politic. Este una dintre multele dovezi ale primitivităţii

noastre culturale în ciuda vorbăriei despre spiritul european, care ne-ar caracteriza. Surprinzător, partizanii cei mai „vocali" ai integrării în U.E. şi N.A.T.O. sunt printre promotorii cei mai stăruitori ai acestui stil dâmboviţean de polemică..."[189].

Pentru înţelegerea întregului ansamblu al problematicii politicii de integrare euro-atlantică este nevoie să apelăm în primul rând la istorie şi să pornim în analiză de la axioma dovedită că întreaga activitate politico-militară a marilor puteri, cele care decid soarta continentală, sau mondială, este una pusă în scopul dominaţiei şi a promovării propriilor interese economice şi de securitate. Dacă pornim analiza de la ideile mult vehiculate de propagandă ale unora dintre marile puteri, potrivit cărora interesele comune ale popoarelor sunt pe primul plan al acţiunii politico-militare a celor care influenţează decisiv politica mondială, că promovarea principiilor democraţiei are prioritate în faţa intereselor puterilor, atunci nu ne rămâne decât să nu ne mai supărăm pe cunoscutul „oracol din Dămăroaia", Saul Brukner (deghizat în român sub numele Silviu Brucan), care ne-a numit „stupid people". Pe plan internaţional este o teribilă luptă pentru influenţă economică, respectiv pentru pieţe de desfacere, pentru surse sigure şi ieftine de energie şi de materii prime, pentru promovarea tehnologiilor de vârf înaintea concurenţei, pentru lichidarea producţiei şi a obiectivelor economice ale cât mai multor competitori de pe piaţă, prin tot felul de mijloace, pentru controlul informaţiei tehnologice etc. Unii analişti numesc aceste fenomene „război economic internaţional", alţii îl numesc „liberă concurenţă". Indiferent cum spunem, ambele denumiri sunt corecte, prima având un înţeles mai complet, realitatea este aceeaşi şi analiza trebuie obligatoriu să pornească de la interese şi nu de la principii.

Pentru promovarea politicii de integrare euro-atlantică, în general, a problematicii de securitate, în special, credem că puterea din România avea nevoie de argumentul politic al invitaţiei de începere a negocierilor de aderare la Pactul Nord-Atlantic, în faţa poporului român. Invitaţia a fost realmente un succes, mai ales că, după

---

189 Florin Constantiniu, *Moravuri şi năravuri dâmboviţene. Primitivism, lăutarism, impresionism*, în „Dosarele istoriei", An VII, nr. 7 (71), 2002, p. 59.

destrămarea Uniunii Sovietice, România nu şi-a construit alternative politice şi economice. Fără să încercăm să „cântăm în strună" clasei politice, lucru pe care îl face suficient de multă lume, angajată, plătită şi răsplătită pentru aceasta, pentru a mai încerca şi noi în rândurile de faţă, afirmăm că poate România nici nu putea să încerce promovarea unei politici externe deschisă către toate puterile economice ale lumii (Lumea a III-a, Rusia, China, bogatele ţări arabe ş.a.), chiar dacă avea o tradiţie valoroasă în acest sens. Există numeroase opinii, chiar informaţii, potrivit cărora, în ultimul deceniu al secolului trecut, Lumea Occidentală, noul nostru stăpân, a condiţionat integritatea teritorială a României de înscrierea ţării, fără rezerve, pe linia politicii de aderare euro-atlantică şi a predării suveranităţii naţionale. Această înscriere pe traseul politic euro-atlantic s-a făcut imediat după transferul fostei zone sovietice de influenţă către S.U.A. şi către U.E. Occidentul a achiziţionat piaţa economică a fostului C.A.E.R. având un obiectiv foarte clar: ieşirea parţială din criza cronică de supraproducţie în care se găseşte de mai multe decenii, cu deosebire de după a doua mare criză a petrolului (1973), prin lichidarea economiilor ţărilor est-europene şi preluarea pieţelor acestora de către economia occidentală. Desigur, în afara pieţei C.A.E.R., ţările care compuneau această organizaţie economică deţineau numeroase alte pieţe de pe întregul glob pământesc, care au fost şi ele, integral, vizate de noii stăpâni. Pentru România, a apărut mai întâi „pisica": pericolul scindării ţării, în decembrie 1989 şi, mai ales în martie 1990, când pericolul a fost vizibil. În acelaşi sens, arătăm că au mai fost momente când s-a pus problema activării proiectelor de scindare a României, opinia publică nefiind însă avizată. Despre aceste evenimente, unii dintre cei mai informaţi oameni de atunci din România, vice-prim-ministrul răspunzător de problemele securităţii naţionale, Gelu Voican Voiculescu şi directorul S.R.I., Virgil Măgureanu, au declarat că ele sunt opera serviciilor secrete străine. Gelu Voican Voiculescu a declarat explicit, la televiziunea PROTV, dar şi cu alte ocazii, că serviciul secret al Germaniei a orchestrat conflictul, la acţiune participând şi alte servicii. Desigur, Gelu Voican-Voiculescu, propulsat de Securitate la conducerea României, făcând parte din grupul promoscovit al conspiratorilor care au fost aduşi la putere în 22

decembrie, nu a relatat despre implicarea serviciilor speciale sovietice, care, în martie 1990, aveau pe teritoriul României zeci de mii de luptători, care au fost implicaţi în toate acţiunile importante „de stradă”: tentativa de răsturnare a lui Ion Iliescu din 12 ianuarie 1990, mineriadele din 28 ianuarie, 18 februarie, 13 – 15 iunie şi în fenomenul Piaţa Universităţii**190**. Ulterior evenimentelor, s-au aflat mai multe lucruri despre *Acordul Bonn-Budapesta*, din 25 august 1989, privitor la concursul acordat de Germania pentru sprijinirea Ungariei de a reintra în posesia Transilvaniei. Cu această ocazie, în contrapartidă, Ungaria a promis Germaniei că va destabiliza fosta Germanie comunistă, deschizând concomitent frontierele cu această ţară şi cu Austria şi declanşând un exod a sute de mii de oameni din fostul R.D.G., prin Ungaria şi Austria, către Germania Occidentală, fenomen care a grăbit prăbuşirea zidului dintre cele două Germanii şi s-a catalizat astfel, reîntregirea ţării. De altfel, după cum este binecunoscut, înaintea celui de al doilea război mondial, Germania a dezmembrat Cehoslovacia, România şi Iugoslavia. După cum am mai arătat în această lucrare, puterile europene nu au agreat niciodată o alianţă puternică în centrul Europei. Mica Antantă n-a fost dorită. Istoria s-a repetat. De data aceasta, au fost dezmembrate doar Cehoslovacia şi Iugoslavia. România şi-a păstrat integritatea cu un preţ foarte mare. În primăvara anului 1990, preşedintele Ion Iliescu a zburat la Moscova, a cerut ajutor de la Mihail Gorbaciov şi a promis semnarea unui tratat cu Uniunea Sovietică, în care au fost incluse clauze greu acceptabile, sau chiar inacceptabile, cum ar fi cea privitoare la recunoaşterea istorică a apartenenţei unor teritorii româneşti la Ucraina. Acest tratat a fost semnat de preşedintele Iliescu. După semnarea tratatului, ca prin minune, problema transilvană s-a închis. În singurul interviu acordat în cariera sa pentru România, în anul 1991, reporterului TVR Felicia Meleşcanu, Mihail Gorbaciov a început prin a felicita poporul român şi conducerea sa pentru că a evitat, citez: „războiul civil şi dezmembrarea ţării”. Deci, Mihail

---

190 Vezi Cristian Troncotă, *Duplicitarii*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Elion, 2014, p. 223 şi, mai pe larg, Corvin Lupu, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015, pp. 218-220.

Gorbaciov recunoştea în faţa întregii opinii publice, că România s-a aflat în faţa acestor două pericole. Ulterior, Parlamentul României, care avea la ora aceea, în 1991, un aşa de mare procent F.S.N. Încât era realmente o maşină de vot, a respins tratatul româno-sovietic şi el nu a mai fost promulgat. Dar România „s-a cuminţit" în faţa Occidentului, preşedintele Iliescu n-a mai vorbit acuzator despre cei care au „întinat socialismul", a dat dovadă de o teribilă capacitate de adaptare la situaţii noi, a făcut adevărate „piruete" politice, a cotit-o către noii stăpâni şi încet, încet, mai greu, după compromisuri uriaşe, a fost acceptat, pentru că interesele de extindere şi de consolidare a controlului Uniunii Europene pe tot continentul, ca şi interesele americane de globalizare (americanizare), au fost şi sunt foarte mari. Nu trebuie minimalizat nici sprijinul acordat guvernării minoritarilor etnici Ion Iliescu şi Adrian Năstase de către influentele cercuri evreieşti din S.U.A. şi Israel, în schimbul promovării unor mari interese economice în România şi a recunoaşterii de către România a crimei de genocid împotriva evreilor în contul poporului român şi promovarea legislaţiei antisemite adecvate acestei recunoaşteri. Ne referim la foarte controversata *Ordonanţă 31/2002*, ulterior completată cu Legea 217/2015. Din punctul meu de vedere, acest act normativ are vădite conotaţii antiromâneşti, este o formă deschisă de promovare a poliţiei politice, a încălcării dreptului la liberă exprimare şi un act care introduce cenzura la vedere. De asemenea, este un act anticultural, care afectează grav promovarea unei mari părţi din cultura românească autentică, cu deosebire cea cu caracter naţional. *Ordonanţa 31/2002* contravine atât *Constituţiei* României, cât şi legislaţiei europene, fiind introdusă abuziv, la presiunea cercurilor evreieşti internaţionale, după ce a fost respinsă de Parlamentul României şi adoptată pe ascuns, în 2006, prin procedura de adoptare tacită, introdusă în legislaţia României prin completarea Constituţiei, în urma referendumului privitor la modificarea *Constituţiei* României, din noiembrie 2003, referendum realizat prin încălcarea procedurilor legale şi falsificat. Acest fapt produce efecte negative pe termen lung.

Succesul politic al respingerii de către Parlamentul României a tratatului promis de Ion Iliescu la Moscova, a fost de scurtă durată. După alegerile din noiembrie 1996, noilor politicieni amatori ajunşi la

conducerea României li s-a spus, de la „Înalta Poartă” a N.A.T.O., că trebuie obligatoriu să semneze tratatele politice cu vecinii, pentru a putea fi primiţi în Organizaţia Nord-Atlantică. Aşa s-a ajuns la *Tratatul dintre Ucraina şi România*, din 1997, cu dureroasele cunoscute prevederi. Una este să ni se ocupe un teritoriu, pentru una-două-trei sute de ani şi cu totul alta este ca noi să recunoaştem că teritoriul nu ne aparţine. Aceste greşeli au urmări care pot fi milenare şi niciun joc de cuvinte, niciun discurs avocăţesc, nu le poate anula. Şi în acest caz, interesele României au fost reprezentate la vârf, în principal, de trei personalităţi, toţi trei minoritari etnici: preşedintele Constantinescu (Kazbich) şi doi miniştri de Externe, Adrian Severin şi Andrei Pleşu. Desigur, şi în acest caz, eu nu învinovăţesc pe nimeni pentru că nu este etnic român, dar, ca român, îmi pun întrebarea cum a fost posibil ca în momentele când s-au stabilit condiţiile în care s-au derulat momentele cruciale din istoria postceauşistă a României, deciziile au fost luate de reprezentanţi ai etniilor minoritare: Iliescu, Brucan, Militaru, Roman, Măgureanu, Bârlădeanu, Marţian, Stănculescu, Constantinescu, Năstase, Pleşu, Severin etc., majoritatea minoritari ascunşi. În finalul analizei, constatăm că România europeană este mai mult o colonie a puterilor, băncilor şi corporaţiilor occidentale. De aceea, eu apreciez, că, pe lângă unele câştiguri de drepturi cetăţeneşti, dintre care două importante (dreptul la liberă circulaţie şi o cenzură a cuvântului vorbit şi scris mai mică), regimul postcomunist a reprezentat o înfrângere a românismului, a intereselor vitale ale majorităţii naţionale de etnie română.

De intrat în N.A.T.O., am intrat. Se spune că oricare dintre ţările membre s-ar fi opus, aderarea ar fi fost compromisă. Dar, probabil, ţările nu mai au atâta libertate încât să se poată opune, dacă marea putere militară de peste Ocean a hotărât în alt fel. Nu mult timp după aderare, a fost rostită, mai mult în gând şi şoptit la ureche, întrebarea: „când o să ieşim din N.A.T.O?”. Pe măsură ce evoluţiile politice internaţionale vor continua să evolueze spre o nouă ordine internaţională, în cadrul căreia S.U.A. vor avea un cuvânt tot mai puţin important, această întrebare se va formula cu glas tot mai puternic.

Din punct de vedere al aderării României la N.A.T.O. şi la U.E., după părerea mea, acestea au fost strict necesare pentru

conştientizarea poporului român. Spun aceasta deşi cunosc bine că aderarea României a fost dorită de Occident, chiar dacă nu îndeplineam condiţiile care fuseseră stipulate, din interesul evident de a pune mâna pe resursele şi pe economia României, în integritatea lor. Când a aderat la structurile euro-atlantice, România nu mai avea o economie proprie cu care să concureze companiile occidentale, majoritatea economie productive din ţară aparţinând străinilor.

Am afirmat că aderarea României la structurile euro-atlantice a fost strict necesară, întrucât, după decenii întregi de propagandă occidentală foarte profesionist realizată, o mare parte a poporului român, pe care eu nu o pot cuantifica în lipsa unor studii, trăia convingerea că aderarea ţării la Lumea occidentală înseamnă intrarea în „Sfântul Rai". Majoritatea opiniei publice nu şi-a ridicat nicio clipă problema că România nu va fi tratată ca un partener egal şi suveran, ci va fi tratată ca şi pivniţa casei europene, alături de Bulgaria.

Privitor la preţul aderării, se spune mereu că România va mai avea de suportat costuri mari ale aderării. Costurile care ar urma să fie plătite, deşi foarte mari, nu mai pot fi decât o mică parte din cât a plătit deja România, în primii 15 – 20 ani postcomunişti, fără ca acest lucru să mai fie amintit de clasa politică şi nici de către militari, mereu atenţi să nu supere puterea politică. Şi să vrem să plătim cât am plătit deja, nu mai putem, pentru că nu mai avem economie şi resurse suficiente neînstrăinate.

După lovitura de stat din decembrie 1989, României nu i s-a mai permis să exporte armament, o vreme nici alimente, nici alte bunuri. Ea a devenit o sursă de materii prime, de forţă de muncă înalt calificată şi foarte ieftină, de tinere valori intelectuale, de specialişti, tehnicieni, de întreprinderi bogate, bănci, societăţi de asigurări cumpărate pe mai nimic şi, mai presus de toate, de genele valoroase ale românilor stabiliţi în Occident. Petrolul, gaze, aur, păduri, pământ fertil etc., au fost înstrăinate. În primii 10 – 15 ani post-ceauşişti, când unii politicieni, în lipsă de argumente, se lăudau cu creşterea exportului uitau să ne spună ce exportam: fier vechi, instalaţii şi metale neferoase (fosta noastră industrie care se lichida), buşteni (în multe locuri din ţară, ca urmare a defrişărilor, satele au început să alunece pe dealuri) şi alte resurse naturale, manoperă calificată şi ieftină (Ioan). Vindeam

ieftin grâu şi importam scump făina. Vindeam porumb şi importam carnea produsă de porumbul românesc. Viitorul ne promite doar contingente limitate la produsele care pot realmente să contribuie la creşterea economiei în zonele ei importante. Problema fundamentală a economiei din România europeană este că ea aparţine în cea mai mare parte străinilor. Fostul rai agricol românesc nu mai asigură decât aprox. 20% din consumul alimentar intern! Majoritatea profiturilor companiilor străine sunt scoase ilegal din ţară. Majoritatea societăţilor străine lucrează cu contabilităţi duble şi nu înregistrează profit pe teritoriul României, ci îl plasează în contul unor firme din străinătate cărora le livrează tot ceea ce exploatează sau produc în România. Organele de control ale statului sunt obligate să închidă ochii când este vorba de societăţi străine, mai ales de mari corporaţii. Sumele fabuloase pe care băncile străine le-au acumulat în România, după ce au preluat sistemul bancar românesc, au fost expediate băncilor „mamă" din străinătate, cu toate că ar fi avut obligaţia să investească acei bani în România şi să contribuie la dezvoltarea acestei ţări.

În ceea ce priveşte sistemul bancar occidental, acesta a fost conceput având instituţiile bancare ca o sursă de profit, profit pe seama persoanelor juridice şi fizice pe care le deserveşte. Alternativa este cea a fostului regim socialist de stat, în care băncile nu erau sursă de profit, ci instrumente de sprijinire a societăţilor comerciale, cele menite să producă profit cu sprijinul băncilor. Sugrumarea întreprinderilor, cu deosebire a întreprinderilor mici şi mijlocii, de către sistemul bancar, este una din racilele sistemului din S.U.A. şi din U.E. Statele europene care reuşesc să-şi menţină un control sporit asupra băncilor sunt Polonia şi Ungaria. Pentru aceasta, cele două ţări au acceptat doar în parte să pună în aplicare dispoziţiile Uniunii Europene, ale S.U.A. şi ale F.M.I. În anul 2014, Ungaria, care avea o datorie de 12 miliarde de euro la F.M.I., în contul căreia i se puneau tot felul de condiţii economice şi politice inacceptabile unui stat suveran, a împrumutat întreaga sumă de la Moscova, a achitat datoria şi a denunţat acordul cu F.M.I., declarând şi *non grata* pe funcţionarii fondului aflaţi la Budapesta. Aşa ceva nu făcuse nici Nicolae Ceauşescu, când a denunţat acordul cu F.M.I.

Nu ştiu dacă mai este cazul să amintesc, poate pentru mai tinerii

noştri cititori, că România a fost una dintre cele mai mari exportatoare de arme din Europa, activitate care aducea ţării multe miliarde de dolari, permanent, la timp şi sigur, de pe o piaţă bogată şi mereu solvabilă. Politicienii noştri, aserviţi unor interese străine, au acceptat în tăcere enunţarea teoriei „ghemului de fiare vechi", lansată de unul dintre cunoscuţii lichidatori ai economiei României, evreul Petre Roman. Nu este lipsit de importanţă să amintim că domnia sa este fiul fostului „internaţionalist" Ernst Neulander, care şi-a luat numele de Valter Roman. Oameni fără patrie, care plecau de la Moscova în diverse ţări unde erau trimişi de Intercom pentru a promova interese străine respectivelor locuri. Ernst Neulander a participat activ la sovietizarea României şi la distrugerea elitelor naţionale româneşti, după al doilea război mondial, iar fiul său a declanşat şi dus departe procesul de lichidare economică a României. Alţi politicieni, aleşi cu migală de noii stăpâni ai estului Europei, i-au continuat „opera". Lumea a tăcut, a privit neputincioasă la corpul valoros de specialişti, tehnicieni şi muncitori din industria militară care încercau cu disperare să-şi apere domeniul. Cauza era pierdută. Lichidatorii beneficiau de sprijinul neprecupeţit al concurenţei, care şi-a văzut visul cu ochii. Când statul român a acceptat să vândă unele fabrici de armament, mai ales unor firme din S.U.A., noile firme au primit dreptul de a exporta, uneori prin intermedierea unor firme româneşti, deţinătoare de licenţă şi aparţinând unor persoane „de încredere" ai S.U.A., de regulă foşti generali în sistemul de Apărare şi Siguranţă Naţională.

Agricultura este o epavă. Multe milioane de hectare de pământ, inclusiv de bună calitate, nu s-au mai lucrat şi nu s-au mai îngrijit timp de peste un deceniu. Ulterior, după aderarea la U.E., s-a continuat şi mai intens înstrăinarea pământului fertil al ţării, astfel că, la ora scrierii acestor rânduri, peste 25% din suprafaţa arabilă a ţării aparţine străinilor. Aceasta este o adevărată nenorocire naţională, pe termen lung.

Crescătoriile de animale au fost şi ele lichidate, în marea majoritate. România, care consuma înainte de 1989, doar aproximativ 25 – 30% din producţia agricolă proprie, exportând restul, a pierdut toată piaţa externă şi peste 75% din piaţa internă, devenind o mare importatoare de produse alimentare. Calitatea alimentelor importate

este, în cea mai mare parte, mult sub standardele ecologice ale alimentaţiei româneşti din perioada agriculturii şi industriei alimentare de stat.

Institutele de cercetări ştiinţifice au fost şi ele conştiincios lichidate.

Activitatea informativă, extrem de importantă pentru securitatea naţională a tuturor statelor care au aspiraţii de progres, încă din primii ani post decembrişti, a fost dezorganizată şi controlată de servicii străine. Secretele ţării au fost penetrate. S-a umblat în toate sertarele. A dispărut multă arhivă. Pe lângă cele mai importante instituţii centrale ale statului se află consilieri străini, mai ales cei ai S.U.A., precum odinioară cei sovietici. De cei sovietici am scăpat, cu greu, dar am scăpat. Aceştia nu sunt cu nimic mai buni decât cei sovietici. Personal, cred că va veni un moment când politicienii României post-comuniste vor dori şi ei să poată scăpa de consilierii străini care ne-au împânzit astăzi. În anul 2003, preşedintele Ion Iliescu, aflat la Washington, a semnat un acord de prea derare la N.A.T.O., prin care a acceptat ca principalele servicii româneşti de informaţii să se subordoneze celor ale S.U.A.[191]

În numele politicii de integrare euro-atlantică s-a lichidat sau înstrăinat cea mai mare parte a economiei româneşti. Mai apoi, pe măsură ce întreprinderile s-au vândut or s-au lichidat, s-a trecut la începerea înstrăinării resurselor naturale ale ţării. Resursele platoului continental românesc al Mării Negre, obţinut prin sentinţa irevocabilă a Tribunalului de la Haga, a căror dimensiune nu este cunoscută cu precizie, au fost înstrăinate înainte de câştigarea procesului. Aderarea la N.A.T.O. şi la U.E. nu a îmbunătăţit nivelul de trai al majorităţii populaţiei. Din această cauză, în decurs de doar un deceniu, au părăsit România câteva milioane de oameni, în căutare de lucru şi pentru un trai mai bun. Aceasta este după părerea mea, cea mai grea pierdere pentru poporul român. În primul rând, când fac această afirmaţie, am

---

191 Tot cu acest prilej, Ion Ilici Iliescu a decorat pe foştii ofiţeri de securitate judeo-bolşevici Mihai Pacepa şi Mircea Răceanu, care au trădat şi s-au pus în slujba serviciilor străine de informaţii, justificându-şi trădarea prin „sentimentele" lor anticomuniste, după ce au făcut o carieră de înalt nivel în cadrul Securităţii.

în vedere faptul că au plecat şi continuă să plece foarte mulţi dintre tinerii cei mai pregătiţi ai ţării, elitele românilor, ceea ce reprezintă o pierdere genetică irecuperabilă. Pleacă superdeştepţii şi rămân mediocrii şi oamenii obişnuiţi. Gena strălucită se duce în alte ţări şi nu se mai perpetuează în România. Un asemenea dezastru genetic nu s-a mai produs niciodată în istoria României. Din acest punct de vedere, al românismul regimul actual a adus prejudicii mult mai mari decât regimul judeo-bolşevic, care a distrus o mare parte din elitele ţării. Am în vedere şi faptul că regimul actual a distrus şi perspectivele.

În al doilea rând, am în vedere că aceste milioane de români plecaţi în străinătate sunt oameni din forţa de muncă activă, în majoritate între 20 şi 50 de ani. Ei contribuie la dezvoltarea ţărilor în care muncesc şi la „pasul pe loc" al României, lipsită de aportul lor. Cei rămaşi în ţară plătesc greu pensiile şi salariile bugetarilor, inclusiv ale părinţilor celor plecaţi, în timp ce românii plecaţi în străinătate asigură prosperitatea altora.

În al treilea rând, am în vedere gravele probleme sociale pe care le generează plecarea acestor milioane de oameni la muncă. Copiii rămaşi în ţară, fără unul din părinţi, sau fără amândoi, ridică grave probleme de educaţie, de disciplină, de multe ori, de infracţionalitate. Un număr impresionant de familii se destramă. În al patrulea rând, am în vedere faptul că economia României nu are perspective de dezvoltare în condiţiile în care elita forţei sale de creaţie şi de muncă lipseşte din ţară.

Aceste probleme nu sunt în atenţia autorităţilor române, care sunt conduse de persoane selecţionate din mediul politic de către forţele externe care stăpânesc România. În era euro-atlantică, la conducere nu se poate ridica nicio personalitate care să nu fie sub influenţa şi sub controlul absolut al consilierilor străini. Cei care se aventurează pe tărâm politic fără să aibă acceptul şi susţinerea forţelor străine care influenţează decisiv societatea românească sunt imediat eliminaţi „din joc". De acest lucru au grijă consilierii americani (de la F.B.I. şi de la Pentagon) şi consilierii germani de la preşedinţie, veniţi în România începând din anul 2014**192**.

---

192 Foarte puţini analişti îndrăznesc să ridice problema influenţei, uneori nefastă, pe

Şi acestea, ca şi altele, asupra cărora nu ne mai oprim, sunt tot preţuri plătite pe altarul promovării intereselor celor care ne-au acceptat în N.A.T.O. şi în Uniunea Europeană, care acceptă să fim numiţi „democraţi", „umani", „civilizaţi", care pot să nu ne dezmembreze ţara, pot să ne dea vize, să ne primească elitele care părăsesc România pentru că nu mai au ce face în propria noastră ţară şi să ne restituie persoanele care îi deranjează, respectiv pe aceia dintre ţigani care sunt cerşetori şi infractori, pe care ne obligă să-i întreţinem şi să-i integrăm noi, de parcă aceia nu ar fi tot cetăţeni europeni etc. Mai nou, începând din septembrie 2015, ni se cere obligatoriu să primim şi să integrăm şi musulmani din Orientul Mijlociu. Este începutul unei operaţiuni care se înscrie în eforturile planetare de distrugere a naţiunilor. Uniunea Europeană este minată cu acceptul propriilor conducători, care nu se pot opune mai marilor Lumii, respectiv forţelor decidente supranaţionale.

În toată această perioadă de lichidare şi de înstrăinare a economiei şi a bogăţiilor României, politicienii occidentali ne-au încurajat, ne-au felicitat, ne-au promis că în viitor ne vor ajuta, ne-au numit „prieteni" şi ne-au aplaudat. Ne-au spus că suntem pe drumul cel bun. Bun pentru ei şi pentru o mică parte din generaţia din România aflată în viaţă. Rămâne de văzut care va fi opinia despre România şi implicit poziţia politică faţă de ţara noastră, după ce nu vom mai avea întreprinderi şi resurse naturale pe care să li le dăm. Acest moment se apropie cu paşi repezi. Eşecurile economice, morale, sociale, dependenţa economică şi politică, răspândirea sărăciei, au condus la o creştere îngrijorătoare a decalajelor care ne despart faţă de Lumea occidentală. Magazinele frumoase, cu produse în majoritate din Occident, cu mâncare din străinătate, cu ambalaje frumoase, în majoritate bazată pe prelucrări chimice, nu sunt rezultatul funcţionării economiei româneşti, ci a preluării resurselor şi pieţelor ei de către

---

care o au consilierii străini în România. În 18 septembrie 2015, la postul de televiziune România TV, profesorul universitar Cristian Troncotă, general S.R.I., s-a referit în termeni acuzatori atât la consilierii americani de la F.B.I., de pe lângă conducerea D.N.A., cât şi la consilieri germani, incriminând poliţia politică antiromânească practicată în România.

economia occidentală.

În perioada tranziţiei, a celei de prea derare şi de după aderare, cu paşi mici, ascunşi, sau cu paşi foarte mari, ca cel din 2009, România s-a împrumutat cu aprox. 100 de miliarde de euro. Unele împrumuturi le-a făcut statul, alte împrumuturi au fost făcute de societăţi comerciale cu garanţia statului. Este o sarcină colosală pe care politicienii au aruncat-o în spatele poporului român, mai ales a generaţiilor viitoare. Argumentul că şi alte state au datorii, mult mai mari decât România, nu este convingător. Acest argument seamănă cu argumentele hoţilor care, în faţa instanţei de judecată susţin că alţii au furat mai mult decât ei. În 2009, România s-a împrumutat cu peste 22 de miliarde de euro de la F.M.I., sub supravegherea Comisiei Europene, cu dobânzi mari. Majoritatea acestor sume s-au acordat băncilor străine din România, sub motivaţia nevoii de stabilitate a sistemului bancar din România, în condiţiile crizei internaţionale care s-a declanşat în toamna anului 2008 şi care a cuprins şi Uniunea Europeană. Cu tot apelul făcut de preşedintele României, cel care a impus, alături de guvernatorul B.N.R., împrumutul, băncile au dirijat sumele primite de la statul român către sediile centrale din străinătate[193]. Astfel, a avut loc o devalizare a României de către

---

193 În anul 2015, după ce preşedinţia României a fost obţinută de către Klaus Werner Johannis, cu sprijin din partea serviciilor secrete străine şi a celor româneşti, prim-ministrul Victor Ponta şi ministrul de Finanţe, Darius Vâlcov, au preconizat să nu mai încheie acord cu F.M.I. şi s-au angajat într-un efort de lichidare a datoriei către F.M.I., pentru a nu mai fi supuşi condiţiilor inacceptabile pe care le impune acesta. Urmarea a fost imediată: ministrul Vâlcov a fost arestat şi trimis în judecată, iar la ora scrierii acestor rânduri şi prim-ministrul Victor Ponta a fost trimis în judecată. Este elocvent faptul că ministrul Darius Vâlcov a fost arestat pentru o faptă de corupţie pe care a comis-o cu opt ani în urmă şi care era cunoscută de serviciile secrete, de la data săvârşirii ei. A fost lăsat opt ani şi, în anul 2014, a primit şi avizul S.R.I. pentru ocuparea funcţiei de ministru. Prim-ministrul Ponta a fost şi el trimis în judecată pentru o presupusă faptă comisă în calitate de avocat, tot cu opt ani în urmă. Înainte de a fi trimis în judecată, în septembrie 2015, prim-ministrul Ponta a anunţat public, prin televiziune, la oră de maximă audienţă, că România şi-a achitat integral datoria către F.M.I. Astfel, la ora scrierii acestor rânduri, România nu mai contribuie cu dobânzi la îmbogăţirea F.M.I., aceasta fiind replica fostului candidat la preşedinţia României, faţă de sprijinirea decisivă a contracandidatului său de către forţele

sistemul bancar internaţional. Economia României va trebui, multe decenii, să lucreze pentru dobânzile care trebuie achitate băncilor şi ale organismelor financiare internaţionale.

O pierdere greu reparabilă este degradarea moralei sociale. Scăderea demografică, însoţită de îmbătrânirea populaţiei, este cea mai gravă din întreaga Europă, chiar dacă, în ultimii ani situaţia s-a îmbunătăţit faţă de ultimul deceniu al mileniului trecut. Politicienii noştri nu vor să abordeze aceste teme, de importanţă istorică. Nicio forţă politică nu vrea să îşi asume eşecurile. Toţi vor să se lege de fragilele succese ale regimului politic aflat la putere şi ele exagerate, repetate şi super-mediatizate.

Din cauzele de mai sus, ca şi din numeroase altele, eu consider că aderarea la N.A.T.O. şi U.E. sunt, din punctul de vedere al României, victorii, dar victorii triste. Victorii triste urmate de deznaţionalizare şi impunerea unui sistem colonial intraeuropean.

Readuc în memorie un singur exemplu care să justifice aprecierea mea de *victorii triste*, de care să ne bucurăm fără triumfalism. În anul 2004, în perioada în care politicienii noştri şi o parte din opinia publică manifestau entuziasm pentru nivelul atins de securitatea naţională, ca urmare a aderării la N.A.T.O., a apărut criza româno-ucraineană datorată problematicii Gurilor Dunării, respectiv încercărilor ucrainene repetate de a bloca definitiv circulaţia fluvială pe braţul Sulina, construirii Canalului Bâstroe, mutării graniţei pe braţul Chilia, până la 4 m de malul românesc, ceea ce a însemnat un atentat la integritatea teritorială a României. Guvernanţii noştri s-au plâns la N.A.T.O., la Pentagon şi la U.E. La Poiana Braşov, a fost organizată o reuniune a miniştrilor Apărării N.A.T.O. (septembrie 2004). România, prin glas înalt, a solicitat intervenţia diplomatică a N.A.T.O. pentru gestionarea crizei şi respectarea drepturilor României în Delta Dunării. Răspunsul N.A.T.O. a fost că această criză este o problemă bilaterală româno-ucraineană, care nu este a Tratatului Nord-Atlantic. Până la ora scrierii acestor rânduri, evoluţiile s-au păstrat conform voinţei ucrainene.

Acest exemplu din istoria foarte recentă a României, poate fi

---

externe.

completat cu alte exemple din relaţiile internaţionale. Astfel, în anul 2008, sub puternic impuls al S.U.A. şi al altor state occidentale, Georgia şi-a exprimat dorinţa de aderare la N.A.T.O., trecând la paşi concreţi în această direcţie. Reacţia Rusiei a fost imediată. Ea a declanşat un atac militar nimicitor asupra Georgiei, distrugându-i o mare parte a economiei şi a infrastructurii ţării. În finalul său, două provincii importante ale ţării, Osetia de Sud şi Abhazia s-au separat de Georgia, proclamându-se state independente şi fiind recunoscute ca atare de Federaţia Rusă.

În anul 2014, după o lovitură de stat dată la Kiev de către serviciile secrete occidentale, în urma căreia preşedintele Viktor Ianukovici, ales legal şi democratic, a fost înlăturat de la putere, noua conducere prooccidentală a încercat să acţioneze în direcţia aderării la N.A.T.O. şi la U.E. reacţia Rusiei a fost aceeaşi. Forţele speciale ruseşti au pătruns în Crimeea şi, în urma unei operaţiuni executate profesionist au ocupat întreaga peninsulă, care a fost alipită Federaţiei Ruse. S.U.A. şi U.E. nu au avut niciun fel de reacţie militară. Sancţiunile economice pe care S.U.A. şi U.E. le-au impus Rusiei au afectat financiar Rusia, dar, în aceeaşi măsură, au afectat şi mai multe state din U.E., mai ales state din estul Europei care au relaţii economice tradiţionale cu Rusia. Pierderea Crimeei a fost urmată de pierderea de către Ucraina şi a regiunii Donbas, din estul ţării, cea mai industrializată şi mai bogată regiune în resurse naturale din întreaga ţară. În toamna anului 2014, guvernul de la Kiev a sistat plata salariilor bugetarilor şi a pensiilor către populaţia din Donbas, acesta fiind un moment care exprimă desprinderea administrativă a Donbasului de Ucraina. N.A.T.O. şi U.E. nu sunt capabile să oprească Federaţia Rusă din acţiunile ei de recucerire a sferelor de influenţă pe care Stalin le-a negociat cu S.U.A. şi cu Marea Britanie, la sfârşitul celui de al doilea război mondial, pentru o perioadă nedeterminată. Preşedintele Putin a declarat că Stalin s-a înţeles foarte bine cu partenerii săi occidentali, dar că Rusia a avut doi trădători, Mihail Gorbaciov şi Boris Elţîn, care au stricat înţelegerile. Dar Rusia nu mai doreşte să recunoacă ceea ce au făcut cei doi trădători[194].

---

194 Acest discurs al preşedintelui Putin a fost postat şi pe internet.

A mai fost şi o altă situaţie în care N.A.T.O. nu şi-a apărat un stat membru. Astfel, în anul 2014, Letonia a fost agresată informatic, din Rusia, fiindu-i blocate serverele instituţiilor centrale ale statului, ale Armatei şi ale serviciilor de informaţii. Agresiunea informatică este tot agresiune. O ţară nu se atacă doar cu armele. În 1989, România a fost agresată de „turişti" străini, în 2014, Letonia a fost blocată informatic. În România, un caz asemănător s-a petrecut în anul 2006, când ţara a fost agresată meteorologic, de Rusia, după cele afirmate de consilierul prezidenţial pentru Apărare, Siguranţă Naţională şi Ordine Publică, gl. Sergiu Medar.

Un fenomen remarcat în perioada în care şansele de aderare au crescut şi dorinţa politicienilor români de a face pe placul şefilor lor s-a mărit, astfel că, în numele ţării, politicienii noştri au început să se pronunţe tranşant faţă de problemele politico-militare mondiale, în care nu ar trebui să fim angajaţi plenar. În perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza, împăratul Franţei, Napoleon III, i-a spus ministrului de Externe al României şi apoi ambasador la Paris, omul politic şi poetul Vasile Alecsandri, că românii au înclinaţia de a se pronunţa în marile probleme ale lumii. Împăratul ne-a recomandat să lăsăm puterile mondiale să decidă, iar noi să încercăm să ne adaptăm linia politică la hotărârile lor, în conformitate cu interesele româneşti. Sfatul lui nu a fost ascultat de multe ori. Este suficient să ne amintim implicarea politicienilor noştri, în perioada interbelică, împotriva unor puteri europene mari (Rusia Sovietică, Italia, Germania), care îşi vor da apoi mâna şi vor nărui România Mare. Ceauşescu Nicolae, după o lungă perioadă în care şi-a armonizat interesele cu cele ale mai marilor lumii, a trecut la ofense de toate felurile la adresa unor mari puteri, ceea ce a dus la izolarea internaţională a României şi el a sfârşit împuşcat lângă un zid insalubru din Târgovişte. Exemplele istorice sunt numeroase, ca şi urmările lor nefaste. Şi astăzi, în numele interesului de aderare la N.A.T.O. şi la U.E., a fost sacrificată în cvazi-totalitate relaţia cu Iugoslavia, singurul vecin potenţial viitor aliat al României. Aşa s-a ajuns la butada potrivit căreia mai suntem prieteni doar cu Marea Neagră, dar şi legăturile cu marea s-au slăbit mult, prin lichidarea totală a flotei României.

La începutul anului 2003, prim-ministrul român Adrian Năstase

a declarat că se va implica în prima linie a unui război împotriva Irak-ului. Acţiunile politico-militare ale României, în calitate de aliată a S.U.A., împotriva Afghanistanului şi Irakului, compromit pe un termen greu de definit raporturile ţării cu întreaga lume musulmană antievreiască şi antioccidentală, lume complementară economic cu România şi care ar fi putut oricând deveni un partener economic de pe ale cărei piețe să se câştige mai mulţi bani decât din raporturile comerciale cu Uniunea Europeană, care are excedent de produse de toate felurile, superioare mult celor româneşti, pe a cărei piaţă sufocată nu mai încape aproape nimic.

U.E. ne-a transformat în ţară consumatoare a produselor ei. Mai mult decât atât, în cadrul rentabilului parteneriat economic cu lumea arabă, din trecut, aceasta nu a dat nicio clipă semn că ar dori lichidarea economiei româneşti, din contră. Din alt punct de vedere, consider că politicienii noştri ar trebui să se mai abţină de la aplaudarea bombardării unor popoare nevinovate, din Iugoslavia, Afghanistan, Irak, Siria, nordul Africii sau de oriunde. Închisorile secrete ale C.I.A. din România şi complicitatea cu aliaţii din S.U.A. la unele acţiuni militare de pe diverse teatre de luptă, ne-au adus în situaţia de a comite agresiuni unice în istoria României. Istoria României a fost murdărită. Niciodată în trecut, România nu a agresat pe nimeni. Atacul României, din 22 iunie 1941, împotriva Uniunii Sovietice, a fost replica românească la agresiunea sovietică de anexare forţată a Basarabiei, Bucovinei de Nord şi a Ţinutului Herţa, produsă în anul precedent. Moralitatea politică impune ataşamentul faţă de popoarele în suferinţă, nu faţă de agresori. De altfel, când era în opoziţie, în primăvara anului 1999, în timpul bombardării Iugoslaviei, când au fost atacate şi bombardate, printre altele, şcoli, spitale, grădiniţe, trenuri, autobuze, convoaie cu ajutoare sanitare şi alimentare, poduri, cartiere de locuit etc., conducătorii P.S.D. au condamnat agresiunea şi au manifestat compasiune pentru iugoslavi. La doar patru ani după aceea, ajungând la putere, conducătorii P.S.D. Iliescu şi Năstase, ajunşi la conducerea ţării, unul preşedinte, celălalt prim-ministru, s-au raliat agresiunilor împotriva unor state din Orientul Mijlociu. Democraţia nu trebuie să se impună cu bombe, cu violenţă, cu lichidarea adversarilor politici. Conflictele din Orient sunt conflictele evreilor şi ale S.U.A. cu

lumea musulmană. Ele nu au nicio conotaţie europeană. În această parte a Lumii, Ceauşescu Nicolae a avut înţelepciunea să menţină relaţii prieteneşti atât cu evreii, cât şi cu arabii, cu aceştia din urmă întreţinând şi relaţii economice prospere. Această politică nu poate fi contestată, din niciun unghi de vedere, indiferent de cota la care a ajuns procesul de demonizare a fostului conducător al României. Probabil că în prezent nu se mai poate promova o asemenea linie politică înţeleaptă, pentru că ne-am pierdut independenţa şi trebuie să ne aliniem necondiţionat, chiar şi împotriva propriilor interese, pentru a le promova pe ale altora. Este singura scuză a guvernanţilor noştri. Conflictul terorist nu este al întregii lumi. El este reacţia aripii radicale musulmane faţă de Israel şi faţă de S.U.A., care îi susţin necondiţionat pe evrei şi lovesc în musulmani**195**

România nu a avut nimic în comun cu acest conflict, la ora când a acceptat să se implice în agresiunile din Afghanistan şi din Irak. Între anii 1967 – 1979, când s-a încheiat pacea între Israel şi Egipt, timp de 12 ani, România a fost cel mai important mediator în acest conflict, câştigând o mare faimă internaţională pentru aceasta. A trebuit să părăsim neutralitatea faţă de acest conflict şi să ne aliniem cu una

---

195 Acţiunile teroriste sunt doar parţial efectuate de cei care luptă realmente pentru libertate naţională şi pentru a se proteja de acţiunile americano-evreieşti împotriva statelor musulmane. Organizaţii teroriste şi acţiuni teroriste au fost iniţiate tocmai de cei care doresc să aibă argumente să desfăşoare războiul antiterorist. În acest sens, revin cu recomandarea bibliografică Thierry Meyssan, *11 septembrie 2001. Cumplita minciună*, Traducere de Cristian Popescu, Bucureşti, Editura Antet, 2002. După refuzul Rusiei de a permite S.U.A. să atace Siria, în 2014, a fost consolidată structura militarist-teroristă *Statul islamic*, creaţie a serviciilor speciale, care nu are nimic în comun cu islamismul şi care comite fapte reprobabile neacceptate de islam (distrugerea de monumente istorice, uciderea unor nevinovaţi neimplicaţi în conflicte etc.), ceea ce ajută pe doritorii de război la răspândirea unor sentimente potrivnice lumii musulmane şi la acceptarea de către o parte cât mai mare a popoarelor a acţiunilor agresive împotriva unor state şi popoare. Statul islamic a fost creat din necesitatea de a oferi motivaţii pentru acţiuni ofensive în Orientul Mijlociu, în vederea promovării unor interese de dominaţie. În acest caz, constatăm că Statul islamic oferă motivaţii de acţiune care conduc şi la promovarea intereselor Federaţiei Ruse. La cercetarea fenomenului apariţiei Statului islamic este de văzut şi contribuţia unor elemente radicale provenite din Rusia, mai ales din Cecenia.

dintre părţi, în dauna celeilalte. În faţa istoriei, pe termen lung, România a pierdut mult pe plan moral, al prestigiului politic şi din punct de vedere economic.

Noul regim politic nu s-a validat decât prin libertăţile cetăţeneşti pe care a acceptat să ni le lase, dar şi unele dintre acestea sunt în pericol. Noul regim politic nu a reuşit să întoarcă poporul român cu faţa către viitor. În ciuda unei propagande agresivă, fantoma trecutului a lăsat amprente puternice, pentru că şi regimul trecut a făcut multe pentru unele categorii sociale, pentru dezvoltarea generală a societăţii, pentru conservarea bazei materiale, a resurselor naturale, a patrimoniului cultural, pentru stabilitatea socială a cetăţenilor, pentru menţinerea unui climat de moralitate etc. Această realitate a transpărut chiar şi din sondajele de opinie, chiar dacă, în general, ele sunt manipulate politic de diriguitorii externi şi interni ai ţării. Astfel, după 10 ani de libertate post-ceauşistă, în noiembrie 1999, 69% dintre subiecţii unui asemenea sondaj spuneau că trăiesc mai prost ca înainte de 1989, iar 11% că trăiesc la fel de prost ca înainte de 1989. Procentul care rămâne este foarte mic, dacă privim lucrurile din accepţiunea corectă a termenului *democraţie* (= puterea poporului). Dacă nu suntem democraţi, vom sprijini un tip de regim politic în care cei mulţumiţi, respectiv cei maximum 15 – 20%, vor consolida colonia numită România, în care câteva procente o vor duce foarte bine, alte câteva procente bine, iar marea masă a populaţiei va fi săracă şi nefericită.

În faţa acestei situaţii, diriguitorii externi şi interni ai României au răspuns cu mijloace de scăderea nivelului de cunoştinţe istorice, prin afectarea învăţământului şi a promovării culturii autentice în societate şi de înlocuire a ei cu foarte mult divertisment îndobitocitor. Astfel, se urmăreşte ca generaţiile tinere să nu mai aibă niciun contact intelectual cu România profundă, cu interesele vitale şi autentice ale naţiunii române şi ale statului care ar trebui să ocrotească pe români şi românismul. România nu este numai a generaţiei aflată în viaţă, care nu are dreptul să dispună discreţionar asupra viitorului naţiunii şi să înstrăineze bunurile materiale, spirituale şi destinul statal al generaţiilor care încă nici nu s-au născut. România aparţine şi acestora din urmă.

Această situaţie a României, prezentată foarte pe scurt în rândurile de mai sus, exprimă modul în care se produce europenizarea popoarelor, modul în care se promovează noile forme de colonialism, mascate de ideile europeniste, sub acoperirea democraţiei noii ordini economice mondiale în care am fost temporar arondaţi în urma înţelegerilor verbale dintre supraputeri, de la Malta (2 – 3 decembrie 1989), împreună cu alte state din fosta sferă de influenţă a Rusiei.

Am afirmat că am fost arondaţi „temporar", având în vedere că, periodic, marile imperii îşi abandonează periferiile în favoarea partenerului/concomitent adversarului de dominaţie mondială. Aşa s-a întâmplat în 1938, în cadrul Conferinţei de la München, când Marea Britanie şi Franţa au renunţat la influenţa în Cehoslovacia, în favoarea Germaniei, act politic care a creat precedentele care au urmat. Apoi, a urmat *Tratatul Hitler-Stalin*, de la 23 august 1939, în urma căruia alte teritorii europene au fost transferate în zona de ocupaţie a Rusiei. În finalul războiului mondial, prin *Acordul de procentaj*, dintre Marea Britanie şi U.R.S.S., Marea Britanie a renunţat la influenţa ei în România, în favoarea U.R.S.S., ca apoi, la Malta, U.R.S.S. să accepte unificarea Europei, renunţând la sfera ei de influenţă central şi sud-est europeană, în favoarea puterilor occidentale.

Pentru reducerea decalajelor, mai este cale lungă de parcurs şi ţările foarte dezvoltate nu stau pe loc să-i aştepte pe cei întârziaţi. Ani de zile, după evenimentele din decembrie 1989, ni s-a spus că suntem ajutaţi să ne angajăm pe linia recuperării rămânerilor în urmă, să ne armonizăm standardele de toate felurile, ca apoi să fim primiţi în N.A.T.O. şi în U.E. Această linie politică a fost în aşa fel propagată, încât multă lume a înţeles că decalajele vor dispărea şi România se va găsi pe aceeaşi treaptă de dezvoltare şi de nivel de trai cu ţările bogate ale lumii. „Stupid people"! În anul 2002, brusc, această linie s-a schimbat şi a început să se vorbească despre o viitoare „periferie internă" a organismelor euro-atlantice. Această nouă situaţie ridică o serie numeroasă de întrebări noi, din care ne-am oprit, la timpul potrivit, la două: acceptându-se *„periferia internă",* va mai exista interesul de dezvoltare a regiunilor înapoiate, cum este România? (dacă acest interes a existat vreodată) şi cum vor putea să-şi promoveze interesele economice ţările din „periferia internă", în condiţiile unei pieţe

suprasaturate a U.E? Interesele politice la vârful Uniunii Europene[196] nu mai puteau aştepta anularea decalajelor de standarde şi astfel, după summitul N.A.T.O. de la Praga, a urmat summitul U.E. de la Helsinki, care a invitat 10 noi state să adere la Uniune. Apoi, a venit şi rândul României. Este cert că aderarea nu s-a produs ca urmare a compatibilizării standardelor de dezvoltare. Intrate în N.A.T.O., dar neacceptate în U.E., România şi Bulgaria ameninţau să iasă complet de sub influenţă europeană, în favoarea influenţei S.U.A., într-un moment în care existau mari divergenţe de opinii politice între S.U.A. şi U.E.

Dacă în 2002 analiştii puneau cele două întrebări menţionate mai sus, astăzi este evident că Uniunea Europeană s-a transformat decisiv într-o organizaţie piramidală care a înlocuit egalitatea în drepturi între state cu subordonarea lor ierarhică.

Dintre statele europene care au reuşit să-şi apere într-o măsură mai mare spiritul naţional, menţionez Ungaria şi Polonia. Aceste două state au reuşit să evite punerea în aplicare a unor măsuri antinaţionale dispuse de Comisia Europeană, de F.M.I. şi de Banca Mondială. Polonia a păstrat în mâna statului majoritatea acţiunilor în domeniile fundamentale: sistemul bancar, industria de apărare, energia şi distribuţia ei, gestionarea resurselor naturale şi altele. Polonia a legiferat în paralel cu U.E., punând condiţii de aşa natură încât legislaţia de liberalizare a circulaţiei terenurilor să nu ducă la înstrăinarea lor, ci să păstreze proprietatea funciară în mâna polonezilor. Ungaria a acţionat în aceeaşi direcţie, ceva mai puţin diplomatic decât Polonia, dar foarte eficient, în conformitate cu interesele naţiunii maghiare. Interesele europene sunt promovate în al doilea rând, iar dacă contravin intereselor ungurilor, nu sunt acceptate. În toamna anului 2008, Ungaria s-a împrumutat cu 12 miliarde de euro de la F.M.I. După încheierea acordului, Ungariei i s-au

---

196 Ne referim, în primul rând, la interesele economice şi politice ale Germaniei, Franţei, Marii Britanii şi Italiei. De altfel, în luna iunie 2002, prim-ministrul Finlandei, ţară care a fost neutră (liberă) multă vreme, a declarat că în Uniunea Europeană ţările nu sunt egale şi că există un directorat compus din cele patru ţări amintite mai sus, care ia toate deciziile importante pentru Uniune. După încă peste un deceniu, influenţa acestui directorat a fost preluată în cea mai mare parte de Germania.

cerut condiţii inacceptabile pentru un stat suveran şi demn. În anul 2010, Ungaria s-a împrumutat din Federaţia Rusă cu întreaga sumă, cu dobândă mai avantajoasă, a restituit datoria integral şi a rupt acordul cu F.M.I. Sub presiunea agenţiilor de rating, controlate de F.M.I., Ungariei i s-au impus dobânzi exagerate. Din acest motiv, Ungaria a continuat să se împrumute în Rusia, contractând un împrumut de aprox. 10 miliarde de dolari pentru a-şi construi două reactoare nucleare şi a deveni independentă energetic, în condiţiile în care politica independentă a ţării îi aduce o mare presiune din partea S.U.A., a U.E. şi a organismelor financiare internaţionale. Cercurile occidentale şi propaganda sistemului aflat la putere în zona noastră de influenţă au proclamat că „nu există viaţă fără F.M.I". Ungaria şi-a asumat politica financiară independentă şi a reuşit. Forintul s-a apreciat cu 10% în faţa euro **197** . Ulterior, eficientizarea măsurilor economice guvernamentale, luate în condiţii de libertate, fără punerea în aplicare a cererilor de austeritate formulate de F.M.I., au condus la acumularea celei mai mari rezerve de valută pe care a deţinut-o ţara, după aderarea la U.E. În iulie 2010, prim-ministrul Viktor Orban, într-un discurs istoric, a declarat că „eliberarea" Ungariei de F.M.I. este un pas înainte către autodeterminarea naţiunii. Ungaria a dus „o luptă pe viaţă şi pe moarte" cu Fondul Monetar Internaţional, a declarat, la începutul lunii mai a anului 2011, ministrul Economiei, György Matolesy, explicând că sub supravegherea F.M.I. guvernul maghiar nu ar fi putut să impună taxele speciale de criză impuse băncilor şi companiilor de telecomunicaţii, sau să continue reforma pensiilor, care a inclus şi naţionalizarea de facto a sistemului de pensii private. „Statul ungar se luptă pentru libertate economică, pentru independenţă financiară, iar prima etapă a fost renunţarea la F.M.I.", a spus Matolesy **198**. Este semnificativ că guvernanţii de la Bucureşti, cunoscuţi pentru slugărnicia lor, au condamnat mereu politica Ungariei de protejare a interesului naţional maghiar. Aceasta este o

---

197 După criză, în România, leul s-a apreciat doar cu 5% în faţa monedei europene. Curajul Ungariei a fost şi este mult mai eficient decât slugărnicia politicienilor de la Bucureşti.

198 Vezi Portfolio.hu, din 6 mai 2011, citată de Mediafax.

dovadă că, în această etapă istorică, la ora scrierii acestor rânduri, analiştii nu pot identifica speranţe de protejare a intereselor naţionale româneşti, în faţa presiunii intereselor străine din România şi a acţiunii forţelor care urmăresc distrugerea naţiunilor. Prezenţa în punctele cheie ale puterii statului român a unor persoane din rândul minorităţilor naţionale este o garanţie a forţelor externe că România nu va călca pe urmele Ungariei şi Poloniei, astfel ca resursele ei de toate felurile să rămână în mâinile corporaţiilor occidentale şi interesele românilor vor continua să nu fie promovate.

În continuare aş dori să-l citez din nou pe academicianul Florin Constantiniu: „La noi, efortul de integrare în N.A.T.O. a fost însoţit de instaurarea unei „corectitudini politice" proN.A.T.O., care, foarte vigilentă şi intolerantă, s-a grăbit să „înfiereze" şi să condamne orice critică adusă puterilor occidentale, S.U.A. în primul rând, pentru atitudinea lor faţă de U.R.S.S. în timpul celui de al doilea război mondial şi în anumite etape ale Războiului rece. Observaţiile critice faţă de Occident, în general, şi faţă de S.U.A., în special, au făcut obiectul unor „monitorizări" atente; ele au fost calificate drept manifestări de antioccidentalism şi antiamericanism, ba chiar antinaţionale („Cine e antiamerican e antiromân"). Un şir de istorici (H.-I. Marrou le-ar fi spus „istoricii de serviciu") au încercat chiar să dovedească – anevoioasă sarcină! – că, din 1945, S.U.A. (şi Occidentul) nu au avut decât un singur ţel: să elibereze ţările căzute în robia Moscovei. Dacă, în anii stalinismului, ni se spunea că „Lumina vine de la Răsărit", acum ni se spune că „Lumina vine de la Apus"**199**. Valorosul istoric a inclus cele citate într-un capitol intitulat „Simetrii penibile". Cu toate greutăţile pe care le întâmpină toţi cei care aduc la masa discuţiei temele dureroase pentru regimul politic aflat în acest moment istoric la putere, mai există istorici şi analişti care nu acceptă să participe la rescrierea conjuncturală a istoriei.

Facem două precizări importante: 1. Cei care au curajul să scrie adevăruri dureroase nu sunt nici duşmanii României şi nici ai democraţiei; oricum, slujesc mai mult ţara decât cei care văd răul şi nu

---

199 Florin Constantiniu, *Bukovski şi Beloiannis*, în „Dosarele istoriei", An VII, nr. 12 (76), 2002, p. 2.

fac nimic ca să-l combată, sau chiar îl aplaudă şi 2. Indiferent de greutăţile perioadei post-comuniste, de numeroasele regrese în unele domenii de activitate, pe ansamblu, România merge înainte, chiar dacă în acest moment coboară, ea progresează. Istoria nu face paşi înapoi. Întrebarea este „cum", „cât" şi „când" va progresa urcând?

Aspecte privind raporturile dintre România şi Ucraina. Problematica Insulei Şerpilor

După 70 de ani de apartenenţă la Uniunea Sovietică, Ucraina şi-a recâştigat independenţa. Din perioada sovietică a moştenit orgoliul politic internaţional şi ambiţiile seculare de dominaţie la gurile Dunării şi Marea Neagră. Imediat după lovitura de stat din decembrie 1989, în perioada în care România se afla sub presiunea proiectelor germano-maghiaro-sovietice de dezmembrare, astăzi de o evidenţă de necontestat, preşedintele Ion Iliescu a fost presat să semneze un tratat cu Uniunea Sovietică prin care să recunoască apartenenţa la Ucraina a teritoriilor care ne-au fost furate în iunie 1940 şi în 1944. Se încerca să se profite de slăbiciunile mari ale ţării de după 1989 şi de prezenţa în fruntea României a cunoscutului agent sovietic Ion Ilici Iliescu. În 1991 Iliescu a semnat Tratatul cu U.R.S.S., dar, ulterior, maşina de vot a F.S.N. din Parlamentul României a primit ordin să nu semneze tratatul. Petre Roman afirmă că el ar fi stat la baza respingerii tratatului. Ceea ce nu a putut realiza Ucraina, încă sovietică în 1991, a realizat în anul 1997 cu ajutorul N.A.T.O., care a solicitat imperios României să semneze tratatul, amăgind-o că numai aşa are şanse să intre în alianţă la summitul de la Madrid, din iulie 1997. Tratatul cu Ucraina s-a semnat cu mâinile minoritari lor etnici Emil Constantinescu (Kazbich) şi Adrian Severin, după care, la Madrid, N.A.T.O. ne-a închis uşa, din mai multe motive asupra cărora nu zăbovim în aceste rânduri. A fost pentru prima oară în istoria României când conducătorii ţării au acceptat să recunoască faptul că teritorii româneşti aparţin de drept Ucrainei. După părerea mea a fost cea mai gravă abandonare a intereselor naţionale româneşti din istoria ţării, care compromite irevocabil guvernarea constantinesciană şi însăşi regimul politic românesc post-decembrist. Una este să ţi se fure teritorii pentru o sută

sau două de ani, sau oricâţi şi alta este să semneze şeful statului că aceste teritorii nu aparţin ţării. Din păcate, societatea civilă, intelectualii, Academia, universităţile etc., opinia publică în întregul ei, nu au avut nicio reacţie. „Mămăliga românească" a tăcut. „Mămăliga românească" se revoltă numai dacă este stimulată de alte forţe, după modelul de la Timişoara şi Bucureşti, din decembrie 1989. Dar nici după 1997, relaţiile României cu Ucraina nu s-au îmbunătăţit. Tratatul nu clarifica importanta problemă a delimitării platoului continental al Mării Negre, nici problema insulei Şerpilor, iar Ucraina pregătea cu perseverenţă creşterea controlului asupra circulaţiei fluviale la Gurile Dunării. Faţă de românii din Ucraina persecuţiile au continuat, iar conservarea civilizaţiei naţionale a fost mereu obstrucţionată.

Anterior tratatului, Ucraina a sabotat făţiş circulaţia fluvială pe braţul Sulina, încercând să determine blocarea lui efectivă, care ar fi trebuit să conducă la mutarea întregii circulaţii pe Canalul Dunăre-Marea Neagră, ceea ce ar fi justificat construirea unui canal ucrainean în Delta Dunării, în ciuda regimului special al acesteia. Astăzi pentru autorităţile române nu mai este niciun secret că nava ucraineană Rostok a fost scufundată intenţionat în dreptul satului Partizani, în 1991. După ce autorităţile române au dragat în jurul navei scufundate, lărgind canalul şi reluând circulaţia, comandantul altei nave ucrainene a încercat să o scufunde lângă Rostok pentru a obtura definitiv canalul. De data aceasta, autorităţile române au acţionat energic, chiar încălcând unele prevederi internaţionale, când au sesizat intenţia evidentă a ucrainenilor de a închide canalul Sulina.

Ca urmare a redeschiderii Canalului Sulina, guvernul de la Kiev a demarat lucrările Canalului Bâstroe. Nimeni nu i-a putut opri. Românii s-au mulţumit să arunce critici, iar în mass-media românească să apară jigniri la adresa guvernanţilor „comunişti" de la Kiev, de parcă ai noştri ar fi fost mai buni. În anul 2004, după aderarea României la N.A.T.O., guvernul Năstase a protestat în mod repetat faţă de construirea Canalului Bâstroe, a deschis un proces la Haga şi a cerut sprijin internaţional. Canalul Bâstroe era considerat de ucraineni ca strict necesar, mai ales în condiţiile în care, dacă România urma să intre în 2007 în U.E., intra şi sub incidenţa normelor de mediu ale acesteia, potrivit cărora pe Dunăre nu mai pot circula vase care

poluează, ori flota comercială ucraineană era uzată moral şi fizic. În august 2004 s-a produs un fapt fără precedent în istoria României de după al doilea război mondial. Ucrainenii au atentat la frontiera de stat a României, desprinzând balizele de frontieră de pe braţul Chilia, care reprezintă 2/3 din debitul Dunării şi le-au mutat până la 4 metri de malul românesc. Românii s-au mulţumit să filmeze de pe mal acţiunea militarilor ucraineni. Într-o primă fază Uniunea Europeană a făcut declaraţii proromâneşti, privitoare la criza româno-ucraineană. În septembrie 2004, România a organizat la Poiana Braşov summitul miniştrilor apărării din statele membre N.A.T.O. Cu acest prilej România a cerut sprijin pentru soluţionarea crizei cu Ucraina. Înalţii reprezentanţi N.A.T.O., în frunte cu secretarul general Jan de Hoop Scheffer şi cu Donald Rumsfeld, secretarul de stat al Apărării S.U.A., au declarat că problematica cu care se confruntă România nu aparţine N.A.T.O., ci este o problemă bilaterală între Bucureşti şi Kiev. Atunci s-a înţeles că aceasta este securitatea naţională pe care o asigură N.A.T.O., în situaţii de agresiune externă. Dezamăgirea venea după sacrificii mari care s-au făcut, în frunte cu renunţarea la majoritatea exportului de armament în favoarea firmelor occidentale şi participarea la războaiele S.U.A. şi ale N.A.T.O. din Orientului Mijlociu, pe cheltuiala poporului român. Nu mai vorbim de speranţele care s-au pus în statutul românilor de membri ai acestui club „select", care s-a spus că ar fi N.A.T.O.

Toamna anului 2004 a mutat centrul de interese interne din Ucraina şi din România spre lupta pentru putere. La Bucureşti, locomotiva Traian Băsescu şi serviciile S.U.A. trăgeau Alianţa D.A. spre guvernare[200], în timp ce, la Kiev, Vladimir Iuşcenko, care a apărut în postura candidatului scăpat de la moartea care i-ar fi fost pregătită prin armele tăcute ale duşmanilor săi, prelua puterea ca urmare a *revoluţiei portocalii*, despre care New York Times spunea că a fost opera unor servicii secrete străine. În perioada campaniei electorale de la Kiev, s-a crezut că Vladimir Iuşcenko este proamerican, iar

---

200 Ulterior, au „răsuflat" operaţiunile din spatele cortinei şi s-a afirmat fără putinţa de a contra-argumenta că, de fapt, câştigător al alegerilor ar fi fost Adrian Năstase, dar, prin implicarea S.U.A., a fost declarat câştigător Traian Băsescu.

Ucraina va deveni un bastion al S.U.A. în estul Europei. După alegeri, preşedintele de la Kiev a surprins prin prioritatea pe care a acordat-o negocierilor de aderare la U.E. şi nu la N.A.T.O., iar apoi prin ordinul de retragere integrală a celor 1.653 de militari ucraineni din Irak, în ciuda rugăminţilor adresate de Casa Albă prin vocea Condoleezzei Rice.

Uniunea Europeană, entuziasmată de politica Kievului, a dat pe loc dreptate Ucrainei în disputa cu România… Ucraina era în acel moment o ţară mare şi bogată, cu un popor şcolit, cu elite de toate felurile şi cu cea mai mare rată de dezvoltare dintre toate statele Europei. Interesele U.E. faţă de România nu le puteau concura pe cele ale U.E. în Ucraina. Cert este că pentru U.E. extinderea spre est se dorea a fi continuată, iar puterea ei creştea. Era foarte greu ca România să obţină câştiguri de cauză în disputele cu Ucraina privitoare la Insula Şerpilor, la Delta Dunării, sau la petrolul din Marea Neagră. La speranţa recuperării sudului Basarabiei şi nordului Bucovinei nu mai îndrăzneau mulţi să spere. Istoria recentă punea sare pe rănile României şi pe speranţele ei din relaţiile internaţionale, născute după decembrie 1989.

Prin semnarea de către România a Tratatului politic de bază cu Ucraina, încheiat în 1997, în grabă şi cu lipsă gravă de responsabilitate, de către guvernanţi slabi pregătiţi, în parte şi aserviţi unor interese străine, pe de altă parte, s-a stabilit că se interzic construcţiile care afectează malurile sau debitul Dunării. Prevederea, propusă de partea română, pornea de la considerentul că integritatea ecosistemului Delta Dunării este unul din drepturile istorice ale României. Ea este a treia mare dispută pe lista litigiilor fluviale şi maritime între România şi Ucraina, celelalte două fiind Insula Şerpilor şi delimitarea platoului continental al Mării Negre.

Ucraina s-a angajat în faţa unei echipe de specialişti de la U.N.E.S.C.O. şi ai Convenţiei Ramsar[201] că nu va demara lucrările la canalul navigabil Bâstroe, decât după ce se va realiza un studiu

---

[201] Convenţia Ramsar este un tratat interguvernamental, semnat sub egida UNESCO, privitor la zonele umede ca habitat al păsărilor acvatice la nivel internaţional. Tratatul a fost semnat în 2 februarie 1971, în oraşul iranian Ramsar şi a intrat în vigoare în anul 21 decembrie 1975.

amănunţit asupra impactului ecologic şi în privinţa circulaţiei apei în zonă, datorită adâncimii mari a căii navigabile. Cu toate acestea, în 11 mai 2004, presa de la Kiev a informat despre începerea lucrărilor de construcţie a canalului dintre Dunăre şi Marea Neagră, de 10 km lungime, începând din apropierea localităţii Vîlkovo, de către firma germană Josef Mobius Baugesellschaft GMB, angajată de guvernul Ucrainei. La inaugurarea lucrărilor canalului, ministrul ucrainean al Transporturilor, Gheorghi Kirpa a declarat că „Noul canal va face concurenţă canalului românesc, iar tranzitarea acestuia va fi de trei ori mai ieftină decât pe cel românesc şi va aduce anual Ucrainei 50 de milioane de dolari de la aprox. 1.000 de ambarcaţiuni…" Alegerea unei importante societăţi comerciale germane pentru efectuarea lucrărilor a netezit calea neutralizării opoziţiei U.E. faţă de proiect. Guvernul de la Kiev a susţinut că prin tranzitarea canalului românesc Sulina, în ultimii 5 ani, Ucraina a pierdut 600 de milioane de dolari.

În primii ani ai mileniului al III-lea, importante organizaţii internaţionale de protecţie a mediului, dar şi asociaţii de profil din Ucraina, au criticat proiectul guvernului ucrainean, demonstrând că el pune în pericol Delta Dunării, unul dintre cele mai bine protejate ecosisteme din Europa. Printre cei care s-au opus Canalului Bâstroe sunt de amintit U.N.E.S.C.O. (unde Delta Dunării este înscrisă din anul 1991), Fondul Mondial pentru Natură (WWF – World Wildlife Fund), Wetlands Internaţional şi Birdlife International. Delta Dunării are o suprafaţă de 626.403 hectare şi numără aprox. 90 de specii de peşti şi 300 specii de păsări. Cu flora şi fauna sa lacustre, Delta Dunării este cel mai important sistem de purificare a apei de pe continentul european. Construirea Canalului Bâstroe preia o uriaşă cantitate de apă din debitul braţului Chilia, producând fenomenul de „sorbire" a unor zone acvatice din Deltă. Se pierd 1.500 de ha de teren. Sunt afectate capacitatea Deltei de a asigura aprovizionarea cu apă potabilă, apa pentru irigaţii şi pescuitul. Construirea Canalului Bâstroe s-a făcut prin încălcarea legislaţiei internaţionale de mediu. La repetatele note verbale ale MAE român, partea ucraineană nu a dat niciun răspuns, tratând guvernul de la Bucureşti de la aroganţa tradiţională a fostului imperiu rus şi sovietic din care Ucraina nu a făcut doar parte, ci pe care le-a susţinut asimilându-le agresivitatea cândva numită imperialistă.

România nu a ripostat prin niciun fel de sancţiuni sau alte măsuri în faţa acestei situaţii, nici măcar după ce s-a văzut singură în faţa acestei adevărate agresiuni. Atitudinea şi faptele guvernului ucrainean au încălcat, cum am arătat, Tratatul politic de bază din 1997. Ce s-ar fi întâmplat dacă România l-ar fi denunţat cu acest prilej? Ce s-ar fi întâmplat? Scăpam oare de cel mai nenorocit tratat semnat vreodată de ţara noastră? Sunt întrebări retorice şi contrafactuale, întrucât pentru o asemenea acţiune trebuie o voinţă politică de negăsit în regimul emanaţilor şi urmaşilor lor, adus în România de lovitura de stat din decembrie 1989.

În vara anului 2004, încrezător în calitatea României de membru NATO, secretarul de stat în Ministerul Afacerilor Externe, Bogdan Aurescu, declara: „Nu cred că acest canal poate să concureze traficul comercial de pe Canalul Sulina sau de pe Canalul Dunăre – Marea Neagră. Nu poate fi vorba de o competiţie de acest gen. Nu are sorţi de izbândă!”. Dar, în 26 august 2004, în prezenţa preşedintelui Vladimir Kucima, Canalul Bâstroe a fost inaugurat. Cu regrete pentru dl. Aurescu, avem din nou de a face cu o declaraţie lipsită de realism, parţial surprinzătoare pentru un diplomat profesionist, declaraţie bazată pe (deocamdată) himera că dacă suntem membri NATO, nimeni nu se poate atinge de noi, nici măcar cu o floare. Iată că vara anului 2004 ne-a demonstrat contrariul: Ucraina a mutat balizele frontierei româneşti, încălcând teritoriul naţional şi nimeni nu ne-a apărat, iar în iarna anului 2005, după ce preşedintele Iuşcenko a demarat negocierile de aderare la U.E. Înaintea celor cu N.A.T.O. şi a ordonat retragerea armatei ucrainene din Irak, U.E. a aprobat acţiunile guvernului de la Kiev. România a rămas să se bucure de fotografia preşedintelui Traian Băsescu cu preşedintele George W. Bush, care l-a numit „my friend”, în plină perioadă de criză româno-ucraineană. S.U.A. păreau a fi singura putere care ar fi putut interveni în favoarea României în ceea ce priveşte diferendul teritorial şi de mediu cu Ucraina, dar nu s-a întâmplat nimic, până acuma. Cei mici trebuie să-i slujească cu credinţă pe cei mari, nu invers.

După dezmembrarea fostei U.R.S.S., Insula Şerpilor a fost preluată de Ucraina, care a moştenit tratatele care priveau spaţiul ei, în stadiul în care se aflau la data succesiunii. Ucraina, făcând uz de decizia

ca apele sale teritoriale să fie de 12 mile, respectiv aprox. 20 km, a început o serie de activităţi în zonă, fără să ţină seamă de necesitatea punerii de acord cu partea română. Insula Şerpilor se află la cca. 50 km de mai, între apele teritoriale române şi ucrainene, între acestea rămânând practic o zonă de cca. 10 km, a cărei importanţă a crescut mult ca urmare a perspectivelor exploatării bogatelor pungi de petrol din subsolul Mării Negre.

În august 1949, insula a fost preluată de marinarii sovietici şi a primit o importanţă strategică extraordinară. Din ordinul lui Stalin s-a trecut la construirea unor instalaţii militare extrem de complexe. Pe insulă s-a construit o puternică bază militară de control naval şi aerian, de apărare antiaeriană şi maritimă, un heliodrom, un miniport militar, importante staţii de radiolocaţie, depozite, instalaţii energetice, un far şi sistemul de pază şi apărare a graniţelor zonale ale Ucrainei. Au fost mobilizaţi la muncă forţată un număr de mii de oameni. Într-un timp record s-a construit un port militar, un nou far şi un mare număr de buncăre subterane, unde au fost instalate echipamente radio, radar, energetice, un helioport şi mici blocuri de locuinţe. De asemenea, a fost construit un sistem ingenios de apărare. Insula este legată şi de Odesa, printr-un cablu subteran de comunicaţii. Mai târziu, toate instalaţiile au fost modernizate, iar portul a fost pregătit pentru a putea primi şi adăposti mici submarine atomice. Sistemul de radiolocaţie acoperă o zonă foarte întinsă, pe două trasee principale: 1. de-a lungul Dunării (Gurile Dunării, România, Bulgaria şi până în inima Europei) şi 2. Marea Neagră, Turcia, Grecia, Israelul, ţărmul nordic al Africii şi toată Marea Mediterană.

După terminarea lucrărilor, toţi cei aduşi la muncă forţată au fost omorâţi pentru a nu deconspira secretele de pe insulă. O inscripţie de acolo spune: „Cine n-a văzut insula o va vedea, iar cine a văzut-o, n-o va uita!”

La începutul anilor ’60, pe insulă a început un program complex de antrenare a delfinilor în acţiuni de luptă submarină. Extrem de inteligente, aceste animale au fost dresate să recunoască apartenenţa oricărui submarin sau vas de suprafaţă, după zgomotul făcut în timpul deplasării. Ataşându-li-se un ham special, cu mine magnetice, au fost dresaţi să se apropie de vasele şi submarinele, pe care le identificau că

nu sunt sovietice şi să le ataşeze acestora minele. Experimentele şi dresajele au continuat neîncetat, până astăzi. După dezmembrarea U.R.S.S., Insula Şerpilor a intrat în componenţa Ucrainei, care nu vrea să audă de restituirea acesteia către România. Activităţile militare se desfăşoară în comun cu Federaţia Rusă. Pe la jumătatea ultimului deceniu al mileniului, din calculatoarele strategice ale Marinei Militare Franceze, de la Toulon, au fost furate toate amprentele sonore ale submarinelor şi vaselor de suprafaţă ce străbat oceanele şi mările lumii. Se pare că pe această insulă se desfăşoară activităţi care depăşesc puterea de înţelegere a majorităţii cetăţenilor.

În jurul anului 2004, apărarea bazei militare de pe insulă beneficiază şi de o navă tip fregată, o navă de patrulare şi două submarine. În acea perioadă de timp, Ucraina şi-a intensificat activităţile militare şi economice.

Pe parcursul perioadei care a trecut de la ocuparea insulei de către sovietici, România a purtat o serie de tratative cu guvernanţii de la Moscova. În anul 1958 s-a încheiat la Geneva *Convenţia asupra platoului continental*. Conform acesteia apele teritoriale cuprind 12 mile marine, iar platoul continental se întinde până la o adâncime de 200 m. Pe această bază, România a iniţiat negocieri cu U.R.S.S., începând cu anul 1967. Au fost negocieri greoaie, la aceasta contribuind şi relaţiile reci dintre liderii celor două ţări, Leonid Ilici Brejnev şi Nicolae Ceauşescu. Negocierile au durat 20 de ani, fără a putea fi încheiate. În anul 1987, ele au fost suspendate.

Pe parcursul acestor două decenii, au avut loc două importante evenimente internaţionale, privitor la problematica în discuţie. În anul 1976 a avut loc cea de a III-a *Conferinţă O.N.U. asupra dreptului mării*. Conferinţa a avut rezultate favorabile intereselor României. Delegaţii români au făcut eforturi vizând elaborarea unor norme internaţionale de dreptul mării care să uşureze delimitarea platoului continental al Mării Negre cu U.R.S.S. Pe acelaşi plan se înscriu şi lucrările *Convenţiei O.N.U. asupra dreptului mării* de la Montego Bay, din 10 decembrie 1982, intrată în vigoare abia în 1994, după ce a fost ratificată de 60 de state. Conform *Convenţiei*, s-a stabilit zona economică exclusivă la distanţa de 200 mile marine, indiferent de adâncime

În timp de zece runde de convorbiri cu sovieticii, începute în

1967, cum am arătat, trebuie subliniat că discuţiile s-au referit la platoul continental şi zona economică exclusivă, propunerile avansate de partea sovietică fiind în trei variante: 6.000, apoi 3.000 şi, în final, 4.000 km^2. România a respins aceste propuneri, negocierile fiind suspendate în 1987, nu întâmplător, acesta fiind anul în care, după cum am arătat într-un studiu publicat în revista „Transilvania", nr. 1 (ianuarie) 2004, Uniunea Sovietică decisese deja schimbarea regimului ceauşist în România şi nu mai avea interes să negocieze cu acesta probleme atât de importante.

La nivelul anului 2005, poziţia oficială a Ucrainei în problema Insulei Şerpilor era una care sfida istoria şi poziţia românească faţă de acest spaţiu, beneficiind de îngrozitorul precedent al *Tratatului politic dintre România şi Ucraina* din 1997, când România a cedat teritorii. Ucraina afirma că Insula Şerpilor este teritoriu ucrainean şi, în consecinţă, nu se pot purta discuţii pe tema dreptului acestui stat asupra insulei propriu-zise, cât şi a platoului continental pe o rază de 12 mile marine în jurul său. Din punct de vedere economic, conducerea politică ucraineană apreciază că rezervele de petrol şi de gaze naturale existente în subsolul platoului continental din jurul insulei constituie rezerve strategice importante pentru suportul energetic al ţării. Guvernul de la Kiev consideră că din punct de vedere militar, Insula Şerpilor este un punct strategic deosebit, deoarece ansamblul militar instalat aici asigură apărarea antiaeriană a hotarului de sud al Ucrainei.

În 2004, guvernul Ucrainei a făcut un gest la limita sfidării şi au anunţat deschiderea unei bănci pe Insula Şerpilor. În ultimii ani, ucrainenii au încercat să aducă pe insulă şi oameni şi să demonstreze existenţa în acel teritoriu a unei vieţi social-economice ucrainene. Conform reglementărilor internaţionale, pentru a avea drept la platou continental şi zonă economică exclusivă, trebuie îndeplinită condiţia existenţei unei populaţii stabile şi a unei economii proprii.

Este evident că Ucraina dorea să stăpânească Insula Şerpilor, platoul continental din jurul ei şi toate bogăţiile de petrol şi gaze naturale, fără să le împartă cu România. Ucraina era decisă să joace la Marea Neagră rolul determinant pe care l-a deţinut fosta Uniune Sovietică. Din acest punct de vedere, nu sunt sesizabile diferenţe de

politică imperialist-agresivă.

Diplomaţia ucraineană a încercat mult timp şi insistent să obţină de la Federaţia Rusă documentele şi hărţile referitoare la negocierile sovieto-române de delimitare a faliei continentale şi a zonelor economice exclusive. Kievul a apelat la instrumentele acordurilor încheiate de Ucraina în cadrul C.S.I. În timpul crizei legate de Tuzla, guvernul rus a dat aceste documente României. Acest ultim cadou a fost de folos diplomaţilor români, care au putut argumenta că Insula Şerpilor nu se ia în calcul în procesul de delimitare, iar zona de delimitare trebuie împinsă în direcţia Ucrainei, conform unei linii de compromis acceptată de Uniunea Sovietică, la ora clarificării problematicii stăpânirii ei asupra Insulei Şerpilor.

În privinţa Insulei Şerpilor, guvernul de la Bucureşti a declarat că România nu are pretenţii teritoriale faţă de nicio ţară, deci nici faţă de Ucraina. Ca ţară semnatară a acordurilor de la Helsinki (1975), România respectă status-quo-ul politico-geografic, instituit după cel de al doilea război mondial.**202** Litigiul (diferendul) privind Insula Şerpilor nu se referă la retrocedarea ei către România, ci la împărţirea spaţiilor maritime ce revin celor două state. Acest aspect, în situaţia în care negocierile între cele două state nu vor da rezultate, va putea fi soluţionat doar de Curtea Internaţională de Justiţie de la Haga, căreia România i s-a adresat.

România aprecia Ucraina ca fiind unul dintre cei mai importanţi vecini pe care îi are, motiv pentru care exista dorinţa clară de a găsi cele mai bune modalităţi pentru ca această relaţie să fie exprimată în acţiuni şi iniţiative comune, precum şi în documente juridice ratificate de ambele părţi.

Despre gestul Ucrainei de a coloniza insula şi a deschide o bancă, Ministerul Afacerilor Externe le consideră ca pe tentative disperate care vizează schimbarea unei realităţi înainte de deschiderea procedurilor Curţii Internaţionale de Justiţie, care trebuie să se pronunţe asupra delimitării platoului continental al Mării Negre şi a

---

202 În schimb, puterile occidentale nu au respectat tratatele internaţionale când au fost dezmembrate ilegal, fără referendumuri, Iugoslavia (în mod repetat) şi Cehoslovacia şi când au fost recunoscute state noi în Europa.

zonelor exclusiv economice.

Când au fost demarate negocierile dintre România şi Ucraina, în 1995, pentru încheierea unui *Tratat politic de bază* şi a unei *Declaraţii comună*, care nu necesita, conform dreptului internaţional să fie ratificată de parlamentele celor două ţări, Ucraina a interpretat poziţia României ca „pretenţii teritoriale din partea României". Partea română, în criză de timp, datorită speranţelor, atunci deşarte, de a intra mai repede, dacă s-ar fi putut, pe loc, în N.A.T.O., a dorit ca traseul liniei de frontieră pe sectorul Dunării maritime să fie menţinut pe şenalul navigabil principal al braţului Chilia, până la vărsarea acestuia în mare, iar delimitarea platoului continental să se facă în funcţie de configuraţia ţărmului propriu-zis al celor două state, deci cu ignorarea existenţei Insulei Şerpilor.

În cursul a 5 runde de negocieri între cele două echipe de experţi asupra proiectului *Tratatului politic de bază*, au fost convenite marea majoritate a articolelor, rămânând în discuţie doar textul din preambul, referitor la frontiere şi la Pactul Ribbentrop-Molotov.

Negocierile asupra documentului cuprinzând principiile şi liniile directoare referitoare la frontieră şi la delimitarea spaţiilor marine nu au dus la niciun rezultat, datorită poziţiei ucrainene, care insista să fie confirmate toate documentele privind traseul frontierei, încheiate de România cu fosta U.R.S.S., prin care linia frontierei pe braţul Chilia a fost trasată în defavoarea României, iar Insula Şerpilor a fost anexată de U.R.S.S.

După 23 de runde de negocieri rămase fără niciun rezultat, România a hotărât să se adreseze Curţii Internaţionale de Justiţie de la Haga. România a sperat în succesul demersului ei şi datorită concluziilor jurisprudenţei Curţii de la Haga în speţe recente. Fără să-mi permit să contrazic pe diplomaţii români optimişti în acest caz, îmi permit să formulez părerea absolut personală, neinspirată de niciun colaborator sau coleg al meu din catedra pe care o conduc, dintre cei care deţin funcţii de mare răspundere la nivel naţional, cu care nu am discutat nimic privitor la aceste probleme, că în faţa Curţii de la Haga au primat interesele corporaţiilor internaţionale. Va fi mai importantă Ucraina, sau România? O întrebare aparent uşoară. La prima vedere, eu aş fi fost dispus să răspund: Ucraina. Dar s-au

pregătit şi alte scenarii. Corporaţii internaţionale au obţinut, în secret, de la guverne româneşti, începând cu guvernul Theodor Stolojan (1991 – 1992), promisiunea obţinerii drepturilor de exploatare a importantelor resurse de petrol şi de gaze. Acesta a fost, după părerea mea, principalul motiv care a condus la câştigarea procesului de către România.

În Marea Neagră, la 44, 8 km est de Gurile Dunării, în dreptul oraşului-port Sulina, se află Insula Şerpilor, un masiv calcaros în suprafaţă de 17 ha şi un perimetru de 1973 m. Adâncimea mării în jurul insulei variază între 4 şi 25 m. În epocile medievală şi modernă, Insula Şerpilor nu a prezentat importanţă economică. Insula nu are apă potabilă, iar resursele de petrol şi gaze naturale au fost cunoscute târziu, către sfârşitul anilor ’60 ai secolului trecut. Ea prezenta un oarecare interes strategic pentru navigaţia din zonă, farul de pe insulă ajutându-i pe corăbieri să se orienteze. Interesul strategic din jurul insulei s-a dezvoltat după anul 1948.

O veche legendă menţionează Insula Şerpilor sub denumirea de Leuce, ceea ce înseamnă Alba, în greaca veche. Conform acestei legende, pe această insulă, eroul aheean Achile ar fi avut un templu şi alte locuinţe pentru preoţii care slujeau. În anul 1823, un căpitan pe nume Kritziky a descoperit ruinele acestui templu, cu un diametru foarte mare, de formă pătrată, fiecare latură având 29, 87 m. În partea de est a sanctuarului se afla templul propriu-zis al lui Achile. Arhitectura construcţiilor de pe insulă este specifică epocii ciclopeene, asemănătoare celor din Thesalia şi Tracia, respectiv cu ziduri formate din blocuri mari de piatră, îmbinate fără ciment, fasonate cu calcar. Templul lui Achile a fost un monument de artă, înconjurat de mai multe camere, pentru funcţiile oracolului şi pentru depozitarea darurilor care se aduceau eroului.

Insula Şerpilor este amintită şi în versurile poetului exilat la Tomis, Ovidiu. Un alt scriitor antic, Maximus din Tir, scria în lucrarea *Discuţii*: „Achile locuieşte într-o insulă drept în faţa Istrului, în Marea Pontică. Acolo se află templul şi altarele lui Achile…” În cunoscutul său *îndreptar geografic*, Ptolemeu menţiona: „Insulele situate în vecinătatea Moesiei Inferioare, în acea parte a Pontului pe care am pomenit-o, sunt: Boristene… şi insula lui Achile sau Leuce”. Istoricul

Gheorghe Brătianu în lucrarea *Marea Neagră de la origini până la cucerirea otomană*, arăta: „... Unul din popasurile cele mai vechi este cel din insula Albă, Leuke sau Achilleis, mică stâncă ce se înalţă în plină mare în largul gurilor Dunării şi se numeşte astăzi Insula Şerpilor. Acest punct de escală al milezienilor era garnisit cu un sanctuar ridicat în cinstea lui Achile Pontarches, protectorul navigaţiei şi al comerţului... Istoria lor, trasată cu ajutorul numeroaselor inscripţii scoase la lumină de săpături, indică strânse contacte între aceste porturi ale litoralului, care păstrează caracterele principale ale civilizaţiei urbane a Greciei antice şi populaţiei indigene ale hinterlandului, geţi sau sciţi..."

Tot de legendă ţine şi faptul că unii greci antici numeau această insulă Makaron, adică „a fericiţilor", iar unii lingvişti au tradus „Atlantis" prin „Fericire". Arheologii sovietici care au investigat insula după anul 1948, au descoperit impresionante ruine subacvatice atribuite atlanţilor.

Din punct de vedere al apartenenţei sale teritoriale, Insula Şerpilor a urmat, de regulă, soarta gurilor Dunării, statutul juridic al insulei fiind strâns legat de cel al stăpânirii braţelor fluviului. După cum se ştie, în timpul lui Mircea cel Bătrân, în 1388, Ţara Românească a încorporat Dobrogea, gurile Dunării, inclusiv Insula Şerpilor. Există documente care atestă că, în timpul lui Ştefan cel Mare, în dreptul Insulei Şerpilor corăbiile domnitorului au capturat vase de piraţi care duceau în robie tineri genovezi şi avuţii prădate din colonia genoveză Caffa.

În perioada tratatelor de la Adrianopol (1829) şi Paris (1856), care au marcat momente importante ale luptei pentru dominaţia sud-estului Europei dintre Rusia şi Imperiul Otoman, Insula Şerpilor a fost menţionată ca loc de amplasare a unui far. Prin *Tratatul de Pace de la Paris* (1856), Rusia a pierdut posesia sudului Basarabiei (judeţele Cahul, Ismail şi Bolgrad), Gurile Dunării şi Insula Şerpilor. Prin *Protocolul* din 6 ianuarie 1857, cele trei judeţe revin Moldovei, dar Gurile Dunării şi Insula Şerpilor sunt atribuite Imperiului Otoman. Prevederile acestui protocol au fost consfinţite printr-un tratat semnat la 19 iunie 1857, care mai obliga Poarta să întreţină farul de pe Insula Şerpilor.

După încheierea războiului ruso-româno-turc din anii 1877 – 1878, prin prevederile *Tratatului de la San Stefano*, Rusia obţine de la Turcia o serie de posesiuni româneşti din Delta Dunării, respectiv sângeacul Tulcei (districtele Chilia, Sulina, Mahmudia, Isaccea, Tulcea, Măcin, Babadag, Hârşova, Kunstendje şi Medgidia), insulele Deltei şi Insula Şerpilor. După ce şi-a asigurat posesia acestor teritorii, Rusia le-a oferit în schimbul sudului Basarabiei revenit la Moldova prin *Tratatul de la Paris din 1856*. guvernul regal român, condus de Ion Brătianu, a protestat arătând că Turcia a înstrăinat ilegal Gurile Dunării prin tratatele de la Bucureşti (1812) şi Adrianopol (1829). După ce ele au revenit spaţiului românesc prin *Tratatul de la Paris din 1856*, au fost din nou smulse de Turcia prin *Protocolul din 6 ianuarie 1857*. În protestul guvernului român adresat marilor puteri se arăta că Turcia învinsă plătea Rusiei cheltuieli de război pe spatele României. Situaţia României în anul 1878, când teritoriile sale deveneau obiect de schimb între două puteri, Rusia şi Turcia, poate fi asemănată cu situaţia din anul 1940, doar că în 1940, erau în discuţie mai multe teritorii şi mai mulţi pretendenţi.

După cum este cunoscut, Tratatul de la San Stefano a fost anulat ca urmare a faptului că unele mari puteri europene nu-şi promovaseră propriile interese. Ca urmare, a fost convocat *Congresul de Pace de la Berlin* (1878). Cu această ocazie, Rusia şi Germania au prezentat României două alternative: 1. să refuze să retrocedeze Rusiei cele trei judeţe din sudul Basarabiei, sau 2. să accepte şi să primească în schimb o mare compensaţie teritorială şi financiară. Parlamentul României s-a situat în unanimitate pe poziţia de a cere guvernului să nu accepte niciun fel de cesiune teritorială, sub nicio formă şi contra nici unei compensaţii teritoriale sau financiare. Delegaţia română a subliniat drepturile noastre asupra Basarabiei, precum şi angajamentul pe care şi l-a luat Rusia la Livadia, în aprilie 1877, de a respecta „integritatea teritorială a României". Rusia a răspuns prin însuşi şeful cancelariei imperiale, prinţul Gorceakov, care cu cinismul specific reprezentanţilor marilor puteri, a declarat: „Este adevărat că v-am garantat la Livadia integritatea teritorială a ţării dumneavoastră, dar ar fi fost absurd, desigur, ca această garanţie să fie opozabilă şi Rusiei". Nereuşind să convingă România, puterile europene au impus cedarea

sudului Basarabiei către Rusia, retrocedând României Dobrogea, inclusiv cu districtul Mangalia şi cu Insula Şerpilor (art. 45 – 46 din Tratat). Nerecunoaşterea de către România a dreptului Rusiei asupra sudului Basarabiei a avut o importanţă juridică internaţională, lăsând generaţiilor viitoare intact dreptul asupra lor, până în anul 1997, când conducerea României, umilă, servilă şi iresponsabilă, a recunoscut apartenenţa acestor teritorii la Ucraina, cea care a preluat de la Rusia politica imperială la Gurile Dunării. În acelaşi timp, în 1878, Congresul de Pace de la Berlin a recunoscut drepturile legitime ale României asupra Dobrogei. Ionel I.C. Brătianu, scria privitor la acest episod din istoria diplomaţiei române: „România n-a voit să primească Dobrogea şi Insula Şerpilor de la Rusia drept compensaţie, ci de la Congres, ca o restabilire a unei vechi stăpâniri şi drept consacrare a unui interes european la Gurile Dunării. Iar în ce priveşte Basarabia, a vrut să se constate că cedăm cu protestare, numai înaintea forţei şi a hotărârii puterilor".

Prin tratatele de la Paris, de după primul război mondial, Insula Şerpilor a rămas în componenţa României întregite, „România dodoloaţă" cum i-a spus un poet.

Notele ultimative redactate de guvernul sovietic al lui Viaceslav Molotov la 26 şi 27 iunie 1940, care solicitau evacuarea Basarabiei de către armata şi administraţia românească, în vederea instaurării controlului U.R.S.S. asupra acestui teritoriu, nu au făcut nicio menţiune privitoare la Insula Şerpilor. Ulterior, prin *Tratatul de la Paris* (1947), se stabilea că frontiera dintre U.R.S.S. şi România rămânea cea stabilită în anul 1940. Deci, Insula Şerpilor a rămas în componenţa României.

Curând după lovitura de stat de la 30 decembrie 1947 şi abolirea monarhiei în România, s-a încheiat *Tratatul de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală româno-sovietic*, la 4 februarie 1948. Cu acest prilej, s-a decis ca părţile să procedeze la fixarea frontierelor, respectiv la delimitarea şi demarcarea acestora. În acest sens, la aceeaşi dată, s-a semnat Protocolul referitor la precizarea parcursului liniei frontierei de stat între Republica Populară Română şi Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, document semnat de Viaceslav Molotov şi dr. Petru Groza. În acest cadru, în cursul primei operaţiuni, nu au apărut probleme, dar la demarcarea pe teren a frontierelor,

mergându-se pe talvegul braţului Chilia, la un moment dat s-a luat drept curs al braţului o porţiune ce prelungea linia frontierei la sud de Insula Şerpilor, un canal, iar în procesul-verbal de descriere a traseului s-a menţionat trecerea acesteia la Uniunea Sovietică, fapt repetat şi în cazul altor câtorva insuliţe de pe braţul Chilia. Discuţiile ulterioare româno-sovietice, la nivel înalt, au scos în evidenţă intenţia Uniunii Sovietice de a lua României Insula Şerpilor în vederea folosirii ei în scopuri strategico-militare în zonă, ca punct de supraveghere. De atunci, cartografia sovietică a menţionat insula respectivă sub propria jurisdicţie, cartografia românească a evitat să menţioneze insula în hărţile publice, iar cartografia oficială de la Chişinău introducea insula pe hărţi, fără a menţiona cui aparţine. *Protocolul* de la 4 februarie 1948 prevedea că: „Insula Şerpilor, situată în Marea Neagră, la răsărit de Gurile Dunării, intră în componenţa U.R.S.S". Interpretarea juridică este evidentă: până atunci nu intrase. La 23 mai 1948, s-a încheiat un document tehnic, un proces-verbal semnat de Nikolai P. Sutov, prim-secretar al Ambasadei U.R.S.S. la Bucureşti şi Eduard Mezincescu, ministru plenipotenţiar, prin care se consemna că: „Insula Şerpilor a fost înapoiată U.R.S.S. de către R.P. România şi încadrată în teritoriul U.R.S.S". prin acest proces-verbal, sovieticii au dorit să corecteze termenii *Protocolului* din 4 februarie 1948.

Din punct de vedere juridic, cele două înţelegeri bilaterale sunt şi rămân neconstituţionale. Nu se puteau ceda porţiuni din teritoriul românesc, fără aprobarea unui asemenea act din partea Parlamentului, care nu a ratificat niciodată *Protocolul*, după semnarea lui în 1948. Astfel de înţelegeri internaţionale nu intră în vigoare la data semnării, ci numai după ratificarea lor de către parlamentele părţilor contractante. Din punctul de vedere al Dreptului constituţional românesc, atât *Protocolul* de la 4 februarie 1948, cât şi Procesul-verbal din 23 mai 1948 sunt lovite de nulitate şi neavenite. De jure, Insula Şerpilor nu poate fi considerată înstrăinată în 1948, dată fiind neratificarea protocolului de către parlamentele României şi U.R.S.S. la 25 noiembrie 1949, printr-un proces-verbal, s-a stabilit frontiera româno-sovietică pe Canalul Musura, aflat la vest de Braţul Chilia.

România în Uniunea Europeană, noua Uniune Sovietică

(eseu)

„Prietenia României cu Occidentul a adus ţării pierderi mai mari decât duşmănia cu Uniunea Sovietică”.

Mulţi est-europeni, în general şi mulţi români, în special, au visat la apartenenţa statului lor la N.A.T.O. şi la Uniunea Europeană. În timpul Războiului rece, prizonieri ai opiniilor formate cu grijă şi profesionalism de posturile occidentale de radio, în general de uriaşa propagandă occidentală, pentru majoritatea românilor, acest vis părea de neatins. Cifra acestor visători a fost mare, în toate fostele ţări ale blocului sovietic, dar greu de cuantificat. Un referendum privitor la aderarea Ungariei la N.A.T.O. s-a desfăşurat în primăvara anului 1997. Rezultatul a fost că majoritatea ungurilor s-au pronunţat împotriva aderării, iar guvernanţii de la Budapesta, serioşi, nu au falsificat rezultatul în favoarea intereselor occidentale, cum se mai practică. Voinţa poporului maghiar nu a fost un argument suficient pentru mai marii Lumii şi, în iulie 1997, Ungaria a fost „invitată” (/chemată) să adere la N.A.T.O., fapt împlinit doi ani mai târziu. În acest context, alte state, inclusiv România, nu şi-au mai propus referendumuri privitoare la perspectiva aderărilor (includerii) la N.A.T.O. şi la U.E. Nu mai era nevoie ca popoarele să conştientizeze dimensiunea adversităţii faţă de noii stăpâni şi nici faptul că în „democraţia” despre care li se vorbeşte, părerea poporului nu contează. Totuşi, pentru a repara imaginea în faţa istoriei, privitor la aderarea Ungariei la U.E., după şase ani, în 12 aprilie 2003, a avut loc un alt referendum, „pregătit” din timp, prin jocuri abile de imagine, în urma cărora 84% dintre unguri au votat pentru aderarea ţării la U.E.

În acelaşi an, 2003, în luna noiembrie, prin referendum, în urma unor falsuri teribile şi a încălcării procedurilor legale, a fost obţinut „acordul poporului român” privitor la modificarea *Constituţiei României* din 1991. Acte formale care mimează democraţia, foarte asemănătoare, pe alocuri identice, cu alegerile din România pentru Marea Adunare Naţională sau pentru consiliile populare, din perioada socialismului de stat. Fac această comparaţie cu toate că mi s-a părut mereu că sunt puţin potrivite comparaţiile între regimul politic socialist de stat şi cel capitalist. Cele două regimuri sunt mult diferite şi fiecare are specificul său. Pentru cercetătorii neangajaţi politic, este

astăzi o certitudine că nu există regimuri politice „rele" şi „bune", că „binele" şi „răul" conviețuiesc în fiecare regim politic şi depinde doar de guvernanţi înspre ce direcţie împing fiecare regim politic în parte. Desigur, este foarte important şi din ce unghi de vedere priveşte fiecare „binele" şi „răul". „Binele" unora este, adeseori, „răul" altora, aşa cum „criminalii" unor popoare sunt, în acelaşi timp, „eroii" altor popoare.

După al doilea război mondial, când a luat fiinţă Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului, apoi Piaţa Comună, organizaţii care au stat la baza viitoarei Uniuni Europene, raporturile între membri erau unele de egalitate deplină. Era o asociere în reţea, pe orizontală. Statele mici, Luxemburg sau Belgia, aveau aceleaşi drepturi şi putere decizională cu Franţa sau Germania. Era o ofertă politico-economică excepţională. Modelul s-a păstrat pe întreaga perioadă a Războiului rece. Modelul occidental s-a dorit a fi o ofertă superioară, net superioară, modelului Comunităţii de Ajutor Economic Reciproc a statelor socialiste, dominat de deciziile atotputernicei Uniuni Sovietice. De altfel, în perioada luptei împotriva comunismului, lumea occidentală a promovat modele de excelenţă din punct de vedere moral, legislativ şi al democraţiei. Pe plan intern, toate statele occidentale îşi coordonau acţiunile în direcţia obligării patronatelor de a oferi angajaţilor drepturi mereu mai mari, un nivel de trai în continuă creştere, până în 1990 şi o societate cât mai echitabilă. În acea perioadă, nivelul de mulţumire al popoarelor occidentale era mare.

Sistemele de impozitare promovate făceau ca majoritatea colectărilor la bugetele de stat să provină din zona bogată a societăţii şi să fie cât mai relaxate la baza societăţii. Astfel, sistemul capitalist fusese adus la un nivel de atractivitate foarte ridicat. Aspiraţia popoarelor din statele socialiste la regimul capitalist occidental era justificată din plin. Realitatea evidentă a celor arătate mai sus, ca şi a multor altor aspecte pozitive ale sistemului capitalist occidental era şi promovată în mass media internaţională, cu mult profesionalism, de către instituţii specializate (posturi de radio, ziare şi televiziuni) în care se investea mult şi cu folos. Popoarele central şi est-europne au dorit, în procent mare, să treacă la regimul capitalist occidental, dar la

acel regim european din perioada Războiului rece. Acela a fost propagat şi prezentat ca „ofertă" politico-economică şi socială pentru popoarele est-europene pe care Uniunea Sovietică a lui Mihail Gorbaciov le abandona controlat în mâna Occidentului, în baza unor înţelegeri şi a unor tranzacţii foarte bine calculate, finalizate verbal prin *Acordul din Malta* (2 – 3 decembrie 1989). Uniunea Sovietică, mai ales Federaţia Rusă, îşi modifica modul de promovare internaţională a propriilor interese şi, în acel moment istoric, liderii gorbacioviști au considerat că nu mai aveau nevoie să apere, cu costuri mari, întinsele sale zone de influenţă din Europa Centrală şi de Est, din Asia şi din Africa. Transferul acestor zone de influenţă către Occident, care era în criză cronică de supraproducţie şi avea foarte mare nevoie de noi pieţe, aducea mult mai mult profit Rusiei, politic, economic şi din multe alte considerente. Nici comunismul nu mai era necesar puterii de la Kremlin. Din contră. Menţinerea comunismului afecta promovarea marilor interese pe care ruşii le aveau în Occident.

Pe acest fond de generoasă ofertă capitalistă, a apărut perspectiva aderării fostelor state socialiste europene la N.A.T.O. şi la U.E.

După 1989, o parte din „elitele" politice şi intelectuale româneşti, altele decât „proştii lui Iliescu", au dorit şi au propagat necesitatea revenirii la valorile regimului politic interbelic. Aşa a ajuns să fie promovată politica de „dare a ceasului înapoi". Asta doar în teorie, pe hârtie. În realitate, fenomenele politice interbelice pozitive din punctul de vedere naţional românesc, fiind, în parte, ocolite, în parte, combătute. După alegerile prezidenţiale şi parlamentare din anul 1996, Convenţia Democratică, după anul 2000, regimul declarat filo-occidental al foştilor prosovietici Ion Ilici Iliescu şi Adrian Năstase şi după anul 2004, regimul Băsescu, cel al „axei Washington-Londra-Bucureşti", nu au avut proiecte privitoare la înţeleptele prevederi ale *Constituţiei României* din anul 1923. Atunci, în majoritate foarte mare, o clasă politică formată exclusiv din proprietari a proclamat că: „proprietatea este subordonată interesului naţional". Resursele naturale, în totalitatea lor, aparţineau statului român. Ele nu se puteau nici privatiza şi nici înstrăina. Liberalii au ajuns de trei ori la putere în perioada post-comunistă (în 1996 – 2000,

în 2004 – 2008 şi în 2012), dar nu au pomenit nici o singură dată, în cadru oficial, despre politica lor tradiţională „Prin noi înşine", cea care le-a adus în istoria României atâtea succese remarcabile. Prin aceasta ei s-au dezis de cea mai patriotică componentă a politicii lor tradiţionale.

În România, puterile occidentale au practicat ingerinţele încă din timpul negocierii tratatelor de pace de după primul război mondial. Ingerinţele vizau în primul rând protejarea minorităţilor naţionale, în special pe evrei şi pe unguri, dar şi pe alţii, care au fost şi au rămas punctul principal de sprijin pentru dominaţia străină a României. După 1989, noii stăpâni au adus la conducerea României şi pe ţigani (ascunşi), cărora li s-au oferit poziţii foarte importante. În prima guvernare F.S.N., preşedintele ţării, ministrul Apărării şi ministrul Culturii fiind cei mai cunoscuţi, dar nu singurii. În mandatul 2000 – 2004, prim-ministrul Adrian Năstase, de etnie ţigan, a exercitat cea mai autoritară guvernare a perioadei post-comuniste.

Clasa politică românească interbelică a reuşit, în mare parte, să ocrotească majoritatea românească şi, dând minorităţilor drepturi importante, a reuşit să le ţină în frâu şi să controleze lupta permanentă a multor minoritari împotriva statului naţional unitar român. În perioada ocupaţiei militare sovietice, etniile evreiască, maghiară şi ţigănească au fost mult implicate în actul de conducere, atât la nivel central, cât şi local. În perioada post-comunistă, clasa politică a fost influenţată tot mai mult de minorităţile naţionale, sub impulsul decisiv al forţelor externe care le protejează şi le folosesc ca şi puncte de sprijin în menţinerea controlului asupra României. Astăzi, s-a mers atât de departe în sensul invers al perioadei interbelice, încât guvernanţii de la Bucureşti au fost preocupaţi să nu cumva ca interesele străine din România să fie afectate.

Cultura tradiţională românească, marii noştri clasici ai culturii, istoria naţională, au ajuns să fie marginalizate, pe zi ce trece mai mult, iar în conştiinţa tinerei generaţii se propagă ideile europeniste şi globaliste, superficialitatea emanată de diverse teze care slujesc ideologii străine şi o cultură post-modernistă care nu a periat încă non-valoarea. În mass-media românească, pe lângă emisiunile politice propagandistice, adeseori adevărate „spălătorii de creiere", se

promovează prioritar divertismentul acultural, bazat în principal pe o „hăhăială" de prost gust, care conduce la o adevărată „îndobitocire"[203] a tinerilor neformaţi, needucaţi, cu părinţii plecaţi la muncă prin străinătate, sau proveniţi din uriaşul număr de familii dezbinate din societatea românească post-comunistă, agitată, mereu în fierbere, neaşezată pe pilonii echilibrului necesar promovării valorilor autentice în societate. Românii în formare sunt educaţi în şcolile statului, pe banii poporului român, să accepte şi să asimileze ideea că bunicii şi străbunicii lor sunt nişte criminali care au comis genocid împotriva evreilor. În acelaşi timp, doctrina politică naţional-românească a perioadei interbelice şi din timpul regimului ceauşist sunt înfierate şi interzise la promovare prin legislaţie[204]. Cei care nu recunosc aceste grozăvii intră sub incidenţa legii promovate pe uşa din dos (imoral şi pe alocuri ilegal) şi care prevede pedepse cu închisoarea, până la 5 ani de temniţă. La începutul anului 2016, s-a propus scoaterea din şcoli a disciplinelor Istorie şi Limba latină şi reducerea numărului de ore de Limba română. Îndobitocirea popoarelor din colonii a fost totdeauna un obiectiv major al metropolelor.

De la primii paşi ai noului regim politic post-comunist, direcţia propagandei a fost una a minciunii şi a manipulării. În aceste condiţii, nu avea cum să se nască un regim politic sănătos. Un asemenea regim nici nu convenea celor care urmăreau şi au şi reuşit să lichideze şi să acapareze economia României şi pieţele ei externe şi interne. Jefuitorilor nu le place seriozitatea şi ordinea. Începând cu evenimentele din decembrie 1989 şi colosalele inversări de realităţi care au fost propagate atunci şi continuând cu direcţia politică „necesară" ţării, poporului i s-a spus altceva decât adevărul. Începând din 22 decembrie 1989, conducătorii României, aduşi la putere de serviciile secrete străine care au realizat lovitura de stat în România, i-au mânat pe români înspre noul lanţ asupritor cu minciuni şi cu promisiuni deşarte. Acestor conducători ai României li se potriveşte

---

[203] Aceste expresii mai puţin academice accentuează sensul adânc al ideii.

[204] Vezi Legea 217/2015 pentru completarea Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului României 31/2002.

butada învăţată de la ilustrul istoric al Antichităţii, Tacitus: „*Nimeni nu a folosit vreodată puterea obţinută prin mijloace banditeşti în scopuri nobile*”. Poporului român i s-a spus că tot ce s-a făcut sub comunişti este greşit. I s-a mai spus că economia românească nu este bună de nimic. Industria este „un morman (ghem) de fiare vechi”, care a trebuit lichidat sau înstrăinat. Toate întreprinderile şi produsele româneşti trebuiau să fie la cel mai înalt nivel mondial, comparabile cu cele mai valoroase produse din S.U.A., Germania sau Japonia, ori lichidate/înstrăinate. Peste noapte, României i se cerea să aibă o economie de nivelul primului loc în Lume, sau să şi-o lichideze!!! Românilor li s-a mai spus că nu este rentabil să exploatezi aur şi alte bogăţii colosale ale subsolului României şi trebuie să le dăm altora, care se pricep. I s-a mai spus că nu este rentabil să facă schimburi comerciale cu Orientul Mijlociu, cu Rusia, cu China şi cu alţi foşti parteneri importanţi ai ţării. I s-a mai spus că formele asociative din agricultură nu sunt rentabile şi trebuie desfiinţate. I s-a mai spus că ocrotirea patrimoniului naţional a fost ceva comunist şi legea trebuie abrogată, pentru a se putea înstrăina orice. I s-a mai spus că este bine ca pământul agricol al României să-l vindem străinilor. I s-a mai spus că este bine ca să înstrăinăm băncile, petrolul, companiile de asigurări, distribuţia gazului metan şi energiei electrice, marile noastre combinate, industria de armament, industria cimentului, întreaga flotă, pădurile, industria de aluminiu etc. etc. O parte a poporului român, neatentă, chiar a crezut…

Cei care au identificat direcţia spre care era şi mai este împinsă România, care au înţeles ce se întâmplă şi care au încercat să semnaleze pericolele şi faptul că ne îndreptăm într-o direcţie în care nu conservăm nimic din ceea ce ne este strict necesar ca să supravieţuim ca naţiune şi ca stat naţional unitar şi cu un nivel al suveranităţii de la care să poată fi ocrotite valorile fundamentale ale naţiei, au fost de îndată calificaţi drept „retardaţi”, „comunişti”, „securişti”, „nostalgici”, „anacronici” şi desemnaţi ca fiind „naţionalişti”, termenul fiind folosit peiorativ, prin abuz de limbă şi de interpretare. Împotriva acestora s-a practicat, în ascuns, poliţia politică şi persecuţia profesională subtilă. În viziunea acestor propagandişti ai noului regim, a fi naţionalist este ceva foarte rău. Da, sunt de acord că este rău, dar

rău pentru intenţia străină de jaf şi de dominaţie totală a României. Astfel, sătui de propaganda regimului Ceauşescu, ascultând glasul Occidentului, românii au ajuns în anul 2012 cu o sută de miliarde de euro datorie, ca să le ajungă din plin şi urmaşilor, în situaţia în care statul nu poate să asigure pensiile şi salariile decât împrumutându-se în continuare şi cu o perspectivă foarte slabă de a ajunge să putem să ne dăm singuri de mâncare. Preocuparea unora dintre conducătorii statului este cum să facă să-i mai prostească pe români şi să-i facă să creadă că este bine să mai dăm şi puţinul care ne-a mai rămas: aurul şi cuprul, cu toate celelalte metale rare din zăcăminte, gazele de şist, întreprinderile energetice, poşta, C.F.R.-ul, C.E.C.-ul şi cele câteva alte societăţi rămase ale statului. România nu mai are pârghiile necesare să-şi conserve niciuna din valorile naţionale fundamentale, fiind integral la cheremul noilor stăpâni, care pot face şi desface orice în România, una dintre noile colonii europene ale Occidentului. Acesta a ajuns să fie singurul beneficiar al loviturii de stat din decembrie 1989, lovitură dată în spatele mulţimii de muncitori „fericiţi" că se schimbă regimul care le oferise 12, 5 milioane de locuri de muncă, pensii sigure şi care se indexau constant, puţin câte puţin, locuinţe pentru toţi locuitorii, învăţământ şi sănătate integral gratuite, o mare stabilitate a situaţiei sociale etc. În decembrie 1989, după răsturnarea lui Ceauşescu, cei mai fericiţi erau cei care aveau să piardă cel mai mult: majoritatea populaţiei, în special muncitorii.

În România, unde schimbarea regimului ceauşist a fost făcută cu multă violenţă şi însoţită de o manipulare colosală, a existat un important nucleu favorabil acestor aderări la organismele euro-atlantice. Şi în acest caz, al aderărilor, manipularea a funcţionat. Mă refer în primul rând la faptul că poporului i s-a prezentat situaţia ca şi cum N.A.T.O. şi U.E. nu ar fi avut niciun interes în România şi că singurii care doreau aderarea ar fi fost românii. De asemenea, s-a indus ideea că guvernanţii negociază aderarea cu organismele euro-atlantice, în scopul promovării şi a intereselor României, când, de fapt, condiţiile aderării au fost fixate de organismele euro-atlantice.

Destul de repede, guvernanţii şi o parte a opiniei publice avizate, au constatat că interesele occidentale se îndreaptă în principal spre acapararea întreprinderilor, a pieţelor de desfacere ale României

din afara ţării, ulterior şi din interiorul ţării, ca şi a resurselor naturale ale ţării. Reacţia la această constatare, deşi palidă şi de scurtă durată, a fost cea de „nu ne vindem ţara", lozincă la care s-a renunţat repede, după ce s-a constatat că „ţara" nu se „vinde", ci se „dă pe gratis".

În primii ani de după evenimentele din 1989, U.E. era preocupată să acapareze cât mai mult din economia României, ceea ce le satisfăcea interesele, fără a fi nevoită să îşi asume răspunderi politice şi sociale, eventual şi de alocare de fonduri. De aceea, doctrina propagată a fost cea de impunere a necesităţii atingerii de către România a standardelor economico-sociale, legislative şi democratice occidentale pentru aderarea la U.E., astfel încât să se anuleze marile decalaje care o separau de Occident. Or, după 1989, România a intrat într-un regres continuu, care a durat peste un deceniu, iar decalajele care trebuiau înlăturate s-au mărit, în loc să fie anulate. Conform teoriei standardelor de dezvoltare, România nu mai avea perspective de aderare. Acest fapt a descurajat guvernele române să continue o politică sistematică de înstrăinare a bazei materiale a societăţii. Sub masca „necesităţii" privatizării, în primul deceniu post-comunist, s-au înstrăinat întreprinderi în funcţie de interese economice punctuale ale guvernanţilor, după cum a semnalat presa şi opoziţia, contra unor comisioane care au catalizat tranzacţiile. Privatizarea avea un ritm care nu mai satisfăcea U.E., iar promovarea modelului de privatizare MEBO (Management Employee Buyouts), prin care angajaţii cumpărau acţiunile întreprinderilor, a devenit îngrijorătoare pentru străini, ne mai oferindu-le perspective de împroprietărire. Or, occidentalii nu investiseră în înlăturarea comunismului din Europa Centrală şi de Est pentru a împroprietări muncitorii din România. Aceste nemulţumiri occidentale au condus la formidabila presiune care s-a pus pe guvernarea P.D.S.R. (1992 – 1996), care a condus la înscrierea decisivă a României pe orbita occidentală şi s-a încheiat cu aducerea Convenţiei Democratice la putere (1996 – 2000), în condiţii care au rămas în mare parte necunoscute opiniei publice. O situaţie asemănătoare s-a regăsit şi în Bulgaria, iar la un nivel mai scăzut şi în alte state din sfera de influenţă a fostei Uniuni Sovietice. În acelaşi timp, pentru a se promova politicile de aderare la structurile euro-atlantice, României i s-a cerut să-şi predea reţelele informative şi să alinieze activitatea serviciilor

secrete la interesele informative ale Occidentului**205**.

În primul deceniu post-comunist, regresul continuu al economiei şi al vieţii sociale, ca şi scăderea ataşamentului popular faţă de noul regim, au condus la o dezvoltare a mişcării naţionale româneşti, mai întâi în jurul ales în jurul Uniunii „Vatra Românească" şi a partidelor România Mare şi P.U.N.R. Eforturile internaţionale, ca şi ale guvernelor preşedinţilor Ion Ilici Iliescu şi Emil Constantinescu (Kazbich), ca şi ale serviciilor de informaţii româneşti şi străine, au limitat dimensiunea mişcării şi au ţinut-o sub control informativ. S-a ajuns până acolo încât Partidul Unităţii Naţionale a Românilor să fie condus de conspiratorul decembrist Virgil Măgureanu (Imre Asztalos)! Ulterior, în 2006, a fost absorbit de Partidul Conservator. Totuşi, la alegerile din anul 2000, mişcarea naţională românească a atins apogeul, fără să acceadă însă la putere. În aceste condiţii, diriguitorii din Occident ai estului Europei au susţinut revenirea regimului Iliescu la putere, ca singura alternativă la o guvernare a Partidului România Mare, al cărei lider, Corneliu Vadim Tudor, nu era acceptat, fiind văzut ca un lider potrivnic sistemului capitalist occidental. Presa, lideri politici şi persoane implicate în procesul electoral din anul 2000 au vorbit despre mari fraude, în urma cărora Ion Ilici Iliescu a devenit pentru a treia oară preşedintele României.

România devenise un stat problemă. În aceste condiţii, eşecul sistemului politic post-comunist este foarte greu de contestat în analize ştiinţifice, pe bază de indicatori, pe bază de logică şi de obiectivitate neutră. Recunoaşterea pe scară largă, de masă, a eşecului regimului politic actual din România este doar o chestiune de timp.

În ianuarie 1999, în România, a avut loc o răscoală-mineriadă însoţită de violenţe. Conducerea politică a ţării a gestionat criza defectuos, arogant, refuzând dialogul. Au avut loc lupte îndârjite între mineri şi forţele de ordine. Consiliul Suprem de Apărare a Ţării a

---

205 În legătură cu acest moment din istoria serviciilor secrete române, vezi lucrările Virgil Măgureanu, Alex Mihai Stoenescu, *De la regimul comunist la regimul Iliescu*, Editura RAO International Publishing Company, București, 2008 și, cu deosebire, Cornel Nemetzi, *Ultimul curier ilegal. Amintirile unui fost spion*, Baia Mare, Editura Marist, 2014.

propus şi Parlamentul a aprobat starea de necesitate pe întregul cuprins al ţării şi a luat măsuri specifice stării de război. În calea minerilor, pe Dealul Negru (jud. Argeş), şoseaua a fost blocată cu tancuri. Comanda forţelor de represiune ale M.Ap.N. a fost dată generalului Mircea Mureşan, iar cea a Jandarmeriei generalilor Stan Stângaciu şi Anghel Andreescu. A fost mobilizată şi implicată Brigada Antitero a S.R.I., echipată în ţinuta Jandarmeriei şi comandată de generalul S.R.I. Ioan Ştefănuţ. Lângă podul de peste Olt de la Stoieneşti, minerii au fost atacaţi cu gaze lacrimogene şi cu o muniţie specială, din material plastic, achiziţionată special din Israel. Represiunea a fost deosebit de violentă. Majoritatea cadavrelor celor morţi au fost aruncate în Olt şi s-au dus în Dunăre şi în mare. Alte cadavre au fost înmormântate de familiile minerilor în diverse zone ale ţării. Lângă pod s-a ridicat o singură cruce, pentru minerul Harag Constantin din Petrila, de 49 de ani, omorât în bătaie, care a fost înmormântat de Primăria Comunei Stoieneşti, în cimitirul din localitate, pentru că era divorţat şi fosta soţie nu i-a ridicat cadavrul de la morga din Caracal. În certificatul de deces s-a consemnat că Harag Constantin a decedat într-un accident de tren. Regimul politic din România, ajuns la putere prin crimele şi minciunile din decembrie 1989, continua evoluţia istorică pe aceeaşi linie a crimelor şi a minciunii. Fostul lider sindical al minerilor, inginerul Miron Cozma, susţine că alături de Harag Constantin a fost înmormântat încă un cadavru, al unui miner rămas anonim. Văduvele care au acceptat consemnarea în certificatele de deces ale soţilor a unor morţi accidentale, au primit pensii de urmaşi pentru ele şi pentru copiii morţilor. Multe zeci de mineri au fost răniţi, iar 400 de mineri au fost reţinuţi, între ei şi liderul Miron Cozma, care a fost arestat şi condamnat la 7 ani de închisoare. Satul Stoieneşti a fost devastat, majoritatea animalelor murind din cauza gazelor de luptă. Revista germană „Der Spiegel", după o investigaţie jurnalistică în România, a menţionat cifra de 35 mineri morţi şi mai multe sute de răniţi, inclusiv persoane rămase cu handicat definitiv. Din declaraţiile neoficiale ale unor mineri participanţi la lupta de la Stoieneşti, au murit şi jandarmi. Autorităţile Convenţiei Democratice („Democratice") au preferat să ascundă evenimentele opiniei publice. Presa, în cea mai mare parte aservită puterii şi banului, a prezentat

evenimentele majoritar din punctul oficial de vedere. Regimul politic capitalist din România a reprimat revolta muncitorilor mineri cu mijloace specifice terorismului de stat. Regimul care a folosit aceste mijloace de o brutalitate dusă la extrem, până la a provoca moartea a zeci de oameni, s-a compromis din punct de vedere politic, moral şi legal, punându-şi legitimitatea la grea încercare. Totuşi, acest regim politic nu a avut nicio reţinere să continue să acuze regimul politic dinainte de 1989 de represiunea pe care a practicat-o în decembrie 1989. Nici minima decenţă nu a fost de întâlnit în discursul politic ulterior pe această temă. Toate regimurile politice justifică actele de represiune invocând „democraţia", pe care susţin cu toţii că ar sluji-o.

Astăzi, susţinătorii regimului politic încearcă, fără succes, să aştearnă uitarea peste această pagină de istorie recentă a României, tristă, murdară şi însângerată.

Ca urmare a situaţiei din România, de la sfârşitul mileniului trecut, a deteriorării grave a nivelului de trai, a lipsei crescânde de locuri de muncă, a eşecului regimului politic, în anul 2000, Uniunea Europeană a decis să deschidă piaţa forţei de muncă pentru români. Aşa a început o altă etapă din istoria recentă a României: era exodului românilor în căutarea unui alt loc de muncă şi de viaţă. O hemoragie genetică teribilă, cu urmări grave şi pe multe alte direcţii social-economice, ştiinţifice şi culturale. La ora scrierii acestor rânduri, în presă se vehiculează în mod repetat, cifra de patru milioane de români aflaţi la muncă, majoritatea pe cuprinsul Uniunii Europene. Astfel, Occidentul a preluat, gata formaţi pe banii românilor, milioane de elite: intelectuali, cei mai buni meseriaşi, oameni în putere ai României. După acapararea economiei româneşti, începea preluarea de către Occident a celei mai mari avuţii a românilor: oamenii de calitate.

În poezia *Oltul*, Octavian Goga scria cu indignare:

„… Să piară glia care poartă
Înstrăinatul nost tezaur;
Ţărâna trupurilor noastre
S-o scurmi de unde ne-ngropară
Şi să-ţi aduni apele toate –
Să ne mutăm în altă ţară!"

Şi s-a întâmplat ca în viziunea lui Octavian Goga: românii au ajuns să se mute în alte ţări, ultima lor soluţie, ceea ce, la scară naţională, reprezintă o dramă istorică, chiar dacă, aparent, sau pe fond, unele destine individuale s-au realizat, din punct de vedere material, sau profesional, sau din ambele puncte de vedere. Dar şi în aceste cazuri, dezrădăcinarea produce efecte perverse, iar pierderea genetică a majorităţii etniei române este colosală.

Modelele occidentale superioare din era Războiului rece au fost abandonate, în cea mai mare parte, în ultimele două decenii, cu deosebire în perioada 2006 – 2016. Lipsa adversarului ideologic din acea perioadă a transformat regimul capitalist din vechiul model cu performanţe excepţionale din punctele de vedere menţionate mai sus, într-un sistem pe alocuri hidos, în care popoarele, cu deosebire populaţia de la baza societăţii, au tot mai puţine drepturi, iar cele pe care le mai au în teorie, sunt tot mai puţin respectate.

La începutul anilor 2000, sistemul internaţional a cunoscut schimbări importante, catalizate de modificarea politicii S.U.A. După ce, timp de 8 ani, preşedintele Bill Clinton a susţinut o politică de dezvoltare economică trainică, cunoscând cea mai bună perioadă a economiei S.U.A. de după cel de al doilea război mondial, regimul următorului preşedinte, George W. Bush, a trecut la o politică bazată pe promovarea unor operaţiuni militare (agresiuni) în diverse părţi ale Globului. Regimul politic american avea nevoie de un nou adversar care să justifice cheltuielile de înarmare şi de dezvoltare a industriei militare, cel mai important sector al industriei S.U.A. Noul adversar găsit a fost terorismul internaţional, un adversar invizibil, perfid, care apare şi dispare şi care poate fi uşor pus în seama adversarilor S.U.A. Într-o lume construită pe existenţa adversităţii, terorismul internaţional a devenit argument pentru înarmare, războaie, presiuni politice internaţionale, „necesităţi" strategice, supravegherea propriei populaţii etc. Avantajul acestui inamic strict necesar este că oricând poate avea loc un act terorist, care poate fi prezumtiv pus în seama oricăruia dintre inamici. Dacă se dovedeşte cumva că vinovatul este altul, acest lucru se petrece tardiv, cum a fost cazul cu Irakul lui Saddam Hussein, acuzat că deţine arme de nimicire în masă, lucrează la fabricarea de arme nucleare etc. Mai întâi au fost acuzaţi de terorism

libienii, talibanii afghani, irakienii, iar apoi iranienii şi sirienii, în funcţie de nevoile de convingere a opiniei publice americane şi internaţionale, în legătură cu justeţea intenţiilor războinice ale S.U.A.

Tratatele de aderare la N.A.T.O. şi la U.E. au fost însoţite de anexe secrete care cuprind condiţii ascunse poporului român, ca şi altor popoare. Cauza acestei situaţii este legată de esenţa regimului politic, care ar trebui să fie, în conformitate cu propriile aprecieri, unul democratic şi transparent. Pe parcursul anilor, conducătorii României au ascuns mereu marile interese occidentale care se promovau în România în dauna ţării. Răspunsul la această întrebare este unul singur: pentru că prevederile „negociate", de fapt impuse României, sunt unele împovărătoare şi slujesc doar „partenerilor" noştri, „parteneri" care sunt, de fapt, puteri dominante. Este de amintit ministrul Finanţelor, Daniel Dăianu, care, în timpul guvernării Convenţiei Democratice, s-a opus şi a adus la cunoştinţa opiniei publice dezavantajele mari ale unui proiectat contract de achiziţii de elicoptere militare de atac din S.U.A., marca „Bell Hellicoters". A fost o „rătăcire" a unui susţinător al regimului „ticăloşit". El a fost imediat destituit din funcţie. Ulterior, i-am urmărit adeseori noul discurs, care a devenit unul aliniat politicii mondialiste actuale[206]. Corect şi democratic ar fi fost ca toate cerinţele N.A.T.O. şi U.E. să fie puse în faţa statelor, după care să se ia deciziile privitoare la aderare, în cunoştinţă de cauză. Este cert că dacă cerinţele care s-au impus României ar fi fost cunoscute de opinia publică, opoziţia faţă de procesul de aderare şi de integrare în N.A.T.O. şi în U.E. ar fi fost puternică. Românii nu au ştiut nimic despre faptul că în cadrul N.A.T.O. conducerea serviciilor secrete şi a armatei se face de la Washington. Numirile se fac sub controlul consilierilor americani care au cuvântul decisiv. Preşedintele este pus formal să semneze nişte decrete de numire. Or, după cum se cunoaşte, în regimul actual, indiferent cine este la putere, conduc serviciile. Justiţia este controlată în părţile ei esenţiale de serviciile secrete, cele care trebuie să avizeze orice intrare în sistem şi orice numire în

---

206 Sistemul „ticăloşit" l-a marcat şi pe Daniel Dăianu. El a pierdut la Bursa din Sibiu, prin „dispariţia" broker-ului director al bursei Cristian Sima, sume mari de bani care nu figurau în declaraţiile de avere.

funcţie. Retragerea sprijinului serviciilor secrete înseamnă, automat, ieşirea magistratului din sistem, adeseori aceasta petrecându-se în urma unor trimiteri în judecată şi arestări, unele dintre ele pentru fapte petrecute cu mulţi ani în urmă. Până şi şeful statului trebuie să fie exponent al serviciilor secrete. Cele mai importante decizii care privesc sistemul de apărare, siguranţă naţională şi ordine publică, ca şi politica externă, se iau la Washington şi, începând din 2014, împreună cu autorităţile de la Berlin. Comandantul militar şi şeful Comunităţii de Informaţii ai N.A.T.O. sunt americani, iar sistemul este unul de comandă şi de subordonare ierarhică. Românii nu au ştiut nimic despre faptul că pentru a adera la Uniunea Europeană, guvernul de la Bucureşti a trebuit să se angajeze că îşi va reduce suprafaţa agricolă cu o treime. De aici, pe nesimţite şi aparent greu de explicat, s-a ajuns ca în România, pe parcursul mai multor ani, aprox. 8 milioane de hectare de terenuri agricole au rămas nelucrate.

Apoi, guvernanţilor de la Bucureşti li s-a cerut să satisfacă interese ale altor europeni, pe spatele românilor, cu deosebire ale Austriei.

La începutul anilor 2000, curentul anti-european s-a dezvoltat mult în Austria. Partidul de dreapta, intitulat *Alianţa pentru viitorul Austriei*, înfiinţat în 2005, condus de remarcabilul om politic Jörk Heider, a conştientizat opinia publică despre dezavantajele apartenenţei ţării la U.E. şi a propus un referendum privitor la ieşirea Austriei din Uniune. Acest lucru a îngrijorat peste măsură diriguitorii Europei şi ai Lumii. Austria trebuia să fie recompensată pentru apartenenţa la U.E. şi să fie convinsă să rămână în Uniune, promovându-i-se interese economice. României i s-a cerut să dea unor societăţi austriece Petrom-ul, cea mai importantă societate din ţară, care contribuia la bugetul ţării, anterior privatizării, cu 40% pe an, Banca Comercială, cea mai puternică bancă a ţării, Banca Agricolă, piaţa lemnului şi altele. Privatizarea Petrom-ului a inclus şi exploatarea de către austrieci a zăcămintelor de petrol şi o parte din gazele ţării, bogăţii mari, de care depinde şi securitatea naţională a României. Astfel, Austria a fost convinsă că în U.E. nu este chiar atât de rău.

Halder a fost spionat de Mossad, serviciul secret al Israelului.

Agentul Mossad şi fost membru al partidului condus de Halder, chiar secretar general al acestui partid, Peter Sichrovsky, a prezentat informaţii despre legăturile pe care Halder le-a avut cu conducători proeminenţi din Lumea arabă, între care şi cu Saddam Hussein, pe care l-a vizitat în 2002 la Bagdad. Jörk Heider a ajuns o ţintă a marilor servicii secrete ale Lumii, un adevărat inamic public. El a murit într-un accident. Moartea lui este foarte controversată, iar partidul de dreapta a fost ulterior ponderat, controlat şi supravegheat de atotputernicele servicii care urmează linia politică impusă de mai marii Lumii. În largi cercuri austriece există convingerea, pentru care noi nu deţinem probe, că Jörk Heider a fost asasinat.

Uniunea Europeană a fost deosebit de tentantă pentru români prin fondurile europene pe care le-ar oferi. În momentul aderării, s-a vorbit despre posibilitatea accesării a zeci de miliarde de euro. Românii se şi vedeau cu ţara îmbogăţită şi dezvoltată la cele mai înalte nivele pe bani proveniţi din munca altora. Pentru asta, România nu trebuia decât să-şi înstrăineze băncile, societăţile de asigurări, marile companii, să permită străinilor să achiziţioneze terenuri agricole, să accepte exportul masei lemnoase, să-şi dea resursele naturale, să înlăture orice măsuri de protecţie a pieţei interne şi a producătorilor români etc. Toate acestea au fost acceptate, fără reţinere şi fără vreo suspiciune, cu gândul la zecile de miliarde de euro care urmau să curgă în valuri pe străzile satelor şi oraşelor din România. Nimeni nu ridica problema costurilor de aderare şi cum vor putea fi ele echilibrate. O nouă himeră apărea în ochii înceţoşaţi ai românilor. Iată că, în primii 7 – 8 ani de la aderare, începem să vedem realitatea: România contribuie anual cu aproximativ 1, 4 miliarde de euro la bugetul comunitar şi a absorbit doar câteva procente din fondurile teoretic accesibile. Media anuală a absorbţiei a fost cu aproximativ 80 – 100 de milioane de euro mai mică decât contribuţia anuală a României la bugetul Uniunii. Deci, absorbim mai puţin decât cotizăm. Sistemul de accesare a fondurilor, modul în care sunt „negociate" (de fapt, impuse) măsurile pentru care se alocă fonduri europene, conduce la această controlată alocare de fonduri mai mici decât cotizaţia anuală a României. Desigur, U.E., împreună cu unii dintre guvernanţii de la Bucureşti, dau vina pe necunoaşterea modului de accesare a fondurilor, pe corupţie, pe

neîncadrarea în rigorile cerinţelor proiectelor etc., ceea ce pentru mulţi români se înţelege că am fi prea proşti, prea înapoiaţi, ca să accesăm nişte fonduri atât de nobile.

Pe măsură ce a evoluat procesul de lichidare şi de înstrăinare a economiei româneşti de stat, s-a cedat tot mai multă suveranitate. Parteneriatul între egali promovat în etapa în care Uniunea Europeană includea doar state din vestul continentului, a fost transformat într-un sistem piramidal de decizie şi de promovare a intereselor. În cadrul acestei piramide, numită *Casa Europei*, care are în linia întâi Germania, apoi Franţa, în linia a treia Marea Britanie, Spania şi Italia, apoi Olanda, Belgia etc., România şi Bulgaria sunt ultimele din toate punctele de vedere, mai ales: ultimele la promovarea propriilor interese. Ele sunt subsolul (pivniţa) *Casei Europei*… Diriguitorii României au printre obiective şi pe acela de a se îngriji ca în ţară să nu se ridice niciun Jörk Heider. Pentru aceasta, promovează în principalele puncte cheie ale ţării minoritari etnici, devotaţi Lumii occidentale şi care sunt garanţia că România nu va putea să adopte politicile naţionaliste pe care le promovează Ungaria, sau Polonia, fapt care are menirea de a perpetua exploatarea bogăţiilor şi elitelor umane ale României. Tot în acest scop, cu totală lipsă de transparenţă, o foarte mare parte a aurului Băncii Naţionale a României a fost transferat în Occident…

După cum este arhicunoscut, în timpul primului război mondial, un important tezaur românesc a ajuns în mâinile Rusiei Sovietice. Zeci de ani, România a deplâns această situaţie ca pe o tragedie naţională, pe bună dreptate. S-au făcut mai multe încercări de recuperare a tezaurului. Cele mai energice i-au aparţinut lui Nicolae Ceauşescu. Încercări, ceva mai timide, s-au făcut şi după decembrie 1989. Întrebat despre tezaur, Mihail Gorbaciov a declarat că nu a auzit şi nu cunoaşte nimic despre această problemă, dar se va interesa. Într-una din discuţiile pe această temă, purtate cu preşedintele Boris Elţîn, acesta a declarat că tezaurul a reprezentat contravaloarea apărării României, care s-a putut dezvolta nestingherit, fără a fi prădată de puteri străine. Printre altele, Boris Elţîn a atras atenţia asupra a ceea ce se întâmplă în perioada post-comunistă, respectiv asupra faptului că Occidentul îşi însuşeşte bunurile României. „O să vă ia totul!”, a afirmat Elţîn. În cadrul eforturilor Federaţiei Ruse de a opri România să intre în

N.A.T.O., prin intermediul ambasadorului Dumitru Prunariu, s-a transmis conducerii de la Bucureşti oferta de a discuta retrocedarea tezaurului, alături de alte ofewrte foarte importante (teritoriile româneşti deţinute de Ucraina şi armament de generaţie nouă care să asigure securitatea României). În acest sens, autorităţile de la Kremlin au solicitat autorităţilor române trimiterea unei delegaţii cu care să se perfecteze transpunerea în practică a pronerilor ruseşti. În aprilie 2004, România a aderat la N.A.T.O., în mai 2005, ambasadorul Dumitru Prunariu a fost rechemat de la post, iar preşedintele Traian Băsescu a lansat o serie de critici acide la adresa Federaţiei Ruse, raporturile dintre cele două ţări degradându-se continuu.

Importanţa istorică pentru România a raporturilor sale cu Rusia, naşte câteva reflecţii. România s-a aflat în relaţii de duşmănie cu statul bolşevic din Rusia, de la apariţia sa. În al doilea război mondial, România a luptat împotriva Uniunii Sovietice şi a bolşevismului, cu hotărâre. România a pierdut războiul, a ajuns sub ocupaţie militară sovietică, timp de 14 ani, şi a plătit datorii de război, timp de 18 ani. Uniunea Sovietică a luat din România produse totalizând de şapte ori valoarea datoriei de război stabilită prin *Tratatul de Pace de la Paris* (1946 – 1947). La un anumit moment dat, România a cerut desfiinţarea întreprinderilor sovieto-române (Sov-Rom) şi acestea au fost desfiinţate, în 1956. Apoi, România a solicitat Uniunii Sovietice să-şi retragă trupele din România şi, în 1958, acestea au fost retrase la est de Prut. În 1962, România a anunţat că a încheiat plata datoriei de război şi plăţile au încetat. Din 1962 şi până în 1989, Uniunea Sovietică nu a mai luat din România nici măcar un ac fără să-l plătească. La începutul anilor 1960, România a solicitat Uniunii Sovietice retragerea consilierilor săi din România şi consilierii au fost retraşi, în decembrie 1964. Sunt şi alte exemple sugestive din istoria contemporană a României care atestă că liderii de la Bucureşti au ştiut să apere interesele naţionale, în cadrul sistemului internaţional al regimului socialist de stat de atunci, impus prin înţelegerile dintre puterile învingătoare în al doilea război mondial. Conducătorii regimului trecut au apărat suveranitatea şi independenţa naţională, ceea ce a avut ca urmare apărarea bogăţiilor şi economiei ţării şi conservarea nucleului vital al etniei române majoritare.

Astăzi, după evaluările uriaşelor pagube suferite de economia şi societatea românească, eu afirm cu tărie că prietenia cu Occidentul, de după anul 1990, a adus României pierderi mai mari decât duşmănia cu Uniunea Sovietică, războaiele mondiale şi cutremurul din 1977. În anul 2015, într-un raport privitor la România, C.I.A. a evaluat pierderile României de după 1990, datorate lichidărilor întreprinderilor economice şi a jafului datorat corupţiei la suma de 400 de miliarde de euro. Alte evaluări vorbesc de pierderi şi mai mari.

Astăzi, după peste un sfert de secol de regim capitalist, au rămas puţine resurse şi întreprinderi neînstrăinate. Înstrăinarea s-a făcut în numele nevoii de privatizări şi de „investitori străini", promovată prin falsa doctrină de import: „statul este cel mai prost administrator". Ori, punându-se problema privatizării marilor combinate, peiorativ numite „mamuţi" sau „mastodonţi" ai comunismului, era evident din start că românii nu aveau bani să le achiziţioneze, deci ele trebuiau înstrăinate. Foarte puţini români au ajuns proprietari pe mari întreprinderi socialiste româneşti şi aceia doar cu sprijin de la conducerea României, sau prin mijloace frauduloase, cum ar fi subevaloarea unor întreprinderi, sub pretextul „preţului pieţei", sau au ajuns la români, după ce au trecut prin mâini străine care le-au devalizat. Au fost şi români, puţini la număr, susţinuţi politic, care au achiziţionat mari combinate industriale după ce acestea au fost în mare parte, sau în cea mai mare parte, lichidate. Majoritatea întreprinderilor au încăput pe mâna străinilor. După înstrăinare, s-a văzut că majoritatea zdrobitoare a întreprinderilor sunt profitabile. Înainte de a fi cumpărat de multimiliardarul britanic Lakshmi Mittal, Combinatul Siderurgic din Galaţi producea pierderi zilnice de un milion de dolari, din cauza firmelor căpuşă şi a contractelor dezavantajoase pentru întreprindere, a unor sponsorizări care nu era cazul să fie făcute, a managementului defectuos şi păgubos. Dar cine a cerut vreodată socoteală directorilor de la Galaţi şi din toată ţara? Cine a fost pedepsit? Toţi cei pedepsiţi pentru management păgubos şi fraudulos sunt număraţi pe degetele de la mâini. Acei puţini care au fost pedepsiţi, mai ales din cauze politice, nu au fost rodul unei voinţe politice de gestionare corectă şi apărare a bazei materiale a societăţii româneşti. Guvernanţii, începând cu Petre Roman (Piotr Neulander), cel care a oferit „modelul" de

lichidare a economiei Româneşti, au făcut totul pentru a încerca să demonstreze opiniei publice că statul este un slab gestionar şi că economia de stat trebuie lichidată sau înstrăinată. Oare să nu fi fost guvernele româneşti în stare să cheme la ordine administrativă sau în faţa justiţiei directorii întreprinderilor româneşti fraudate, păgubite, jefuite? Puterea actuală capitalistă a dovedit că poate să înfunde puşcăriile cu magistraţi, cu primari de mari oraşe, cu politicieni de vârf etc. Nu putea să o facă şi cu directori care au lichidat economia naţională, care nu şi-au apărat patrimoniul, care s-a volatilizat? Puterea care avea toate probele legale ale vinovăţiei gestionarilor economiei româneşti a dat din umeri, dar a fost capabilă să-l bage la închisoare pe Sorin Ovidiu Vântu pentru că l-a ameninţat voalat pe un om afaceri, a fost în stare să-l bage la închisoare pe un fost prim-ministru pentru ilegalitatea finanţării unor fluturaşi de campanie electorală, puterea este în stare să condamne doar pe baza unor indicii, chiar în lipsa probelor etc. Desigur că cei care nu vor fi de acord cu abordarea din acest unghi de vedere, vor spune că nu am dreptate, că nu puterea condamnă, ci Justiţia, pentru că suntem într-un stat de drept, unde funcţionează separarea puterilor în stat. Aceasta este adevărat doar în teorie. De fapt, nu există Justiţie independentă şi nici nu poate să existe. Această „Justiţie independentă, separată în stat" este una din gogoriţele regimului politic actual. Cum să fie Parchetul independent, când Procurorul general şi şefii D.N.A. şi D.I.I.C.O.T. sunt numiţi şi revocaţi de preşedintele României, om politic, la propunerea ministrului de Justiţie, de asemenea om politic? Cel care-i numeşte şi îi revocă, acela este şeful. În faţa lui, procurorii nu pot fi „independenţi". Cum poate fi Curtea Constituţională independentă, când fiecare dintre judecători este numit şi susţinut de partidele politice parlamentare şi de preşedintele României? Fiecare judecător în parte este dependent de cei care îl propulsează la Curte. Ministrul Justiţiei este un om politic, subordonat unui partid care îl numeşte şi/sau îl susţine, sau îi retrage susţinerea. Toţi magistraţii sunt controlaţi de serviciile secrete, care trebuie să le dea aviz de ocupare a postului, fără de care nu sunt numiţi. Ministerul Justiţiei a avut el însuşi propriul serviciu de informaţii, care continuă să activeze, sub aripa altui serviciu.

„Doctrina" Comunităţii de Informaţii a N.A.T.O., care include şi

serviciile române de informaţii, este *Nimeni nu este curat*. În aceste condiţii, ofiţerii operativi de protecţie şi de supraveghere au dosare întocmite pentru majoritatea magistraţilor. Am evitat să folosesc expresia „pentru toţi magistraţii”. Depinde doar de momentul în care dosarul poate fi scos la lumină şi de motivele pe care magistratul le poate oferi puterii pentru a-i scoate dosarul. Când este nevoie, se folosesc şi dosarele făcute de comunişti, de fosta Securitate, cea mult hulită, desfiinţată şi condamnată, dar a cărei muncă şi dosare sunt luate de bune de către puterea capitalistă. Un exemplu cunoscut de dumneavoastră, cititorii acestor rânduri, este cazul parlamentarului, ulterior euro-parlamentarului Norica Nicolai. Când premierul Călin Popescu Tăriceanu a propus-o ministru al Justiţiei, iar preşedintele Traian Băsescu nu o dorea, i-a scos la lumină „dosarul profesional” din anii 1980 şi a luat de bune rezervele fostei Securităţi, din care şi dumnealui a făcut parte şi nu a acceptat să o numească pe Nicolai.

Deci, revenind cu ideile anterioare, nu s-a vrut tragerea la răspundere a celor care au falimentat, lichidat şi înstrăinat economia României. Aceasta este, după părerea mea, adevărata trădare a intereselor ţării. Cei care au făcut acest lucru, sunt groparii României şi sunt mulţi. Faptele lor nu se pot prescrie, în faţa istoriei. Faptele lor vor avea totdeauna nu numai o miză juridică, ci şi una politică, mereu actuală. Făptaşii nu vor scăpa niciodată de condamnarea istoriei.

Dar, la începutul acestor rânduri, am menţionat tezaurul României pierdut în Rusia, în meandrele istoriei. Această rememorare mă determină să amintesc un fapt despre care se vorbeşte puţin, pe care eu îl consider deosebit de important, nepotrivit, chiar grav, este faptul că, în al doilea mandat al lui Traian Băsescu, rezerva valutară a României a fost transferată în S.U.A. şi în alte state din Occident. De ce? Când se va întoarce la Bucureşti? Se va mai întoarce vreodată la Bucureşti, sau este un nou tezaur pierdut de România în buzunarele unei mari puteri care, în acest moment istoric, ne este stăpână, declară că ne este prietenă şi că ne „apără”?

Câteva rânduri despre exemplul polonez. Dacă nu ar fi fost o mână de trădători selecţionaţi de serviciile secrete străine pentru a prelua conducerea României cu ocazia loviturii de stat din 22 decembrie 1989, conducătorii României ar fi putut, ca un program

minimal, să ia modelul Poloniei, stat apropiat, tot fost socialist, care a fost sub ocupaţie militară sovietică timp mai îndelungat decât România. Polonia este, după părerea mea, un reper la care se pot raporta majoritatea statelor central şi est europene. Imediat după încheierea *Acordului din Malta* (2 – 3 decembrie 1989), conducerea Poloniei a cerut Occidentului, cu deosebire S.U.A., să fie iertată de datoria externă, care reprezenta 62% din P.I.B. Statul acumulase o datorie de 34, 5 miliarde de dolari. Ratele şi dobânzile nu au fost plătite timp îndelungat, generând mari penalităţi şi datoria crescuse foarte mult. În afara acestei datorii, guvernul polonez a permis unor întreprinderi să facă împrumuturi externe garantate de stat. Polonia a negociat fără să cedeze, prezentând drept soluţie alternativă, rămânerea ţării în afara zonei occidentale de influenţă, inclusiv revizuirea în sens pozitiv a relaţiilor ei cu Uniunea Sovietică. Polonia a fost iertată de datoria externă. A mai oferit în schimb importanta arhivă secretă a Tratatului de la Varşovia, mină de aur pentru serviciile secrete ale S.U.A. Doar că Polonia a fost condusă de etnici polonezi, nu de minoritari. În România, odată cu lovitura de stat din 22 decembrie 1989, puterea a fost luată de la români şi dată unor minoritari, agenţi ai străinătăţii**207**.

Pe parcursul anilor, când Occidentul modela estul Europei şi-l aşeza pe şinele pe care intenţiona să-l tragă după el, Polonia a ştiut, spre deosebire de România, să-şi conserve pârghiile statului. Ea nu a admis vânzarea pământurilor ţării la străini, nu a admis vânzarea pachetelor majoritare ale băncilor la străini, nu a admis privatizarea sectorului energetic, nu a permis înstrăinarea resurselor naturale, nu a

---

207 În cadrul F.S.N., în 22 decembrie 1989, primii cinci conducători, din punct de vedere al influenţei erau, în ordine, următorii: Ion Ilici Iliescu (25% evreu, 50% ţigan, 25% român), Nicolae Militaru (Nicolae Lepădat; ţigan), Silviu Brucan (Saul Brukner; evreu), Petre Roman (Piotr Neulander; evreu) şi Virgil Măgureanu (Imré Asztalosz; ungur). Ulterior, după formarea Parlamentului, preşedintele Senatului (Alexandru Bîrlădeanu) şi preşedintele Camerei Deputaţilor (Dan Marţian) au fost evrei. După 25 de ani, la ora scrierii acestor rânduri (octombrie 2015), punctele cheie ale conducerii României sunt tot în mâna unor etnici minoritari: preşedintele, directorii principalelor servicii secrete, ministrul de Externe, ministrul de Finanţe, guvernatorul BNR… România a fost luată românilor.

admis privatizarea industriei militare şi a altor sectoare de care depinde securitatea naţională. A reuşit să-şi realizeze această protecţie naţională printr-o contribuţie mai largă, a întregii clase politice poloneze, în ciuda faptului că evenimentele au propulsat în fruntea ţării un preşedinte care nu avea decât şapte clase primare şi o şcoală profesională de electricieni.

Când a izbucnit criza internaţională din 2008, prin prăbuşirea intenţionată a bursei din New York, Europa a fost zdruncinată. În România, în perioada următoare declanşării crizei, au dat faliment şi au dispărut 500.000 de firme mici şi mijlocii. Polonia a oferit imediat, prin băncile statului, creditare mediului economic la dobânzi micşorate. De asemenea, guvernul a dispus ieftinirea energiei, tot pentru a sprijini mediul economic şi cetăţenii afectaţi de criză. După un an, Polonia a fost prima ţară europeană care a ieşit din criză. Unii analişti economici apreciază că, de fapt, Polonia nici nu a fost în criză. Ulterior, guvernul şi banca centrală au restabilit preţul energiei şi dobânzile din perioada anterioară crizei, pentru a nu afecta stabilitatea statului. Polonia a trecut uşor prin criză datorită posibilităţilor pe care statul şi le-a conservat de-a lungul anilor.

Nişte exemple asemănătoare despre modul în care alte state decât Polonia au înţeles să-şi conserve proprietăţile statului şi interesele majorităţii naţionale, le reprezintă şi următoarele două situaţii. În Cehia, după dezmembrarea Cehoslovaciei fără consultarea poporului prin referendum, făcută la dorinţa expresă a Germaniei, s-a repus pe rol problema minorităţii germane din această ţară. După cum este cunoscut, de-a lungul Evului Mediu, regii Imperiului Romano-German au colonizat germani în regiunea Sudetă. În perioada interbelică, numărul germanilor sudeţi atingea cifra de 3, 5 milioane. Dorind să-i includă în Reich, Hitler a dezmembrat Cehoslovacia şi a alipit Regiunea Sudetă. Începând cu anul 1945, după înfrângerea lui Hitler, Cehoslovacia a fost refăcută şi germanii au fost expulzaţi. Cehii nu mai voiau să accepte pe teritoriul lor o minoritate care a luptat pentru dezmembrarea ţării lor. A fost o mare tragedie a unei întregi minorităţi naţionale care crease o civilizaţie înfloritoare în Cehia şi care era acum alungată, oraşe şi sate minunate, dezvoltate, rămânând în urmă, pustii. Germanii din Cehia s-au aşezat în Germania pe

pământul gol, în zonele în care li s-a permis, într-o ţară distrusă de bombardemente şi jefuită de către învingătorii în război. După anul 1990, s-a cerut Cehiei să-i repatrieze pe germani şi să le retrocedeze *in integrum* fostele proprietăţi confiscate de stat după 1945. Cu toate că la conducerea Cehiei se găsea un preşedinte şi un prim-ministru care erau minoritari etnici, Parlamentul şi societatea din Cehia a refuzat categoric repatrierea şi reîmproprietărirea germanilor sudeţi. Nici ameninţarea făţişă şi dură a Germaniei, care a avertizat că Cehia nu va fi primită în Uniunea Europeană, nu a determinat schimbarea opţiunii cehilor. Iată că atunci când o ţară îşi apără punctele de vedere, poate să învingă, chiar când are o suprafaţă mică şi o populaţie de doar câteva milioane. Un exemplu asemănător a fost de întâlnit în Ungaria, care, după ce mediul politic internaţional a făcut mari presiuni în favoarea retrocedărilor faţă de persoane juridice şi fizice, faţă de culte religioase etc., a dat încă de la începutul anilor 1990 o lege prin care toate retrocedările se făceau prin despăgubire în bani, în limita sumei de 30.000 de mărci germane. Legea s-a aplicat şi problema s-a încheiat de îndată. De altfel, după preluarea guvernării de către puternicul lider Viktor Orbán, Ungaria a trecut la o politică de restabilire a suveranităţii ţării, acceptând doar acele dispoziţii ale forţelor supranaţionale care nu aduc atingere intereselor poporului maghiar. Astfel, Ungaria a rupt acordul cu F.M.I. şi şi-a transferat datoria naţională în Federaţia Rusă, care nu i-a impus condiţionări nepotrivite. Au fost preluate de către statul maghiar pachetele majoritare ale băncilor şi societăţilor de distribuţie a energiei, s-a interzis vânzarea pământurilor ţării la străini (sub ameninţarea unui act normativ care prevede pedeapsa cu închisoarea pentru cei care vând pământ la străini), s-a stopat pătrunderea musulmanilor din Orientul Mijlociu, cu toate că aceasta a fost o operaţiune iniţiată cu susţinere de la cel mai înalt nivel mondial.

În România, după peste un sfert de veac, continuăm să bulversăm societatea românească cu problemele retrocedărilor de toate felurile, făcute în interese de toate felurile, la presiuni de toate felurile, mai ales străine. În spatele acestor retrocedări s-a desfăşurat şi un mare jaf împotriva românilor. În Transilvania, în Banat şi în Bucovina, se restabileşte sistemul de proprietate din Evul Mediu, de

după încheierea alianţei minoritarilor unguri, saşi şi secui împotriva românilor, cunoscută sub numele de *Unio trium nationum (1438)*, din perioada în care românii erau o naţiune tolerată, lipsită de drepturi politice şi religioase. Respectiva înţelegere, cu putere de act normativ, a fost în vigoare câteva sute de ani. Şi în alte părţi ale României s-au luat măsuri arbitrare, de „dare a ceasului înapoi", fie prin restituiri abuzive, fie prin sentinţe judecătoreşti. Astfel, o instanţă din Bucureşti a restituit unui lăcaş de cult odoruri bisericeşti care au fost preluate de statul român în urma *Legii secularizării averilor mănăstireşti*, adoptată în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza! Un caz cu totul deosebit l-a constituit acţiunea în instanţă întreprinsă de Forumul Democrat al Germanilor din România, preşedinte în funcţie fiind Klaus Werner Johannis, viitorul preşedinte al României, prin care a cerut instanţei să constate calitatea F.D.G.R. de urmaş al Grupului Etnic German. Prin sentinţa civilă nr. 2790 din 28 mai 2007, la dosar nr. 1672/306/2007, instanţa formată dintr-o singură judecătoare a admis cererea de constatare, astfel F.D.G.R. devenind urmaşul de drept al Grupului Etnic German, organizaţie fascistă desfiinţată prin *Decret Regal* aflat în vigoare şi prin prevederile *Tratatului de Pace de la Paris* (1947), aflat de asemenea în vigoare. Sentinţa nu a fost atacată de nimeni şi a rămas definitivă şi irevocabilă. În baza ei, s-au putut şi se mai pot revendica bunurile deţinute de Grupul Etnic German, care a fost proprietarul tuturor bunurilor acumulate de comunitatea germană din România, de la aducerea ei în Transilvania şi împroprietărirea de către regii unguri pe pământurile disponibilizate ca urmare a alungării românilor. Aceste revendicări au loc în condiţiile în care comunitatea germană din România a emigrat în cvazi-totalitate în perioada regimurilor Ceauşescu şi Iliescu. În acest fel, s-au încălcat prevederile unuia dintre cele mai importante tratate de pace încheiate în istoria contemporană, acest fapt fiind un eveniment de anvergură europeană.

Conducătorii României, chiar preşedintele Băsescu, foştii premieri Năstase, Boc, Ungureanu şi, într-o anumită măsură şi Tăriceanu, au fost preocupaţi să înstrăineze tot ce se putea înstrăina. Ei au dat impresia că principala prevedere a fişei postului domniilor lor este aceea de a veghea ca nu cumva vreun interes străin să nu fie promovat, cu deosebire în dauna României profunde. Dacă unele state

foste socialiste, cum este România, actualmente privită ca o colonie occidentală, nu-şi apără un minimum de resurse şi de mijloace de care statul are mare nevoie, i se ia totul. Uniunea Europeană este mai hrăpăreaţă decât fosta Uniune Sovietică. Fosta Uniune Sovietică a fost hrăpăreaţă doar în primii 10 – 15 ani după război, când a fost preocupată să-şi recupereze datoriile de la foştii ei agresori, după care s-a mulţumit cu controlul politic şi informativ pe care l-a exercitat în zona ei de influenţă, inclusiv în România.

Unele state europene, în special Germania şi Franţa, ca şi mari corporaţii internaţionale ce-şi trag influenţa de la Washington şi de la Tel Aviv, doresc să profite de influenţa lor în Uniunea Europeană, pe lângă Fondul Monetar Internaţional şi pe lângă Banca Mondială, pentru a prelua cât mai multe întreprinderi, resurse naturale, proprietăţi şi afaceri în estul Europei. Dar ce mai vor de la noi, de la români, se pot întreba cititorii noştri? Răspunsul este deja cunoscut în societatea românească: vor aurul şi când spunem aurul ne referim la întregul zăcământ extrem de valoros din Munţii Apuseni, cu wolfram şi cu toate numeroasele metalele rare şi neferoasele de acolo. Mai vor cuprul. Zăcământul de cupru a fost evaluat la aprox. 17 – 18 miliarde de euro. Fostul prim-ministru evreu Mihai Răzvan Ungureanu, cel care a dat Ungariei Fundaţia „Emanoil Gojdu”, cu o valoare de ordinul miliardelor de dolari, cu titlu gratuit, a dorit să vândă Societatea „Cuprumin” S.A. Baia Mare cu 200 de milioane de euro şi a semnat un contract în acest sens. De data aceea nu a reuşit pentru că a intervenit S.R.I. şi demersul s-a contracarat, iar contractul a fost reziliat. Căderea guvernului Ungureanu a salvat, sau poate a amânat doar, înstrăinarea cuprului României. Guvernanţii români au sentimentul că totul le aparţine. Resursele subsolului aparţin poporului acestei ţări. De-a lungul istoriei, fiecare generaţie şi-a extras porţia de bogăţii naturale, mai mare sau mai mică, după posibilităţi. Stăpânitorii străini, romanii, austriecii, ungurii, ruşii, au extras şi ei mult, foarte mult. Noii noştri stăpâni vor tot zăcământul, vor porţia tuturor generaţiilor viitoare din România. Aceştia sunt cei mai hrăpăreţi stăpânitori din istoria noastră. Ei sunt *hyaena maxima*. De austro-ungari, de germani şi de ruşi am scăpat, de judeo-americani, nu ştiu dacă vom putea scăpa, până când China va prelua întâietatea mondială. Sunt tentat să nu cred că putem

scăpa, dar speranţa moare ultima, iar prognoza politică nu este ştiinţă.

Ce mai vor străinii de la noi? O întrebare firească, la care politicienii ne dau răspunsuri puţine şi incomplete. Noroc cu presa, care, adeseori, este un terminal al unor canale informative, sau vocea adversarilor celor care vor să se împroprietărească cu bunurile noastre. Uneori, presa este şi vocea unor forţe, sau a unor personalităţi ale statului care doresc să deconspire unele din marile afaceri în dauna poporului român. Aşa se face că presa primeşte şi informaţii la care, în mod obişnuit, nu are nimeni acces. Aşa am aflat că regimul democrat de la Casa Albă dorea să vândă României două crucişătoare. Scumpe. Ce să facem cu ele? Marea Neagră este împânzită de flota Federaţiei Ruse, care a adus aici, pe termen limitat şi o flotă a Chinei, ca urmare a alianţei militare care leagă cele două supraputeri. Ce să facem noi? Să ne luptăm cu flota ruso-chineză, în micuţul nostru lac? Ar fi o nouă prostie. Trebuie să cotizăm în continuare la „aliaţii" noştri americani? Nu ne văd cât am ajuns de săraci şi supraîndatoraţi? Dorinţa de a pune mâna pe bogăţiile şi pe banii României, promisiunile primite în acest sens de la Traian Băsescu, sunt cauzele care au determinat susţinerea americană pentru menţinerea acestuia ca preşedinte al României, influenţând deciziile care s-au luat împotriva democraţiei, împotriva dorinţei exprimate clar de către majoritatea românilor, cu ocazia referendumului din vara anului 2012, parcă 87%.

Oprind aici şirul rândurilor mele, închei cu una dintre concluziile importante care se desprind. Criza politică actuală (războiul politic în curs) a dovedit din nou că democraţia mult clamată în Uniunea Europeană, este ocolită prin chichiţe avocăţeşti trase de păr, pentru promovarea unor interese ale mai marilor Lumii şi ai Europei. Or, pentru democraţie au făcut românii sacrificii. Ce le-a rămas, după ce li s-a luat totul? Le-a rămas dreptul la cuvânt, dar nu-i ascultă nimeni. Le-a mai rămas dreptul la liberă circulaţie, drept care-i înstrăinează de familie, de ţară şi, adeseori, le goleşte sufletul. Bucuria unei situaţii materiale mai bune pe meleaguri străine este plătită foarte scump de fiecare cetăţean în parte. Cât despre România, ea pierde valoarea cea mai de preţ: o mare parte din oamenii buni ai acestei ţări, care acum contribuie la prosperitatea Occidentului şi care nu mai procrează în patria lor, slăbindu-ne din punct de vedere

genetic. Când se va pune problema reclădirii României pentru români, cu cine se va face ea?[208]

Bibliografie selectivă

Buzatu, Gheorghe, *România în anii 1945 – 1950*, Iaşi, 1991

Buzatu, Gheorghe, *România şi marile puteri (1939 – 1947)*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2003

Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1998

Lupu, Corvin, *Trădarea Securităţii în decembrie 1989*, Bucureşti, Editura Elion, 2015

Scurtu, Ioan, Gheorghe Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX (1918 – 1948)*, Bucureşti, Editura PAIDEIA, 1999

Troncotă, Cristian, *Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informaţii şi Securitate ale regimului comunist din România*, Ediţia a II-a revizuită şi adăugită, Bucureşti, Editura Elion, 2014

Troncotă, Cristian, *Istoria securităţii regimului comunist din România (1948 – 1964)*, Bucureşti, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, 2003

[208] Ideile din acest articol au fost publicate şi în revista germană „Agero", din Stuttgart.